

अथ बृहज्ज्योतिषार्णवे धर्मस्कंधे उपासनास्तबके

श्रीबहुकभैरवोपासना.

ध्यायः १२४ प्रारंभः

॥ अथाध्याय विषयानुक्रमणिका ॥

॥ १ ॥

पत्र	श्लोकाः	विषयाः	पत्र	श्लोकाः	विषयाः	पत्र	श्लोकाः	विषयाः
१	१ + ४४	मंगल मुपोत्प्लाव अकरणं	२१	१ + ४०	श्रीबटुक भैरवाष्टोत्तरशतनाम	२९	९५	बीजत्रयन्यास कारिकाः
१	१ + २१	श्रीबटुक भैरव कवचं भैरवतंत्रोक्तं			स्तोत्रं कालसंकर्षणतंत्रोक्तं	२९	१०६	शृंगखलादिन्यासाः
२	१ + ३२	श्रीबटुक ब्रह्म कवचं रुद्रयामलोक्तं	२२	१ + ११७	श्रीबटुकाष्टोत्तरशतनामात्मकं	३०	१३४	पीठावरणपूजा
३	१ + २१	श्रीबटुक कवचं			स्तवराजः रुद्रयामलोक्तं	३०	१६७	शारदातिलकोक्त श्रीबटुकमंत्रो-
३	१ + २९	श्रीबटुक भैरव पंजर कवचं शक्ति	२६	०	अष्टोत्तरशतनामावलिः			द्वार प्रयोगादिकं
		रहस्योक्तं	२७	११	श्रीबटुक भैरव पटलं	३२	२६२	वीरसाधन विधानं
४	१ + २५८	श्रीबटुक भैरव बकारादि सहस्र	२७	११	आसनं	३४	३३३	अनेक कामना प्रयोगाः
		नामस्तोत्रं भैरव यामलोक्तं	२७	१५	यंत्रोद्धारः	३७	४६३	सर्वकामप्रदं यंत्रं
१०	१ + १५०	श्रीबटुक भैरव सहस्रनामस्तोत्रं	२७	१८	मंत्रोद्धारः	३९	५०७	तत्प्रयोगादिकं संपूर्णपटलं
		भैरव तंत्रोक्तं	२७	२३	ध्यानादि निर्णयः	३९	१ + २०९	अथ दीपदान विधान
१३	१ + २४३	श्रीबटुक भैरव सहस्रनामस्तोत्रं	२७	४४	मूलमंत्रस्य ऋष्यादिकं	४४	०	अथ दीपदान प्रयोगः
		रुद्रयामलोक्तं	२८	५०	रुद्रयामलोक्तं विधानं	४७	०	अथ वीरसाधन प्रयोगः
१८	१ + १४५	श्रीब० भै० स० ना० स्तो० चतुर्थं	२८	६२	श्रीबटुकस्यैकादशन्यासकारिका.	५०	०	अथ श्रीबटुकं पद्धतिः

५०	१	प्रातः स्मरणादिकृत्यं	५३	०	आकृतिबीजन्यासः	५९	०	अथपंचबलिनेनविधिः
५०	०	अजपाजपसंकल्पः	५३	०	कालबीजन्यासः	६०	०	अथातर्यागविधिः
५०	०	दंतधावनं	५३	०	विद्याबीजन्यासः	६१	०	अथबहिर्यागः
५०	०	स्नान	५३	०	शुक्लान्यासः	६१	०	पीठनिर्णयः
५१	०	तांत्रिकी संध्या	५३	०	बटुकातमात्रिकान्यासः	६१	०	यंत्रोद्धारः
५१	०	द्वारपूजा	५३	०	बहिर्मातृकान्यासः	६१	०	देवतान्यासः
५२	०	श्रीबटुकपूजासंकल्पः	५४	०	सरस्वतिबीजमातृकान्यासः	६२	०	यंत्रस्वरूपद्वयं
५२	०	अथानेकन्यासाः	५४	०	पीठन्यासः	६२	०	हृदयस्थदेवयंत्रस्थापनं तद्विधिः
५२	०	ऋष्यादिन्यासः	५४	१-५	पात्रासादनं	६३	०	अथषोडशोपचारपूजा
५२	०	पंचब्रह्ममंत्रन्यासः	५४	०	सांबकलशस्थापनं	६३	०	अथावरणपूजा
५२	०	बीजन्यासः	५५	०	सुधाकुंभस्थापनं	६७	०	अथगंधादिपूजनं
५२	०	प्रेतबीजन्यासः	५५	०	श्रुतिस्थापनविधिः	६७	०	उपनिषद्ग्रहामः
५२	०	सिंहबीजन्यासः	५७	०	शंखस्थापनं	६८	०	अथबलिदानं
५२	०	काणबीजन्यासः	५७	०	विशेषार्घ्यस्थापनं	६८	०	अथतांबूलादि
५२	०	सत्याबीजन्यासः	५८	०	मांसशोधनं	६८	०	अथक्षमापनं प्रार्थनाच
५२	०	महाबीजन्यासः	५८	०	मीनशोधनं	६८	०	अथजपः
५२	०	प्राणबीजन्यासः	५८	०	मुद्राशोधनं	६९	०	अथदेवताविसर्जनं स्वहृदये स्थानविधिः
५२	०	घंटाबीजन्यासः	५८	०	कुंडगोलशुद्धिः	६९	०	बहिर्बलिः
५३	०	ख्यातिबीजन्यासः	५९	०	अन्यानि नवपात्राणीतेषां स्थापनं	६९	०	शांतिस्तोत्रं ॥ इति पूजापद्धतिः ॥
५३	०	मूलबीजन्यासः	५९	०	अथघृततैलदीपस्थापनं	७०	१+१२	अथापराधक्षमास्तोत्रं
५३	०	त्रिमरीबीजन्यासः	५९	०	अथतिरस्करणीपूजनं	७०	१+४	अथग्रंथालंकारः

॥ इति विषयानुक्रमणिका ॥

श्रीवदुकभैरव
सालिकस्वरूप

श्रीवदुकभैरवराजस्वरूप

श्रीवदुकभैरवतामसस्वरूप

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ वृषवाहनविधेशौहंसवाहंसरस्वती ॥ स्वष्ट्रं श्रीवदुकं नत्वापितरं व्यंकटंततः ॥ १ ॥ श्रीगौतमकुलोत्पन्नो ज्योति-
 विद्येकटात्मजः ॥ हरिकृष्णः करोत्यत्र बटुकोपासनस्य च ॥ २ ॥ संग्रहमिति शेषः ॥ एतदुपासनायां वैसाधारणमपेक्षितं ॥ तत्सर्वपूर्वमे-
 वोक्तं विज्ञेयमिहमादरात् ॥ ३ ॥ पूर्वोक्तानां पदार्थानामत्र बह्व्याम्यनुक्रमं ॥ लक्षणं गुरुशिष्याणां दीक्षाग्रहणनिर्णयः ॥ ४ ॥ पारायणवि-
 धानंचाप्तिषेकस्य विधानकं ॥ बीजानां लक्षणंचैव पुरश्चर्याविधिस्तथा ॥ ५ ॥ स्थानस्य निर्णयश्चैवासनस्य च विनिर्णयः ॥ लक्षणंचैव मु-
 द्राणां मालानिर्णय एव च ॥ ६ ॥ जपस्य लक्षणंचैव ह्यजपाजपलक्षणं ॥ तांत्रिकं स्नानसंध्यादि नित्यकर्मनिरूपणं ॥ ७ ॥ भूशुद्धिद्वारपू-
 जादिदेहरक्षानिरूपणं ॥ भूतशुद्धिश्च प्राणानां प्रतिष्ठाविधिरेव च ॥ ८ ॥ न्यासानां निर्णयश्चैव मातृकान्यासनिर्णयः ॥ अनेकविधन्यासा-
 नांसप्रमाणनिरूपणं ॥ ९ ॥ अर्चनं द्विविधंचैव वामदक्षिणभेदतः ॥ वामेन वा दक्षिणेन पूजनं तु यथारुचिः ॥ १० ॥ पात्राणां लक्षणंचैव
 पात्रस्थापननिर्णयः ॥ शुद्धिः पंचमकाराणां यावामेपरिकीर्तिता ॥ ११ ॥ पात्राणां ग्रहणंचैव तिरस्कराणि पूजनं ॥ अंतर्यागविधानंच वै-
 श्वदेवनिरूपणं ॥ १२ ॥ बहिर्यागविधानंच देवतापीठनिर्णयः ॥ सर्वयंत्रप्रतिष्ठाचसापि भेदद्वयात्मिका ॥ १३ ॥ इष्टदेवस्थापनार्थं प्रथमं
 यंत्रपूजनं ॥ वश्याद्यनेककार्येषु यानियंत्राणिसंतिहि ॥ १४ ॥ तेषांचैव प्रतिष्ठाचयंत्रसिद्धिकरं यतः ॥ अनेकविधपूजायाः भेदलक्ष-
 णवर्णनं ॥ १५ ॥ शंखघंटापूजनंच तन्महात्म्यनिरूपणं ॥ उपासनाप्रभेदेन भस्मरुद्राक्षधारणं ॥ १६ ॥ गोपीचंदनमाहात्म्यंतुलसीका-
 ष्टधारणं ॥ निर्णयश्चैव संप्रोक्तो आवाहनविसर्जने ॥ १७ ॥ आसनस्य च ध्यानस्य तथा ध्वजपाद्यनिर्णयः विधिराचमनीचरयमधुपर्कस्य नि-
 र्णयः ॥ १८ ॥ विधिः स्नानाप्तिषेकस्य जलाहरणनिर्णयः ॥ वस्त्रस्य चोपवीतस्य तथा लंकरणस्य च ॥ १९ ॥ गंधाक्षतानां पुष्पाणां पात्राणां-
 च विनिर्णयः ॥ धूपदीपविधानंच नैवेद्यस्य विनिर्णयः ॥ २० ॥ फलतांबूलयोश्चैव दक्षिणायाश्च निर्णयः ॥ आरार्तिकमंत्रपुष्पप्रद-
 क्षिणाविनिर्णयः ॥ २१ ॥ प्रणामस्य प्रार्थनायास्तीर्थस्य च विनिर्णयः ॥ अंगपूजाऽऽवर्णपूजाबलिदानादिनिर्णयः ॥ २२ ॥ कुमारिकादि-
 पूजायाः शक्तिपूजननिर्णयः ॥ स्तोत्रादिपठनंचैव तीर्थग्रहणनिर्णयः ॥ २३ ॥ होमस्य च विधानंचैव कुंडमंडपलक्षणं ॥ तर्पणस्य मार्जन

बृहज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥१॥

स्यद्विजसंतर्पणस्यच ॥ २४ ॥ विधानंचपृथक् प्रोक्तं निर्णयश्चपृथक् पृथक् ॥ मंत्रस्यशीघ्रसिद्ध्यर्थंविधिरुक्तो मयानृणां ॥ २५ ॥ सर्वसि-
द्धिकरः साक्षान्मंत्रसंस्कारपूर्वकः ॥ मूलिकाग्रहणेमंत्राः दिशांनियमएवच ॥ २६ ॥ ऋतुमासर्क्षवाराणांतिथीनांनियमस्तथा ॥ अंगुलीनिर्ण-
यश्चैववंदाग्रहणनिर्णयः ॥ २७ ॥ सिद्ध्यादिचक्रमार्गशोधनंसाधकेष्टयोः ॥ शापोद्वासेत्कीलनेचसूतकादि विनिर्णयः ॥ २८ ॥ नपुंस-
कादिभेदाश्चमंत्रांणांयेप्रकीर्त्तिताः ॥ पुरश्चरणतःपूर्वकृत्यंयश्चांतिमेतथा ॥ २९ ॥ तत्सर्वमपिग्रंथोस्मिन्पूर्वमेवप्रकीर्त्तितं ॥ पृथक्पृथ-
क् तथाध्यायैः सर्वेषांनिर्णयःस्फुटः ॥ ३० ॥ परिभाषामिधेध्यायेकेषांचिन्निर्णयस्तथा ॥ कृतस्तदनुगोधेनप्रयोगःसिद्धिदोनृणां ॥ ३१ ॥
अहृष्टैवविधानंतुकृतश्चैवसंतस्यति ॥ एषांसर्वोपासनेषु ह्युपयोगो भवेत्किल ॥ ३२ ॥ तेषांसर्वपदार्थानांपूर्वमेवनिरूपणं ॥ कृतं तस्मा-
द्विशेषेणहृष्टोपासनमारभेत् ॥ ३३ ॥ सर्वेशाक्ताद्विजाः प्रोक्ताः नशैवानचवैष्णवाः ॥ आदिदेवीमुपासन्ते गायत्रीं वेदमातरं ॥ ३४ ॥
तस्मादादौ प्रयत्नेनगायत्रींप्रयुतंजपेत् ॥ पटलंपद्धतीवर्मतथानामसहस्रत्रकं ॥ ३५ ॥ स्तोत्राणिचेतिपंचांगं देवतोपासनेस्मृतं बुधैरि-
तिशेषःइतिपंचांगानि अथैषांव्यवस्था कवचं देवतागात्रंपटलं देवताशिरः ॥ ३६ ॥ पद्धतिर्देवहस्तौतु मुखंसाहस्रत्रकंस्मृतं ॥ स्तोत्राणि देवतापा-
दौपंचांगं पंचमिःस्मृतं ॥ ३७ ॥ जपोहोमस्तर्पणंचमार्जनंविप्रभोजनं ॥ आराधनंपंचविधं देवतानांप्रकीर्त्तितं ॥ ३८ ॥ पंचांगैः सहितं-
त्वेतत्तद्दशांगंकथ्यते बुधैः ॥ हृदयं दीपदानंचस्तवराजादिकंतथा ॥ ३९ ॥ मालामंत्रस्तथाकल्पः सर्वमेतद्ब्रवीम्यहं ॥ उपासनाश-
रांगेषुयाप्रोक्तापद्धतिः पुरा ॥ ४० ॥ इष्टदेवार्चनार्थं वैद्वितीयांगंचतत्स्मृतं ॥ तस्योपयोगिकं ह्येतत्सर्वं पूर्वमयोदितं ॥ ४१ ॥ सविस्तरं
चतद्दृष्ट्वाकार्यापद्धतिरुत्तमा ॥ सनिर्णयांचसर्वत्रलिरवामिचदिपद्धतिं ॥ ४२ ॥ तदाग्रंथो महानेव भवेत्तस्माच्च पूर्वतः ॥ लिखित्वानि-
र्णयंपश्चात्कवचादिकमत्रवै ॥ ४३ ॥ प्रवक्ष्यामि विशेषेण ग्रंथानालोक्य यत्नतः ॥ तस्माच्चलपरो भूयात्स्वस्यसिद्ध्यै न संशयः ॥
॥ ४४ ॥ ॥ इति श्रीहरिकृष्णविनिर्मिते बृहज्ज्योतिषार्णवे धर्मस्कंधे उपासनास्तबके श्रीबटुक भैरवोपासनाध्याये-
उपोध्यात प्रकरणं प्रथमं ॥ १ ॥ ॥ अथ श्री बटुक भैरवकवचं ॥ उक्तंच भैरवतंत्रे ॥ ॥ महादेव उवाच ॥

उपासनास्त-
बटुक
अ-१२४

॥१॥

प्रीयतां भैरवो देवो नमो वै भैरवाय च ॥ देवेशी देहरक्षार्थं कारणां कथ्यतां ध्रुवं ॥ १ ॥ श्रीयंते साधका येन विनास्मिन्ना न भूमिषु ॥ रणेषु चाति-
 घोरेषु महामृत्युभयेषु च ॥ २ ॥ शृंगीसलिलवज्रेषु ज्वरादिव्याधिवन्धिषु ॥ देव्युवाच ॥ कथयामि शृणु प्राज्ञ बटुक कवचं शुभं ॥ ३ ॥
 गोपनीयं प्रयत्नेन मातृकाजारजोयथा ॥ ॐ अस्य श्रीबटुकभैरवकवचस्य आनंदभैरवऋषिः त्रिष्टुपच्छंदः श्रीबटुकभैरवो देव-
 तावं बीजं ह्रीं शक्तिः ॐ बटुकायेतिकीलकं ममाभीष्टसिद्ध्यर्थं जपे विनियोगः ॐ सहस्रारे महापत्रे कर्पूरधवले गुरुः ॥ ४ ॥
 पांतु मां बटुको देवो भैरवः सर्वकर्मसु ॥ पूर्वस्यामसितांगो मां दिशिरक्षतु सर्वदा ॥ ५ ॥ आग्नेयांचरुः पातु दक्षिणे चंडभैरवः ॥ नै-
 ऋत्यां क्रोधनः पातु उन्मत्तः पातु पाश्चिमे ॥ ६ ॥ वायव्यां मां कपाली च नित्यं पायात्सुरेश्वरः ॥ शीघ्रणो भैरवः पातु उत्तरस्यांतु सर्वदा
 ॥ संहारभैरवः पायादीशान्यांच महेश्वरः ॥ ऊर्ध्वपातु विधाता च पाताले नंदको विभुः ॥ ८ ॥ सद्योजातस्तु मां पायात्सर्वतो देवसेवितः ॥
 वामदेवो वनांते च वनेऽघोरस्तथाऽ व्रतु ॥ ९ ॥ जले तत्पुरुषः पातु स्थले ईशान एव च ॥ डाकिनीपुत्रकः पातु पुत्रानुमे सर्वतः प्रभुः ॥
 ॥ १० ॥ हाकिनीपुत्रकः पातु दारांस्तु लाकिनीसुतः ॥ पातु शाकिनिकापुत्रः सैन्यं वैकालभैरवः ॥ ११ ॥ मालिनीपुत्रकः पातु पशून् श्वा-
 न् गजांस्तथा ॥ महाकालोऽवतु क्षेत्रं श्रियं मे सर्वतो गिरा ॥ १२ ॥ वाद्यवाद्यप्रियः पातु भैरवो नित्यसंपदा ॥ एतत्कवचमीशानतव-
 स्नेहात्प्रकाशितं ॥ १३ ॥ नारव्येयं नरलोकेषु सारभूतं सुरप्रियं ॥ यस्मै कस्मै न दातव्यं कवचं सुरदुर्लभं ॥ १४ ॥ न देयं पराशिष्येभ्यो
 कृपणोभ्यश्च शंकर ॥ यो ददाति निशिद्धेभ्यः सर्वे तृष्टो भवेत्कवचं ॥ १५ ॥ अनेन कवचेनैव रक्षां कृत्वा विचक्षणः ॥ विचरन् यत्र कुत्रापि न
 विघ्नैः परिभूयसे ॥ १६ ॥ मंत्रेणारक्षते योगी कवचं रक्षकं यतः ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन दुर्लभं पापचेतसां ॥ १७ ॥ भूर्जे रंभात्वची वापिलि-
 खित्वा विधिवत्प्रभो ॥ कुंकुमेनाष्टगंधेन गोरोचने श्वके सरैः ॥ १८ ॥ धारयेत्पाठयेद्वापि संपठेद्वापि नित्यं ॥ संप्राप्नोति फलं सर्वनात्रका-
 र्याविचारणा ॥ १९ ॥ सततं पठ्यते यत्र तत्र भैरवसंस्थितः ॥ नशक्नोति प्रभावं वै कवचस्यास्य वर्णितं ॥ २० ॥ नमो भैरव देवाय सर्वभूताय
 वै नमः ॥ नमस्त्र्यै लोक्यनाथाय नाथनाथाय वै नमः ॥ २१ ॥ ॥ इति ह० बृ० ध० उ० श्रीबटुकभैरवोपासनाध्याये भैरवतंत्रे-

वृज्जोर्ण
धर्मस्कंध.
उपासना
॥ २ ॥

देविरहस्योक्तं श्रीबटुकभैरवकवचनिरूपणं नाम प्रकरणं द्वितीयं ॥ २ ॥ ॥ ६५ ॥ ॥ अथ श्रीबटुकभैरवब्रह्मक-
वचं ॥ ॥ उक्तं च रुद्रयामले ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ ॥ भगवत्सर्ववेत्ता त्वं देवानां प्रीतिदायकं ॥ भैरवं कवचं ब्रूहि यदि चास्ति कृपा
मयि ॥ १ ॥ प्राणत्यागं करिष्यामि यदि नो कथयिष्यति ॥ सत्यं सत्यं पुनः सत्यं सत्यमेव न संशयः ॥ २ ॥ इत्थं देव्याः वचः श्रुत्वा प्रहस्यातिस्व-
यंप्रभुः ॥ उवाच वचनं तत्र देवदेवो महेश्वरः ॥ ३ ॥ ॥ ईश्वरोवाच ॥ बटुककवचं दिव्यं शृणु यत्प्राणवल्लभे ॥ चंडिकातंत्र सर्वस्वंब-
टुकस्य विशेषतः ॥ ४ ॥ तत्र मंत्राद्यक्षरं तु वासुदेवस्वरूपकं ॥ शंखवर्णद्वयो ब्रह्मा बटुकं चंद्रशेखरः ॥ ५ ॥ आपदुद्धारणो देवः भैरवः
परिकीर्तितः ॥ प्रवक्ष्यामि समासेन चतुर्वर्गप्रसिद्धये ॥ ६ ॥ प्रणवं कामदं विद्याल्लज्जाबीजं च सिद्धिदं ॥ बटुकायैति विज्ञेयं महापात-
कनाशनं ॥ ७ ॥ आपदुद्धारणायैति त्वापदुद्धारणं नृणां ॥ कुरु ह्ययं महेशानि मोहने परिकीर्तितं ॥ ८ ॥ बटुकाय महेशानि स्तंभने प-
रिकीर्तितं ॥ लज्जाबीजं तथा विद्यान्मुक्तिदं परिकीर्तितं ॥ ९ ॥ द्वाविंशत्यक्षरो मंत्रः क्रमेण जगदीश्वरी ॥ ॐ अस्य श्रीबटुकभैर-
वब्रह्मकवचस्य भैरवऋषिः अनुष्टुप्छंदः श्रीबटुकभैरवो देवता मम बटुकभैरवप्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥ ॐ त्रातु शिरसि
नित्यं पातु ह्रीं कंठदेशके ॥ १० ॥ बटुकाय पातु नाभौ चापदुद्धारणाय च ॥ कुरु ह्ययं लिंगमूले त्वाधारे बटुकाय च ॥ ११ ॥ सर्वदा पातु ह्रीं बी-
जं बाह्योर्युगलमेव च ॥ षडंगसहितो देवो नित्यं रक्षतु भैरवः ॥ १२ ॥ ॐ ह्रीं बटुकाय सततं सर्वांगं मम सर्वदा ॐ ह्रीं पादौ महाकालः पातु
वीरासनो हृदी ॥ १३ ॥ ॐ ह्रीं कालः शिरः पातु कंठदेशे तु भैरवः ॥ गणराट् पातु जिह्वायामष्टभिः शक्तिभिः सह ॥ १४ ॥ ॐ ह्रीं दंड-
पाणिर्गुह्यमूले भैरवी सहितस्तथा ॐ ह्रीं विश्वनाथः सदा पातु सर्वांगं मम सर्वदा ॥ १५ ॥ ॐ ह्रीं अन्नपूर्णा सदा पातु चांसौ रक्षतु-
चंडिका ॥ असितांगः शिरः पातु ललाटे रुरु भैरवः ॥ १६ ॥ चंडभैरवः पातु वक्रकंठं श्रीक्रोधभैरवः उन्मत्तभैरवः पातु हृदयं मम-
सर्वदा ॥ १७ ॥ नाभिदेशे कपाली च लिंगे भीषणभैरवः ॥ संहारभैरवः पातु मूलाधारं च सर्वदा ॥ १८ ॥ बाहुयुगं सदा पातु भैरवो
ममकेवलं ॥ हंसबीजं हृदी पातु सोहं रक्षतु पाणयोः ॥ १९ ॥ प्राणापाने समानं च उदानं व्यानमेव च ॥ रक्षतु हारमूले च दशदिक्षु समंततः

उपासनास्त-
बटुक-
अ-१२४

॥ २ ॥

॥२०॥ प्रणवंपातुसर्वांगलज्जाबीजंमहाभये ॥ इतिश्रीब्रह्मकवचंभैरवस्यप्रकीर्तितम् ॥२१॥ चतुर्वर्गप्रदंनित्यंस्वयंदेवप्रकाशितं ॥ य-
 पतेच्छुपुयांनित्यंघार्थतेकवचोन्तमं ॥२२॥ सदानंदमयोभूत्वालभतेपरमंपदं ॥ यइदंकवचंदेवीचित्तयेन्मन्मुरवोदितं ॥२३॥ कोटिजन्मार्जि-
 तंपापेविनश्यतिचतत्क्षणात् ॥ जलमध्येऽग्निमध्येवादुर्ग्रहेशत्रुसंकटे ॥२४॥ कवचस्मरणाद्देवीसर्वत्रविजयीभवेत् ॥ भक्तियुक्तेनमन-
 साकवचंपूजयेद्यदि ॥२५॥ कामतुल्यस्तुनारीणांरिपुणांचयमोपमः ॥ तस्यपादांबुजद्वंद्वंराज्ञांमुकुटभूषणं ॥२६॥ तस्यभूतिं विलो-
 क्यैवकुबेरोपितिरस्कृतः ॥ अस्यविज्ञानमात्रेणसंत्रसिद्धिर्नसंशयः ॥२७॥ इदंकवचमज्ञात्वायोजयेद्बुद्धुकंनरः ॥ नचाप्नोतिफलंतस्य
 परंनरकमाप्नुयात् ॥२८॥ मन्वंतरत्रयंस्थित्वातिर्यग्योनिपुजायते ॥ इहलोके महारोगी दरिद्रेणातिपीडितः ॥२९॥ शत्रूणां वशगोभूत्वा
 करपात्रीभवेज्जडः ॥ देयंपुत्रायशिष्यायशांतायप्रियवादिने ॥३०॥ कार्पण्यरहितायालंबदुभक्तिरनायच ॥ योपराग्येप्रदातावैतस्यत-
 स्यातिमत्वरं ॥३१॥ आयुर्विद्यायशोधर्मबलंचैवनसंशयः ॥ इतितेकथितंदेवीगोपनीयंस्वयोनिवत् ॥३२॥ ॥ इतिश्रीहृ. बृ. ध.
 उ. श्रीबटुकोपासनाध्यायरुद्रयामलोक्तं श्रीबटुकभैरवब्रह्मकवचनिरूपणं नामप्रकरणं तृतीयं ॥३॥ ॥ श्लो० ॥
 ॥ अथश्रीबटुकभैरवकवचं ॥ ॥ देष्युवाच ॥ ॥ देवदेवजगन्नाथत्रिनाथश्रीत्रिलोचन ॥ भवप्रसादात्भगवन्भैरवस्यमहात्म-
 नः ॥ कवचंश्रुतुमिच्छामित्वत्स्नेहातिशयादहं ॥ ॥ शिवउवाच ॥ ॥ प्राणिनारक्षणार्थंचब्रवीमिसुमुखेगुणान् ॥२॥ वर्मणो
 भैरवस्यास्याशिवब्रह्माक्रुषिःस्मृतः ॥ छंदोनुष्टुप्स्तथादेवोभैरवोबटुकात्मजः ॥३॥ ऐश्वर्यस्याभिवृध्यर्थमिष्टार्थंचनियुज्यते ॥४॥
 शूलरवडुडमरुलसत्करंसव्यहस्तमपरोकरोज्वलं ॥ संततंहृदिभजामिभैरवंस्वाधिरूढमहाभीष्टसिद्धये ॥५॥ दिग्वाससंकमलपत्र
 विशालनेत्रं ॥ भस्मांगरागमभयंप्रभुमादिदेवं ॥ ध्यायानितेबटुकनाथमहर्निशंमे ॥ सर्वार्थसिद्धिमनुलांक्रपयादिशंतं ॥६॥ एवं-
 ध्यात्वानुदेवेशंबटुकारव्यंमहाबलं ॥ उच्चरेत्कवचंपश्चादेवताभीष्टसिद्धिदं ॥७॥ शिरोमेभैरवःपातुमालंपुरनिषूदनः ॥ हृशोपातु
 त्रिनेत्रोमेश्रवणंनीलकंठकः ॥८॥ दिग्वासामेपातुकंठंनासिकामगकन्यभाक् ॥ ओष्ठौत्रिपुरघातीमेजिह्वांपातुकपालधृक् ॥९॥

वृज्ज्योर्णा
धर्मस्कंध.
उपासना
॥ ३ ॥

दंतान्यातु क्रतुध्वंसीचिबुकं भूतवासकः ॥ कपालीपातुमेग्रीवारं कंधोपातुगजांतकः ॥ १० ॥ भुजोमेपातुकौमारो हृदयं क्षेत्रपालकः ॥
आप्तिरूर्मेस्तनौपातुवक्षः पातुमहेश्वरः ॥ ११ ॥ कुक्षोमेपातुसंहर्तानाभिमेघण्मुखप्रियः ॥ भूतनाथः कटिं गुह्यपातुजटाधरं ॥ १२ ॥ उरु
पातुवृषारूढोजानुनीभूतभावनः ॥ स्मशानवासीमेपातुपातुसर्वंगमीश्वरः ॥ १३ ॥ यद्दं कवचं देविपठेत्प्रयतमानसः ॥ तस्यैश्वर्या
भिवृध्यर्थमिष्टान्नंचददास्यहं ॥ १४ ॥ रोगान्तो मुच्यते रोगान्पुत्रार्थीलभते सुतान् ॥ जपित्वाश्रद्धया कन्या आयुष्मंतं पतिं लभेत् ॥ १५
॥ विद्याविनयसंपन्नं सुकूलिनं सुरूपिणं ॥ जपित्वाविधवानारीवैधव्यं नाप्नुयात्कचित् ॥ १६ ॥ जपित्वाकवचं प्रातर्मुच्यते नात्र संश
यः ॥ नास्तितस्यापमृत्कश्चकालमृत्कः कदाचन ॥ १७ ॥ इह लोके सुरवं भुत्कापुत्रपौत्रैः सुबांधवैः ॥ अंतैकैलासमाविश्य ममपादतलं व्रजेत्
॥ १८ ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन जपेन्नित्यमंतं द्वितः ॥ १९ ॥ ये भक्ति युक्तकवचं पठंतिते वैकुलं मिथिनिनोवसंति ॥ ते जाधिकं विंशति संख्यया दि
नेकैलासमाप्नोति मम प्रसादात् ॥ २० ॥ एतन्नेकथितं देवियन्मात्वं परिपृच्छसि ॥ त्वत्स्नेहातिशया दुक्तं कवचं भैरवात्मकं ॥ २१ ॥ ॥
इति श्रीह. वृ. ध. उपा. स्तवके श्रीबटुकभैरवोपाख्याये श्रीबटुकभैरवकवचनिष्कपणनामप्रकरणं चतुर्थं ॥ ४ ॥ ॥ श्रीः ॥
॥ अथ चतुर्थं श्रीबटुकभैरवपंजरकवचं ॥ ॥ उक्तं च शक्तिरहस्ये ॥ ॥ पार्वत्यवाच ॥ ॥ देवदेव महादेव संसार
प्रियकारक ॥ पंजरं बटुकस्यास्थकथनियं मम प्रभो ॥ १ ॥ श्रीशिव उवाच ॥ ॥ पूर्वं भस्मासुरत्रासात् भयविह्वलतः स्वयं ॥ पठ
नाद्देवमे प्राणारक्षिता परमेश्वरी ॥ २ ॥ सर्वदुष्टविनाशाय सर्वरोगनिवारणं ॥ दुःखशांतिकरं देवि ह्यल्पमृत्युभयापहं ॥ ३ ॥ राज्ञां वश्यकरं
चैव त्रैलोक्यविजयप्रदं ॥ सर्वलोकेषु पूज्यं शूलहृमीस्तस्थगृहे स्थिरा ॥ ४ ॥ अनुष्ठानं कृतं देवि पूजनं च दिने दिने ॥ विना पंजरपाठे
न तत्सर्वं निष्फलं भवेत् ॥ ५ ॥ अस्य श्रीबटुकभैरवपंजरकवचमंत्रस्य कालाग्निरुद्रऋषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः ॥ बटुकभैरवो देवता ॥
हांबीजं । ॐ भैरवीवल्लभाशक्तिः । ॐ दंडपाणये नमः कीलकं । मम सकल कामनासिध्यर्थे जपे विनियोगः ॥ ७ ॥ ॐ ह्रां प्राच्यां
डमरुहस्तोरक्तवर्णो महाबलः ॥ प्रत्यक्षमहमीशानबटुकाय नमो नमः ॥ ८ ॥ ॐ ह्रीं दंडधारी दक्षिणे चपश्चिमे खड्गधारिणे ॥ ९ ॥

उपा. स्त. ३
श्रीबटुक
अ. १२४

॥ ३ ॥

हुं घंटावादी मूर्तिरुत्तरस्यांदिशितया ॥ ९ ॥ ॐ ह्रीं अग्निरूपं स्या ग्रेयां नैऋत्यांचदिगंबरः ॥ ॐ ह्रीं सर्वभूतस्थो वायव्येभूतानां हि-
 तकारकः ॥ १० ॥ ॐ ह्रश्चाष्टसिद्धिश्चइशानेसर्वसिद्धिकरः परः ॥ प्रत्यक्षमहमीशानबटुकायनमोनमः ॥ ११ ॥ ॐ ह्राह्रीं हुं ह्रीं ह्रीं हः
 स्वाहाउर्ध्वरेचरीणान्यसेत् ॥ रुद्ररूपरत्नुपातालेबटुकायनमोनमः ॥ १२ ॥ ॐ ह्रींबटुकायमूर्ध्निललाटेभीमरूपिणं ॥ आपदुद्धरणेनेत्रेमु-
 रवेचबटुकंन्यसेत् ॥ १३ ॥ कुरुकुरुसर्वसिद्धिर्देहेगेहेव्यवस्थितः ॥ बटुकायह्रींसर्वदेहे विश्वस्यसर्वतोदिशि ॥ १४ ॥ आपदुद्धारकः पातुह्यापा-
 दत्तलमस्तकं ॥ हसक्षमलवरयुं पातुपूर्वेदंडं हस्तस्तुदक्षिणे ॥ १५ ॥ हसक्षमलवरयुं नैऋत्येहसक्षमलवरयुं पश्चिमेवतु ॥ सर्वभूतस्त्ववाय-
 व्येहसक्षमलवरयुं घंटावादिनउत्तरे ॥ १६ ॥ हंसः सोहंतइशानेचाष्टसिद्धिकरः परः ॥ क्षंक्षेत्रपालउर्ध्वेनुपातालेशिवसन्निभः ॥ १७ ॥ एवं-
 दशदिशोरक्षे बटुकायनमोनमः ॥ इतितेकथितं देवि ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं सदावतु ॥ १८ ॥ ॐ फ्रें हुं फट् च सर्वत्रैलोक्ये विजयी भवेत् ॥ क्ष्मीं ऐं श्रीं लं
 पृथिव्यांच आकाशेहंममावतु ॥ १९ ॥ स्त्रीं प्रौं ज्त्रीं ॐ यं वायव्यारं रं रं तेजस्वरूपिणं ॥ ॐ करवंगं घंडं बटुकं चं छं जं झं अं कपालिनं ॥ २० ॥
 रं डं टं णं क्षेत्रेशंतं थं दं धं नं उमाप्रियं ॥ पंफं बं भं मं ममरक्षयं रं लं भैरवोत्तमं ॥ २१ ॥ वंशं षं सं आदिनाथं लं क्षं वै क्षेत्रपालकं ॥ एवं पंजरमारव्या-
 तं सर्वसिद्धिकरं भवेत् ॥ २२ ॥ दुःखदारिद्र्यशमनं रक्षकं सर्वतोदिशः ॥ आवश्यं सर्वतो वश्यं सर्वबीजैश्चसंपुटं ॥ २३ ॥ सर्वरोगहरं दिव्यं सर्वत्रसु-
 खमाप्नुयात् ॥ एवरं हस्यमारव्यातं देवानामपि दुर्लभं ॥ २४ ॥ वज्रपंजरनामेदं ये श्रुएवंतिवरानने ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्यकीर्तिलाभोसुरवंजयः
 ॥ २५ ॥ लक्ष्मीमनोरमाबुद्धिस्तेषां गेहेव्यवस्थिता ॥ सुशीलायसुदांताय गुरुभक्तिपराय च ॥ २६ ॥ तस्यशीघ्रंचदातव्यमन्यथानकदाचन ॥
 गोपनीयं प्रयत्नेन सर्वगोप्यमयं भवेत् ॥ २७ ॥ यस्मै कस्मै न दातव्यं न दातव्यं कदाचन ॥ राज्यं देयं शिरोदेयं न देयं भैरवाक्षरं ॥ २८ ॥ एककालं द्विका-
 लं वा त्रिकालं पठते नरः ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तो शिवेन सह मोदते ॥ २९ ॥ ॥ इति श्री ह. बृ. ध. उपा. स्तबके श्रीबटुकभैरवोपा. ध्याये
 शक्तिरहस्योक्तश्रीबटुकभैरवपंजरकवचनिरूपणं नाम प्रकरणं पंचमं ॥ ५ ॥ ॥ श्लो. ॥ ॥ अथ श्रीबटुकभैरवबका-
 रादिसहस्रनामस्तोत्रं ॥ ॥ उक्तंच भैरवयामलतंत्रे ॥ ॥ श्रीपार्वत्युवाच ॥ ॥ यद्ब्रुह्यं परमारव्यातं त्रिपुलोकेषु दुर्लभं ॥ को-

बृज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ४ ॥

दिग्रंथेषुगोप्यंत्सूचितंनप्रकाशितं ॥१॥ सर्वसंपत्प्रदं पुण्यं सर्वापत्क्षयकारकं ॥ तदहं श्रोतुमिच्छामि बटुकस्य महात्मनः ॥२॥ नाम्नासह-
स्रं दिव्यानां बकारारव्यं महात्मनां ॥ कृपया वद देवेश यद्यहं तव वल्लभा ॥३॥ ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ सूचितं मे त्वयि स्नेहादप्रकाश्यं कुले
श्वरी ॥ नाम्नां सहस्रं कोटीनां सारतः सारमुत्तमं ॥४॥ न वक्तव्यं त्वया देवी चित्तरच्छं मम पार्वती ॥ अप्रकाश्यतमं देवी प्राणोप्योये परे प्रिये
॥५॥ ॥ ब्रह्मभैरवोवाच ॥ ॥ इत्फत्क्वाभगवान् देवो बोध्यस्वात्मानमात्मना ॥ पुलकांचितसर्वांगी न च किंचिदुवाच ह ॥६॥ ॥
श्रीपार्वत्युवाच ॥ ॥ देवदेव महादेव भक्तानुग्रहकारक ॥ नाम्नां सहस्रं दिव्यानां बकारारव्यं शुभप्रदं ॥७॥ गोप्यं तु सर्वगोप्यानां
वद मे परमेश्वर ॥ अप्रकाश्यं कुलेशानयद्यहं प्राणवल्लभा ॥८॥ ॥ श्रीमहादेवोवाच ॥ ॥ शृणु देवी महागुह्यं रहस्यं परमाद्भुतं ॥
न कस्यचिन्मयारव्यातमद्यापि प्राणवल्लभे ॥९॥ सुरवसंपत्प्रदं देवी धनधान्यजयप्रदं ॥ भूतग्रहपिशाचानां स्मरणादेवनाशनं ॥१०॥
कृत्याद्रोहादिशमनंबालग्रहनिवारणं ॥ चतुर्वर्गश्रुतुर्भद्रप्रदमेतन्नसंशयः ॥११॥ बटुकस्येह नामानि प्रयुतान्यर्बुदानि च ॥ सारात्सारत-
रं शोषं सहस्रं शृणु यत्नतः ॥१२॥ सुधासिंधुमणिद्वीपैरिजातवनावृते ॥ प्रक्षालयतु भूमध्ये प्रेतभूतस्त्रमीश्वरं ॥१३॥ विपरीतरताश-
क्तं कौमारं विलसत्हृदि ॥ चतुर्बाहुं त्रिनयनं मजनाद्रिसमप्रभं ॥१४॥ जटाजूटधरं देवं शशांककृतशेखरं ॥ भुजंगमेखलायुक्तं दि-
ग्वाससमनाकुलं ॥१५॥ डुमरुचकपालचवरं शूलक्रमात्करैः ॥ दधनचकटैर्दतैः करालवदनं विभुं ॥१६॥ ध्यात्वेवं साधकस्तुष्टौ जपेत्सि-
द्धिमवाप्नुयात् ॥ ॥ ब्रह्मभैरवोवाच ॥ ॥ नामसहस्रं दिव्यानां बटुकस्य महात्मनः ॥१७॥ वक्ष्यामि त्वत्तः सम्यक्सारेभ्यः सारमुत्तमं
॥ सर्वमंगलमांगल्यं सर्वोपद्रवनाशनं ॥१८॥ सर्वपापहरं पुण्यसाधकानां सुरवप्रदं ॥ आयुःपुष्टिः श्रीकरं च पुत्रपौत्रादिवर्धनं ॥१९॥
बटुकस्तोत्रमुरव्यस्य महादेवत्रुषिः स्मृतः ॥ महाबटुकभैरवो देवतापरिकीर्तिता ॥२०॥ छंदोविराट्सर्वकार्ये सिध्यर्थसाधकस्य तु ॥
बटुकस्य चतुर्थ्यं तं विनियोगः प्रकीर्तितः ॥२१॥ महादेवेन यत्प्रोक्तं पार्वत्यै सर्वमंगलं ॥ सर्वशत्रुक्षयकरं सर्वापद्भिनिवारणं ॥२२॥ सर्व
वेदांगमुरव्यं च सारात्सारांशमुत्तमं ॥ देवदेवेन यत्प्रोक्तं हि माचलसुतां प्रति ॥२३॥ अत्युग्रक्रतिभूतां गींकारुण्यात्प्रीतिचेतसा ॥ त-

उपास्त-३
बटुक
अ-१२४

द्वेवते प्रवक्ष्यामि गुरुभक्ताय सांप्रतं ॥ २४ ॥ अतियत्नान्मया प्राप्तं दक्षिणाक्रमयोगतः ॥ तदहं संप्रवक्ष्यामि यच्छ्रुतं परमाद्भुतं ॥ २५ ॥ कु-
 लिनाय च शांताय भक्ताय च सुबुद्धये ॥ धनमानप्रदाने च देवार्चनरताय च ॥ २६ ॥ देवतामानत्यक्ताय धर्मबुद्धिपराय च ॥ वदान्याय च यो-
 ग्याय प्रणयाया इतात्मने ॥ २७ ॥ गोत्रप्रदेयमाज्ञप्तमिति देव्यापुरोमम ॥ अतस्तुभ्यं प्रवक्ष्यामि करुणार्द्रमहात्मने ॥ २८ ॥ बटुकस्य च दे-
 वस्य मदोन्मत्तस्य शूलिनः ॥ स्तोत्रं सहस्रनामारव्यंबकारारव्यंसुसंयुतं ॥ २९ ॥ यस्य स्मरणमात्रेण श्रवणेन प्रयत्नतः ॥ पठनात्पाठनाद्वा-
 पिसर्वसिद्धिमुपालभेत् ॥ ३० ॥ यत्र स्थितमिदं स्तोत्रं तत्र श्रीसर्वतोमुरवी ॥ तत्र सर्वत्र विजयं भवत्येव न संशयः ॥ ३१ ॥ तत्र लोकवशो सर्वे
 सर्वेषां भैरवस्यतु ॥ उपमन्यो बहुत्वेकं न वाच्यं यस्य कस्यचित् ॥ ३२ ॥ गुरुसंतोषयत्नेन पठितव्यं समाहितैः ॥ ३३ ॥ ॥ ब्रह्मभैरवो-
 वाच ॥ ॥ ॐ अस्य श्रीबटुकभैरवस्य बकारारव्यसहस्रनामस्तोत्रस्य ॥ महादेव ऋषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः ॥ श्रीबटुकभैरवो देवता ॥
 बंबीजं ॥ ह्रींशक्तिः ॥ क्लींकीलकं ॥ ममाग्नीष्टसिद्ध्यर्थे पाठे विनियोगः ॥ महादेव ऋषये नमः शिरसि ॥ अनुष्टुप् छंदसे नमः सुरवे
 ॥ श्रीबटुकभैरवदेवतायै नमः हृदये ॥ बंबीजाय नमः गुह्ये ॥ ह्रींशक्तये नमः पादयोः ॥ क्लींकीलकाय नमः नाभौ ॥ विनियोगाय नमः
 सर्वांगे ॥ ॥ करषडुंगन्यासः ॥ ॐ बांडूशानाय नमः अंगु ॥ ॐ बीं तत्पुरुषाय नमः तर्ज ॥ ॐ बुं अघोराय नमः मध्य ॥ ॐ बैं वामदेवाय
 नमः अना ॥ ॐ बींसद्योजाताय नमः कनि ॥ ॐ वः रौद्राय नमः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ ॥ एवं हृदयादि ॥ ॥ ध्यानंतु कामना
 विषयेण ध्यात्वा सात्विकराजसतामसंच ॥ ॐ बंबंबंबटुको वीरो बांबांबांबटुकस्तथा ॥ बींबींबींबटुको वीरो बूंबूंबूंबटुकस्तथा ॥ ३४ ॥
 बैंबैंबैंबटुकः क्रोध्यो बौंबौंबौंबटुकस्तथा ॥ वः वः वः बटुकोरावो ब्रः ब्रः ब्रः शब्दतत्परः ॥ ३५ ॥ बंयतित बिंबंध्वारो बं हृदिः बं प्रीतिकार-
 कः ॥ वज्रायुधो वज्रहस्तो वज्रायुधभयावहः ॥ ३६ ॥ वज्रायुधांगसंपृष्टो वज्रायुधपदः सदा ॥ वज्रायुधस्तुतो वज्री बुधराधवरस्मृतः
 ॥ ३७ ॥ वज्रायुधसुरवकरः वज्रायुधसुरवप्रदः ॥ वज्रायुधो वज्रश्रेष्ठो वज्रायुधगतिः स्मृतः ॥ ३८ ॥ वज्रायुधो प्राणत्रातो वज्रायुधसुरवप्रदः
 वज्रायुधो वज्रश्रेष्ठो वज्रायुधगतिः स्मृतः ॥ ३९ ॥ वज्रायुधो प्राणत्रातो वज्रायुधपदः स्मृतः ॥ वज्रहस्तो वज्रपादो वज्रदंष्ट्राग्रजिह्वकः

बृ-ज्ज्यो-र्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ५ ॥

॥ ३९ ॥ वज्रमुरवोवज्रकुलोवज्रस्छापींगलस्मृतः ॥ वज्रायुधप्रियसरवोवज्रायुधोवज्रप्रीतिहा ॥ ४० ॥ वज्रायुधप्राणित्रातोवज्रायु-
धवरप्रदः ॥ वज्रायुधातिशमनोवज्रायुधविधारकः ॥ ४१ ॥ वज्रायुधप्राणदातावज्रायुधपरायणः ॥ वज्रविज्ञानसंभावोवज्रसेव्यो-
वरप्रदः ॥ ४२ ॥ वज्रसेव्यप्रियः प्राणोवज्रसेव्यप्रियः सदा ॥ वज्रप्रियोवज्रमयोवज्रतेजप्रवर्त्तकः ॥ ४३ ॥ वज्रनिधिः वज्रप्राणोवज्र
सेव्यवरप्रदः ॥ वज्राधीशोवज्रधरोबंधुपुष्पजवोधवः ॥ ४४ ॥ बंधुपुष्पप्रतीकाशोबंधुद्रुमसमागमः ॥ बंधुपुष्पश्चबंधुम्रः बंधुपुष्प-
जयोद्भवः ॥ ४५ ॥ बंधुपुष्पप्रपूज्यश्चबंधुपुष्पस्वरूपकः ॥ बंधुपुष्पप्रतीकाशोबंधुकारुण्यविग्रहः ॥ ४६ ॥ बंधुकारुणनीलोभूः बंधुक
पुष्पवासिनः ॥ बंधूककुसुमस्निग्धोबंधूककुसुमनोत्सवः ॥ ४७ ॥ बंधूकपुष्पकिरणोबंधूकपुष्पपालकः ॥ बंधूककुसुमनोध्येयोबंधूक
कुसुमप्रभः ॥ ४८ ॥ बंधूककुसुमज्ञाताबंधूककुसुमाधरः ॥ बंधूककुसुमोल्लासोबंधूकपुष्पवर्षिणी ॥ ४९ ॥ बंधूककुसुमानंदोबं-
धूकवनवासिनः ॥ बंधूककुस्तमोत्साहोबंधूकपुष्परूपकः ॥ ५० ॥ बंधूककुसुमोन्मादोबंधूकपुष्पधारिणः ॥ बंधूककुसुमाराधो
बंधूककुसुमोद्भवः ॥ ५१ ॥ बंधूककुस्तमप्राणोबंधूककुस्तमार्चितः ॥ बंधूकपुष्पवटिकोबंधूकपुष्पतर्पितः ॥ ५२ ॥ बंधूकपुष्पमु-
कुटोबंधूककुसुमप्रियः ॥ बंधूककुसुमद्रव्योबंधूकपुष्पविग्रहः ॥ ५३ ॥ बंधूककुसुमप्ररव्योबंधूककुस्तमात्मकः ॥ बंधूककुस्त-
मप्राज्ञोबंधूकपुष्पवर्त्तिकः ॥ ५४ ॥ बंधूकपुष्पसर्वस्योबंधूकपट्टपूरकः ॥ बंधूकपदसर्वस्योबंधूकपट्टपूरकः ॥ ५५ ॥ बकुल
पुष्पसंपूज्योबकुलपुष्पहोमदः ॥ बकुलपुष्पमध्यस्छोबकुलफलभोजनः ॥ ५६ ॥ बकुलकाननातरस्छोबकुलावलपाशकः ॥
बकुलाचलराध्यश्चबगलामुखिपुत्रकः ॥ ५७ ॥ बकुलकुस्तमप्रीतोबकुलकुसुमार्चितः ॥ बकुलपुष्पनिलयोबकुलपुष्परासिनः ॥
५८ ॥ बकुलकुसुमज्ञातः बकुलपुष्पधारकः ॥ बकुलकुसुमोल्लासोबकुलपुष्पवर्त्तिनः ॥ ५९ ॥ बकुलकुस्तमानंदोबकुलवनवा-
सिनः ॥ बकुलकुसुमोत्साहोबकुलपुष्परूपकः ॥ ६० ॥ बकुलकुसुमोन्मादोबकुलपुष्पधारकः ॥ बकुलकुसुमाराध्योबकुलकुसु-
मोद्भवः ॥ ६१ ॥ बकुलकुस्तमप्राणोबकुलकुस्तमार्चितः ॥ बकुलपुष्परवचितोबकुलपुष्पतर्पितः ॥ ६२ ॥ बकुलपुष्पमुकुटोबकु-

उपा-स्त-३
बटुकभै०
अ-१२४

॥ ५ ॥

लकुसुमप्रियः ॥ बकुलकुसुमोदर्पो बकुलपुष्पविग्रहः ॥ ६३ ॥ बकुलपुष्पमालीचबकुलकुसुमात्मकः ॥ बकुलकुसुमप्राज्ञो बकु-
लपुष्पवर्तकः ॥ ६४ ॥ बकुलपुष्पधारीचबकुलनिंदकांतकः ॥ बकुलप्रदसर्वस्यः बदरीफलभोजनः ॥ ६५ ॥ बद्रिकाश्रमवास-
श्चबद्रिकाचलपुंडकः ॥ वसुदोवसुधाराध्यो वसुदानपरायणः ॥ ६६ ॥ बहुनेत्रो बहुलास्यो बहुहस्तो बहुप्रदः ॥ बह्वाननो बहुक-
र्णो बहुपापविनाशनः ॥ ६७ ॥ वल्लभो वल्लभापीतो वल्लभा बहुरूपकः ॥ बहुगुणश्च सर्वोधिः बहुगुणपरायणः ॥ ६९ ॥ बहुगुणश्च सं-
प्रीतो बहुगुणप्रकाशकः ॥ बहुगुणसुसंपूज्यो बहुगुणस्वरूपकः ॥ ६९ ॥ बहुगुणसुसंहृष्टो बहुगुणप्रधारणः ॥ बकारवर्णसर्वगो
बकाररूपधारणः ॥ ७० ॥ बकारिहस्तिभूषाढ्यो बकारमुकुटस्थितः ॥ बकारहृदयाराध्यो बकाराभरणाकृतः ॥ ७१ ॥ बकारणव
धारुष्टो बंबीजतोषितः सदा ॥ वारुणीजयसंतुष्टो वारुणीपानसुंदरः ॥ ७२ ॥ वारुणीचुंबनानंदो वारुणीमंडलेस्थितः ॥ वारुणी-
गतमम्यश्च वारुणीप्रेमचंद्रिकः ॥ ७३ ॥ वारुणीमुखमध्यस्थो वारुणीगणमंडितः ॥ वारुणीमंडलानंतो वारुणीकुंडरूपिणः ॥
॥ ७४ ॥ वारुणीमनसाराध्यो वारुणीतत्वतः प्रियः ॥ वारुणीमोदरचिको वारुणीमोदवासिनः ॥ ७५ ॥ वारुणीभोगरसिको वारु-
णीकुचमंडनः ॥ वारुणीयोगमार्गस्थो वारुणीयोगरूपिणः ॥ ७६ ॥ वारुणीपूजकः प्राणो वारुणीनिंदकांतकः ॥ वारुणीप्रा-
णसन्मान्यो वारुणीदृष्टिगोचरः ॥ ७७ ॥ वारुणीकेशसंमार्जो वारुणीनाभिमध्यगः ॥ वारुणीमोदसंप्रीतो वारुणीमोदरूपकः ॥
॥ ७८ ॥ वारुणीहस्यसंप्रीतो वारुणीध्यानतत्परः ॥ वारुणीवाक्यरसिको वारुणीकुंडपूजकः ॥ ७९ ॥ वारुणीपाननंदो भूवारुणी
रतितत्परः ॥ वारुणीतांडवानंदनायको वारुणार्णवः ॥ ८० ॥ वारुणीकुंडमध्यस्थो वारुणीकुंडसुंदरः ॥ वारुणीशास्त्रसंप्रीतो
वारुणीमध्यसुंदरः ॥ ८१ ॥ वारुणीभोगरसिको वारुणीमृतदीर्घिकाः ॥ वारुणीसौख्यदः प्रीतो वारुणीचंद्रसुंदरः ॥ ८२ ॥
बिल्वो बिल्वकरो बिल्वो बिल्वपत्रप्रपूजकः ॥ बिल्ववृक्षसमागम्यो बिल्वपत्रस्थबिल्वधनुः ॥ ८३ ॥ बिल्वपुष्पप्रियः प्राणो बिल्वपु-
ष्पप्रमोदकः ॥ बिल्वपुष्पप्रपूज्योथ बिल्वपुष्पस्वरूपकः ॥ ८४ ॥ बिल्वपत्रमहोदश्च बिल्वफलप्रभोजनः ॥ बिल्वप्रियो बिल्वम

वृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ६ ॥

योबिल्ववृक्षनिवारिनः ॥ ८५ ॥ बिल्ववृद्धिकरोबिल्वप्रियोबिल्वनिषेविनः ॥ बिल्वपत्रस्थसर्वांगोबिल्ववृक्षप्रपालकः ॥ ८६ ॥
विषावसुसमंतेजोविषावसुसमागमः ॥ विषावसुमंदगतिर्विषावसुरिवामतिः ॥ ८७ ॥ विषावसुप्रपूज्यश्चविषावसुप्रपूजकः ॥
बिंबाधरोबिंबरूपोविश्वविद्याविनोदनः ॥ ८८ ॥ विगम्यावेदकर्ताचविधिकर्ताविधिप्रभः ॥ विधिविध्याताविनदोविधिगम्योविधिवरः
॥ ८९ ॥ विधिसपत्रमूर्तिश्चविधिशापविमोचकः ॥ विधिशास्त्रोविधिप्राज्ञोविदुषोगुरुदेवता ॥ ९० ॥ विक्रधिक्रमसंचारोविधिशास्त्र
विचारणः ॥ विविधिक्रमसंचारोविविदृक्विविधिक्रमः ॥ ९१ ॥ विधुपुत्रप्रियसरवोविधिपुत्रमवावहः ॥ विधिपुत्रपरित्राताविधिपुत्रवर
प्रदः ॥ ९२ ॥ विधुविज्ञानविभवोविधुशीर्षेषुशोभनः ॥ विश्वमित्रसुसंपन्नोविश्वामित्रवरप्रदः ॥ ९३ ॥ विश्वामित्रमूर्तिधारीविश्वामि
त्रस्वरूपकः ॥ विश्वामित्रगुरुश्रेष्ठोविश्वामित्रप्रभंजकः ॥ ९४ ॥ विश्वामित्रयोगप्रियोविश्वामित्रनुक्तिप्रियः ॥ विश्वामित्रपरिज्ञा
तोविश्वामित्रयोगक्षमः ॥ ९५ ॥ विश्वामित्रार्तिशमनोविश्वामित्रार्तिनाशनः ॥ विषदोविषदाचारोविषपानसदारतः ॥ ९६ ॥ विमलो
विमलांगश्चविमलाचारतत्परः ॥ विश्वेश्वरोविश्वराजोविघ्नसंघविनाशनः ॥ ९७ ॥ विनायकोविघ्नराजोविघ्नविच्छेदनाशनः ॥
बिंबाधरोबिंबरुचिर्विश्वविद्याविनोदनः ॥ ९८ ॥ वीणाधरोवीणानाथोवीणावाद्यपरायणः ॥ वीरमुख्योवीरप्रियोवीरस्त्थायोगणः सदा ॥
॥ ९९ ॥ वीरमंत्रोवीरश्रेष्ठोवीरस्त्रीगमनोपरः ॥ बुद्धिबुद्ध्याकृतिधरोबुद्धिशायीबुधप्रियः ॥ १०० ॥ बुद्धिपूर्णाबुद्धिधरोबुद्धिपुत्राबुद्धिदूर
गः ॥ बुद्धिर्बुद्धवपुर्बुद्धिः शरीरोबुद्धिमंडितः ॥ १ ॥ बुद्धिप्रभुश्चबुद्धिभूर्बुद्धिकृतचराचरः ॥ बुद्धिप्रणवसंतुष्टोबुद्धिहीनपराङ्मुखः ॥
२ ॥ बुद्धिभृद्बुद्धिहृत्कर्ताबुद्धिश्रेष्ठोबुद्धिप्रभुः ॥ बुधेशोबुधसंतुष्टोबुधैकसदनंसदा ॥ ३ ॥ बुद्धिवांश्रैवबुद्धिश्चबुद्धिवान्बुद्धिभाज
नः ॥ बुद्धिप्रणितपादाग्रोबुद्धिगीतबुधौजसः ॥ ४ ॥ बुद्धिवान्बुद्धिसंपन्नोबुद्ध्यानंदितमानसः ॥ बुद्धिमार्गप्रणेताचबुद्धिसंचारचा
तुरः ॥ ५ ॥ बुद्धिगौणोबुद्ध्याधारोबुद्धिसंबुद्धिचेतनः ॥ बुद्धिरुद्बुद्धिहृत्नित्यंबुद्ध्याग्रोबुद्धिपारदः ॥ ६ ॥ बुद्धिवृद्धिप्रचारोभू
क्बुद्ध्याबुद्धिविवेकवित् ॥ बुद्ध्याकारोबुद्धिकरोबुद्धिप्राणविकर्तनः ॥ ७ ॥ बुद्धिशूढधरोबुद्धिर्बुद्धिसंचारचेष्टितः ॥ बुद्धिदक्षि

उपास्त- ३
बटुकभै-
अ- १२४

॥ ६ ॥

एताहादीबुद्धिलक्षणतत्ववित् ॥ ८ ॥ बुद्ध्याचारीबुद्धिहारीबुद्धिसुरवप्रदायकः ॥ बुद्धिलस्कृतसंचारीबुद्धितत्वविवेकवित् ॥ ९ ॥ बु-
द्धिर्गर्वधरोबुद्धिर्बुद्धिर्गर्वपराभवः ॥ बुद्ध्याधीनोबुद्धितमोबुद्धिलक्षणलालसः ॥ १० ॥ बुद्धिगौरवदाताचबुद्धिदाताबुद्धिप्रदः ॥ बुद्ध्योक्त
बुद्धिहर्ताचबुद्धिभूर्बुद्धिवर्धनः ॥ ११ ॥ बुद्धिरुद्योगकर्ताचबुद्धिदाताबुद्ध्युक्तकरः ॥ बुद्ध्याचारोबौद्धस्वपोबौद्धावतारधृक्सदा ॥ १२ ॥
बूंबूबः बीजस्वरूपोबूंसूंहं मुकुटेश्वरः ॥ बूंकींहंचंडकर्ताचलः बूंकींहंफट्स्वाहा ॥ १३ ॥ वेदज्ञोवेदकर्ताचवेदपाठविशारदः ॥ वेदप्रि-
योवेदमयोवेदविद्याविधारकः ॥ १४ ॥ वेदपाठकरोवेदवारव्यानकरणक्षमः ॥ वेदांगोवेदरूपश्चवेदमंत्रस्वरूपवान् ॥ १५ ॥ वेदबंधोवेदप्रा-
पोवेदपाठोविदाश्रयः ॥ वेदांतगीतरचितोवेदगीतप्रवाहकः ॥ १६ ॥ वेदधर्मसंपन्नोथवेदधर्मनिकृंतनः ॥ वैद्योवैद्यपतिवैद्योवैद्यनायक
सुंदरः ॥ १७ ॥ वैद्यराजोथवैद्येशोवैद्यराजनमस्कृतः ॥ वैद्यप्रियोवैद्यप्रीतिवैद्यत्राणगमोध्यतः ॥ १८ ॥ वैद्यनीतिगुणोद्योवेवैद्यानांप्रति
पालकः ॥ वैद्यहर्तावैद्यकरोवैद्योवैद्यपतिप्रियः ॥ १९ ॥ वैद्यराजशिरसिजोवैद्यराजाशिषप्रदः ॥ वैद्यराजार्चितपदोवैद्यराजनमस्कृतः ॥
२० ॥ वैद्यराजोवैद्यवेशोवैद्यराजभयावहः ॥ बोंबोंबः बीजरूपश्चबोंबोंबीजरूपकः ॥ २१ ॥ वैदेहीवैनकोवैद्योवैद्याचारप्रधारकः ॥
वैश्याचारोवैश्यश्रेष्ठोवैश्यानांकुलदेवता ॥ २२ ॥ वीरभद्रोथवीरेशोवीरेशोवदितःपदः ॥ वीरबंधोवीरप्रापोवीरबाहुविराश्रयः ॥ २३ ॥
वीरदैत्यप्राणहारीवीरदैत्यापहारकः ॥ वीरणविहरोवीरोवीराणांप्राणवल्लभः ॥ २४ ॥ वीरधर्मसदाराध्योवीरधर्मनिकंतनः ॥ वीरदैत्य-
प्राणत्रातावीरदैत्यबलप्रदः ॥ २५ ॥ वीरगर्जितसंपूर्णोवीरब्रह्मांडगर्जितः ॥ वीरपुत्रपरित्रातावीरपुत्रवरप्रदः ॥ २६ ॥ वीरपुत्रप्रिय-
स्वरवोवीरपुत्रभयापहः ॥ वीरपुत्राभिशमनोवीरपुत्राहिनाशकः ॥ २७ ॥ वीरपुत्रप्राणत्रातावीरभक्तिपरायणः ॥ वीरविज्ञानविष-
वोवीरबाहुवरप्रदः ॥ २८ ॥ वीरबाहुस्तुतोवीरबहुशः शापहारकः ॥ वीरबाहुप्रियोवीरबहुगौरववर्द्धनः ॥ २९ ॥ वीरबाहुपरित्राता
वीरबाहुसुरवप्रदः ॥ विश्वभुग्विश्वश्रेष्ठोथविश्वक्षेत्रकरस्तथा ॥ ३० ॥ बालार्कवर्णोबालोथबालार्कतेजसःपरः ॥ बालोबालप्रियो
बालोबालक्रीडापरायणः ॥ ३१ ॥ वामनोवाग्भवाकारोवाचालोवाक्पतिःप्रियः ॥ वाचामगोचरोवांतोवीणावेणुधरोपरः ॥ ३२ ॥

वृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ७ ॥

वाग्भवोवाक्यपतिः श्रेष्ठोवाग्देवीप्रियनंदनः ॥ वाग्देवीहृदयानंदोवाग्देवीगर्भसप्तवः ॥ ३३ ॥ वाक्सिद्धोवाक्यपतिप्राणोवाग्हृदोवाकस्वरू-
पकः ॥ बाणप्रचारोबाणेशोबाणस्नारविवेकवित् ॥ ३४ ॥ बाणभूर्बाणसंपन्नोबाणनंदितमानसः ॥ बाणसंधानचतुरोबाणसंशयसुंदरः ॥
३५ ॥ बाणयेष्टाबाणधरोबाणसंचितचेतसः ॥ बाणरुद्यानभृन्नित्यंबाणज्ञोबाणपादकः ॥ ३६ ॥ बाणाकारोबाणकरोबाणाप्रियविवर्द्ध-
नः ॥ बाणगूढधरोबाणबाधसंधानचेष्टितः ॥ ३७ ॥ बाणदोबाणसौहार्दोबाणलाञ्छनतत्ववित् ॥ बाणीसंस्कृतसंचारोवाणीतत्वविवेच-
कः ॥ ३८ ॥ वरदोवरदः स्वरुद्धोवरदोभयदायकः ॥ वरदद्रणयः प्राहुर्वसिष्ठाश्रमसेविनः ॥ ३९ ॥ वसिष्ठोवसिष्ठाराध्योवसिष्ठानंददायकः ॥
वसिष्ठाप्तीष्टवरदोवसिष्ठाभयदायकः ॥ ४० ॥ वसिष्ठप्राणवशकोवशिष्टगणधारकः ॥ वामनोवल्लभोवंद्योवनमालाविभूषणः ॥ ४१ ॥
वनरुद्धोवनजोवंद्योवनराजोवनाश्रयः ॥ वनेचरोवनाधीशोवानरीवनसेवितः ॥ ४२ ॥ वानरोवानराधीशोवानरशत्रुनाशनः ॥ वानप्रस्थाश्रम-
क्रतोवानप्रस्थयोगप्रदः ॥ ४३ ॥ ब्रह्मयोनिर्बृहद्योनिर्विश्वयोनिर्विवेकवान् ॥ ब्रह्मविद्ब्रह्मभावश्चब्रह्मर्षिर्ब्राह्मणाप्रियः ॥ ४४ ॥ ब्रह्मदोब्रा-
ह्मणात्माचब्रह्मविद्याप्रकाशकः ॥ ब्रह्मचारीब्रह्मवेत्ताब्रह्मणोब्राह्मणोत्तमः ॥ ४५ ॥ ब्रह्मपुत्रविधेयात्माब्रह्मसूत्रार्थनिर्णयः ॥ ब्रह्मगौ-
रवदाताचब्रह्मंडोब्रह्मंडेश्वरः ॥ ४६ ॥ व्योमगम्योव्योमशानोव्योमसंपवसुंदरः ॥ व्योमगम्योव्योमधारोब्रह्मगीतप्रचारकः ॥ ४७ ॥ व्यो-
मब्रह्मोपगतिश्चव्योमज्ञोव्योमपारदः ॥ व्योमचरोव्योमरूपोव्योमकेशोतिशोभनः ॥ ४८ ॥ व्यालाधिपःव्यालशानोव्यालरुद्धोव्यालगःस-
दा ॥ व्यालमुरवोव्यालकर्णोव्यालोयतनशोभनः ॥ ४९ ॥ व्यालशायीव्यालश्रेष्ठोव्याघ्राजिनप्रधारकः ॥ वृषाकपीवृषेयात्मावृषारूढोवृषो-
दरः ॥ ५० ॥ वृषहावृषभोश्रेष्ठोवृषपर्वोवृषोदरः ॥ वृषगम्योवृषेशानोवृषगतिर्बृहच्छिरवः ॥ ५१ ॥ ब्रह्मधर्मप्रचारोयवृहच्छत्रप्रपाठकः ॥
बृहद्भूतिर्बृहत्कर्णोबृहद्दंतालिशोभनः ॥ ५२ ॥ विश्वात्माविश्वकर्माचिविश्वेषांपरमोहितः ॥ विश्वाश्रयोविश्वव्यापीविश्वबंधुर्विश्वक्रतुः ॥
५३ ॥ विश्वकर्ताविश्वभर्ताविश्वेशोविश्वभूषणः ॥ विभावसुश्चसंपन्नोविश्वावसुसमागमः ॥ ५४ ॥ विश्वावसुप्रपूज्यश्चविश्वावसुस्वरू-
पकः ॥ विंध्याचलनिवासश्चविंध्याचलप्रकारणः ॥ ५५ ॥ विद्रुमवर्णोविद्रुमोथविद्रुमायासरारजः ॥ बंहीद्रौबीजराजेशोबोबोकोबोद्ध

उपास्त-३
बदुकर्मै-
अ-१२४

॥ ७ ॥

कांतकः ॥ ५६ ॥ वांवांबूंबीजवर्णाद्योवांबांबूंहुं वषट्स्वाहानमः ॥ वंकारभैरवोराध्योवकाराक्षरशोभनः ॥ ५७ ॥ वंवंकुकूटसंसेव्योवंवंकपालिकेसरः ॥ वंवंतांडवचंडारव्योवंवंभूतेशभैरवः ॥ ५८ ॥ वंहुंस्वाहाघोररूपवंहुं कुंकामदायकः ॥ वंहींहांकालांतकश्चैववंहंलंतानवर्द्धनः ॥ ५९ ॥ वंहींहुंचंडनिर्नाशोवंहींहुंवीरभैरवः ॥ वौषट् रूपोधाविश्वरोवंहुंहुं विश्वरूपकः ॥ ६० ॥ वुंकुं हुं उरः रूपोथवुंकुंहुं फट् वनमः ॥ वुंहुंस्वयंभुभूषाढथोवुंहींहुंलिंगरूपकः ॥ ६१ ॥ वुंभैरववुंयोगीशोवुंमानवसुंदरः ॥ वुंहुंविज्ञानभैरवोवुंहींहुंममृतानंदः ॥ ६२ ॥ वुंहुंहींसिद्धभैरवः वुंअसितांगभैरवः ॥ वुंहींहुंरुरुभैरवः वुंहींहुंचंडभैरवः ॥ ६३ ॥ वुंहींहुंक्रोधभैरवोवुंहुंउन्मत्तभैरवः ॥ वुंहुंअघोरभैरवः वुंहींहुंभीतिभैरवः ॥ ६४ ॥ वुंहुंसंहतिभैरवः वुंहुंसंहारभैरवः ॥ वुंहुंअघोरभैरवः वुंहुंविमलभैरवः ॥ ६५ ॥ वुंहींहुंज्ञानदश्चैववुंहींहुंमहामोदकः ॥ वुंहींहुंवाह्निभैरवः वुंमहारिक्तभैरवः ॥ ६६ ॥ वुंहुंमहायोगनरः वुंमहामोहनाशनः वुंहींहुंयोगकिंभरः वुंहुंकामविनाशकः ॥ वुंहुंहांकामविदाढथोवुंहींहुंमन्मथेश्वरः ॥ ६७ ॥ वुंहुंधनपतेश्वरः वुंहुंवेकुंठनायकः ॥ वुंहींहुंफट्स्वरूपोथवुंहींहुंकालफट् तथा ॥ ६८ ॥ वुंहुंहींफट्शिषोथवुंहुंफट्नेत्रत्रयोयवौषट् ॥ वुंहुंधूमेशभैरवोवुंहुंनटनागेश्वरः ॥ ६९ ॥ वुंहुंफट्भवानीश्वरोवुंहुंफट्घोरभैरवः ॥ वुंहींहुंधोषवाणारव्योवुंहींहुंवादिभैरवः ॥ ७० ॥ वुंहींहुंदिकभैरवोथवुंहींहुंघंटाभैरवः ॥ वुंहींहुंनमनानंदोवुंहींहुंनेत्रपदेश्वरः ॥ ७१ ॥ वुंहुंत्रिपुरभैरवः वुंहुंत्रैलोक्यभैरवः ॥ वुंहींहुंस्तभनेश्वरोवुंहींहुंगणसागरः ॥ ७२ ॥ वुंहींहुंशक्तिदायिन्योवुंहींहुंबीजगर्भभृत् ॥ वुंहींहुंश्रीकंठेश्वरोवुंहींहुंश्रीकंठेश्वरः ॥ ७३ ॥ वुंहींहुंसूत्रभैरवः वुंहींहुंरक्तभैरवः ॥ वुंहींहुंत्रिमूर्तिश्वरोवुंहींहुंअर्थेशभैरवः ॥ ७४ ॥ वुंहुंसद्योजातेश्वरोवुंहुंअनुग्रहेश्वरः ॥ वुंहींहुंअक्रूरेश्वरोवुंहींहुंचडिकेश्वरः ॥ ७५ ॥ वुंहुंपंचत्यकेश्वरोवुंहुंशिवोत्तमेश्वरः ॥ वुंहींहुंदारुकेश्वरोवुंहुंसकनेत्रेश्वरः ॥ ७६ ॥ वुंहींहुंचतुराननेश्वरोवुंहींहुंलांगुलीश्वरः ॥ वुंहुंअर्धनारीश्वरोवुंहुंउमाकांतेश्वरः ॥ ७७ ॥ वुंहींहुंत्रिमूर्तिश्वरोवुंहींहुंफट्गणेश्वरः ॥ वुंहुंमयोबहुगुणोवुंहींहुंपाठतत्परः ॥ ७८ ॥ वुंहुंफट् वुंहुंफट् वुंहुंफट् वुंहुंफट् वुंहुंफट् वुंहुंफट् वुंहुंफट् स्वाहास्वरूपकः ॥ ७९ ॥ वुंहुंफट् वुंहुंफट् वषट् वुंहुंफट् वौषट् वुंहुंउं जपसंतुष्टोथकं

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥८॥

ॐ जपपरायणः ॥ ८० ॥ ब्रुंहुंफट्सिद्धि विद्याचब्रुंहुंफट्लक्ष्मीश्वरः ॥ ब्रुंहुंफटवसुधामीनो ब्रुंहुंफट्सुराधिपाइनः ॥ ८१ ॥ ब्रुंहुंफट्
शारदापुत्रो ब्रुंहुंफट् माहेश्वरीपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् राक्षसीपुत्रो ब्रुंहुंफट् वरेशीपुत्रकः ॥ ८२ ॥ ब्रुंहुंफट् यक्षिणीपुत्रो ब्रुंहुंफट् कुलेशीपुत्रः ॥ ब्रुं-
हुंफट् ज्ञानपुत्रो ब्रुंहुंफट् शाकिनीपुत्रः ॥ ८३ ॥ ब्रुंहितीक्ष्णादध्रपुत्रो ब्रुंहितीक्ष्णाजिह्वापुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् हाकिनीपुत्रो ब्रुंहुंफट् शाकिनी
पुत्रः ॥ ८४ ॥ ब्रुंहुंफट् डाकिनीपुत्रो ब्रुंहुंफट् लाकिनीपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् मोहिनीपुत्रो ब्रुंहुंफट् ठागिनीपुत्रः ॥ ८५ ॥ ब्रुंहुंफट् स्तंभिनीपुत्रो-
ब्रुंहुंफट् जृभिणीपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् उर्वशीपुत्रो ब्रुंहुंफट् मेनकापुत्रः ॥ ८६ ॥ ब्रुंहुंफट् रंभापुत्रो ब्रुंहुंफट् घृताचीपुत्रः ॥ ब्रुंहुं उर्ध्वमुखीपुत्रो
ब्रुंहुं ऊर्ध्वकेशीपुत्रः ॥ ८७ ॥ ब्रुंहुंफट् तुडिपुत्रोथ ब्रुंहुंफट् लोलाक्षीपुत्रः ॥ ब्रुंहुं लल जिह्वापुत्रो ब्रुंहुंफट् रत्नाक्षीपुत्रः ॥ ८८ ॥ ब्रुंहुंफट् गं-
दिनीपुत्रो ब्रुंहुंफट् डंशिनीपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् दंडिनीपुत्रो ब्रुंहुंफट् ध्वजिनीपुत्रः ॥ ८९ ॥ ब्रुंहुंफट् रवडिनीपुत्रो ब्रुंहुंफट् शंखिनीपुत्रः ॥ ब्रुं-
हुंफट् कंपिनीपुत्रो ब्रुंहुंफट् हासिनीपुत्रः ॥ ९० ॥ ब्रुंहिंफट् तारिणीपुत्रो ब्रुंहुंफट् पुरायिपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् कालीपुत्रो ब्रुंहुंफट् कपाली
पुत्रः ॥ ९१ ॥ ब्रुंहुंफट् तारिणीपुत्रो ब्रुंहुंफट् त्रिपुरापुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् षोडशीपुत्रो ब्रुंहुंफट् भुवनेशीपुत्रः ॥ ९२ ॥ ब्रुंहुंफट् शन्वेशीपुत्रो-
ब्रुंहुंफट् धुमावतीपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् बगलापुत्रो ब्रुंहुंफट् मातंगीपुत्रः ॥ ९३ ॥ ब्रुंहुंफट् बगलापुत्रो ब्रुंहुंफट् त्रिकुटापुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् अच-
लापुत्रो ब्रुंहुंफट् भूधरापुत्रः ॥ ९४ ॥ ब्रुंहुंफट् कल्मषापुत्रो ब्रुंहुंफट् कल्पासिपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् भोगस्थापुत्रो ब्रुंहुंफट् भाविकापुत्रः ॥ ९५ ॥
ब्रुंहुंफट् विजयापुत्रो ब्रुंहुंफट् कुस्तपापुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् ईश्वरीपुत्रो ब्रुंहुंफट् रेवतीपुत्रः ॥ ९६ ॥ ब्रुंहुंफट् त्रिनेत्रापुत्रो ब्रुंहुंफट् कुस्तपापुत्रः
॥ ब्रुंहुंफट् स्वस्तपापुत्रो ब्रुंहुंफट् त्रिपुरापुत्रः ॥ ९७ ॥ ब्रुंहुंफट् चर्चिकापुत्रो ब्रुंहुंफट् अंबिकापुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् वैदमवीपुत्रो ब्रुंहुंफट् कौ-
शिकीपुत्रः ॥ ९८ ॥ ब्रुंहुंफट् वाराहीपुत्रो ब्रुंहुंफट् माहेश्वरीपुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् मद्रापुत्रो ब्रुंहुंफट् धृतीपुत्रः ॥ ९९ ॥ ब्रुंहुंफट् शांतिपुत्रोथ
ब्रुंहिंहुंफट् शिवापुत्रः ॥ ब्रुंहुंफट् क्षमापुत्रो ब्रुंहुंफट् सिद्धिपुत्रकः ॥ २०० ॥ ब्रुंहुंफट् तुष्टिपुत्रो ब्रुंहुंफट् सिद्धिपुत्रकः ॥ ब्रुंहुंफट्
रतिपुत्रोथ ब्रुंहिंहुंफट् श्रीपुत्रकः ॥ १ ॥ ब्रुंहुंफट् दिसापुत्रो ब्रुंहुंफट् कांतिपुत्रकः ॥ ब्रुंहुंफट् लक्ष्मीपुत्रो ब्रुंहुंफट् श्रीपुत्रकः ॥ २ ॥

उपास्त-३
बटुक
अ-१२४

॥८॥

ब्रुंहुं फद्रतिपुत्रोथ ब्रुंहुं फद्रब्रह्मपुत्रकः ॥ ब्रुंहुं फद्रकदसापुत्रो ब्रुंहुं फद्रआर्यापुत्रकः ॥ ३ ॥ ब्रुंहुं फद्रसतिपुत्रोथ ब्रुंहुं फद्रसंधतिपुत्रः
 ॥ ब्रुंहुं फद्रगंगापुत्रोथ ब्रुंहुं फद्रगोमतीपुत्रः ॥ ४ ॥ ब्रुंहुं फद्ररेवापुत्रोथ ब्रुंहुं फद्रयमुनापुत्रः ॥ ब्रुंहुं फद्रभद्रापुत्रोथ ब्रुंहुं फद्रअत्रेयीपुत्रकः
 ॥ ५ ॥ ब्रुंहुं फद्रकौशिकीपुत्रो ब्रुंहुं फद्रभोगवतीसुतः ॥ ब्रुंहुं बाहुदापुत्रश्च ब्रुंहुं कर्मनाशापुत्रकः ॥ ६ ॥ ब्रुंहुं कूमांडीपुत्रश्च ब्रुंहुं ही
 राक्षसीसुतः ॥ ब्रुंहुं दानवीपुत्रश्च ब्रुंहुं पिशाचीपुत्रस्तथा ॥ ७ ॥ वह्निगर्भो वह्निनेत्रो वह्निनेत्रजगतीति च ॥ वह्निदृष्टिर्वह्निशांतीवह्नि
 रूपश्च वह्निभूः ॥ ८ ॥ वायुगर्भो वायुगतिर्वायुवाहनगपरः ॥ बाधाकारो बीजरूपो वाधाकाशपरायणः ॥ ९ ॥ वायुविक्रमसंचारी वायु
 वुर्गतिविक्रमः ॥ वह्निंहुं फद्र विघ्नेश्वरो वह्निंहुं फद्र विप्रोत्तमः ॥ १० ॥ वंबं एकदंतभैरवो वंबं विघ्नकृद्भैरवः ॥ वंमोदकभैरवोथ वं प्रमोदभै-
 रवस्तथा ॥ ११ ॥ वंदुर्मुखभैरवो वंसुमुखभैरवेशः ॥ वं प्रमोदभैरवोथ वं शोनाभैरवस्तथा ॥ १२ ॥ वं उन्मत्तभैरवोथ वं मत्तभैरवस्तथा ॥ वं-
 रवरमुखभैरवो वै वं लंबोदरभैरवः ॥ १३ ॥ वं वं अमोदभैरवो वै वं मुंडभैरवस्तथा ॥ वं वं क्रतुंडभैरवो वं वामदेवभैरवः ॥ १४ ॥ वं दुर्गभैरव-
 श्चैव वं मेघनादभैरवः ॥ वं सेनाभैरवश्चैव वं भक्षप्रियभैरवः ॥ १५ ॥ वं अरुणभैरवोथ वं श्वेतभैरवस्तथा ॥ वं पांडुभैरवश्चैव वं नीतिभैरव-
 स्तथा ॥ १६ ॥ वं शामभैरवश्चैव वं हरिद्वारव्यभैरवः ॥ वं उच्छिष्टभैरवोथ वं कृष्णभैरवस्तथा ॥ १७ ॥ वैकल्पकलितश्चैव वैकल्पविधिदशिनः
 ॥ वैकुण्ठलोकमंगलो वैकुण्ठधामनायकः ॥ १८ ॥ वैकुण्ठधामसन्मन्वो वैकुण्ठधामपरायणः ॥ वैणमानससंचारो वैणमानसमोहनः ॥ १९ ॥
 वैणसंभोगगमनो वैणकुंडनिमज्जनः ॥ वैणचक्रसमाकीर्णो वैणविभवः परः ॥ २० ॥ वैणचक्रो वैणोथ वैणचक्रनिवारणः ॥ वैहावणो-
 वैणधर्मा वैणकर्मपरायणः ॥ २१ ॥ वैणसंतानसंप्रीतो वैणसंतानदायकः ॥ वैणकर्षणो वैणतांडवानंददायिनः ॥ २२ ॥ वैणगणारतो वैणो
 वैणमालाविभूषणः ॥ वैणसंलापसंतुष्टो वैणपश्चान्नभोजनः ॥ २३ ॥ वैष्णवो वैष्णावाचारो वैष्णावाचारतत्परः ॥ वषट्स्वाहास्वरूपोथ ना-
 मरुहरत्रमुत्तमं ॥ २४ ॥ सारुप्यनामसाहस्रं भैरवस्य प्रकाशितं ॥ देविशत्रुगणाः सर्वे गच्छंति यममंदिरे ॥ २५ ॥ एकरात्रिप्रयोगेण सप्ता
 हाद्रिपुनाशनं ॥ ग्रहेणाशशिनः स्थित्वाय एकान्ते महात्मनः ॥ २६ ॥ बिल्वस्य मूले प्रजपेद्युतं श्रद्धया युतः ॥ तस्य शत्रुगणान्योन्यं

वृज्याः ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ९ ॥

जायते कलहो भृशः ॥ २७ ॥ स्मशाने तु समागत्य दिक्पालबलिमाहरेत् ॥ तत्कृष्णान्नादिसंमिश्रं निर्भयः साधकोत्तमः ॥ २८ ॥ भवेद्युस्तक्षणा
देवसिन्हाविद्याश्चतुर्दश ॥ २९ ॥ सपश्ये देवतां तत्र वरदानकृतोद्यनाम् ॥ यद्देवत्रयमंदेवी तत्र भूमौ समाहितः ॥ ३० ॥ द्वितीयवाक्यपितया-
यत्नवान् प्रयतो भवेत् ॥ अथ सुलक्षणया वाचा प्रार्थयेन्मनसः फलं ॥ ३१ ॥ ततो न्यपरमं वक्ष्ये विधिं लोकैकहेतवे ॥ साधकोचातिरमणां
वांछयेदपियांस्त्रियां ॥ ३२ ॥ स्थित्वा कनकमूलेपिव्याघ्रचर्माणि देशिकः ॥ रक्तांबरपरीधानोरक्तमाल्यानुलेपनः ॥ ३३ ॥ पूजयित्वा महे-
शानं कनकपुष्पेण वार्चितं ॥ यन्नाम्ना प्रयतो मंत्रं प्रजपेच्च विचक्षणः ॥ ३४ ॥ क्षणान्द्वैकर्षयेन्नारीमुर्वशीमपि मानवः ॥ अनेनैव विधाने-
नद्रव्यस्याऋष्टिरुत्तमा ॥ ३५ ॥ कुजेष्टम्यां वृत्स्येह मूले स्थित्वा विचक्षणः ॥ रात्रौ निर्भयचित्तस्तु प्रजपेद्युतं तथा ॥ ३६ ॥ ध्यात्वा देवं
वातरूपं वाचा बंधनमुत्तमं ॥ संजप्यष्टोत्तरशतं यस्मै दद्याज्जपेच्छतं ॥ ३७ ॥ स प्राप्नोति पुत्रफलं चिरायुः सहितं मुदा ॥ वाचास्तं मनका-
मस्तु हरिद्राफलमिश्रितः ॥ ३८ ॥ एकरात्रौ जपेद्यस्य नाम्ना प्रयतमानसः ॥ तस्य जिह्वाक्षणात्स्तं भ्रमान्यो चापि बृहस्यतिः ॥ ३९ ॥ क्षणा-
त्स्तं मनकामस्तु सर्वत्र लवणां न्वितं ॥ कृत्वा तु जुहुयाद्धीनान्सर्वालापांस्तु साधकः ॥ ४० ॥ रोगाणां शमने प्रीतिहोमैस्तुराजीसंयुतं ॥ जुहुया-
द्यस्य नाम्ना तु तस्य नश्यंत्युपद्रवाः ॥ ४१ ॥ ए विधानेन सुधीः साधयित्वा विचक्षणः ॥ स्तोत्रेदं निर्भयं कुर्यात्साधयेत्साधकोत्तमः ॥ ४२ ॥
आदौ सुविद्या ध्यानं च विनियोगंततः स्मरेत् ॥ आत्पाठं प्रकुर्वानो भुक्तिं मुक्तिं च विंदति ॥ ४३ ॥ संस्थापयेदिष्टमूर्तिं पठेन्नामसहस्रकं ॥
पूजां कर्तुं महेशानीकलशस्य जलेन च ॥ ४४ ॥ नाम्नामेतज्जपेद्देवं सर्वाज्ञानविनाशकृत् ॥ अर्के पुष्पसहस्राणि कर्णिकाकुसुमानि वा ॥
॥ ४५ ॥ प्रतिनामसमर्पयेत्कूलशस्य जलेन च ॥ सर्वसिद्धिमवाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ॥ ४६ ॥ एकवारं पठेद्रात्रौ सर्वपापविनाशनं ॥
द्विवारं पठना देवसान्निध्यकरणं तथा ॥ ४७ ॥ त्रिवारं पठेन्नित्यं सर्वग्रहनिवारणं ॥ वर्षैकै नमहादेवीशिवरूपो हि निश्चितं ॥ ४८ ॥ देयं शा-
क्ताय शैवाय स्वप्ताय विशेषतः ॥ आत्मतवंतु विज्ञाय कालीभक्तीपराय च ॥ ४९ ॥ अभक्तेभ्यः कुशिष्येभ्यः कृपणाय शठाय च ॥ नेदं-
दद्यान्महेशानि ब्रह्महत्यापरो भवेत् ॥ ५० ॥ भैरवानंदं हृदयं भैरवानंदं भैरवं ॥ हरिः साक्षाद्भवेद्भक्तः भैरवो नात्र संशयः ॥ ५१ ॥

उपा.स्त. ३
बहुकर्म-
अ. १२४

॥ ९ ॥

स्तयनंबदुकस्येदंयः पठेत्प्रयतो नरः ॥ सर्वसिद्धिमवाप्नोति सत्यमेव न संशयः ॥ ५२ ॥ गानेन तत्परं साक्षात्स्थानेन च शिवेन च ॥ दत्तात्रेय
 समोज्ञाने गंगेवमलनाशने ॥ ५३ ॥ कामदेव इव रून्त्रीणां गंधर्व इव रूपवान् ॥ शत्रुनाशे च मः साक्षात्स्थाने धनपतिर्यथा ॥ ५४ ॥ सप्तवेत्सा-
 धकः श्रेष्ठः सत्यं परवचोदितं ॥ यद्दं पठते स्तोत्रं शिवेन सह मोदते ॥ ५५ ॥ ज्ञानधर्मार्थभोगी स्यान्मृते मोक्षपतिर्भवेत् ॥ सत्यं सत्यं महादे-
 वी सत्यं सत्यं महेश्वरी ॥ ५६ ॥ स्तवस्यास्य प्रभावेन शिवेन सह मोदते ॥ शिवरूपं गुणं ध्यात्वा गुरुरूपं शिवं स्मरेत् ॥ ५७ ॥ एवंभूत्वा पठेद्दे-
 वी सर्वसिद्धिमवाप्स्यति ॥ २५८ ॥ ॥ इति श्रीह. वृ. ध. उपा. स्तवके श्रीबदुकभैरवोपा. ध्याये भैरव्यामलतंत्रे श्रीबकारादि
 बदुकभैरवसहस्रनामस्तोत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं ॥ ६ ॥ ॥ श्लो. ॥ अथ श्रीबदुकभैरवसहस्रनामस्तोत्रं ॥
 ॥ उक्तं च भैरवतंत्रे ॥ ईश्वर उवाच ॥ देवेशि भक्तसुलभे देवनायक वंदिते ॥ भक्तानां कार्यसिद्ध्यर्थे निदानं ब्रूहितत्त्वतः ॥ १ ॥ विनैव
 न्यासजालेन पूजनेन विना भवेत् ॥ विना कायादिक्लेशेन विन्तव्यं विनेश्वरी ॥ २ ॥ ॥ देव्युवाच ॥ ॥ ॐ अस्य श्रीबदुकभैरवसहस्रनाम
 स्तोत्रमंत्रस्य ब्रह्मानंदभैरवऋषिः ॥ त्रिष्टुप्छंदः ॥ बदुकभैरवो देवता । बंबीजं । ज्हीशक्तिः । सर्वाभिष्टसिद्धये जपे विनियोगः ॥ ॥
 अथ न्यासः ॥ ॐ ह्रांवां अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ ह्रीं बीं तर्जनीभ्यां नमः ॥ ॐ हूं ब्रुं मध्यमां ॥ ॐ ह्रौं बीं अनामिकां ॥ ॐ ह्रौं बीं कनि-
 ष्ठिकां ॥ ॐ ह्रः वः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ ॥ एवं हृदयादि ॥ अथ ध्यानं ॥ उद्यन्दास्करसन्निभं त्रिनयनं रक्तांगरागस्त्रजं स्मेरा
 स्यं वरदं कपालमभयं शूलं दधानं करैः ॥ नीलग्रीवमुदारकौस्तुभधरं शीतांशुचूडोज्वलं बंधूकारणावाससंभयहरं देवं सदा भावयेत् ॥ ३ ॥
 ध्यायेन्नीलाद्रिकांतमित्येवं ध्यात्वा ॥ अथ नामानि ॥ ॐ ह्रीं बदुकः कामदोनाथोऽनाथप्रियप्रभाकरः ॥ भैरवोऽपीतिहादर्पः कंदर्पो मीन-
 केतनः ॥ ४ ॥ रुद्रो बदुकभूतीशो भूतनाथः प्रजापतिः ॥ दयालुः क्रूरईशानो जनीशिलोकवल्लभः ॥ ५ ॥ देवो देत्ये श्वरो वीरो वीरवंद्यो दिवा-
 करः ॥ बलिप्रियः सुरश्रेष्ठः कनिष्ठो नैष्ठिकः शिशुः ॥ ६ ॥ महाबलमहातेजोवित्तजोद्धतिवर्धनः ॥ तेजस्वी वीर्यवान् वृद्धो विवृद्धो भूत
 नायकः ॥ ७ ॥ बालकः पालकः कामोदिकामः काममर्दनः ॥ कालिकारमणः कालीनायकः कालिकाप्रियः ॥ ८ ॥ कालीशः कालिकाकांतः का-

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ १० ॥

लिकानंदवर्धनः ॥ कालिकाहृदयज्ञानीकालिकाननयोनयः ॥ ९ ॥ रवगेशः रवेचरः रवेटोविशिष्टो रवेटकप्रियः ॥ कुमारः क्रोधनः कालीप्रियः
पर्वतरक्षकः ॥ १० ॥ गणोज्योगणयोगूढोगूढप्रायोगणेश्वरः ॥ गणनाथोगणश्रेष्ठोगणमुख्योगणप्रियः ॥ ११ ॥ घोरनादोघनेश्यामोघन
स्वामीघनांतकः ॥ १२ ॥ चंपकाभश्चिरंजीवीचारुवेषश्चराचरः ॥ चिंत्योऽचिंत्यगुणोधीमान् सुचिन्तस्त्वश्चितीश्वरः ॥ १३ ॥ छत्रीछत्रपति
श्चेत्ताछिन्ननासामनप्रियः ॥ छिन्नाभछिन्नसंतापश्चद्वारिछर्दिनांतकः ॥ १४ ॥ जेताजिष्णुर्जहीशानोजनानंदोजनेश्वरः ॥ जनकोजनसं-
तोषोजनजायविनाशनः ॥ १५ ॥ जालंघरोजनाराध्योजनाध्यक्षोजनप्रियः ॥ जीवहाजीवदोजंतुर्जीवनाथोजलेश्वरः ॥ १६ ॥ जयदोजिल-
रोजिष्णो जयश्रीर्जयवर्धनः ॥ जयभूमिर्जयाकारोजयहेतुर्जयेश्वरः ॥ १७ ॥ झंकारकृदनंतात्मा झंकारहेतुरात्मभूः ॥ झञ्ज्यैश्चरिहरीभ
र्त्ताविभर्ताभृत्यकेश्वरः ॥ १८ ॥ टीकारहृदयेयात्माटंकेशोठंकनायकः ॥ ठकारभूठरंध्रीशोगिरिष्ठठकुरः पतिः ॥ १९ ॥ ठुंढिठिकाप्रियः
पांथोठुंढिराजोनिरंतकः ॥ ताम्नास्तमीश्वरस्नोतातीर्थराजस्तडित्प्रभः ॥ २० ॥ त्रिअक्षर्यक्षकस्तंभस्तार्क्षकस्तंभदेश्वरः ॥ स्खलस्थःस्वहा
वरःस्वहातास्त्तिरबुद्धिःस्त्तिरेद्रियः ॥ २१ ॥ स्त्तिरज्ञानीस्त्तिरप्रीतिःस्त्तिरस्त्तीतिस्त्तिराशयः ॥ दामोदामोदरोदंभोदाडिमीकुस्फमः प्रियः
॥ २२ ॥ दारिद्र्यहादमीदिव्योदिव्यदेहोदिनप्रभुः ॥ दिनकरोदिवानाथोदिवसेशोदिवाकरः ॥ २३ ॥ दीर्घाश्चरोदलज्योतिर्दलेशोदलसुं-
दरः ॥ दलप्रियोदलाभासोदलपूज्योदलप्रभुः ॥ २४ ॥ दलकांतिर्दलाकारोदलसेव्योदलार्चितः ॥ दीर्घबाहुर्दलश्रेष्ठोदललुब्धोदलाकृतिः ॥
२५ ॥ दानवश्योदयासिंधुर्दयालुर्दीपवल्लभः ॥ धनेशोधनदोघर्भोधनराजोधनप्रभुः ॥ २६ ॥ धनप्रदोधनाध्यक्षोधनमान्योधनंजयः ॥ धी-
वरोधातुकोधाताध्रुवोधूमलवर्धवः ॥ २७ ॥ धनिष्ठोधवलछत्रीधनकाम्योधनेश्वरः ॥ धीरोधीरतरोधेनुधीरेशोधरणीप्रभुः ॥ २८ ॥ धराधी-
शोधरानाथोधरणीनाथकोधरः ॥ धराकांतोधरापालोधरणीजनवल्लभ ॥ २९ ॥ धराधरोधरोघृष्टोघृतराष्ट्रोधनीश्वरः ॥ नारदोनीरदोने-
तानीतिपूज्योनतिप्रियः ॥ ३० ॥ नीतिलभ्योऽन्नतीशानोनीतिलब्धोन्नतीश्वरः ॥ पार्थवःपार्थसंपूज्यःपार्थदःप्रणतःपृथुः ॥ ३१ ॥ पृथिवीशः
पृथासूनुःपृथिवीभृत्यरीश्वरः ॥ पुराणःपारदःपांथःपांचालीपावकःप्रभुः ॥ ३२ ॥ पूर्वःसुरपतिःश्रेयान्प्रीतिदःप्रीतिवर्द्धनः ॥ पार्वतीशः

उपास्तः ३
बहुकर्मै-
अ-१२४

॥ १० ॥

परेशानः पार्वती हृदयप्रियः ॥ ३३ ॥ पार्वतीरमणः पूतः पवित्रः पापनाशनः ॥ पात्रीपत्रालिसंतुष्टः परितुष्टः पुमान्प्रियः ॥ ३४ ॥ पर्वेशः
पर्वताधीशः पर्वतोनायकात्मजः ॥ फाल्गुनस्तु फणानाथ फणीशफणरक्षकः ॥ ३५ ॥ फणीपतिः फणीशानः फणराजः फणाकृतिः ॥
बलभद्रो बलीबालो बलधीर्बलवर्द्धनः ॥ ३६ ॥ बलप्राणो बलाधीशो बलिदान प्रियंकरः ॥ बलिराजो बलिप्राणो बलिनाथो बलप्रियः
॥ ३७ ॥ बलीवरश्च बालेशो बालक प्रियदर्शनः ॥ भद्राभद्र प्रभो भूमो भूमिसेनो भयंकरः ॥ ३८ ॥ भव्यो भव्यप्रियो भूतपति भूतवि-
नायकः ॥ भूतेशो भूतिदो भर्गो भूत भव्यो भवेश्वरः ॥ ३९ ॥ भवानीशो भवेशानो भवानी नायको भक्तः ॥ मकारो माधवो मीनो मीनके-
तुर्महेश्वरः ॥ ४० ॥ महेषुर्मदनो मंथो मिथुने सोमराधिपः ॥ मरीचिर्मजुलो मोहो मोहहा मोहमर्दनः ॥ ४१ ॥ मोहको मोहनो मेघाप्रियो
मोहविनायकः ॥ महिपतिर्महीशानो महीराजो मनोहरः ॥ ४२ ॥ महीश्वरो महीपालो महीनाथो महीप्रियः ॥ महीधरो महादेवो मनुराजो
मनुप्रियः ॥ ४३ ॥ मौनीमौनधरो मेघो मंदारो मतिवर्द्धनः ॥ मतिदो मंथरो मंत्रो मंत्रीशो मंत्रनायकः ॥ ४४ ॥ मेघावीमानदो मानी मानहा-
मानमर्दनः ॥ मीनगो मकराधीशो मधुरो मणिरंजितः ॥ ४५ ॥ मणिरम्यो मणिपत्राता मणिमंडन मंडितः ॥ मंत्रपो मंत्रदो मुग्धो मोक्षदो मो-
क्षवल्लभः ॥ ४६ ॥ मल्लो मल्लप्रियो मंचो मल्लको मेलन प्रभुः ॥ मल्लीको मल्लिकागंधी मल्लिकाकुसुमप्रियः ॥ ४७ ॥ मालतीशो मधानाथो
मोघमूर्तिर्मघेश्वरः ॥ मूलाभो मूलहा मूलो मूलदो मूलमत्सरः ॥ ४८ ॥ माणिक्यरो चिसंमुग्धो मणिकूटो मणिप्रियः ॥ मुकुंदो मदनो मंदो
मंदवंद्यो मनुप्रभुः ॥ ४९ ॥ मनस्थो मेनकाधीशो मेनकाप्रियदर्शनः ॥ यमो यामो यमीदेवो यादवो यदुनायकः ॥ ५० ॥ याचको याज्ञिको य-
ज्ञो यज्ञेशो यज्ञवर्द्धनः ॥ रमापतीरमाधीशोरमेशोरामवल्लभः ॥ ५१ ॥ रमापतिरमानाथोरमाकांतोरमेश्वरः ॥ रेवतीरमणोरामोरमेशो
रामनदनः ॥ ५२ ॥ रम्यमूर्तिरतीशानो राकायानायको रविः ॥ लक्ष्मीधरो ललजिह्वो लक्ष्मीबीजजपेरतः ॥ ५३ ॥ लंपटोलंबराजेशो
लंबोदरो लकारभूः ॥ वामनो वल्लभो वंद्यो वनमालीवनेश्वरः ॥ ५४ ॥ वनस्थो वनगो विंध्यो विंध्यराजो वनाह्वयः ॥ वनचरो वनाधीशो
वनमालाविभूषणः ॥ ५५ ॥ वेणुप्रियो वनाकारो वनाराध्यो वनप्रभुः ॥ शंभुः शंकरसंतुष्टः शंबरारिः शरासनः ॥ ५६ ॥ शबरीप्रपतः

वृज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥११॥

शालः शिलीमुरवध्वनिप्रियः ॥ शकुलः शल्लकः शीतः शीलरश्मीसितांशुकः ॥ ५७ ॥ शीलदः शीकरः शीलशीलशीलीशनैश्वरः ॥ सिद्ध
सिद्धिकरः साध्यः सिद्धिभूः सिद्धिभावनः ॥ ५८ ॥ सिद्धान्तवल्लभः सिंधुसिंधुतीरनिसेवितः ॥ सिंधुपतिः सरोधीराः सरसीरुहलोचनः ॥ ५९ ॥
सरित्यतिः सरित्संस्थः सरः सिंधुः सरोवरः ॥ सरवावीरपतिः सूतः सचेत्तासत्पतिः सितः ॥ ६० ॥ सिंधुराजः सदाभूतः सदाशिवः सतांपतिः ॥ स-
दीशः सदनः सूरिः सेव्यमानसतीपतिः ॥ ६१ ॥ सूर्यः सूर्यपतिः सेव्यः सेवाप्रियसनातनः ॥ सतीशः सरशीनाथः सतीराजः सतीश्वरः ॥ ६२ ॥
सतीप्राणसतीनाथः सतीसेव्यः सतीश्वरः ॥ सिद्धराजः सतीतुष्टः स वः सव्यवाहनः ॥ ६३ ॥ सतीनायकसंतुष्टः सव्यसाचीसुमंतकः ॥ स-
चित्तः सर्वसंतोषीसर्वारामः सुसिद्धिदः ॥ ६४ ॥ सर्वाराध्यः सचीवारव्यः सतीपतिसुसेवितः ॥ सागरः सगरः सार्थः समुद्रः समुद्रप्रियः ॥ ६५ ॥
समुद्रतीरसंतुष्टः समुद्रप्रियदर्शनः ॥ समुद्रीशः सरोनाथः सरसीजलिलोचनः ॥ ६६ ॥ सरसीजलदाकारः सरसीजलदावितः ॥ सामुद्रिकः
समुद्रात्मासाध्यमानः सुरेश्वरः ॥ ६७ ॥ सुरसेव्यः सुरेशानः सुरनाथः सुरार्चितः ॥ सुराराध्यः सुराराध्यः सुरबंध्यविशारदः ॥ ६८ ॥ सुरमुरव्यः
सुरप्रायः सुरसिंधुनिवासवान् ॥ सुधाप्रियः सुधाधीशः सुधाराध्यः सुधापतिः ॥ ६९ ॥ सुधानाथः सुधाभूतः सुधासागरसेवितः ॥ हाटकोहीरको
हंताहीरकस्यरुचिः प्रभुः ॥ ७० ॥ हव्यवाहोहरिद्राभोहरिद्रारसमर्दनः ॥ हेतिर्हेतुर्हरित्राताहरिनाथोहरिप्रियः ॥ ७१ ॥ हरिपूज्योहरिप्राणोहरह-
ष्टोहरींद्रकः ॥ हरीशोहंतृकोहीरोहरिनामपरायणः ॥ ७२ ॥ हरिमुग्धोहरिरम्योहरदासोहरीश्वरः ॥ हरोहरिपतिर्हरोरोहिणीचिन्तहारकः ॥ ७३ ॥
हरहितोहरप्राणोहरिवाहनशोभनः ॥ हासोहासप्रियोहूहूहुतभुक्हुतवाहनः ॥ ७४ ॥ हुताशनोहलीहकोहालाहलहलायुधः ॥ हलाका-
रोहलीशानोहलिपूज्योहलिप्रियः ॥ ७५ ॥ हरपुत्रोहरोत्साहोहरसूनुर्हरात्मजः ॥ हरबंधोहराधीशोहरांतकोहराकृतिः ॥ ७६ ॥ हरमान्योह-
रांकस्थोहरवैरिविनाशनः ॥ हरशत्रुर्हरामर्षोहंकारोहरिणीप्रियः ॥ ७७ ॥ हाटकेशोहटेशानोहाटकप्रियदर्शनः ॥ हाटकोहाटकप्राणोहाटभूष-
णभूषितः ॥ ७८ ॥ हेतिदोहंतकोहंसोहंसगतिर्हराह्वयः ॥ हंसीपतिर्हरोन्मत्तोहंशीशोहरवल्लभः ॥ ७९ ॥ हरपुष्पप्रभोहंसीप्रियोहंसविला-
सकः ॥ हरबीजरतोहारीहरितोहरितांपतिः ॥ ८० ॥ हरित्प्रभुहरित्पालोहरिनंतरनायकः ॥ हरिदिशोहरित्प्राणोहरप्रियोप्रियोहितः ॥ ८१ ॥

उपा.स्त.३
बटुकभै.
अ.१२४

॥११॥

हेरंबो हुंकृति कुद्धो हेरंबानंदनो हृदी ॥ हेरंबप्राणसंहर्ता हेरंबाहृदयप्रियः ॥ ८२ ॥ क्षमापतिः क्षणः क्षांतः क्षुरधारः क्षितीश्वरः ॥ क्षितीशः
 क्षितितः क्षीणः क्षितिपालः क्षितिप्रभुः ॥ ८३ ॥ क्षितीशानः क्षितिप्राणक्षितिनायकसत्प्रियः ॥ क्षितिराजः क्षणाधीशः क्षणापतिः क्षणेश्वरः
 ॥ ८४ ॥ क्षणप्रियः क्षमानाथः क्षणदानायकः प्रियः ॥ क्षणिकः क्षणदाधीशः क्षणदाप्राणदः क्षमी ॥ ८५ ॥ क्षमः क्षोणिपतिः क्षोभः क्षोभ-
 कारिक्षमाप्रियः ॥ क्षमाशीलः क्षमास्वरूपः क्षमामंडनमंडितः ॥ ८६ ॥ क्षमानाथः क्षमाधारक्षकामारिक्षमाकरः ॥ क्षेमक्षीणरजाः क्षु-
 द्रः क्षुद्रपानविशारदः ॥ ८७ ॥ क्षुद्रेशानः क्षणाकारः क्षीरपानकतत्परः ॥ क्षीरशायी क्षणेशानः क्षोणिभृत् क्षणादोत्सवः ॥ ८८ ॥ क्षेमंकरः
 क्षमालुब्धक्षमाशास्त्रविशारदः ॥ क्षमीश्वरः क्षमाकामः क्षमाहृदयमंडनः ॥ ८९ ॥ नीलाद्रिरुचिराशीशोनीलपर्वतसन्निभः ॥ नील
 मणिः प्रभारम्यः शशिभूषणभूषितः ॥ ९० ॥ शशधरः शरीभूतो मुंडमालाविभूषितः ॥ मुंडस्थो मुंडसंतुष्टो मुंडमालाधरो नघः ॥ ९१ ॥
 दिग्वासा विदिगाकारो दिगंबरवरप्रदः ॥ दिगंबरीश आनंदो दिगंबरतनूद्भवः ॥ ९२ ॥ पिंगलैकजटाघृष्टो डमरुवादनप्रियः ॥ सृणीकरः
 सृणीशानः खड्गधृक्खड्गपालकः ॥ ९३ ॥ शूलहस्तो मतंगाभो मातंगोत्सवः सुंदरः ॥ अभयंकर उर्वगोलंकापतिविनाशनः ॥ ९४ ॥ नगा-
 शयो नगेशानो नागमंडनमंडितः ॥ नगाकारो नगाधीशो नागशायी नगप्रियः ॥ ९४ ॥ घटोत्सवो घटाकारो घटावाद्यविशारदः ॥ कपाल
 पापिरंबेशः कपालासनसादनः ॥ ९६ ॥ पद्मपाणिकपालश्चित्रिनेत्रो नागवल्लभः ॥ किंकिणीजालसंतुष्टोजलप्रायो जलाकरः ॥ ९७ ॥
 अपमृत्युहरो माया मोहमूलविनाशनः ॥ आयुधः कमलानाथः कमलाकांतवल्लभः ॥ ९८ ॥ राज्यदोराजरजेशोराजीवपट्टशोभनः ॥
 डाकिनीनायको नित्यो नित्यधर्मपरायणः ॥ ९९ ॥ डाकिनीहृदयज्ञानी डाकिनीदेहनाशकः ॥ डाकिनीप्राणदः शुद्धः अद्भ्यचरितो विभुः
 ॥ १०० ॥ हेमप्रभो हिमेशानो हिमानीप्रियदर्शनः ॥ हेमदोमर्मदो नामिनामधेयो नगात्मजः ॥ १०१ ॥ वैकुण्ठो वासुकीप्राणो वासुकीकंठ
 भूषणः ॥ कुंडलीशो मरवध्वंसी मरवराजो मरवेश्वरः ॥ १०२ ॥ मरवाकारो मरवाधीशो मरवमालाविभूषणः ॥ अंबीकावल्लभो वाणीपतिर्वाणी
 विशारदः ॥ १०३ ॥ वापीशो वाचप्राणश्च वचस्थो वचनप्रियः ॥ वेलाधरो दिशामीशो दिग्नागो हिदिगीश्वरः ॥ १०४ ॥ दुर्वाप्रियो दुराराध्यो-

बृज्ज्योर्गा-
धर्मस्कंध
उपासना
॥१२॥

दारिद्र्यभयभंजनः ॥ तर्कस्तर्कप्रियस्तर्क्योवितर्क्यस्तर्कवल्लभः ॥ १०५ ॥ तर्कसिद्धोतिसिद्धात्मासिद्धदेहो गुहाशयः ॥ ग्रहगर्भेग्रिहेशानो
गंधगंधीविशारदः ॥ १०६ ॥ मंगलोमंगलाकारोमंगलवाद्यवादकः ॥ मंगलीशोविमानस्थोविमानो नैकनायकः ॥ १०७ ॥ बुधेशोविबुधाधी-
शोबुधवारोबुधाकरः ॥ बुधनाथोबुधप्रीतोबुधबंधोबुधाधिपः ॥ १०८ ॥ बुधसिद्धोबुधप्राणोबुधबुद्धोबुधप्रियः ॥ सोमप्रभोमनःसिद्धोमनो-
जप्राणनाशनः ॥ १०९ ॥ सोमेशोमशकाकारोसोमपाःसोमनायकः ॥ कामगःकामहाबोद्धःकामनाफलदोधिपः ॥ ११० ॥ त्रिदशोदशारा-
त्रेशोदशाननविनाशनः ॥ लक्ष्मणोलक्ष्यसंभतलक्ष्यसंख्योमनप्रियः ॥ १११ ॥ विभावसुर्नलेशानोनायकोनगजाप्रियः ॥ नलकांतिर्नलो-
त्साहोनरदेवोनराकृतिः ॥ ११२ ॥ नरपतिर्नरेशानोनारायणनरेश्वरः ॥ अनिलोमारुतोमांसोमांसैकरससेवितः ॥ ११३ ॥ मरीचिरमरेशानो
मागधोमगधप्रभुः ॥ सुंदरीसेवकोद्धारिद्वारदेशनिवासनः ॥ ११४ ॥ देवकीगर्भसंजातोदेवकीसेवकःकुहू ॥ बृहस्पतिःकविःशुक्रःशार-
दासाधकप्रियः ॥ ११५ ॥ शारदासाधकःप्राणशारदासेवकोत्सुकः ॥ शारदासाधकश्रेष्ठोवीतरागोमजप्रभुः ॥ ११६ ॥ मांसप्रियोमधुप्रा-
णोमधुमांसमहोत्सवः ॥ मधुपोमधुपःश्रेष्ठोमधुपानसदारतिः ॥ ११७ ॥ मोदकादानसंप्रीतोमोदकामोदमोदितः ॥ आमोदामोदितोनंदो
नंदिकेशोनदेश्वरः ॥ ११८ ॥ नदीप्रियोनदीनाथोनदीतीररुहस्तपाः ॥ तपनस्तापनस्तापतापहातापकारकः ॥ ११९ ॥ पतंगोगोमुखो गौ-
रोगोपालोगोपवर्द्धनः ॥ गोपतिर्गोपसंहर्तगोवृंदैकप्रियोतिगः ॥ १२० ॥ गर्विष्ठोगुणरम्यश्चगुणसिंधुर्गुरुप्रियः ॥ गुणपूज्योगुणोपेतोगुण-
वाद्योगुणोत्सुकः ॥ १२१ ॥ गुणीशकेवलोगर्भःसुगर्भोर्गर्भरक्षकः ॥ गंभीर्यधारकोधर्ताविघर्ताधर्मपालकः ॥ १२२ ॥ जगदीशोजगन्मि-
त्रोजगन्नाताजगत्प्रभुः ॥ जगद्धाताजगद्भोक्ताजगज्जाप्यविनाशनः ॥ १२३ ॥ जगत्कर्ताजगद्धर्ताजगज्जीवनजीवनः ॥ मालतीपु-
ष्पसुप्रीतोमालतीकुसुमोत्सवः ॥ १२४ ॥ मालतीकुसुमाकारोमालतीकुसुमप्रभुः ॥ रसालमंजरीरम्योरसगंधनिषेवितः ॥ १२५ ॥ र-
सालमंजरीलुब्धोरसालतरुवल्लभः ॥ रसालतरुरासीनोरसालफलसुंदरः ॥ १२६ ॥ रसालरससंतुष्टोरसालरसलालसः ॥ केतकी
पुष्पसंतुष्टोकेतकीगर्भसंभवः ॥ १२७ ॥ केतकीपत्रसंकाशःकेतकीप्राणनाशनः ॥ गर्तच्छोगर्तगंभीरोगर्तेशोगर्तनायकः ॥ १२८ ॥

उपास्त-३
बटुकभै-
अ-१२४

॥१२॥

गर्त्तगेशोतिगर्त्तस्थोगर्त्ततीरनिवासकः ॥ गणसेव्योगणाध्यक्ष्योगणराजोगणाह्वयः ॥ १२९ ॥ आनन्दभैरवोभीरुभैरवेशोरुरुर्भगः ॥ सुब्र-
 ह्मभैरवोवामभैरवोभूतभावन ॥ १३० ॥ भैरवीतनयोदेवीपुत्रपर्वतसंभवः ॥ नाम्नायेनसहस्रेणस्तुत्वाबदुकभैरवं ॥ ३२ ॥ लभतेह्यतुलांल-
 क्ष्मीदेवानामपिदुर्लभां ॥ उपदेशंगुरोर्लब्ध्यायोगेत्रिमंगलीभवेत् ॥ १३२ ॥ अष्टम्यांवाचतुर्दश्यांवासरेभूमिसंभवे ॥ शुक्रेवारविसंक्रांतौ
 योगोयमुत्तमः प्रप्तौ ॥ १३३ ॥ तस्मिन्योगेमहेशानिसर्वसिद्धिमवाप्नुयात् ॥ लक्ष्मावर्त्तयेन्मंत्रंमंत्रराजंनगेश्वरी ॥ १३४ ॥ नित्यकर्मसुसिध्य-
 र्थतत्फलंलभतेध्रुवं ॥ स्तवनेनंपठेन्मंत्रीपाठयन्वायथाविधि ॥ १३५ ॥ दुर्लभांलभतेसिद्धिसर्वदेवनमस्कृतां ॥ नप्रकाश्यंचपुत्रायअष्टेषुतु-
 कदाचन ॥ १३६ ॥ अन्यथासिद्धिरोधःस्यात्वातुलोवाभवेत्प्रियः ॥ स्तवस्यास्यप्रसादेनदेवनायकवत्प्रियः ॥ १३७ ॥ संग्रामेविजयेछत्रून्मा-
 तंगानिवकेसरी ॥ राजानंवशयेत्सद्योदेवानपिवशंनयेत् ॥ १३८ ॥ किंवापरंफलंनाथस्तवराजस्यकथ्यतां ॥ यद्यन्मनसिसंकल्प्यरत्नवमे-
 नमुदीरयन् ॥ १३९ ॥ तत्तदाप्नोतिदेवेशंबदुकस्यप्रसादतः ॥ आपदांहिविनाशायकारणंकांतदुर्लभं ॥ १४० ॥ देवासुररणोघोरेदेवानामुप-
 कारकं ॥ प्रकाशितंमथानाथतंत्रेभैरवदीपके ॥ १४१ ॥ अपुत्रोलभतेपुत्रंषण्मासान्भिरतो नरः ॥ पठित्वापाठयित्वापिस्तवराजमनुत्तमं ॥ १४२
 ॥ दरिद्रोलभतेलक्ष्मीमिप्सितामपिनिश्चलां ॥ कन्यार्थीलभतेकन्यांसर्वरूपसमन्वितां ॥ १४३ ॥ प्रदोषेबलिदानेचवशयेनखिलंजगत् ॥ वदे-
 वाबिल्वमूलेवारंभायांविपिनेपिवा ॥ १४४ ॥ जपेत्सततमालक्षंमंत्रराजस्यसिद्धये ॥ वर्षालक्षंजपेद्वापिदिङ्गात्रंहिप्रदर्शितं ॥ १४५ ॥ पूजये-
 न्तुतिलैर्माषैर्दुग्धैर्मसैर्झषैस्तथा ॥ घृतपक्वान्नतोवापिजेमनैःरससंकुलैः ॥ १४६ ॥ पूजयेद्धारयेद्वापिस्तवनेनसुसाधकः ॥ पठेद्वापाठयेद्वा-
 पियथाविधिसुरप्रिये ॥ १४७ ॥ शत्रुतो नभयंतस्यनाग्निचौरास्त्रवज्रजं ॥ ज्वरादिसंभवंवापिसत्यंसत्यंमहेश्वरः ॥ १४८ ॥ भैरवाराधनाशक्तो-
 योभवेत्साधकः प्रप्तौ ॥ सदाशिवः सविज्ञेयोभैरवेणोतिभाषितं ॥ १४९ ॥ श्रीमद्भैरवराजसेवनविधौवैय्यग्रमासेदुषः पुंसः पंचविधाभवन्ति
 नवधाह्यष्टौतथासिद्धयः ॥ क्षोणीपालकिरीटकोटिमणिरुन्मालाभरैर्भूयशो ॥ मौग्ध्यंपादपयोजयोर्विजयतेमूर्ध्निप्रप्तोछत्रतां ॥ १५० ॥
 इतिश्रीहृ-बृ-ध-उपा-स्तवकेश्रीबदुकभैरवोपा-ध्यायेश्रीभैरवतंत्रोक्तश्रीबदुकभैरवसहस्रनामस्तोत्रनिरूपणंनामप्रकरणं ॥

वृज्ज्योर्गा-
धर्मरंघः
उपासना
॥१३॥

॥७॥ श्लो० ॥ ॥ अथ तृतीयं श्रीबटुकभैरवसहस्रनामस्तोत्रं ॥ ॥ उक्तंचरुद्रयामले अशीत्यंके ॥ ॥ ॐ अस्य श्री-
बटुकभैरवसहस्रनामात्मकस्तोत्रस्य दुर्वासा ऋषिः । अनुष्टुप् छंदः । भैरवो बटुकनाथो देवता । मम सर्वकार्यसिद्ध्यर्थं सर्वशत्रुनिवारणार्थं बटु-
कसहस्रनामपाठमहं करिष्ये ॥ महाकालोऽस्य ऋषिरिति रुद्रजापे ॥ दत्तात्रेयऋषिरिति ब्रह्मजापे ॥ गौतमऋषिरिति गौतमीमंत्रे ॥ रावणोऽस्य
ऋषिरिति भैरवीतंत्रे ॥ हनुमान्ऋषिरिति भैरवतंत्रे ॥ निर्गुणो बटुकः सनकादयो ऋषय इति मोक्षपरत्वे ॥ महाविष्णुः श्रीकृष्णऋषिरिति विष्णु-
यामले ॥ एवंकार्यपरत्वे ॥ यथारुचि पाठे ऋषिस्मरणं कृत्वा स्तोत्रं पठेत् ॥ ॐ नमो भैरवस्वरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥ नमो भद्रस्वरूपाय जगदाय
नमोनमः ॥१॥ नमः कल्पस्वरूपाय विकल्पाय नमोनमः ॥ नमः शुद्धस्वरूपाय सुप्रकाशाय ते नमः ॥२॥ नमः कंकालस्वरूपाय कालरूपी नमोस्तुते ॥
नमः स्वयंबकस्वरूपाय महाकालाय ते नमः ॥३॥ नमः संसारसाराय शारदाय नमोनमः ॥ नमो भैरवस्वरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥४॥ नमः क्षेत्रनिवा-
साय क्षेत्रपालाय ते नमः ॥ क्षेत्राक्षेत्रस्वरूपाय क्षेत्रकर्त्रेण नमोनमः ॥५॥ नमो नागविनाशाय भैरवाय नमोनमः ॥ नमो मातंगस्वरूपाय भाररूपी नमो-
स्तुते ॥६॥ नमः सिद्धस्वरूपाय सिद्धिदाय नमोनमः ॥ नमो बिंदुस्वरूपाय बिंदुसिंधुप्रकाशिने ॥७॥ नमो मंगलस्वरूपाय मालवाय नमोनमः ॥ नमः
संकष्टनाशाय शंकराय नमोनमः ॥८॥ नमो धर्मस्वरूपाय धर्मदाय नमोनमः ॥ नमो नतस्वरूपाय एकस्वरूपी नमोस्तुते ॥९॥ नमो वृद्धिस्वरूपाय वृ-
द्धिकारनमोस्तुते ॥ नमो मोहनस्वरूपाय मोक्षस्वरूपाय ते नमः ॥१०॥ नमो जलदस्वरूपाय शामरूपी नमोस्तुते ॥ नमः स्थूलस्वरूपाय शुद्धस्वरूपाय ते नमः
॥११॥ नमो नीलस्वरूपाय रंगस्वरूपाय ते नमः ॥ नमो मंडलस्वरूपाय मंडलाय नमोनमः ॥१२॥ नमो रुद्रस्वरूपाय रुद्रनाथाय ते नमः ॥ नमो ब्रह्मस्वरू-
पाय ब्रह्मवक्त्रेण नमोनमः ॥१३॥ नमस्त्रिशूलधाराय धराधारिणमोस्तुते ॥ नमः संसारबीजाय विरूपाय नमोनमः ॥१४॥ नमो विमलस्वरूपाय भैरवाय न-
मोनमः ॥ नमो जंगमस्वरूपाय जलजाय नमोनमः ॥१५॥ नमः कालस्वरूपाय कालरुद्राय ते नमः ॥ नमो भैरवस्वरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥१६॥ नमः
शत्रुविनाशाय शीषणाय नमोनमः ॥ नमः शांताय दांताय भ्रमररूपी नमोस्तुते ॥१७॥ न्यायगम्याय शुद्धाय योगिध्येयाय ते नमः ॥ नमः कमलकांता-
य कालवृद्धाय ते नमः ॥१८॥ नमो ज्योतिस्वरूपाय सुप्रकाशाय ते नमः ॥ नमः कल्पस्वरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥१९॥ नमो जयस्वरूपाय ज-

उपास्त-३
बटुकभै-
अ-१२४

॥१३॥

गज्जाडथनिवारिणे ॥ महाभूताय भूताय भूतानां पतये नमः ॥ २० ॥ नमो नंदाय वृंदाय वादिने ब्रह्मवादिने ॥ नमो वादस्वरूपाय न्यायगम्याय
ते नमः ॥ २१ ॥ नमो भवस्वरूपाय माया निर्माणरूपिणे ॥ विश्वबंधाय बंधाय नमो विश्वभरायते ॥ २२ ॥ नमो नेत्रस्वरूपाय नेत्ररूपिनमोस्तुते
॥ नमो वरुणरूपाय भैरवाय नमो नमः ॥ २३ ॥ नमो यमस्वरूपाय वृद्धरूपाय ते नमः ॥ नमः कुबेररूपाय कालनाथाय ते नमः ॥ २४ ॥ नमो ईशा-
नरूपाय अग्निरूपाय ते नमः ॥ नमो वायुस्वरूपाय विश्वरूपाय ते नमः ॥ २५ ॥ नमः प्राणः स्वरूपाय प्राणाधिपतये नमः ॥ नमः संहाररूपाय-
पालकाय नमो नमः ॥ २६ ॥ नमश्चंद्रस्वरूपाय चंद्ररूपाय ते नमः ॥ नमो मंदारवासाय वासिने सर्वयोगिनां ॥ २७ ॥ योगिगम्याय योग्याय यो-
गिनां पतये नमः ॥ नमो जंगमवासाय वामदेवाय ते नमः ॥ २८ ॥ नमः शत्रुविनाशाय नीलकंठाय ते नमः ॥ नमो भक्तिविनोदाय दुर्भगाय नमो न-
मः ॥ २९ ॥ नमो मान्यस्वरूपाय मानदाय नमो नमः ॥ नमो भूतिविभूषाय भूषिताय नमो नमः ॥ ३० ॥ नमो रजस्वरूपाय सात्विकाय नमो नमः
नमस्तामसरूपाय तारणाय नमो नमः ॥ ३१ ॥ नमो गंगाविनोदाय जटासंधारिणे नमः ॥ नमो भैरवरूपाय शीषणाय नमो नमः ॥ ३२ ॥ नमः सं-
ग्रामरूपाय संग्रामजयदायिने ॥ संग्रामसाररूपाय यौवनाय नमो नमः ॥ ३३ ॥ नमो वृद्धिस्वरूपाय वृद्धिदाय नमो नमः ॥ नमस्त्रिशूलहस्ता-
य शूलसंहारिणे नमः ॥ ३४ ॥ नमो इंद्रस्वरूपाय रूपदाय नमो नमः ॥ नमः शत्रुविनाशाय शत्रुबुद्धि विनाशिने ॥ ३५ ॥ महाकालाय काला-
य कालनाथाय ते नमः ॥ नमो भैरवरूपाय भैरवाय नमो नमः ॥ ३६ ॥ नमः शंभुस्वरूपाय शंभुरूपिनमोस्तुते ॥ नमः कमलहस्ताय डमरुह-
स्ताय ते नमः ॥ ३७ ॥ नमः कुक्कुरवाहाय वहनाय नमो नमः ॥ नमो विमलनेत्राय त्रिनेत्राय नमो नमः ॥ ३८ ॥ नमः संसाररूपाय सारमेधाय वाहि-
ने ॥ संसारज्ञानरूपाय ज्ञाननाथाय ते नमः ॥ ३९ ॥ नमो मंगलरूपाय मंगलाय नमो नमः ॥ नमो न्यायविशालाय मंत्ररूपाय ते नमः ॥ ४० ॥
नमो यंत्रस्वरूपाय यंत्रधारिणे नमोस्तुते ॥ नमो भैरवरूपाय भैरवाय नमो नमः ॥ ४१ ॥ नमः कलंकरूपाय कलंकाय नमो नमः ॥ नमः संसारपा-
राय भैरवाय नमो नमः ॥ ४२ ॥ रुंडमालाविभूषाय शीषणाय नमो नमः ॥ नमो दुःखनिवाराय विहाराय नमो नमः ॥ ४३ ॥ नमो दंडस्वरूपाय क्षण-
रूपाय ते नमः ॥ नमो मुहूर्तरूपाय सर्वरूपाय ते नमः ॥ ४४ ॥ नमो मोक्षस्वरूपाय श्रोणरूपाय ते नमः ॥ नमो नक्षत्ररूपाय क्षेत्ररूपाय ते नमः ॥

वृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥१४॥

॥४५॥ नमोविष्णुस्वरूपाय बिंदुरूपायतेनमः नमोब्रह्मस्वरूपाय ब्रह्मचारिनमोस्तुते ॥४६॥ नमःकंधानिवासाय पट्वासायतेनमः ॥ नमो
ज्वलनरूपाय ज्वलनाय नमोनमः ॥४७॥ नमोबटुकरूपाय धूर्तरूपायतेनमः ॥ नमोभैरवरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥४८॥ नमोवैद्यस्वरू-
पाय वैद्यरूपी नमोस्तुते ॥ नमो औषधरूपाय औषधाय नमोनमः ॥४९॥ नमोव्याधिनिवाराय व्याधिरूपी नमोनमः ॥ नमो द्वारनिवाराय-
ज्वररूपायतेनमः ॥५०॥ नमोरुद्रस्वरूपाय रुद्राणां पतयेनमः ॥ विरूपाक्षाय देवाय भैरवाय नमोनमः ॥५१॥ नमोग्रहस्वरूपाय ग्रहा-
णां पतयेनमः ॥ नमः पवित्रधाराय परशुधारायतेनमः ॥५२॥ यज्ञोपवीतिदेवाय देवदेवनमोस्तुते ॥ नमोयज्ञस्वरूपाय यज्ञानां फलदा-
यिने ॥५३॥ नमोरगप्रतापाय तापनाय नमोनमः ॥ नमोगणेशरूपाय गणरूपायतेनमः ॥५४॥ नमोरश्मिस्वरूपाय रश्मिरूपायतेनमः ॥
नमोमलयरूपाय रश्मिरूपायतेनमः ॥५५॥ नमोविभक्तिरूपाय विमलाय नमोनमः ॥ नमोमधुररूपाय माधिपूर्णकलापिने ॥५६॥ काले-
श्वराय कालाय कालनाथायतेनमः ॥ नमोविश्वप्रकाशाय भैरवाय नमोनमः ॥५७॥ नमोयोनिस्वरूपाय भ्रातृरूपायतेनमः ॥ नमोभगिनि-
रूपाय भैरवाय नमोनमः ॥५८॥ नमोवृषस्वरूपाय कर्मरूपायतेनमः ॥ नमोवेदांतवेद्याय वेदसिन्हांतसारिणे ॥५९॥ नमःशारवा प्रकाशा-
य पुरुषाय नमोनमः ॥ नमः प्रकृतिरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥६०॥ नमोविश्वस्वरूपाय शिवरूपायतेनमः ॥ नमोज्योतिस्वरूपाय निर्गुणा-
य नमोनमः ॥६१॥ निरंजनाय शांताय निर्विकारायतेनमः ॥ निर्मयाय विमोहाय विश्वनाथायतेनमः ॥६२॥ नमःकंठप्रकाशाय शत्रुनाशा-
यतेनमः ॥ नमोआशाप्रकाशाय आशापूरकृतेनमः ॥६३॥ नमोमत्स्यस्वरूपाय योगरूपायतेनमः ॥ नमोवाराहरूपाय वामनाय नमोन-
मः ॥६४॥ नमोआनंदरूपाय आनंदाय नमोनमः ॥ नमोअमर्धकेशाय ज्वलकेशायतेनमः ॥६५॥ नमःपापविमोक्षाय मोक्षदाय नमोनमः
॥ नमःकैलासनाथाय कालनाथायतेनमः ॥६६॥ नमोविंददविंदाय बिंदुभाय नमोनमः ॥ नमःप्रणवरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥६७॥
नमोमेरुनिवासाय भक्तवासायतेनमः ॥ नमोमेरुस्वरूपाय भैरवाय नमोनमः ॥६८॥ नमोभद्रस्वरूपाय भद्ररूपायतेनमः ॥ नमोयोगी-
स्वरूपाय योगिनां पतयेनमः ॥६९॥ नमोभैरवस्वरूपाय मित्ररूपायतेनमः ॥ नमोब्रह्मनिवासाय काशीनाथायतेनमः ॥७०॥ नमोब्र-

उपासना-३
बटुकर्ण-
अ-१२४

॥१४॥

ह्रांडवांसाय ब्रह्मवासाय ते नमः ॥ नमो मातंगवासाय सूक्ष्मवासाय ते नमः ॥ ७१ ॥ नमो मात्रनिवासाय भातृवासाय ते नमः ॥ नमो जग
न्निवासाय जलावासाय ते नमः ॥ ७२ ॥ नमः कौलनिवासाय नेत्रवासाय ते नमः ॥ नमो भैरववासाय भैरवाय नमो नमः ॥ ७३ ॥ नमः समुद्रवासा
य वह्निवासाय ते नमः ॥ नमश्चंद्रनिवासाय चंद्रवासाय ते नमः ॥ ७४ ॥ नमः कलिंगवासाय कलिंगाय नमो नमः ॥ नमो उत्कलवासाय महें-
द्रवासाय ते नमः ॥ ७५ ॥ नमः कर्पूरवासाय सिद्धिवासाय ते नमः ॥ नमः सुंदरवासाय भैरवाय नमो नमः ॥ ७६ ॥ नमो आकाशवासाय वासिने
सर्वयोगिनां ॥ नमो ब्राह्मणवासाय शूद्रवासाय ते नमः ॥ ७७ ॥ नमः क्षत्रियवासाय शूद्रवासाय ते नमः ॥ नमः पक्षिनिवासाय भैरवाय नमो नमः
॥ ७८ ॥ नमः पातालमूलाय मूलावासाय ते नमः ॥ नमो रसातलवासाय सर्वपातालवासिने ॥ ७९ ॥ नमः कंकालवासाय कंकवासाय ते नमः ॥
नमो मंत्रनिवासाय भैरवाय नमो नमः ॥ ८० ॥ नमो हंकाररूपाय रजोरूपाय ते नमः ॥ नमः सत्त्वनिवासाय भैरवाय नमो नमः ॥ ८१ ॥ नमो नलि-
नरूपाय नलिनांगप्रकाशिने ॥ नमः सूर्यस्वरूपाय भैरवाय नमो नमः ॥ ८२ ॥ नमो दुष्टनिवासाय साधूपाय नरूपिणे ॥ नमो नक्षत्रस्वरूपाय स्तं-
भनाय नमो नमः ॥ ८३ ॥ पंचयोनिप्रकाशाय चतुर्योनिप्रकाशिने ॥ नवयोनिप्रकाशाय भैरवाय नमो नमः ॥ ८४ ॥ नमः षोडशरूपाय नमः षो-
डशधारिणे ॥ चतुःषष्टिप्रकाशाय भैरवाय नमो नमः ॥ ८५ ॥ नमो बिंदुप्रकाशाय सुप्रकाशाय ते नमः ॥ नमो गणस्वरूपाय मुरवरूपी नमो स्तुते
॥ ८६ ॥ नमो अंबररूपाय भैरवाय नमो नमः ॥ नमो नानास्वरूपाय मुरवरूपी नमो स्तुते ॥ ८७ ॥ नमो दुर्गस्वरूपाय दुःखहर्त्रे नमो स्तुते ॥ नमो
विशुद्धदेहाय दिव्यदेहाय ते नमः ॥ ८८ ॥ नमो भैरवरूपाय भैरवाय नमो नमः ॥ नमः प्रेतनिवासाय पिशाचाय नमो नमः ॥ ८९ ॥ नमो निशाप्र-
काशाय निशा रूपी नमो स्तुते ॥ नमः सोमार्धरामाय धराधीशाय ते नमः ॥ ९० ॥ नमः संसारभाराय भारकाय नमो नमः ॥ नमो देहस्वरूपाय
अदेहाय नमो नमः ॥ ९१ ॥ देवदेहाय देवाय भैरवाय नमो नमः ॥ विश्वेश्वराय विश्वाय विश्वधारी नमो स्तुते ॥ ९२ ॥ स्वप्रकाशप्रकाशाय भैरवाय
नमो नमः ॥ स्थितिरूपाय स्थित्याय स्थितीनां पतये नमः ॥ ९३ ॥ सुस्थिराय सुकेशाय केशवाय नमो नमः ॥ स्थुविष्टाय गिरिष्ठाय प्रेष्ठाय परमात्मने
॥ ९४ ॥ नमो भैरवरूपाय भैरवाय नमो नमः ॥ नमः पारदरूपाय पवित्राय नमो नमः ॥ ९५ ॥ नमो वेधकरूपाय अनिदाय नमो नमः ॥ नमः शब्द

बृज्योर्गा
धर्मस्कंधः
उपासना
॥१५॥

स्वरूपपायशब्दातीतायतेनमः ॥१६॥ नमोभैरवरूपपायभैरवायनमोनमः ॥ नमोनिंदस्वरूपपायअनिंदायनमोनमः ॥१७॥ नमोविषदस्वरूपपाय
भैरवायनमोनमः ॥ नमःशरण्यशरणायशरण्यानांसुरवायते ॥१८॥ नमःशरण्यरक्षायभैरवायनमोनमः ॥ नमःस्वाहास्वरूपपायस्वधारूपपायते-
नमः ॥१९॥ नमोवीषट्स्वरूपपायभैरवायनमोनमः ॥ अक्षरायनमस्तुष्यत्रिधामात्रास्वरूपिणे ॥१००॥ नमोक्षरायशुद्धायभैरवायनमोनमः
॥ अर्धमात्राय पूर्णाय पूर्णायितेनमोनमः ॥१॥ नमोभैरवरूपपायभैरवायनमोनमः ॥ नमोऽष्टचक्ररूपपायब्रह्मरूपपायतेनमः ॥२॥ नमोभैरवरूप-
पायभैरवायनमोनमः ॥ नमःशृणिस्वरूपपायसृष्टिकर्त्रे महात्मने ॥३॥ नमःपाल्यस्वरूपपायभैरवायनमोनमः ॥ सनातनाय नित्याय निगुणाय
गुणायते ॥४॥ नमःसिद्धायशांतायभैरवायनमोनमः ॥ नमोधारास्वरूपपायरवङ्गहस्तायतेनमः ॥५॥ नमस्त्रिशूलहस्तायभैरवायनमो-
नमः ॥ नमःकुंडलवर्णायशबमुंडविभूषिणे ॥६॥ महाक्रुद्धायचंडायभैरवायनमोनमः ॥ नमोवासुकिभूषायसर्वभूषायतेनमः ॥७॥
नमःकपालहस्तायभैरवायनमोनमः ॥ पानपात्रप्रमत्तायमत्तरूपपायतेनमः ॥८॥ नमोभैरवरूपपायभैरवायनमोनमः ॥ माध्वाकारसुप-
र्णायमाधवायनमोनमः ॥९॥ नमोमांगल्यरूपपायभैरवायनमोनमः ॥ नमःकुमाररूपपायस्त्रीशूर्पयिनमोनमः ॥१०॥ नमोगंधस्वरूपपायभैर-
वायनमोनमः ॥ नमोदुर्गंधरूपपायसुगंधायनमोनमः ॥११॥ नमःपुष्पस्वरूपपायपुष्पभूषणतेनमः ॥ नमःपुष्पप्रकाशायभैरवायनमोनमः ॥
॥१२॥ नमःपुष्पविनोदायपुष्पपूजायतेनमः ॥ नमोभक्तिनिवासायभक्तदुःखनिवारिणे ॥१३॥ भक्तप्रियायशांतायभैरवायनमोनमः ॥
नमोभक्तस्वरूपपायरूपदायनमोनमः ॥१४॥ नमोभैरवरूपपायभैरवायनमोनमः ॥ नमोवासायभद्रायवीरभद्रायतेनमः ॥१५॥
नमःसंग्रामसारायभैरवायनमोनमः ॥ नमःखड्गांगहस्तायकालहस्तायतेनमः ॥१६॥ नमोघोरायघोरायघोराघोरस्वरूपिणे ॥ घोरधर्मि-
यघोरायभैरवायनमोनमः ॥१७॥ घोरत्रिशूलहस्तायघोरपानायतेनमः ॥ घोररूपपायनीलायभैरवायनमोनमः ॥१८॥ घोरवाहनगम्या-
यअगम्यायनमोनमः ॥ घोरब्रह्मस्वरूपपायभैरवायनमोनमः ॥१९॥ घोरशब्दायघोरायघोरदेहायतेनमः ॥ घोरद्रव्यायघोरायभैर-
वायनमोनमः ॥ घोरसंगायसिंहायसिंहसिंहायतेनमः ॥ नमःप्रचंडसिंहायसिंहरूपपायतेनमः ॥२१॥ नमोसिंहप्रकाशायसुप्रकाशा

उपास्त-३
बटुकभै-
अ-१२४

॥१५॥

यतेनमः ॥ नमोविजयरूपायजगदायनमोनमः ॥ २२ ॥ नमोभार्गवरूपायगर्भरूपायतेनमः ॥ नमोभैरवरूपायभैरवायनमोनमः ॥ २३ ॥
नमोमेध्यायशुद्धायमायाधिशायतेनमः ॥ नमोमेघप्रकाशायभैरवायनमोनमः ॥ २४ ॥ दुर्गेध्यायदुरंतायदुर्लभायदुरात्मने ॥ भक्तिलव्याय
भव्यायभवावितायनमोनमः ॥ २५ ॥ नमोगौरवरूपायगौरवायनमोनमः ॥ नमोभैरवरूपायभैरवायनमोनमः ॥ २६ ॥ नमोविघ्ननिवारायवि-
धराशिनमोस्तुते ॥ विघ्नविद्रावणायैवभैरवायनमोनमः ॥ २७ ॥ नमोकिंशुकूरूपायरजोरूपायतेनमः ॥ नमोनीलस्वरूपायभैरवायन-
मोनमः ॥ २८ ॥ नमोगणरचरूपायगणनाथायतेनमः ॥ नमोविश्वप्रकाशायभैरवायनमोनमः ॥ २९ ॥ नमोयोगीप्रकाशाययोगीगम्यायते-
नमः ॥ नमोहैरवरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ३० ॥ नमस्त्रिधारस्वरूपायरूपदायनमोनमः ॥ नमःस्वरस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ३१ ॥ नमः
सरस्वतिरूपायबुद्धिरूपायतेनमः ॥ नमोबन्धस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ३२ ॥ नमस्त्रिविक्रमरूपायत्रिरूपायतेनमः ॥ नमःशशांकस्वरूपाय
भैरवायनमोनमः ॥ ३३ ॥ नमोव्यापकरूपायव्याप्यरूपायतेनमः ॥ नमोभैरवरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ३४ ॥ नमोविशदरूपायभैरवाय-
नमोनमः ॥ नमःसत्वस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ३५ ॥ नमःसूक्तस्वरूपायशिवदायनमोनमः ॥ नमोगंगास्वरूपाययमुनारूपीणेनमः ॥
३६ ॥ नमोगौरिस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ नमोदुःखविनाशायदुःखमोक्षणरूपिणे ॥ ३७ ॥ महाचलायबन्धायभैरवायनमोनमः ॥ नमोनं-
दस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ३८ ॥ नमोनंदिस्वरूपायस्थावररूपायतेनमः ॥ नमःकेलिस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ३९ ॥ नमःक्षेत्रनि-
वासायवासिनेब्रह्मवादिने ॥ नमःशांतायशुद्धायभैरवायनमोनमः ॥ ४० ॥ नमोनर्मदरूपायजलरूपायतेनमः ॥ नमोविश्वविनोदायजयदाय-
नमोनमः ॥ ४१ ॥ नमोमहेंद्ररूपायमहनियायतेनमः ॥ नमःसंस्तृतिरूपायशरणीयायतेनमः ॥ ४२ ॥ नमःस्त्रिवंधुवासायबालकायनमोनमः
॥ नमःससारसारायसरसांपतयेनमः ॥ ४३ ॥ नमस्तेजस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ नमःकारुण्यरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ४४ ॥ नमोगोक-
र्णरूपायब्रह्मवर्णायतेनमः ॥ नमःशंकरवर्णायहस्तिकर्णायतेनमः ॥ ४५ ॥ नमोविष्टरकर्णाययज्ञकर्णायतेनमः ॥ नमःशंबुककर्णायभैर-
वायनमोनमः ॥ ४६ ॥ नमोदिव्यसुकर्णायकालकर्णायतेनमः ॥ नमोभयदकर्णायभैरवायनमोनमः ॥ ४७ ॥ नमोआकाशकर्णायकालक-

बृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥ १६ ॥

उपा-स्त-३
बटुकभै-
अ-१२४

गायतेनमः ॥ नमोदिग्वृषकणायभैरवायनमोनमः ॥ ४८ ॥ नमोविश्वकणायविमलायनमोनमः ॥ नमःसहस्रकणायभैरवायनमोनमः ॥
॥ ४९ ॥ नमोनेत्रप्रकाशायसुनेत्रायनमोनमः ॥ नमोवरुंदनेत्रायजयनेत्रायतेनमः ॥ ५० ॥ नमोविमलनेत्राययोगिनेत्रायतेनमः ॥ नमःसहस्र
नेत्रायभैरवायनमोनमः ॥ ५१ ॥ नमःकलिंदरूपायकलिंदायनमोनमः ॥ नमोज्योतिस्वरूपायज्योतिषायनमोनमः ॥ ५२ ॥ नमस्तारप्रकाशाय
ताररूपायनमोस्तुते ॥ नमोनेत्रनेत्रायभैरवायनमोनमः ॥ ५३ ॥ नमश्चंद्रप्रकाशायचंद्ररूपायनमोस्तुते ॥ नमोराशिस्वरूपायभैरवायनमोनमः
॥ ५४ ॥ नमोआनंदरूपायजगदानंदरूपिणे ॥ नमोद्रविडरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ५५ ॥ नमःशरवनिवासायशंकरायनमोनमः ॥ नमोमुद्रा
प्रकाशायभैरवायनमोनमः ॥ ५६ ॥ नमोन्यासस्वरूपायन्यासरूपायनमोस्तुते ॥ नमोविंदुस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ५७ ॥ नमोविसर्गरूपा-
यप्रणवरूपायतेनमः ॥ नमोमंत्रप्रकाशायभैरवायनमोनमः ॥ ५८ ॥ नमोजंबुकरूपायजंगमायनमोनमः ॥ नमोगुरुडरूपायभैरवायनमोनमः
॥ ५९ ॥ नमोलंबुकरूपायलंबिकायनमोनमः ॥ नमोलक्ष्मीस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ६० ॥ नमोवीरस्वनिरायविरणायनमोनमः ॥ नमःप्रचं-
डरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ६१ ॥ नमोडंबस्वरूपायडमरूधरीनमोस्तुते ॥ नमःकलंकनाशायकालनाथायतेनमः ॥ ६२ ॥ नमोक्रुद्धिप्रकाशाय
सिद्धिदायनमोनमः ॥ नमःसिद्धस्वरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ६३ ॥ नमोधर्मप्रकाशायधर्मनाथायतेनमः ॥ धर्मयधर्मराजायभैरवायनमोनमः ॥
६४ ॥ नमोधर्माधिपतयेधर्मध्येयायतेनमः ॥ नमोधर्मार्थिसिद्धायभैरवायनमोनमः ॥ ६५ ॥ नमोविरजरूपायरूपारूपप्रकाशिने ॥ नमोराजप्र-
काशायभैरवायनमोनमः ॥ ६६ ॥ नमःप्रतापसिंहायप्रतापायनमोनमः ॥ नमःकोटिप्रतापायभैरवायनमोनमः ॥ ६७ ॥ नमःसहस्ररूपाय
कोटिरूपायतेनमः ॥ नमोआनंदरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ६८ ॥ नमःसंहारबंधायबंधकायनमोनमः ॥ नमोविमोक्षरूपायमोक्षदायनमोन-
मः ॥ ६९ ॥ नमोविष्णुस्वरूपायव्यापकायनमोनमः ॥ नमोमांगल्यनाथायशिवनाथायतेनमः ॥ ७० ॥ नमोव्यालायव्याघ्रायव्याघ्ररूपायनमो-
स्तुते ॥ नमोव्यालविष्णुषायभैरवायनमोनमः ॥ ७१ ॥ नमोविद्याप्रकाशायविद्यानांपतयेनमः ॥ नमोयोगीश्वररूपायकूररूपायतेनमः ॥ ७२ ॥
नमःसंहाररूपायशत्रुनाशायतेनमः ॥ नमःपालकरूपायभैरवायनमोनमः ॥ ७३ ॥ नमःकारुण्यदेवायदेवदेवायतेनमः ॥ नमोविश्वविला-

॥ १६ ॥

स्नायभैरवायनमोनमः ॥ ७४ ॥ नमोनमः प्रकाशायकाशीवासिनमोस्तुते ॥ नमोभैरवक्षेत्रायक्षेत्रपालायतेनमः ॥ ७५ ॥ नमोभद्रस्वरूपाय
भद्रकायनमोनमः ॥ नमोभद्राधिपतयेभयहंत्रीनमोस्तुते ॥ ७६ ॥ नमोमायाविनोदायमायिनेमदरूपिणे ॥ नमोमत्तायशांतायभैरवायनमो-
नमः ॥ ७७ ॥ नमोमलयनिवासायकैलासायनमोनमः ॥ नमः कैलासवासायकालिकातनयायते ॥ ७८ ॥ नमः संसारसारायभैरवायनमोनमः
॥ नमोमातृविनोदायविमलायनमोनमः ॥ ७९ ॥ नमोयमप्रकाशायनियमायनमोनमः ॥ नमः प्राणप्रकाशायध्यानाधिपतयेनमः ॥ ८० ॥ न-
मः समाधिरूपायनिर्गुणायनमोनमः ॥ नमोमंत्रप्रकाशायमंत्ररूपायतेनमः ॥ ८१ ॥ नमोवृंदविनोदायवृंदकायनमोनमः ॥ नमोबृंहितरूपा-
यभैरवायनमोनमः ॥ ८२ ॥ नमोमान्यस्वरूपायमानदायनमोनमः ॥ नमोविश्वप्रकाशायभैरवायनमोनमः ॥ ८३ ॥ नमोनैस्त्तिरपीठाय
सिद्धपीठायतेनमः ॥ नमोमंडलपीठायउक्तपीठायतेनमः ॥ ८४ ॥ नमोयशोदानाथायकामनाथायतेनमः ॥ नमोविनोदनाथायसिद्धिना-
थायतेनमः ॥ ८५ ॥ नमोनाथायनाथायज्ञानभाथायतेनमः ॥ नमः शंकरनाथायजयनाथायतेनमः ॥ ८६ ॥ नमोमुद्गलनाथायनील
नाथायतेनमः ॥ नमोबालकनाथायधर्मनाथायतेनमः ॥ ८७ ॥ विश्वनाथायनाथायकार्यनाथायतेनमः ॥ नमोभैरवनाथायमहानाथायते-
नमः ॥ ८८ ॥ नमोब्रह्मसनाथाययोगनाथायतेनमः ॥ नमोविश्वविहारायविश्वभारायतेनमः ॥ ८९ ॥ नमोरंगसनाथायरंगनाथायतेनमः ॥
नमोमोक्षसनाथायभैरवायनमोनमः ॥ ९० ॥ नमोगोरक्षनाथायगोरक्षायनमोनमः ॥ नमोमंदारनाथायनंदनाथायतेनमः ॥ ९१ ॥ नमो-
मंगलनाथायचंपानाथायतेनमः ॥ नमः संतोषनाथायभैरवायनमोनमः ॥ ९२ ॥ नमोगरिबनाथायसुरवनाथायतेनमः ॥ नमः कारुण्यनाथा-
यभैरवायनमोनमः ॥ ९३ ॥ नमोद्रविडनाथायदरिनाथायतेनमः ॥ नमः संसारनाथायजगन्नाथायतेनमः ॥ ९४ ॥ नमोमाध्वीकनाथायमंत्र
नाथायतेनमः ॥ नमोन्याससनाथायध्याननाथायतेनमः ॥ ९५ ॥ नमोगोकर्णनाथायमहानाथायतेनमः ॥ नमः शुभ्रसनाथायभैरवायन-
मोनमः ॥ ९६ ॥ नमोविमलनाथायमंडलनाथायतेनमः ॥ नमः सरोजनाथायमात्स्यनाथायतेनमः ॥ ९७ ॥ नमोभक्तसनाथायभक्तिना
थायतेनमः ॥ नमोमोहननाथायवत्सनाथायतेनमः ॥ ९८ ॥ नमोमातृसनाथायविश्वनाथायतेनमः ॥ नमोविंदुसनाथायजयनाथायतेनमः

वृज्ज्योर्ण.
धर्मस्कंध
उपासना
॥ १७ ॥

॥ ११ ॥ नमो मंगलनाथाय धर्मनाथाय ते नमः ॥ नमो गंगासनाथाय भूमिनाथाय ते नमः ॥ २०० ॥ नमो धीरसनाथाय बिंदुनाथाय ते नमः ॥ नमः
कंचुकीनाथाय श्रृंगीताथाय ते नमः ॥ १ ॥ नमः समुद्रनाथाय पर्वतनाथाय ते नमः ॥ नमो मांगल्यनाथाय कद्वनाथाय ते नमः ॥ २ ॥ नमो वेदांतनाथाय
श्रीनाथाय नमो नमः ॥ नमो ब्रह्मांडनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ ३ ॥ नमो गिरिशनाथाय वामनाथाय ते नमः ॥ नमो बीजसनाथाय भैरवाय नमो नमः
॥ ४ ॥ नमो मंदिरनाथाय मंदनाथाय ते नमः ॥ नमो भैरवीनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ ५ ॥ अंबनाथाय नाथाय जंतुनाथाय ते नमः ॥ नमः कालिसनाथा-
य भैरवाय नमो नमः ॥ ६ ॥ नमो मुकुंदनाथाय कुंदनाथाय ते नमः ॥ नमः कुंडलनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ ७ ॥ नमो छत्रनाथाय चक्रनाथाय ते नमः
॥ नमो विभूतिनाथाय शूलनाथाय ते नमः ॥ ८ ॥ नमो न्यायसनाथाय न्यायनाथाय ते नमः ॥ नमो दयासनाथाय जंगमनाथाय ते नमः ॥ ९ ॥ नमो विशद-
नाथाय जगन्नाथाय ते नमः ॥ नमः कामिकनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ १० ॥ नमः क्षेत्रसनाथाय जीवनाथाय ते नमः ॥ नमो वेलंकनाथाय चैलनाथा-
य ते नमः ॥ ११ ॥ नमो मात्रासनाथाय आमात्राय नमो नमः ॥ नमो द्वंद्वसनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ १२ ॥ नमः शूरसनाथाय शूरनाथाय ते नमः ॥
नमः सौजन्यनाथाय सौजन्याय नमो नमः ॥ १३ ॥ नमो दुष्टसनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ नमो भयसनाथाय बिंबनाथाय ते नमः ॥ १४ ॥ नमो मायस-
नाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ नमो विटंकनाथाय टंकनाथाय ते नमः ॥ १५ ॥ नमः शर्मसनाथाय रवडुनाथाय ते नमः ॥ नमः शक्तिसनाथाय धनुर्नाथा-
य ते नमः ॥ १६ ॥ नमो वानसनाथाय शापनाथाय ते नमः ॥ नमो यत्रसनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ १७ ॥ नमो गंडूषनाथाय गंडूशाय नमो नमः ॥
नमो डाकिनीनाथाय भैरवाय नमो नमः ॥ १८ ॥ नमो डामरनाथाय डारकाय नमो नमः ॥ नमो डंकसनाथाय डंकनाथाय ते नमः ॥ १९ ॥ नमो भांडव्यनाथा-
य यज्ञनाथाय ते नमः ॥ नमो यजुःसनाथाय क्रीडनाथाय ते नमः ॥ २० ॥ नमः सामसनाथाय अर्चनाथाय ते नमः ॥ नमः शून्याय नाथाय स्वर्गनाथाय
ते नमः ॥ २१ ॥ इदं नामसहस्रं मे रुद्रेण परिकीर्तितं ॥ यः पठेत्प्राथयेद्वापि स एव मम सेवकः ॥ २२ ॥ यं यं चिंतयते कामं कारकारं प्रियाकृतिः ॥ यः श्रु-
णोति दुरस्ये तंतं तं प्राप्नोति मामकः ॥ २३ ॥ राजद्वारे इमं शानेतु पृथिव्यां जलसन्निधौ ॥ यः पठेन्मानवो नित्यं स शूरः स्यान्न संशयः ॥ २४ ॥ एकका-
लं द्विकालं वा त्रिकालं वा पठेन्नरः ॥ स यावन्बुद्धिमान् लोके भवत्येव न संशयः ॥ २५ ॥ यः श्रुणोति नरो भक्त्या स एव गुणसागरः ॥ यः श्रद्धया-

उपास्त-३
बटुकभै-
ज-१२४

॥ १७ ॥

रात्रिकाले शृणोति पठ्यते च वा ॥ २६ ॥ स एव साधकः प्रोक्तः सर्वदुष्टविनाशकः ॥ अर्धरात्रौ पठेद्यस्तु स एव पुरुषोत्तमः ॥ २७ ॥ त्रिसंध्यायां-
 देवग्रहे श्मशाने च विशेषतः ॥ वने च मार्गगमने बले दुर्जनसन्निधौ ॥ २८ ॥ यः पठेत्प्रयतो नित्यं स सुरवी स्थान् संशयः ॥ विद्यार्थीलभते विद्यां
 धनार्थीलभते धनं ॥ २९ ॥ शूरार्थीलभते शूरं पुत्रार्थी पुत्रमाप्नुयात् ॥ एकविंशति मंत्रेण अक्षरेण सहैव मे ॥ ३० ॥ यः पठेत्प्रातरुत्थाय सर्वकामम-
 वाप्नुयात् ॥ रसार्थी रसमात्रेणारसं प्राप्नोति नित्यशः ॥ ३१ ॥ अन्नार्थीलभते चान्नं सुरवार्थी सुरवमाप्नुयात् ॥ रोगी प्रमुच्यते रोगात् बद्धो मुच्येत
 बंधनात् ॥ ३२ ॥ शापार्थीलभते शापं सर्वशत्रुविनाशनं ॥ स्थावरं जंगमं वापि विषं सर्वं प्रणश्यति ॥ ३३ ॥ सर्वलोकप्रियः शांतो मातृपितृप्रियं क-
 रः ॥ संग्रामे विजयंतस्य यः पठेद्भक्ति संयुतः ॥ ३४ ॥ सकलं विजयं देवीस्तोत्रमेतत्प्रकीर्तितं ॥ इदं स्तोत्रं महत्पुण्यं निंदकाय न दर्शयेत् ॥ ३५ ॥
 असाधकाय दुष्टाय मातृपितृविकारिणे ॥ अधर्मिकार्यकुलीनाय नै नस्तोत्रं प्रकाशयेत् ॥ ३६ ॥ साधकाय च भक्ताय योगिने धर्मिकाय च ॥
 गुरुभक्ताय शांताय दर्शयेत्साधकोत्तमः ॥ ३७ ॥ अन्यथा पापमिन्नः स्यात्क्रोधोयं भैरवोत्तमे ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ ३८ ॥
 इदं स्तोत्रं च रुद्रेणारामस्यापि मुरवोर्पितं ॥ तन्मुरवान्निश्रुतं लोके दरिद्रस्यापि बांधवे ॥ ३९ ॥ रामेण कथितं भ्रात्रे लक्ष्मणाय महात्मने ॥ ततो दुर्वा-
 ससं प्राप्तं तेनैवोक्तं तु पांडवे ॥ ४० ॥ पांडवो प्रब्रवीत्कृष्णं कृष्णेनेह प्रकीर्तितं ॥ अस्य स्तोत्रस्य माहात्म्यं रामो जानाति तत्त्वतः ॥ ४१ ॥ रामोऽपि रा-
 ज्यं प्राप्तो अस्य स्तोत्रस्य पाठतः ॥ पांडवोऽपि तथाराज्यं प्राप्तो भैरवस्य च ॥ ४२ ॥ अनेन स्तोत्रपाठेन किमलभ्यं भवेदिति ॥ सर्वलोकस्य-
 पूज्यस्तु जायते नात्र संशयः ॥ २४३ ॥ ॥ इति श्रीहृ. बृ. ध. उपा. स्त. श्रीबटुकोपाध्याये रुद्रयामलोक्त श्रीबटुकभैरवसह-
 स्त्रनामस्तोत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं ॥ ८ ॥ ॥ श्लो० ॥ ॥ अथ चतुर्थं श्रीबटुकभैरवसहस्रनामस्तोत्रं ॥ ॥ शिव-
 उवाच ॥ ॥ एवं श्रीबटुकं ध्यायेन्निधाभिन्नगुणैः क्रमात् ॥ शांतिके सात्त्विकं ध्यानं वश्यादौ राजसंमतं ॥ १ ॥ मारणादौ तामसं तद्देवं ध्यायेन्म-
 हेश्वरं ॥ एवं ध्यात्वा प्रसन्नात्मा स्तोत्रमेतत्पठेन्नरः ॥ २ ॥ ॥ अथ नामानि ॥ ॥ बटुको बटुकाधीशो बटुप्रीतिर्वटेशयः ॥ विपाणिर्वज्र-
 पाणिर्वैज्राभा वज्रवल्लभः ॥ ३ ॥ वामाचारप्रियो वक्रो वक्रग्रासो विशारदः ॥ विशाषो विघ्नहर्ता च वेतालाढ्यो विचक्षणः ॥ ४ ॥ विश्वव्यापी विश्व-

बृज्ज्योर्णः
धर्मस्कंधः
उपासना
॥१८॥

नाथोविश्वोवालपराक्रमः ॥ विश्ववंद्योविश्वरूपोविश्वाधारोविकीरणः ॥ ५ ॥ वैद्योवालोविराड्विष्णुर्व्योमकेशश्चवश्यकृत् ॥ बलिभुग्बलिभुग्ना-
थोबहुनेत्रोवरोबली ॥ ६ ॥ व्याधिघातीव्याधिकरोव्याध्यात्माव्याधिवेपनः ॥ कंकालधारीकंदर्प्यः कामीकांतः कलानिधिः ॥ ७ ॥ कामरूपः कामचा-
रीकल्पविल्कामिनीप्रियः ॥ कोटरेशः कोटपतिः कमनीयः कपालभृत् ॥ ८ ॥ कंकालः क्रूरहंकालः करालः कोकिलस्वनः ॥ कपर्दीकंबुकंठश्चकंबु-
मालीकलाधरः ॥ ९ ॥ कामिनीवशकृत्कौलः कुलीनः कुलरक्षकः ॥ कपालमालीकुब्जश्चकण्वः कंठीरवः कविः ॥ १० ॥ कलाकाष्ठातनुः कालश-
मनःकंबुकुंडली ॥ कुरंगीकपिलः कीरीकुमारः कोपनः कविः ॥ ११ ॥ कंकालीकपिशः केशीकेसरीकेसरप्रियः ॥ कौपीनधारीकितवः कितवध्नः कला-
धरः ॥ १२ ॥ कमलावल्लभोकुठः कठोरकिरणोक्षणः ॥ कौशिकः कोशिकधरः कुशभृत्कुशतल्पगः ॥ १३ ॥ कुशलीकश्मलाकर्षीकाश्मिरीकररत्न-
भृत् ॥ कृतघ्नश्चकृतज्ञश्चकृतवीर्यः कपिध्वजः ॥ १४ ॥ कुशीलवः कुशीलश्चकेतकीकेतकीप्रियः ॥ कादंबरीयः कादंबः कलकंठः कर्पीजली ॥
१५ ॥ कैटभारीकंसमर्दीकुरंगवदनः कुशः ॥ भूधरोभूधराधीशोभैरवोभैरवीप्रियः ॥ १६ ॥ भूतात्माभूतपोभूभृत्भृगुजोभूधरात्मजः ॥ भवसु-
नुर्भवोभीरूभ्रामरोभूतसंभवः ॥ १७ ॥ भीषणोभैरवीनाथोभगवान्भोगिभूषणः ॥ भस्मधारीभ्रमहरोभूताध्यक्षश्चभिक्षुकः ॥ १८ ॥ भ्रूण-
हाभूतहाभूतोभीतोभीतोऽभयंकरः ॥ स्वरांतकृत्वर्पराशीरवङ्गपाणिः स्वलाप्रियः ॥ १९ ॥ खंडभूः खंडपरशुः खड्गीरवद्वांगभृत्खलः ॥ खेचरः
खेचरीनाथः खेचपुरः खगनायकः ॥ २० ॥ खेलाप्रियः खातकीर्त्तिः खरनादः खरव्रतः ॥ खेचरीकृत्खेटभृत्खातीतः खांडवाशनः ॥ २१ ॥ गंधर्व-
गीतोगंगेशोगोपतिर्गोपिकापतिः ॥ गर्विष्ठोर्गर्वहागेयोर्गौरोर्गौरीसुतोर्गुरुः ॥ २२ ॥ गीर्वाणगीतोर्गीर्वाणोर्गाढोर्गाढांधकारहा ॥ गेयोर्गरुडगो-
गोवोर्गुप्तोर्गोप्तागराशनः ॥ २३ ॥ गजकृत्तिधरोर्गुंजोर्गुंजाहारधरोगजः ॥ गेयप्रियोगः ऋरगोर्गुंजस्थोर्गुंजमायकः ॥ २४ ॥ गोवर्द्धनधरोर्गोष्ठ-
रक्षकोर्गोकुलप्रियः ॥ गंभीरोर्गोधनोर्गोपोर्गोधाभृद्गिरिजात्मजः ॥ २५ ॥ जगदीशोर्जनाध्यक्षोर्जीवनोर्जीवनप्रियः ॥ जीवानुर्जीवनच्छेदी-
जीवितात्माजनार्दनः ॥ २६ ॥ जृम्भणश्चजवीजीवोर्जेनोर्जेभजयंकरः ॥ जपाप्रियोर्जपासक्तोर्जापकोर्जापकार्थकृत् ॥ २७ ॥ जंबूश्चामो-
जितक्रोधोर्जितारातिर्जितासुरः ॥ जंबुकोर्जानकीर्जानिर्जटिलोर्जनमेजयः ॥ २८ ॥ जीर्णोर्जीर्णोर्ज्वलन्नेत्रोर्जामदग्न्योर्जयप्रदः ॥

उपास्तः ३
बटुकसैः
अः १२४

॥१८॥

झषकेतु झषहरो झिंटीशो झषभोजितः ॥ २९ ॥ इंकारकारी झपाचझपवांझषवल्लभः ॥ मधुरो मदिरामत्तो मेघनादो मृगाधिपः ॥ ३० ॥ मधुमत्तो मद्यगंधो मेद
 स्वीमेघदीधितिः ॥ मोदनो मेदिनीनाथो मघवामंडुषूषणः ॥ ३१ ॥ माधुकरिप्रियो मत्तो मेधावी मधुसूदनः ॥ मदनो मदनप्रीतो मुकुंदो मादनो मरुतु ॥ ३२ ॥
 ॥ अथ नयश्लोकाः क्षेपकाः ॥ मकरो माधवो मीनो मीनकेतुर्महेश्वरः ॥ महेषुर्मदनो मंथो मियुने शो मराधिपः ॥ ३३ ॥ मरीचिर्मजुलो मोहो मोहहा
 मोहमर्दनः ॥ मोहको मोहनो मेघाप्रियो मोहविनायकः ॥ ३४ ॥ महिपतिर्महीशानो महीराजो मनाहरः ॥ महीश्वरो महीपालो महीनाथो महीप्रियः ॥
 ३५ ॥ महीधरो महादेवो मनुराजो मुनिप्रियः ॥ मौनीमौनधरो मेघो मंदरो मतिवर्द्धनः ॥ ३६ ॥ मतिदो मंथरो मंत्रो मंत्रीशो मंत्रनायकः ॥ मेधावी-
 मानदो मानीमानहामानमर्दनः ॥ ३७ ॥ मीनगो मकराधीशो मधुरो मणिरंजितः ॥ मणिरम्यो मणिप्राता मणिमंडनमंडितः ॥ ३८ ॥ मंत्रपो मंत्र
 दो मुग्धो मोक्षदो मोक्षवल्लभः ॥ मल्लो मल्लप्रियो मंचो मल्लको मेलनप्रभुः ॥ ३९ ॥ मल्लिको मल्लिकागंधी मल्लिकाकुसुमप्रियः ॥ मालतीशो मघा
 नाथो ॥ मोघमूर्तिर्मघेश्वरः ॥ ४० ॥ याचको याज्ञिको यज्ञो यज्ञेशो यज्ञवर्द्धनः ॥ रमापतिरमाधीशोरमेशोरामवल्लभः ॥ ४१ ॥ इति क्षेपकाः ॥
 धनेशो ध्रुवधूर्ध्मानधिषणो धूम्रलोचनः ॥ दातादापयिता दुर्गोदांतो दांताशयोदयः ॥ ४२ ॥ देवो देवाधिपो दावोदुःखहादुःखसेवितः ॥ दरिद्रो
 दारदोदारो देवतात्मादमीदयी ॥ ४३ ॥ दंडकृदंडहादीप्तो दीप्तकेशो दयान्वितः ॥ दार्वीकरीदरीदीर्घो दीपनो दीपवल्लभः ॥ ४४ ॥ दिगंबरो दीर्घदंष्ट्रो
 दक्षिणो दक्षिणोदरः ॥ दंष्ट्रीदंष्ट्रिप्रियो दैत्यो दिव्यो दिव्यपराक्रमः ॥ ४५ ॥ दैत्यहा दक्षिणार्हश्च दीर्घपृष्ठो दिवाकरः ॥ घंटावादी घररवो घनाभो-
 धूत्करो घनः ॥ ४६ ॥ घंटापथो घटो घूको घघकपरिवारितः ॥ घणी घर्मांशुरघहा घातहा घातकारकः ॥ ४७ ॥ घोरो घनाघनोऽर्धिशो घस्मरो-
 घोरघोषवान् ॥ छगलंडछलछेत्ता छत्रीछातछविच्छली ॥ ४८ ॥ छगलाक्षो छदो छिन्नश्चु छुरीकाश्छिदांकुरः ॥ छंदश्छंदप्रियश्छंदश्छिंदुर
 श्छद्महो छितः ॥ ४९ ॥ तपनीयप्रभजटस्तरुणस्तरुणीप्रियः ॥ तुंदिलस्तपनस्तेयस्तोमरस्तोमरप्रियः ॥ ५० ॥ तुष्कस्तुरुष्कस्तिलभुकृत्रिमूर्तिस्त्रिपुरा
 तकः ॥ त्रिशूलधारी त्रिशिपी त्रिपुरश्च त्रिलोकपः ॥ ५१ ॥ त्रिनेत्रस्त्रिपुरावासस्तो जस्वी त्रिदिवस्पतिः ॥ त्रिविक्रमस्तृणावर्चस्तृमस्तृप्तिप्रियस्तमः
 ॥ ५२ ॥ तमोपहास्तिमिस्त्रेशस्त्रिदशस्त्रिस्त्रिस्वरस्तपः ॥ त्रिनेत्रतनयस्तिग्मस्तमीमूर्तिस्तमोमयः ॥ ५३ ॥ तापनस्तो दनस्त्रेता तारानाथस्त्रिलोचनः

॥ नित्यो निरंजनो नेतानितिज्ञो नयवल्लभः ॥ ५४ ॥ नंदनो निपुणो नम्रो नम्रो इनेमिर्निमिर्नयः ॥ नागहारो नागपाशो नित्यकामो नतिप्रियः ॥ ५५ ॥
निर्मो नमनो नन्यो नैगमो नैगमेश्वरः ॥ नित्यक्लिन्नो नित्यनवो निरुद्धो नंददीपकः ॥ ५६ ॥ निर्मलो निर्मलाकारो न्यस्तनिंदो नदीश्वरः ॥ नक्षत्रनायो-
निगमो निगमारंभको नवः ॥ ५७ ॥ निधीशो निरहंकारो नानारूपो नमेरुकः ॥ नास्तिकारी नास्तिकहानिश्चितो निश्चिताशयः ॥ ५८ ॥ निश्चलो नैकवद-
नो नाथो नारायणो नरवी ॥ नरकभ्रोनरकदो नीलो नीलालको इतलः ॥ ५९ ॥ नीलांबरो नीलकंठो नीलजीमूतसन्निभः ॥ पंडितः पंचवदनः पंचमः पं-
चमप्रियः ॥ ६० ॥ पंचयज्ञः पंचवातः पंचपित्तः पविप्रियः ॥ पंचश्लेष्मा पंचबाणः पंचस्थानः परंतपः ॥ ६१ ॥ परमायुः परः पद्मी पद्मेशः पद्मवल्लभः
पद्मनाभः पद्ममुखः पद्मः पद्मासन स्थितः ॥ ६२ ॥ पद्मजः पद्मनिलयः पद्मगंधः परात्परः ॥ पर्वतः पर्वताधारः पारदः पारदाप्रियः ॥ परदारपरः
पौंड्रः पटुः पांडुरलोचनः ॥ ६४ ॥ पेटभृत्पेटकृत्पेटीपन्नगीपन्नगेश्वरः ॥ पांडुहापांडुरः पिंडीयंचभूतप्रशासनः ॥ ६५ ॥ पतंगः पक्षिराजश्च परलोक
प्रदः प्रभुः ॥ पानदः पानपः पानीपानारुणविलोचनः ॥ ६६ ॥ पिशाचघ्नः पिशाचेशः पिशिताशीपितामहः ॥ पिताप्रतापवान् पाशीपाशिनाथः
पशुप्रियः ॥ ६७ ॥ पशुभोक्ता पशुपतिः पशुपेष्ठः पशुदरः ॥ पीनसारिः पिपासार्तिः पीडाकृत्पीडनाशनः ॥ ६८ ॥ प्रेतघ्नः प्रेतकुलपः प्रेतवाहः प्रकंप-
नः ॥ प्रेतनाथः प्रेतपूज्यः पीतवासाः प्रजागरः ॥ ६९ ॥ प्रजापतिः प्रजानाथः परिपूर्णः प्रियोऽप्रियः ॥ पर्जन्यकृत्प्रशमनः परमः परमास्पदः ॥ ७० ॥
प्रसन्नगः प्रतिछिन्नः प्रतिष्ठाकृत्प्रतिपूजितः ॥ प्रमेहघ्नः प्रमेहीच प्रमेहकृदथप्रभः ॥ ७१ ॥ प्रमः प्रमादहाप्रौढः प्रौछिदः प्रौढिवल्लभः ॥ प्रेम
दः प्रमदाप्रेमी प्रमदः प्रमदाप्रियः ॥ ७२ ॥ प्रकामदः प्रकामेशः प्राणदः प्राणवल्लभः ॥ प्राणाधारः प्रयागश्च प्रयागनिलयप्रदः ॥ ७३ ॥ परिचारः परि-
वरः प्रज्ञांतः प्रतिष्ठानवान् ॥ प्रेयः प्रेयोवियोगीच प्रमथाश्च प्रियंवदः ॥ ७४ ॥ सारमेयानुगः सीधुः सीधुः सीधुपवल्लभः ॥ सावधानः साधुपूज्यः
सारमेयधरः समः ॥ ७५ ॥ सर्वापत्तारणः सिद्धः सिद्धिदः सिद्धिसेवितः ॥ सामंतभद्रः संतोषी सत्यः सत्यपराक्रमः ॥ ७६ ॥ सत्यसंधः सत्यव-
क्ता सत्यदः सत्यवल्लभः ॥ सत्यभामापतिः शूरः संपन्नसंपदालयः ॥ ७७ ॥ सरस्वान् सागरः सेतुः सेतुकृत्सेतुपालकः ॥ समुद्रसीमंसामंतः स्म-
रारिः सत्यसंगरः ॥ ७८ ॥ स्मरः स्मरप्रियः स्मरः स्मरदः स्मरसुंदरः ॥ समिद्धः संमदः सिंधुः सामगः सामगार्चितः ॥ ७९ ॥ समथसमथाचारः

शंकरप्रियबांधवः ॥ संमोहदः संशयदः संशयघ्नः समुद्धतः ॥ ८० ॥ सोमः सोमधरः सौम्यः सौम्यः शांतजनप्रियः ॥ सुंदरः सुंदराधारः सुरापः
 सुरसः सुरः ॥ ८१ ॥ सुरासक्तः सुरामोदी सुरापालसुराप्रियः ॥ स्वर्गः स्वर्गपतिः स्वर्गीस्वर्गदः स्वर्गवल्लभः ॥ ८२ ॥ सुरवी सुरवाकरः सौरव्यसिं-
 धुः सिंधुः रनायकः ॥ सारस्वतः स्वानुभवः स्वानुभावस्वनः स्त्रुवः ॥ ८३ ॥ स्वयंप्रभू कुसुमामोदी स्वयंप्रभू कुसुमप्रियः ॥ समग्रः सर्वतो भद्रः
 सर्वस्त्वः सरोवरः ॥ ८४ ॥ सारीसरिसृपाधीशः समाराध्यः समामयः ॥ संतानदः सत्वदाता सरोजाक्षः सरोजभूः ॥ ८५ ॥ सर्वसिद्धिप्रदः सा-
 रीसरोजनयनप्रियः ॥ सुपर्वनाथः सर्वज्ञः सर्वगः सर्वदीपनः ॥ ८६ ॥ स्मशानवासीस्तंभीचसर्पयुक्तः सहस्रदृक् ॥ सहस्रदोसहस्रांगिः स-
 हस्रकिरणप्रभः ॥ ८७ ॥ शौरिशंपुसुतः शंपूः शिवः श्रुतीशबासनः ॥ श्रीकंठः शितिकंठश्च श्रीपतिः श्रीनिकेतनः ॥ ८८ ॥ श्रेयोनिधिः शंकर
 श्च शर्वः सर्वात्मजः शमः ॥ शतानंदः शशधरः शबरः शबरीसुतः ॥ ८९ ॥ शोभनः शोभनावासः शोकहाशोकनाशनः ॥ शतानंदः शूलपा-
 णिः श्रुचिः शौचपरः शुभः ॥ ९० ॥ शिखिसरवः श्रुतिधरः श्रुतिगीतः श्रुतिः प्रियः ॥ शुद्धाशयः शुद्धिकरः शुद्धः शुद्धजनप्रियः ॥ ९१ ॥ शो-
 णः श्रोणाधरः शोणनेत्रः शोणांगरागभृत् ॥ शीतः शीताशयः शौंडः शौंडिकः शौंडिक प्रियः ॥ ९२ ॥ शाडथहाशाडथदः शार्ङ्गीशरीशरपा-
 दः शिशुः ॥ शुद्धनीलांजनप्रख्यः शांतिदः शांत इत्यपि ॥ ९३ ॥ शकः शाकं भरीयश्च शंकितः शंकिताननः ॥ हरोहरिर्हयग्रीवः हयारिकुसु-
 मप्रियः ॥ ९४ ॥ हेरंबोहयमेधीचहेषणोहरवल्लभः ॥ हव्यवाहो हुतवहो हारीहारीतपूजितः ॥ ९५ ॥ हिंस्त्रहा हिंस्त्रयोहेतिर्हेलानूच्चहलायुवः
 ॥ हिरण्यरेताहरिणो हरिणाक्षो हरिप्रियः ॥ ९६ ॥ हिमोहिमालयचरो हिमधामाविभूषणः ॥ हेमामाली हेमकांतिर्हेमाचलकृतालयः ॥ ९७ ॥
 हारको हारशालीचहोता होमोर्हतिर्हयः ॥ यशः प्रदोयशोवृद्धोयशस्वीयशसांनिधिः ॥ ९८ ॥ यज्वायजनकामश्च यजुर्यजनतत्परः ॥ यमो-
 यमभयध्वंसीयमवंद्योयमांतकृत् ॥ ९९ ॥ यज्ञभोक्तायज्ञकरोयवनोयवनोद्धतः ॥ यवप्रियोयौवनादयोयुवतीवल्लभोयवी ॥ १०० ॥ यामलो-
 यामलाधीशोयशोदानंदवर्धनः ॥ योद्धायुद्धप्रियोयूपोयोक्तिकोयोगिनीवतिः ॥ १ ॥ योगीयोगीश्वरोयोक्तायोगिराद्योगिसेवितः ॥ रतिप्र-
 दोरतिकरोरतिनाथोरतिप्रदः ॥ २ ॥ रमणीयोरमानाथोरजनीशोरमेश्वरः ॥ रससिद्धिस्वरोरम्योरसज्ञोरसपूजितः ॥ ३ ॥ रंजनोरोचनोरगो

वृज्योर्ण-
धर्मस्कंधः
उपासना
॥२०॥

रोगोरोगकुलांतकृत ॥ रासोरसप्रियोरंतरंगोरंगकृतास्पदः ॥१॥ रक्तपोरक्तनयनोरक्तदोरक्तनाशनः ॥ रुक्मरुद्रोरौद्रमुरवोरजाराजीवव-
र्द्धनः ॥५॥ रसोरतिरसाधारोरसालोरविलोचनः ॥ लोकनाथोलोकचक्षुर्ललितोललितात्मजः ॥६॥ लंबोदरोलंबदंष्ट्रो लोलोलोलविलोचनः
॥ लोहिताक्ष्योलोहितपोलालपोललनाप्रियः ॥७॥ लेलिहानोललज्जिह्वोलक्ष्मीनाथोलुलायुगः ॥ क्षेत्रपालोचक्षेत्रज्ञः क्षत्रियः क्षेत्रयः क्षमी
॥८॥ क्षमाधरः क्षौमधरः क्षेमकारीक्षयापहः ॥ क्षपापतिधरः क्षुद्रः क्षांतः क्षांतजनप्रियः ॥९॥ क्षितिदः क्षविदः क्षौद्रः प्रियः क्षीरप्रियोऽक्षयः
॥ क्षोभहाक्षोभदोऽक्षोभ्यः क्षिप्रसिद्धप्रदोक्षुपः ॥१०॥ क्षेमकरः क्षौद्रपिंगक्षामशत्रुः क्षुधाकरः ॥ क्षोभणः क्षीरदः क्षीरीक्षवकः क्षवदोषहा ॥
११ ॥ आंत्रयज्ञोपवीतीशोजगरोऽग्निरहोरहः ॥ इंदुरिंद्रिदिरोबिंदुरिद्रेभईनईश्वरः ॥१२॥ डिंभऊर्जस्वलः स्वस्तिः स्वाहाभुग्गुरुर्जुकः ॥
ज्ञानचक्षुश्चोर्द्धरेतादशदिक्पालपालकः ॥१३॥ शाकिनेयोडाकिनेयोरकिनेयस्तथैवच ॥ काकिनेयोलाकिनेयः डाकिनेयोपिहाकिनिः ॥१४॥
पंचाशद्वर्णतनुकः षडाधारः षडध्वकः ॥ अष्टाधारोऽष्टमूर्तिश्चब्रह्मरंभ्रकृतालयः ॥१५॥ सहस्रपत्रभवनोद्विपत्रपरमास्पदः ॥ षोडशारकृता
वासीद्वादशच्छदमंडनः ॥१६॥ दशारकृतविश्रामः षडारविहितादरः ॥ चतुर्दलविकासीचचतुरस्रविनोदनः ॥१७॥ ईडाधारः सुषुम्पोशः पिंग-
लापरिपालकः ॥ संसारसाक्षीचिद्रूपः परमात्मासदाशिवः ॥१८॥ पंचविंशतितत्त्वात्माविकृतः प्रकृतेः परः ॥ अव्यक्तश्चाव्ययोहंसो नादः सत्त्वा-
त्मकोविष्णुः ॥१९॥ एतद्दुकनाथस्थनाम्नांसाग्रं सहस्रकं ॥ यः पठेत्प्रातरुत्थाय मध्याह्नेवानिशासुरवे ॥२०॥ मासत्रयाद्दात्यस्मै श्रीमद्द-
दुकर्षैरवः ॥ मनोभिलिषितं देवि देवानामपि दुर्लभं ॥२१॥ पुरश्चरणमेतस्य नाम संख्यं प्रकीर्तितं ॥ तद्दशांशप्रजुहुयात्संस्कृते हव्यवाहने
॥२२॥ तदुत्तैस्तु त्रिमध्वक्तैस्त्रिमिश्रैरतंद्रितः ॥ तर्पणंतद्दशांशेन प्रोक्तद्रव्येण कल्पयेत् ॥२३॥ मार्जनंतद्दशांशेन तद्दशांशेन भोजनं ॥ द-
क्षिणातु यथाशक्त्या कल्पनीयामनीषिभिः ॥२४॥ एवं कृते भवेत्सिद्धिस्तोत्ररूपो मनुस्त्वथा ॥ द्वागचर्मसिनासीनोऽरिष्टबीजक्षमालया ॥
२५॥ त्रिसुगंधीसुगंधास्यो मुदितात्मा तु साधकः ॥ पर्वताग्रे तथारण्ये पुष्ये चोपवनेथवा ॥२६॥ सिंधुसंभेदकेवापि गोष्ठे वा बिल्वमूलके ॥
शिवालये गृहे शून्ये दरदारुणितांतरे ॥२७॥ यथोक्तविधिनाप्यर्च्यदेवपश्चाज्जपेन्मनुं ॥ स्तोत्ररूपमिमं प्रातरारण्यार्द्धदिनावधि ॥२८॥

उपा.स्त.३
बदुकर्षै-
अ. १२४

॥२०॥

ततो हविष्यभोजी स्यात्पौरश्वरणिकोनरः ॥ होमे तु चतुरस्रस्यात्कुंडं सर्वांगसुंदरं ॥ २९ ॥ प्रतिनाम प्रजुहुयादुक्तद्रव्येण पंडितः ॥ ततः प्रयोगा-
 रये द्वां छितार्थसमृद्धिदान् ॥ ३० ॥ करभैरयुतं हुत्वा कवितामाप्नुयाद्ब्रती ॥ कमलैरचलां लक्ष्मीं बटकैरन्नसंपदां ॥ ३१ ॥ हरिद्रां कांधसा-
 वश्यं जगदेतच्चराचरं ॥ निंबपत्रकटुस्नेहराजिकालवणैर्नरः ॥ ३२ ॥ हुत्वा मारयति क्षिप्रं वैरिणो दुर्जनानपि ॥ सिंदुरादेस्तु होमेन मोहयेदी-
 प्सितांगनां ॥ ३३ ॥ चादेषु स्तंभने द्वाचंशत्रुणां दधिहोमतः ॥ तत्तद्रोगोक्तभैषज्यैस्तत्तद्रोगप्रणुत्तये ॥ ३४ ॥ डाकिनीग्रहभूतादेः प्रशांत्यैमा-
 षहोमतः ॥ प्रत्यहंयः पठेदेतन्मनुजः सुसमाहितः ॥ ३५ ॥ बत्सरानंतरं तस्य दर्शनादेव भूभुजः ॥ वशीभवन्ति सहसा सामात्या किंकरा इव ॥
 ॥ ३६ ॥ स्थिरीभवति तद्देहे चंचलापित् चंचला ॥ मासत्रयस्य पठनादपस्मारादयोगदाः ॥ ३७ ॥ नश्यत्येव न संदेहः सत्यं मम वचो यदि ॥
 निर्धनो धनमाप्नोति सुतार्थालभते सुतान् ॥ ३८ ॥ यद्यत्कार्यं समुद्दिश्य पठेदेतदवाप्नुयात् ॥ मारीभये वह्निभये भूमिपालभये पि च ॥ ३९ ॥
 परिपंथिभये घोरे महासंग्रामसंकटे ॥ अरण्यसंकटे चैव पठेत्त्रिस्त्रिरनन्यधीः ॥ ४० ॥ तत्तद्भयात्प्रमुच्येत सत्यं सत्यं सुरेश्वरि ॥ इदं रहस्यं
 परमं पवित्रं पापनाशनं ॥ ४१ ॥ अपमृत्योश्च शमनं सर्वाऽमंगलनाशनं ॥ बंदीप्रमोचनं पुंसां दुःस्वप्नविनिवारणं ॥ ४२ ॥ शृणुपार्वतीयत्नेन वि-
 शेषेणास्य यत्फलं ॥ अलौहप्रहरणं रूक्षमहाक्लेशनिवारणं ॥ ४३ ॥ स्तोत्रमेतदरिध्वंसे शस्त्रं हि मम प्रेरितं ॥ तथा वशीकरं राज्ञामप्रयोग-
 मचूर्णकं ॥ ४४ ॥ तथा पस्मारभूतादेर्नाशनं वाथनौषधं ॥ १४५ ॥ ॥ इति श्रीह. बृ. ध. उपा. स्त. श्रीबटुकभैरवोपाऽध्याये श्री-
 बटुकभैरवसहस्रनामस्तोत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं ॥ ९ ॥ ॥ श्लो. ॥ ॥ अथ श्रीबटुकभैरवाष्टोत्तरशतनाम-
 स्तोत्रं ॥ ॥ उक्तंचकालसंकर्षणतंत्रे ॥ ॥ ईश्वर उवाच ॥ ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि भैरवस्य महात्मनः ॥ बटुकस्य शतनाम्ना-
 मष्टोत्तरमनुत्तमं ॥ १ ॥ आपदुद्धारकमिदं सर्वशत्रुनिवारणं ॥ अपमृत्युहरं दिव्यमाधिव्याधिनिबर्हणं ॥ २ ॥ विश्वेषां वश्यजननं विवादे वि-
 जयप्रदं ॥ मारीभये चोरभये वाताग्निजलजेभये ॥ ३ ॥ सकृत्पठनमात्रेण सर्वोपद्रवनाशनं ॥ धनसंपत्तिजननं पुत्रपौत्रविवर्द्धनं ॥ ४ ॥
 नरनारीनृपाणांच वशीकरणमंबिके ॥ सर्वशास्त्रेषु सारं यद्देवादभ्युद्युतं मया ॥ ५ ॥ तदहं ते प्रवक्ष्यामि बटुकस्तोत्रमुत्तमं ॥ अस्य श्रीबटु-

बृज्ज्योर्णः
धर्मस्कंध
उपासना
॥२१॥

कस्तोत्रमंत्रस्यसुमहीयसः ॥६॥ ऋषिः कालाग्रिरुद्रश्छंदोऽनुष्टुप्प्रकीर्तितः ॥ आपदुत्धारकोदेवोदेवतावदुकेश्वरः ॥७॥ भैरवीवल्लभः
शक्तिः बीजं ह्रींकार उच्यते ॥ कीलकं दंडपाणिः स्यान्नीलोवर्णः प्रकीर्तितः ॥८॥ समस्तशत्रुदमनेसमस्तापनिवारणे ॥ सर्वाभीष्टप्रदाने च
विनियोगः प्रकीर्तितः ॥९॥ अथ ध्यानं प्रवक्ष्यामि सावधानाश्रुणु प्रिये ॥ यस्य स्मरणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥१०॥ नीलजीमूतसंकाशो
जटिलोरक्तलोचनः ॥ दंष्ट्राकरालवदनः सर्वयज्ञोपवीतिवान् ॥११॥ दंष्ट्रायुधालंकृतश्च कपालस्त्रग्विभूषितः ॥ हस्तन्यस्तकिरीटीको भ-
स्मभूषितविग्रहः ॥१२॥ नागराजकटीसूत्रो बालमूर्तिर्दिगंबरः ॥ मंजुसिजानमंजीरपादकंपितभूतलः ॥१३॥ भूतप्रेतपिशाचैश्च सर्वतः प-
रिवारितः ॥ योगिनीचक्रमध्यस्थो मातृमंडलवेष्टितः ॥१४॥ अट्टहासस्फुरद्भ्रुकुटीभीषणाननः ॥ भक्तसंरक्षणार्थाय दिक्षु भ्रमणतत्प-
रः ॥१५॥ एवंभूतस्तु बटुको ध्यातव्यो भैरवीश्वरः ॥ एवं ध्यात्वा ततो नाम्नामष्टोत्तरशतविभो ॥१६॥ सावधानेन मनसा भक्तिधुक्तेन की-
र्तयेत् ॥१७॥ तारोमायातदनुबाबटुकाय द्वयं क्षौं तदापछ द्वो दुन्दारणाय शिरसि जेधो कुरु द्वंद्वमुच्चै ह्रीं बीजं यद्बटुकपुटितं भौवनं चाग्निजाया
एषा विद्या बटुकभवते वांछितं मे ददातु ॥१८॥ ॐ ह्रीं बटुकाय क्षौं क्षौं आपदुद्धारणाय कुरु कुरु बटुकाय ह्रीं बटुकाय स्वाहा ॥ इति मूल
मंत्रः ॥ अथ स्तोत्रं ॥ ॐ ह्रीं बटुको वरदः शूरो भैरवः कालभैरवः ॥ भैरवीवल्लभो भव्यो दंडपाणिर्दयानिधिः ॥१९॥ वेतालवाहनो रौद्रोरुद्र
भ्रुकुटिसंभवः ॥ कपाललोचनः कांतः कामिनीवशकृद्दशी ॥२०॥ आपदुद्धारणो धीरो हरिणांकशिरोमणिः ॥ दंष्ट्राकरालो दृष्टो घृष्टो
दुष्टनिबर्हणः ॥२१॥ सर्पाहारः सर्पशिरः सर्पकुंडलमंडितः ॥ कपालीकरुणा पूर्णः कपालिकशिरोमणिः ॥२२॥ स्मज्ञानवासी मांसाशी मधु-
मत्तो दृहासवान् ॥ वाग्मीवामव्रतो वाङ्गीवामदेवप्रियंकरः ॥२३॥ वने चरो गिरिचरो वसुदो वायुवेगवान् ॥ योगीयोगव्रतधरो योगिनीवल्लभो युवा
॥२४॥ वीरभद्रो विश्वनाथो विजेता वीरवंदितः ॥ भूताध्यक्षो भूतिधरो भूतभीतिनिवारणः ॥२५॥ कलंकहीनः कंकाली क्रूरः कुक्कुरवाहनः
गाढोगहनगंभीरो गणनाथसहोदरः ॥२६॥ देवीपुत्रो दिव्यमूर्तिर्दिग्भिमान् दीप्तलोचनः ॥ महासेनप्रियकरो मान्यो माधवमातुलः ॥२७॥
भद्रकालीपतिर्भद्रो भद्रो भद्रवाहनः ॥ पशुपहाररसिकः पाशीपशुपतिः पतिः ॥२८॥ चंडः प्रचंड चंडेशश्चंडीहृदयनंदनः ॥ दक्षो दक्षाध्वर्य-

उपा.स्त.३
बटुकभै.
अ.१२४

॥२१॥

हरोदिग्वासादीर्घलोचनः ॥ २२ ॥ निरांतकोनिर्विकल्पः कल्पः कल्पांत भैरवः ॥ मदतांडवकुन्मत्तो महादेवप्रियो महान् ॥ २० ॥ रवद्वांगपाणिः रवा-
 तीतः रवरशूलः रवरांतकृत् ॥ ब्रह्मांडभेदनो ब्रह्मज्ञानी ब्राह्मणपालकः ॥ २१ ॥ दिक्चरो भूचरो भूष्णुः रवेचरो रवेलनः प्रियः ॥ सर्वदुष्टप्रहतचि-
 सर्वरोगनिषूदनः ॥ २२ ॥ सर्वकामप्रदः सर्वसर्वपापनिकृंतनः ॥ इत्यमष्टोत्तरशतनाम्नां सर्वसमृद्धिदम् ॥ २३ ॥ आपदुद्धारजनकं बहुकस्य प्रकी-
 र्तितां ॥ यएतच्छुणुयान्ति त्वं लिखेद्वास्थापयेद्गृहे ॥ २४ ॥ धारयेद्वागले बाहौ तस्य सर्वाः समृद्धयः ॥ न तस्य दुरितं किंचित् न चोरभृपजं भयम् ॥
 ॥ २५ ॥ न चापस्मृतिरोगेभ्यो डाकिनीभ्यो भयं न हि ॥ न कृष्णांडग्रहादिभ्यो नापमृत्योर्न च ज्वरात् ॥ २६ ॥ मासमेकं त्रिसंध्यं शुचिर्भूत्वा पठेन्नरः
 ॥ सर्वदारिद्र्यनिर्मुक्तो निधिं पश्यति भूतले ॥ २७ ॥ मासद्वयमधीयानः पादुकासिधिमान् भवेत् ॥ अंजनं मुष्टिकारवङ्गं धातुवाटरस्नायनं ॥ २८ ॥
 स्नानं रश्मिं च वेतालवाहनं विलसाधनम् ॥ कार्यसिद्धिं महासिद्धिं मंत्रं चैव समीहितं ॥ २९ ॥ वर्षमात्रमधीयानः प्राप्नुयात्साधकोत्तमः ॥ एत-
 नैकथितं देवीगुह्याद्गुह्यतरं परं ॥ कालसंकर्षणी तंत्रे कल्मीकस्मपनाशकं ॥ ४० ॥ ॥ इति श्री ह. वृ. ध. उपा. स्त. श्री बटुकौपा-
 ध्यायै कालसंकर्षणतंत्रोक्त श्री बटुक भैरवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं ॥ १० ॥ ॥ २३० ॥ ॥ ॥
 अथ श्री बटुक भैरवस्तवराजः ॥ ॥ उक्तं च रुद्रयामले ॥ ॥ आचम्य प्राणानाचम्य ॥ चेरुपृष्ठे सुरवासीनं देवदेवं ब्रिलीचनं ॥ शंकर-
 रं परिप्रपच्छु पार्वतीपरमेश्वरं ॥ १ ॥ श्री पार्वत्युवाच ॥ भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रागमादिषु ॥ आपदुद्धारकं मंत्रं सर्वसिद्धिप्रदं नृणां ॥ २ ॥
 सर्वपापैव भूतानां हितार्थं वाञ्छितं मया ॥ विशेषतस्तुराज्ञां वैशांतिपुष्टिप्रदायकं ॥ प्रसाधनमिति वापाठः ॥ ३ ॥ अंगन्यासं करन्यासं देहन्यास-
 समन्वितं ॥ वक्तुमर्हसि देवेश मम हर्षविवर्द्धनं ॥ ४ ॥ ॥ ईश्वर उवाच ॥ ॥ शृणु देवी महामंत्रमापदुद्धारहेतुकं ॥ सर्वदुःखप्रशमनं सर्वशत्रु-
 विनाशनं ॥ ५ ॥ अपस्मारादि रोगाणां ज्वरादीनां विशेषतः नाशनं स्मृतिपात्रेण मंत्रराजमिमां प्रिये ॥ ६ ॥ ग्रहराजभयानां च नाशनं सुरववर्द्धनं ॥
 स्नेहाद्दद्यामिते मंत्रं सर्वसारमिमां प्रिये ॥ ७ ॥ सर्वकामार्थदं मंत्रं राजभोगप्रदं नृणां ॥ आपदुद्धारमंत्रस्य मूलविद्यां शृणु प्रिये ॥ ८ ॥ यस्य सां-
 स्मरणादेव भूतानां नाशनं वरं ॥ प्रणवं पूर्वमुत्पृथ्य देवी प्रणवमुद्धरेत् ॥ ९ ॥ बटुकायेति वै पश्चादापदुद्धारणाय च ॥ कुरु द्वयंततः पश्चाद्बटु-

बृज्योर्णः
धर्मस्कंध
उपासना
॥२२॥

कायपुनर्वदेत् ॥१०॥ देवीप्रणवमुत्थृत्यमंत्रोद्धारमिमंप्रिये ॥ एकविंशतिवर्णास्तुमंत्रेसत्यंप्रकाशिताः ॥११॥ यंत्रोद्धारमिमं देवीत्रैलोक्ये-
चातिवुर्लभं ॥ तद्यंत्रंचप्रवक्ष्यामियंत्रे देवंच पूजयेत् ॥१२॥ त्रिकोणंच तथा दत्त्वा षट्कोणंच ततो न्यसेत् ॥ ततश्च वलयं कुर्याच्चतुष्कोणं ततो चरेत् ॥
१३॥ मंत्रंदलं समाख्याय मंत्राक्षराणि पूरयेत् ॥ उपरीतानि सव्येन सर्वाणि पूरयेत् क्रमात् ॥१४॥ उर्वरितदले तत्र लक्ष्मीबीजं न्यसेत्सदा ॥ दिक्पाला-
श्च समारोप्य कोणेषु भैरवान् लिखेत् ॥१५॥ एवं यंत्रंच संपूज्य स्वस्थो भूत्वा जपेन्नरः ॥ मंत्राक्षराणां संख्या कैस्तनुभिर्ब्रह्मसूत्रजैः ॥ वर्ति-
दत्त्वा धृते नैव दीपंतत्र प्रदापयेत् ॥१६॥ दीपदानं त्रयोयथा ॥ ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं ह्रीं श्रीं बं सर्वज्ञाय महाबल पराक्रमाय वटुकाय इमं दीपं ग्रहाण स-
र्वकार्यार्थसाधकाय दुष्टान्नाशायः २ त्रासय २ सर्वतो मम रक्षां कुरु २ फट्स्वाहा ॥१७॥ त्रिराचम्य च मंत्रैश्च हस्तं प्रक्षाल्य वैतदा ॥ हस्ते जलं
ततो गृह्या विनियोगं पठेद्द्वयं ॥१८॥ अप्रकाश्यमिमं मंत्रं सर्वशक्तिसमन्वितं ॥ स्मरणादेव मंत्रस्य भूतप्रेतपिशाचकाः ॥१९॥ विद्रवंत्यति-
भीता ये कालरुद्रादिव प्रजाः ॥ पठेद्वा पाठयेद्वापि पूजयेद्वापि पुस्तकं ॥२०॥ नाग्निचोरभयंतत्र ग्रहराजभयंतथा ॥ नच मारीभयं कापि सर्वत्र सुख
भागभवेत् ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्यं पुत्रपौत्रादिसंपदः ॥ भवन्ति सततं तस्य पुस्तकस्यापि पूजनात् ॥२२॥ ॥ पार्वत्युवाच ॥ यएष भैरवो नाम
आपदुद्धारको मतः ॥ त्वया च कथितो देव भैरवः कल्प उत्तमः ॥२३॥ तस्य नाम सहरन्त्राणि प्रयुतान्यर्बुदानि च ॥ सारमुत्थृत्य ते षां वै नामाष्ट
शतकं वद ॥२४॥ यानि संकीर्त्य न मर्त्यः सर्वदुःखविवर्जितः ॥ सर्वान्कामानवाप्नोति साधकः सिद्धिमेव च ॥२५॥ ॥ ईश्वर उवाच ॥
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि भैरवस्य महात्मनः ॥ आपदुद्धारणस्येह नामाष्टशतमुत्तमं ॥२६॥ सर्वपापहरं पुण्यं सर्वापह्नि निवारणं ॥ सर्वकामा-
र्थदं देवीसाधकानां सुरबावहं ॥२७॥ सर्वमंगलमंगल्यं सर्वोपद्रवनाशनं ॥ आयुःकरं पुष्टिकरं श्रीकरं च यशस्करं ॥२८॥ नामाष्टशत-
कस्यास्य छंदोनुष्टुप् प्रकीर्तितः ॥ बृहदारण्यको नाम ऋषिर्देवो य भैरवः ॥२९॥ अष्टबाहु त्रिनयनं बीजशक्तिसमीरिते ॥ ॐ कीलकं शेष-
मिष्टसिद्धौ तु विनियोजयेत् ॥३०॥ सर्वकामार्थसिद्ध्यर्थं विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ आदौ कृत्वा षडंगं च ह्रां बां बीजादिनिर्मितं ॥३१॥ अं-
गुष्ठादिकरांतं च यथोक्तं हृदयादिकं ॥ न्यासं कुर्याच्च विधिवत् भक्त्या भैरवतुष्टये ॥३२॥ सद्योजातादिभिर्मंत्रैः कनिष्ठक्यादि पूर्वकं ॥

उपा.स्त.३
बटुकमै.
अ. १२४

॥२२॥

देहांगन्यासकंचैव पूर्वकुर्याच्च साधकः ॥ ३३ ॥ यथाकामनयाध्यात्वाध्यानंचत्रिविधंयतः ॥ आद्यंतेस्तोत्रपाठस्यमूलमंत्रंजपेन्नरः ॥ ३४ ॥
 अष्टोत्तरशतंधीमान् यथासंख्यमथापिवा ॥ जपांतेषुत्तरन्यासाः कर्तव्याजपसिद्धये ॥ ३५ ॥ एवंन्यासविधिं देविभैरवस्यमहात्मनः ॥ ना-
 माष्टशतकंपश्चाज्जपेदापन्निवारकः ॥ ३६ ॥ स्त्वानेषुयेषुनामानिशृणुमत्प्राणवल्लभे ॥ अथदेहन्यासनामानि ॥ भैरवंसूर्ध्विर्विन्यस्यल-
 लाटेभीमदर्शनं ॥ ३७ ॥ अक्ष्णोर्भूताश्रयंन्यस्यकर्णयोर्भूतनायकं ॥ नासिकायांत्रिशूलंचजिह्वायांरक्तपंन्यसेत् ॥ ३८ ॥ कंठमध्येनाग-
 हारंनागहारोपवीतकं ॥ क्षेत्रज्ञंकरयोर्मध्येक्षेत्रपालं हृदिन्यसेत् ॥ ३९ ॥ क्षेत्रदंनानि देशेतुकट्यांसर्वेधनाशनं ॥ त्रिनेत्रसूर्ध्वोर्विन्यस्य
 जंघयोरक्तपायिनं ॥ ४० ॥ पादयोर्देवदेशंसर्वांगेबटुकंन्यसेत् ॥ एवंन्यासविधिकृत्वाससाक्षाद्भैरवोभवेत् ॥ ४१ ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामि
 अंगुलीन्यासमुत्तमं ॥ न्यसेद्भैरवमंगुष्ठे तर्जन्यांभीमदर्शनं ॥ ४२ ॥ भूतश्रेष्ठंमध्यमायामनाभ्यांभूतनायकं ॥ कनिष्ठिकायांक्षत्रियक्षेत्र-
 पालंकरद्वये ॥ ४३ ॥ क्षेत्रज्ञंदिग्दिशायांभैरवंसर्वतः पुनः ॥ अथांगन्यासाः ॥ भैरवंशिरसिन्यस्यललाटेभीमदर्शनं ॥ ४४ ॥ नेत्र-
 योर्भूतहननंसारमेथानुगंश्रुवोः ॥ कर्णयोर्भूतनाथंचप्रेतवाहं कपोलयोः ॥ ४५ ॥ नासापुटोष्ठयोश्चैवभस्मांससर्पशूषणं ॥ अनादिना-
 धमारस्येचशक्तिहस्तंगलेन्यसेत् ॥ ४६ ॥ स्कंधयोर्देव्यशमनंबाह्वोरतुलतेजसं ॥ पाण्योः कपालिनंन्यस्य हृदयेमुंडमालिनं ॥ ४७ ॥ शां-
 तंक्षस्त्वलेन्यस्यस्तनयोः कामचारिणं ॥ उदरेचरनदातुष्टंक्षेत्रेशंपार्श्वयोस्तथा ॥ ४८ ॥ क्षेत्रपालंपृष्ठदेशेक्षेत्रज्ञंनानिदेशके ॥ पापौ-
 घनाशनंकट्यांबटुकंलिंगदेशके ॥ ४९ ॥ गुदेरक्ष्णाकरंन्यस्यतथोर्वेरक्तलोचनं ॥ जानुनोर्धुर्धुरारावंजंघयोरक्तपायिनं ॥ ५० ॥ गुल्फयोः
 पादुकासिद्धं पादपृष्ठेसुरेश्वरं ॥ आपादमस्तकंचैव आपदुद्धारकंतथा ॥ ५१ ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ॐ स्वाहा आपदुद्धारणभैरवायन-
 मः ॥ ॥ अनेनव्यापकं ॥ ॥ पूर्वेडमरुहस्तंचदक्षिणेदंडधारिणं ॥ रवद्गृहस्तंपश्चिमायांघंटावादिनमुत्तरे ॥ ५२ ॥ आग्नेयामग्निव-
 र्णंचनैऋत्यांचदिगंबरं ॥ वायवेसर्वभूतश्चमीशान्येचाष्टसिद्धिदं ॥ ५३ ॥ उर्ध्वरेचेचारिणंन्यस्यपातालेरौद्ररूपिणं ॥ एवंविन्यस्यदे-
 हेषुकरांगेषुततो न्यसेत् ॥ ५४ ॥ रुद्रमंगुष्ठयोर्न्यस्यतर्जन्योस्तुशिरवीसरवं ॥ शिवंमध्यमयोर्न्यस्यानामिक्योस्तुत्रिशूलिनं ॥ ५५ ॥

बृज्योर्प
धर्मस्कंध
उपासना
॥२३॥

ब्रह्माणंतु कनिष्ठायांतलयोस्त्रिपुरांतकं ॥ मांसाशिनंकराथेतुकरपृष्ठेदिगंबरं ॥ ५६ ॥ हृदये भूतनाथाय आदिनाथाय मूर्धनि
॥ आनंदपदपूर्वाय नाथायाथ शिखासुच ॥ ५७ ॥ सिद्धशावरनाथाय कवचे विन्यसेत्तथा ॥ सहजानंदनाथाय न्यसेन्नेत्रत्रये तथा ॥ ५८ ॥
श्रीमदानंदनाथाय अस्त्रे चैव प्रयोजयेत् ॥ बीजपूर्वोद्धृतं मंत्रं न्यासं कुर्याद्विचक्षणः ॥ ५९ ॥ दिवी बीजा हृते ब्रूयात्सिद्धिर्भवति नान्यथा ॥
एवं न्यासविधिं कृत्वा ध्यायेच्च तदनंतरं ॥ ६० ॥ ध्यानंतस्य प्रवक्ष्यामि यथा ध्यात्वा पठेन्नरः ॥ ६१ ॥ ॥ अथ त्रिगुणात्मकं ध्यानं ॥ ॥
शुद्धः स्फटिकसंकाशं स हस्त्रादित्यवर्चसं ॥ नीलजीमूतसंकाशं नीलांजनसमप्रभं ॥ ६२ ॥ अष्टबाहुं त्रिनयनं चतुर्बाहुं द्विबाहुकं ॥ दंष्ट्रा
करालवदनं नुपुरारावसंकुलं ॥ ६३ ॥ भुजंगमेखलं देवमग्निवर्णशिरोरुहं ॥ दिगंबरं कुमारे शंखदुकारव्यं महाबलं ॥ ६४ ॥ खट्वांगमसि
पाशं च शूलं दक्षिणभागतः ॥ डमरुचकपालं च वरदं भुजंगं तथा ॥ ६५ ॥ आत्मवर्णसमो धेतसारमेयसमन्वितं ॥ ६६ ॥ अथ सात्विकं
ध्यानं ॥ वंदे बालं स्पटिकसदृशं कुंडलोद्भासितांगं ॥ दिव्याकल्पैर्नवमणिमयैः किंकिणीनूपुराढ्यैः ॥ दीप्ताकारं विशदवदनं सुप्रसन्नं त्रि-
नेत्रं ॥ हस्ताग्राभ्यां बहुकसदृशं शूलदंडोपधानं ॥ ६७ ॥ ॥ अथ राजसं ध्यानं ॥ ॥ उद्यद्भास्करसन्निभं त्रिनयनं रत्नगरागस्रजं
॥ स्मेरास्यं वरदं कपालमभयं शूलदधानं करैः ॥ नीलग्रीवमुदारमूषणयुतं शीताश्रुखंडोज्वलं ॥ बंधुकारणवासरं प्रत्यहरं देवं सदाभा-
वये ॥ ६८ ॥ ॥ अथ कामसं ध्यानं ॥ ध्यायेन्निलादिकांतं शशिशकलधरं मुंडमालमहेशं ॥ दिग्बस्त्रपिंगकेशं डमरुमथसृष्टिखड्गपा-
शाभयानि ॥ नागचंटां कपालं करसरसिरुहैर्विभ्रतं भीमदंष्ट्रं ॥ दिव्याकल्पैस्त्रिनेत्रं मणिमयविलसत्किंकीणीनूपुराढ्यं ॥ ६९ ॥
अथ साधारणं ध्यानं ॥ करकलितकपालः कुंडलीदंडपाणिस्तरुणतिमिरनीलो व्यालयज्ञोपवीति ॥ ऋतुसमयसपर्याविघ्नविच्छेदहे-
तुर्जयति बहुकनाथः सिद्धिदः साधकानां ॥ ७० ॥ आनीलकुंतलमलक्तकरक्तवर्णं मौनीकृतं कृतमनोज्ञं मुरवारविंदं ॥ कल्याणकी-
र्तिकमनीयकपालपाणिं वंदे महाबहुकनाथमपीष्टसिद्धि ॥ ७१ ॥ आनन्धस्वर्गगीर्वाणशिरोभृगांगसंगिनं ॥ भैरवस्यपदांभोजं भूयोऽ-
स्यनोमिभूतये ॥ ७२ ॥ ध्यात्वा जपेत्सुसं हृष्टः सर्वान्कामानवाप्नुयात् ॥ आधुरारोग्यमैश्वर्यं सिद्धार्थं विनियोजयेत् ॥ ७३ ॥ साधकः

उपासना-३
बहुकसे-
अ-१२४

॥२३॥

सर्वलोकेषु सत्यं सत्यं नमः शयः ॥ लक्षवारं जपेन्नंत्रं होमं कुर्याद्यथाविधि ॥ ७४ ॥ ॐ अस्य श्रीबहुकभैरवस्तोत्रमंत्रस्य बृहदारण्यकऋषिः
 अनुष्टुप् छंदः ॥ श्रीबहुकभैरवो देवता ॥ अष्टबाहुमिति बीजं ॥ त्रिनयनमिति शक्तिः । प्रणवः कीलकं । ममाप्तीष्टसिध्यर्थे जपे विनियो-
 गः ॥ बृहदारण्यकऋषये नमः शिरसि ॥ अनुष्टुप् छंदसे नमः मुखे । श्रीबहुकभैरवदेवतायै नमः हृदये । अष्टबाहुमिति बीजाय नमः गुह्ये ॥
 त्रिनयनेति शक्तये नमः पादयोः । ॐ कीलकाय नमः नाभौ । विनियोगाय नमः सर्वांगे ॥ ॐ ज्हांवां ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां
 ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोधिपतिर्ब्रह्माशिवो मे अस्तु सदाशिवो मे ॥ अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ ज्हीं बीतत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि ॥ तन्नो रुद्रः प्रचा-
 दयात् ॥ तर्जं ॥ ॐ ह्रूं अघोरेभ्यो यघोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ॥ शर्वेभ्यः सर्वशर्वेभ्यो नमस्ते अस्मुरुद्ररूपेभ्यः ॥ मध्यमां ॥ ॐ ज्हीं बीं वामदेवाय
 नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः कलविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय बलप्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो म-
 नोन्मनाय नमः ॥ अनामिं ॥ ॐ ज्हीं बीं सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः ॥ कनिष्ठिं ॥ ॐ ज्हुः बः पंचवक्राय महादेवाय नमः
 करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ अथ हृदयादिन्यासः ॥ ॐ ज्हांवां ईशानं हृदयाय नमः ॥ ॐ ज्हीं बीतत्पुरुषाय शिरसे स्वाहा ॥ ॐ ह्रूं
 वूं अघोराय शिरवायै ॥ ॐ ज्हीं बीं वामदेवाय कवचाय हुं ॥ ॐ ज्हीं बीं सद्योजाताय नेत्रत्रयाय वीषट् ॥ ॐ ज्हुः बः पंचवक्राय महादेवाय
 नमः अस्त्राय फट् ॥ अथ देहन्यासः ॥ ॐ ज्हीं भैरवाय नमः मूर्द्धि ॥ ॐ ज्हीं पीमदर्शनाय नमः ललाटे ॥ ॐ ज्हीं भूताश्रयाय नेत्रयोः ॥
 ॐ ज्हीं भूतनायकाय कर्णयोः । ॐ ज्हीं त्रिशूलाय नासिकायां । ॐ ज्हीं रक्तपाय जिह्वायां । ॐ ज्हीं नागहारनागयज्ञोपवीतिकाय
 कंठमध्ये । ॐ ज्हीं क्षेत्रज्ञाय करयोः । ॐ ज्हीं क्षेत्रपालाय हृदये । ॐ ज्हीं क्षेत्रदाय नाभौ । ॐ ज्हीं सर्वधिनाशनाय कट्यां ॥ ॐ
 ज्हीं त्रिनेत्राय ऊर्ध्वे ॥ ॐ ज्हीं रक्तपायिने जंघयोः । ॐ ज्हीं देववेशाय सर्वांगे ॥ अथ करन्यासः ॥ ॐ ज्हीं भैरवाय अंगुष्ठां ।
 ॐ ज्हीं पीमदर्शनाय तर्जं ॥ ॐ ज्हीं भूतश्रेष्ठाय मं ॥ ॐ ज्हीं भूतनायकाय अनां ॥ ॐ ज्हीं क्षत्रियाय कनिं । ॐ ज्हीं क्षेत्रपालाय
 करतं । ॐ ज्हीं क्षेत्रज्ञाय दिग्दिशायां । ॐ भैरवाय सर्वांगे ॥ अथांगन्यासः ॥ ॐ ज्हीं भैरवाय शिरसि । ॐ ज्हीं पीमदर्शनाय ले-

बृज्ज्योःपी.
धर्मस्कंधः
उपासना
॥२४॥

लाटे । ॐ ह्रींभूतहननाय० नेत्रयोः । ॐ ह्रींसारमेयानुगाय० श्रुतयोः । ॐ ह्रींभूतनाथाय० कर्णयोः । ॐ ह्रींप्रेतवाहकाय० कपोलयोः । ॐ
ह्रींभस्मांगाय० नासापुटे । ॐ ह्रींसर्पभूषणाय० ओष्ठयोः । ॐ ह्रींआदिनाथाय० मुखे । ॐ ह्रींशक्तिहस्ताय० गले । ॐ ह्रींदैत्यशम-
नाय० स्कंधयोः । ॐ ह्रींअतुलतेजसे० बाह्वोः ॥ ॐ ह्रींकपालिने० करयोः ॥ ॐ ह्रींमुंडमालिनेन० हृदये ॥ ॐ ह्रींशांताय० वक्षस्त्र-
ले । ॐ ह्रींकामचारिणेस्तनयोः । ॐ ह्रींसदातुषायउदरे । ॐ ह्रींक्षेत्रेशाय० पार्श्वयोः । ॐ ह्रींक्षेत्रपालाय० पृष्ठे । ॐ ह्रींक्षेत्रज्ञाय०
नाभौ । ॐ ह्रींपापौघनाशनाय० कट्यां । ॐ ह्रींबटुकाय० लिंगे । ॐ ह्रींरक्षाकराय० गुदे । ॐ ह्रींरक्तलोचनाय० ऊर्वेः । ॐ ह्रींघुर्घु-
राय० जानुनि । ॐ ह्रींरक्तपापिने० जंघयोः । ॐ ह्रींसिद्धपादुकाय० गुल्फयोः । ॐ ह्रींसुरेश्वरायपादपृष्ठे । ॐ ह्रींआपदुद्धारकाय० आ-
पादतलमस्तकपर्यंतन्यसेत् ॥ ॐ ह्रींक्षेत्रीबुधैः ॐ स्वाहा आपदुद्धारणभैरवायनमः ॥ अनेनसर्वांगेव्यापकं कुर्यात् ॥ अथदिग्न्यासः ॥
ॐ ह्रींउमरुहस्तायनमः पूर्वे ॥ ॐ ह्रींदंडधारिणेनमः द० ॥ ॐ ह्रींखड्गहस्ताय० प० ॥ ॐ ह्रींघंटावादिने० उ० ॥ ॐ ह्रींअग्निवर्णाय० आ०
॥ ॐ ह्रींदिगंबराय० नै० ॥ ॐ ह्रींसर्वभूतस्थाय० वा० । ॐ ह्रींअष्टसिद्धिदाय० ई० ॥ ॐ ह्रींखेचारिणे० ऊर्ध्वे ॥ ॐ ह्रींरौद्ररूपिणे० पाताले
॥ अथकर० ॥ ॐ ह्रींरुद्रायनमः अंगु० । ॐ ह्रींशिखीसखायनमः तर्ज० । ॐ ह्रींशिवायनमः मध्य० । ॐ ह्रींत्रिशूलिने० अना० । ॐ
ह्रींब्रह्मणेनमः कनि० । ॐ ह्रींत्रिपुरांतकायनमः करतलयोः । ॐ ह्रींमांसाशिनेनमः कराग्रेषु । ॐ ह्रींदिगंबरायनमः करपृष्ठयोः ॥ अथषडं-
गन्यासः ॥ ॐ ह्रींभूतनाथाय० हृदये । ॐ ह्रींआदिनाथाय० मूर्धनि । ॐ ह्रींआनंदनाथाय० शि० । ॐ ह्रींसिद्धशाबरनाथाय० क० । ॐ
ह्रींसहजानंदनाथाय० नेत्रत्र० ॐ ह्रींश्रीआनंदनाथाय० अस्त्रा० । ॐ अस्यश्रीबटुकभैरवमंत्रस्य । बृहदारण्यकऋषिः । अनुष्टुप्छं-
दः श्रीबटुकभैरवोदेवता । बंबीजं । ह्रींशक्तिः । ॐ कीलकं । श्रीबटुकभैरवप्रसादसिद्ध्यर्थ्यैरत्नोत्पादौ अष्टोत्तरशतमूलमंत्रजपेविनियोगः
॥ अथमंत्रन्यासः ॥ ॐ ह्रींअंगु० । ॐ बटुकाय० । ॐ आपदुद्धारणाय० म० । ॐ कुरुकुरु अ० ॥ अथसकलमनोरथप्राप्त्यर्थमि-
दं ध्यानं ॥ शुद्धस्फटिकसंकाशंसहस्रादित्यवर्चसं ॥ नीलजीमूतसंकाशं नीलांजनसमप्रभं ॥ ७५ ॥ अष्टबाहुं त्रिनयनं चतुर्बाहुं द्विबाहु-

उपास्तः ३
बटुकभै-
अ१२४

॥२४॥

कं ॥ दंष्ट्राकरालवदनं नूपुरारावसंकुलं ॥ ७६ ॥ भुजंगमखिलं देवमग्निवर्णशिरोरुहं ॥ दिगंबरं कुमारे शंबदुकारव्यं महाबलं ॥ ७७ ॥ खड्ग
 मसिपाशं च शूलं दक्षिणभागतः ॥ डमरुचकपालचवरदं भुजंगं तथा ॥ आत्मवर्णसमोपेतं सारमेयसमन्वितं ॥ ७८ ॥ एवं ध्यात्वा ॥ ॐ - हीं
 भैरवभैरवभयकरहरमारक्षरक्षहंफट्स्वाहा ॥ इति मंत्रेण प्रार्थयित्वा ॥ पूर्वोक्तयंत्रपीठे आवाहनादिमुद्राप्रदर्शयेत् ॥ षोडशोपचारैरभ्य
 र्च ॥ अथ बलिदानम् ॥ शुद्धासनोपविश्य ॥ हां हीं कुं एभिर्बीजैः त्रिभिराचम्य ॥ मूलेन प्राणायामं कृत्वा । देशकालौ संकीर्त्य । ममामुकफलावा-
 प्तये । श्रीबटुकप्रीतये बलिदानमहं करिष्ये ॥ इति संकल्प्य ॥ गणपतिदुर्गारक्तैश्चंदनाक्षतपुष्पैरभ्यर्च्य देवस्याग्रे त्रिकोणं चतुरस्रमंडलं कृ-
 त्वा तत्र गंधैरभ्यर्च्य । पात्रस्त्र्यं कवलाकारं संपादितं बलिं निधाय गंधपुष्पाभ्यां मूलांते बलिं स्थापयनमः ॥ इति बलिं संपूज्य देवं तत्र संचित्य संपूज्य
 हस्ते जलमादाय मूलमंत्रमुच्चार्य जलं भूमौ निक्षिप्य स्वहस्ते बलिमादाय देवाय समर्पयेत् ॥ ततः संकल्पं कुर्यात् मम सकलकामनासिद्ध्यर्थे श्रीबटु-
 कभैरवस्तोत्रस्यैकादशसहस्रपुरश्चरणांगत्वेन प्रतिस्तोत्रं मूलमंत्रस्योत्तरशतसंख्याजपसंपुटितपंचाशत्संख्या पाठमहं करिष्ये वायथाशक्त्यैक
 प्रभृतिपाठमहं करिष्ये ॥ मूलमंत्रं अष्टोत्तरशतवारं जपेत् ॥ मूलमंत्रः ॥ ॐ - हीं बटुकाय आपदु-द्वारणाय कुरु कुरु बटुकाय - हीं ॐ ॥
 एवं अष्टोत्तरशतं मूलमंत्रजपकृतेन श्रीबटुकभैरवः प्रीयतां ॥ बटुकाय नमस्कृत्य पंचोपचारैः संपूज्य ॥ स्तोत्रं पठेत् ॥ ॐ - हीं भैरवो भूतना-
 थश्च भूतात्मा भूतभावनः ॥ क्षेत्रदः क्षेत्रपालश्च क्षेत्रज्ञः क्षत्रियोविराट् ॥ ७९ ॥ स्मशानवासिमांसाशिरवर्षराशिस्मरांतकृत् ॥ रक्तपः पा-
 नपः सिद्धः सिद्धिदः सिद्धसेवितः ॥ ८० ॥ कंकालः कालशमनः कलाकाष्ठातनुः कविः ॥ त्रिनेत्रो बहुनेत्रश्च तथापिङ्गलोचनः ॥ ८१ ॥ शूलपा-
 णिः खड्गपाणिः कंकाली धूम्रलोचनः ॥ अक्षीरुर्भैरवीनाथो भूतपोयोगिनीपतिः ॥ ८२ ॥ धनदो धनहारी च धनवान्प्रीतिभाविनः ॥ नागहारो
 नागपंशो व्योमकेशः कपालभृत् ॥ ८३ ॥ कालः कपालमाली च कमनीयः कलानिधिः ॥ त्रिलोचनो ज्यलनेत्रस्त्रिशिखी च त्रिलोकपः ॥ ८४ ॥
 त्रिनेत्रतनयो डिंभः शांतः शांतजनप्रियः ॥ बटुको बटुवेशश्च खड्गवरधारकः ॥ ८५ ॥ भूताध्यक्षः पशुपतिः पिशुकः परिचारिकः ॥ धूर्ते दिगं-
 बरः शूरो हरिणः पांडुलोचनः ॥ ८६ ॥ प्रशांतः शांतिदः सिद्धः शंकरः प्रियबांधवः ॥ अष्टमूर्तिनिधीश्च ज्ञानचक्षुस्तपोमयः ॥ ८७ ॥ अ-

बृज्यो-र्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥२५॥

षाधारः षडाधारः सर्पयुक्तः शिखीसखः ॥ भूधरो भूधरा धीशो भूपति भूधरात्मजः ॥ ८८ ॥ कंकालधारी मुंडीचनागयज्ञोपवीतवान् ॥ जं-
भणो मोहनस्तंभी मारणः क्षोभणस्तथा ॥ ८९ ॥ शुद्धनीलांजन प्रख्यो दैत्यहामुंडभूषितः ॥ बलिभुग्बलिभुग्राघो बालो बालपराक्रमः ॥ ९० ॥
सर्वापत्तारणो दुर्गो दुष्टभूतनिषेवितः ॥ कामी कलानिधिः कांतः कामिनी वशकृद्दशी ॥ ९१ ॥ सर्वसिद्धिप्रदो वैद्यो प्रभुर्विष्णुरितिर्बहिः ॥ अष्टो-
त्तरशतं नाम्नां भैरवस्य महात्मनः ॥ ९२ ॥ मया ते कथितं देवी रहस्यं सर्वकामदं ॥ यद्ददं पठति स्तोत्रं नामाष्टशतमुत्तमं ॥ ९३ ॥ न तस्य दुरितं
किंचिन्न च भूतभयं तथा ॥ न च मारिभयं तस्य गृहराजभयं तथा ॥ ९४ ॥ न शत्रुभ्यो भयं कापि प्राप्नुयान्मानवः क्वचित् ॥ पातकानां भयं चैव
पठेत्स्तोत्रमनुत्तमं ॥ ९५ ॥ मारिभये राजभये तथा चोराग्निजे भये ॥ उत्पत्तिके महाघोरे तथा दुःस्वप्नदर्शने ॥ ९६ ॥ बंधने च तथा घोरे पठेत्स्तो-
त्रमनन्यधीः ॥ सर्वप्रशमनं याति भयं भैरवकीर्तनात् ॥ ९७ ॥ एकादशसहरत्रंतुपुरश्चरणमुच्यते ॥ यस्त्रिसंध्यं पठेद्देवी संवत्सरमतं द्वितः ॥
९८ ॥ ससिद्धिं प्राप्नुयाद्द्विष्टां दुर्लभामपि मानवः ॥ षण्मासं भूमिकामस्तु जपित्वा प्राप्नुयान्महिं ॥ ९९ ॥ राजशत्रुविनाशार्थं जपेन्मासाष्टकं पुनः ॥
रात्रौ वारत्रयं चैव नाशयत्येवशात्रवान् ॥ १०० ॥ जपेन्मासत्रयं मर्त्यो राजानं वशमानयेत् ॥ धनार्थं च सुतार्थं च दारार्थं च स्तुमानवः ॥ १०१ ॥
जपेन्मासत्रयं देवी वारमेकं तथा निशि ॥ धनं पुत्रं तथा दारान् प्राप्नुयान्नात्र संशयः ॥ १०२ ॥ रोगी रोगात्प्रमुच्येत बद्धो मुच्येत बंधनात् ॥ भीतो भ-
यात्प्रमुच्येत देवी सत्यं संशयः ॥ १०३ ॥ निगडैश्चापि बद्धो यः काराग्रहे निपातितः ॥ शृंगवला बंधनं प्राप्तं पठेत्श्रीवदिवानिशि ॥ १०४ ॥ यं यंचिंतय-
ते कामं तं प्राप्नोति निश्चितं ॥ अप्रकाश्यं परं गुह्यं न देयं यस्य कश्चित् ॥ १०५ ॥ सुकुलीनाय शान्ताय ऋजवे दं भवर्जिते ॥ दद्यात्स्तोत्रमिमं पुण्यं
सर्वकामफलप्रदं ॥ १०६ ॥ इति श्रुत्वा ततो देवी नामाष्टशतमुत्तमं ॥ जजाप परया भक्त्या सदा सर्वेश्वरे श्वरी ॥ १०७ ॥ भैरवो पीप्रहृष्टो भूत्सर्वलो-
कमहेश्वरः ॥ वरं ददाति भक्तेभ्यो पठेत्स्तोत्रमनन्यधीः ॥ १०८ ॥ संतोषं परमं प्राप्य भैरवस्य महात्मनः ॥ १०९ ॥ वारं वारं भुवनजननी प्रोच्यते-
साधुवादः ॥ सत्यं सत्यं जगति सकले भैरवो देव एकः ॥ यां यां सिद्धिं भुवनजटरे कामयेन्मानवो यस्तास्तां सिद्धिं वितरति सदा भैरवः सुप्रसन्नः ॥ ११०
॥ पाणिभ्यां परितः प्रपीडयन्नुदुहं निच्योत्यनिश्च्योत्य च ब्रंद्मनां डं सकलं प्रचलितरसालोच्चफलाभं मुहुः ॥ पायं पायमपाययन्निजगतिमुन्मुत्तकर्तार-

उपा-स्त-३
बहुकर्म-
अ-१२४

॥२५॥

सैनृत्यंस्तांडवमंबरेणशिरसापायान्महाभैरवः ॥ १११ ॥ विभ्राणः शुभ्रवर्णाद्विगुणनवभुजंपंचवक्रं त्रिनेत्रं ज्ञानमूढ्रेंद्रशस्त्रंसविशममृ
 तकं शंखभैषज्यचापं ॥ शूलंरवद्रांगवाणान् इमरुमसिगदावन्हिमारोग्यमाला मिष्टाभीतिचदोर्भिर्जयतिरवलुमहाभैरवः सर्वसिध्दै ॥
 ११२ ॥ क्काकाशः कसमीरणः कदहनः क्कापश्चविश्वंभरः ॥ क्कब्रह्माक्कजनार्दनः क्कतरणिः क्केदुश्चदेवासुराः ॥ कल्पांतेभदिगिनटप्र-
 मुदितः श्रीसिद्धयोगीश्वरो क्रीडानाटकनायको विजयते देवो महाभैरवः ॥ ११३ ॥ लिखित्वा परयाभक्त्या भैरवस्तोत्रमुत्तमं ॥ अ-
 ष्टानांब्राह्मणानांच देयंपुस्तकमादरात् ॥ ११४ ॥ यान् यान् समीहते कामान् तांस्तान्प्राप्नोत्यसंशयं ॥ इहलोके सुरवं प्राप्य पुस्तकस्य
 प्रसादतः ॥ शिवलोकमनुप्राप्य शिवेन सह मोदते ॥ ११५ ॥ लिखित्वा भूर्जपत्रे तु त्रिलोहपरिवेष्टितं ॥ सोम्ये च वस्तुवसने कर्पटैश्च सुशो-
 भने ॥ ११६ ॥ करे बाहौ कले कट्यां मूर्ध्नि त्रिलोहगोपितं ॥ यस्तु धारयते स्तोत्रं सर्वत्र जयमाप्नुयात् ॥ ११७ ॥ ॥ इति श्रीहृ- वृ- ध-
 उपा-स्त- श्रीबटुकभैरवोपा-ध्याये रुद्रयामलोक्त आपदु-द्धारक श्रीबटुकभैरवस्तोत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं ॥ ११ ॥
 श्लो० ॥ ॥ अथ श्रीबटुकभैरवाष्टोत्तरशतनामावलिः ॥ ॥ ॐ अस्य श्रीबटुकभैरवाष्टोत्तरशतनाममंत्रस्य ।
 बृहदारण्यकऋषिः । अनुष्टुप् छंदः । श्रीबटुकभैरवो देवता । वंबीजां-हींशक्तिः । प्रणवः कीलकं । श्रीबटुकभैरवप्रीत्यर्थं एभिर्द्रि-
 व्यैः पृथक् नाममंत्रेण हवने विनियोगः । तत्रादौ-हांवा इतिकरंन्यासंच हृदयादिकृत्वा ध्यात्वा गंधाक्षतैः संपूज्य हवनं कुर्यात् ॥
 १ ॐ भैरवाय नमः २ ॐ मृतनाथाय नमः ३ ॐ भूतात्मने नमः ४ ॐ भूतभावनाय नमः ५ ॐ क्षेत्रज्ञाय नमः ६ ॐ क्षेत्र-
 पालाय नमः ७ ॐ क्षेत्रदाय नमः ८ ॐ क्षत्रियाय नमः ९ ॐ विराटाय नमः १० ॐ स्मशानवासिने नमः ११ ॐ मांसाशिने नमः
 १२ ॐ रवर्षराशिने नमः १३ ॐ स्मरंतकाय नमः १४ ॐ रक्तपाय नमः १५ ॐ पानपाय नमः १६ ॐ सिद्धाय नमः १७ ॐ
 सिद्धिदाय नमः १८ ॐ सिद्धिसेविताय नमः १९ ॐ कंकालाय नमः २० ॐ कालशमनाय नमः २१ ॐ कलाकाष्ठाय नमः
 २२ ॐ तनवे नमः २३ ॐ कवये नमः २४ ॐ त्रिनेत्राय नमः २५ ॐ बहुनेत्राय नमः २६ ॐ पिंगललोचनाय नमः २७ ॐ शूल

बृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना

॥२६॥

पाणयेनमः २८ ॐ खड्गपाणयेनमः २९ ॐ कपालिनेनमः ३० ॐ धूम्रलोचनायनमः ३१ ॐ अक्षिरवेनमः ३२ ॐ भैरवीनाथाय
नमः ३३ ॐ भूतपायनमः ३४ ॐ योगिनीपतयेनमः ३५ ॐ धनदायनमः ३६ ॐ धनहारिणेनमः ३७ ॐ धनवतेनमः ३८ ॐ
प्रीतिवर्धनायनमः ३९ ॐ नागहारायनमः ४० ॐ नागपाशायनमः ४१ ॐ व्योमकेशायनमः ४२ ॐ कपालभृतेनमः ४३ ॐ
कालायनमः ४४ ॐ कपालमालिनेनमः ४५ ॐ कमनीयायनमः ४६ ॐ कलानिधयेनमः ४७ ॐ त्रिलोचनायनमः ४८ ॐ
ज्वलन्नेत्रायनमः ४९ ॐ त्रिशिखिनेनमः ५० ॐ त्रिलोकपायनमः ५१ ॐ त्रिनेत्रतनयायनमः ५२ ॐ डिंभायनमः ५३ ॐ शान्ता
यनमः ५४ ॐ शान्तजनप्रियायनमः ५५ ॐ बहुकायनमः ५६ ॐ बहुवेशायनमः ५७ ॐ खड्गांगधारकायनमः ५८ ॐ भूताध्य-
क्षायनमः ५९ ॐ पशुपतयेनमः ६० ॐ भिक्षुकायनमः ६१ ॐ परिचारकायनमः ६२ ॐ धूर्तयनमः ६३ ॐ दिगंबरायनमः ६४
ॐ शूरायनमः ६५ ॐ हरिणेनमः ६६ ॐ पांडुलोचनायनमः ६७ ॐ प्रशान्तायनमः ६८ ॐ शान्तिदायनमः ६९ ॐ सिंहायनमः
७० ॐ शंकरप्रियवांधवायनमः ७१ ॐ अष्टमूर्तयेनमः ७२ ॐ निधीशायनमः ७३ ॐ ज्ञानचक्षुषेनमः ७४ ॐ तपोमयायनमः ७५
ॐ अष्टाधारायनमः ७६ ॐ षडाधारायनमः ७७ ॐ सर्पयुक्तायनमः ७८ ॐ शिखिसरवायनमः ७९ ॐ भूधरायनमः ८० ॐ भू-
धराधीशायनमः ८१ ॐ भूपतयेनमः ८२ ॐ भूधरात्मजायनमः ८३ ॐ कंकालधारिणेनमः ८४ ॐ मुंडिनेनमः ८५ ॐ अत्रयज्ञोप-
वितयेनमः ८६ ॐ जृम्भृणायनमः ८७ ॐ मोहनायनमः ८८ ॐ स्तंभिनेनमः ८९ ॐ मारणायनमः ९० ॐ क्षोभणायनमः ९१ ॐ सु-
हृनीलंजनप्रख्यायनमः ९२ ॐ दैत्यघ्नेनमः ९३ ॐ मुंडभूषितायनमः ९४ ॐ बालिभुजेनमः ९५ ॐ बलिभुग्नाथायनमः ९६ ॐ बालाय-
नमः ९७ ॐ बालपराक्रमायनमः ९८ ॐ सर्वापत्तार० ९९ ॐ दुर्गायनमः १०० ॐ दुष्टभूतनिषेवितायनमः १०१ ॐ कामिनेनमः १०२
ॐ कलानिधिनेनमः १०३ ॐ कान्तायनमः १०४ ॐ कामिनीवशकृद्भयेनमः १०५ ॐ सर्वसिद्धिप्र० १०६ ॐ वैद्यायनमः १०७ ॐ प्रभवे-
नमः १०८ ॐ विष्णवेनमः ॥

॥ इति बटुकोपाध्याये बटुकपौरव अष्टोत्तरशतनामनिरूपणप्रकरणं ॥१२॥ ॥

उपा-स्त-३
बटुकपौ-
अ-१२४

॥२६॥

॥ श्रीबटुक भैरवपटलं ॥ ॥ दृष्ट्वातंत्राण्यनेकानि हरिकृष्णेनधीमता ॥ श्रीमद्बटुकनाथस्यपटलं वक्ष्यते धुना ॥१॥ तत्रादौ शिवा-
 गमसारे ॥ कदाचित्गिरिजाशंभुपपृष्ठोपासनाविधिं ॥ येनेदं सर्वलोकानांमनेप्सितफलं भवेत् ॥२॥ श्रीपार्वत्युवाच ॥ प्राणनाथजग-
 न्नाथजगदादिजगन्मय ॥ शंभोशंकरदेवेश बटुकाराधनं वद ॥३॥ एकादशसहस्रंतुभजनं हित्वयोदितं ॥ विधिस्तस्य विशेषेण ब्रूहित्वं
 शंकरोधुना ॥४॥ शिव उवाच ॥ सम्यक्पृष्ट्वया देवी लोकदुःखविमोचनं ॥ मया बटुक रूपं हि धृतं सर्वसुरवावहं ॥५॥ अन्ये देवास्तु-
 कालेन प्रसन्नासंभवन्ति हि ॥ बटुकः सेवितः सद्यः प्रसीदति घ्रुवंशिवे ॥६॥ दुःखे च सेवितः शीघ्रं दुःखं नाशयते क्षणात् ॥ सुरे च सेवितो नि-
 त्यं सुरवर्द्धयते बहु ॥७॥ तस्मात्सेव्यो नरैश्चायं सर्वकामफलाय वै ॥ सेवोपायं प्रवक्ष्यामि यथा सिद्धिर्भवेत्क्षुवं ॥८॥ तंतं विधिं च ते-
 वक्ष्यामि यं कृत्वा नरः शुचिः ॥ नानाविधं फलं प्राप्य विजयी जायते सदा ॥९॥ ब्राह्म्यं मुहूर्तं संप्राप्य समुत्थाय गुरुं स्मरेत् ॥ स्वीयं नि-
 त्यविधिं कृत्वा बटुकोपासनं चरेत् ॥१०॥ शुचौ देशे स्वयं स्थित्वा पद्मासनं विधाय च ॥ पीठे पीलाशजे वाथ शमिजे ताम्रजेशिवे ॥११॥ जा-
 बवे वेतसे जाते स्थित्वा वैजपमाचरेत् ॥ अथ मृगत्वचं श्रेष्ठं व्याघ्रचर्मसुशोभनं ॥ ऊर्णमयं विचित्रं वास्थापयेत् पुरस्तदा ॥ सप्तधा तु मये
 पीठे ताम्रजे वापि पृष्ठे शुभे ॥१३॥ संस्थाप्य तत्र तद्यंत्रं ध्यात्वा तत्र बटुं प्रिये ॥ एतद्यंत्रं प्रवक्ष्यामि यंत्रे देवं च पूजयेत् ॥१४॥ त्रिकोणं च पु-
 रा कृत्वा षट्कोणं च ततो न्यसेत् ॥ ततश्च बलयं कृत्वा चतुष्कोणं ततो चरेत् ॥१५॥ मध्यदलं समारभ्य मंत्राक्षराणि पूरयेत् ॥ उपरी-
 तानि सव्येन सर्वाणि पूरयेत् क्रमात् ॥१६॥ उर्वरी तदले तत्र लक्ष्मीबीजं न्यसेत्तदा ॥ दिग्पालांश्च समारोप्य कोणेषु भैरवं न्यसेत् ॥
 १७॥ एवं यंत्रं च संपूज्य स्वस्थो भूत्वा जपेन्नरः ॥ अथात्र विशेषो अग्रे चास्ति आपदुद्धारमंत्रस्य मूलविद्यां शृणु प्रिये ॥१८॥ प्रणव-
 पूर्वमुद्घृत्य देवी प्रणवमुद्दरेत् ॥ बटुकायेति वै पश्चादापदुद्धारणाय च ॥१९॥ कुरु ह्यंततः पश्चाद्बटुकाय पुनर्वदेत् ॥ देवी प्रणवमुद्घृ-
 त्य मंत्रोद्धारमिमं प्रिये ॥२०॥ एकविंशतिवर्णास्तु मंत्रे सत्यं प्रकाशिताः ॥ लक्ष्मेकं जपेन्मंत्रं होमं कुर्याद्यथाविधि ॥२१॥ मंत्राक्ष-
 राणां सरव्याकैस्तंतुभिर्ब्रह्मसूत्रजैः ॥ वर्त्तिकृत्वा घृतेनैव दीपं तत्र प्रदापयेत् ॥२२॥ तैलेन वा प्रकुर्वीत दीपदानविधानतः ॥ बलि-

बृ-ज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ २७ ॥

न्यासविधिं कृत्वा ध्यानं कुर्याद्यथोक्तवत् ॥ २३ ॥ यथाकामे ततथा ध्यानं कारयेत्साधकोत्तमः ॥ क्रूरकार्येषु सर्वेषु ध्यानं वैतामसं स्मृतं ॥ २४ ॥
वश्ये विद्वेषणे स्तंभे राजसं ध्यानमीरितं ॥ सात्त्विकं शुभकार्येषु ध्यानभेदः समीरितः ॥ २५ ॥ बालसुर्याशुसंकाशं राजसं ध्यानमुच्यते ॥ सा-
त्त्विकं श्वेतवर्णं च कृष्णं तामसमुच्यते ॥ २६ ॥ सर्वकामार्थसिद्धये राजसं ध्यानमुच्यते ॥ सात्त्विकं मुक्तिदं प्रोक्तं शोकनाशाय तामसं ॥ २७ ॥ चो-
रशत्रुक्षयकरं विषप्रलयनाशनं ॥ ग्रहभूतपिशाचानां सर्वविघ्नविनाशनं ॥ २८ ॥ एवं ध्यात्वा विशेषेण कृष्णवर्णं प्रशस्यते ॥ त्रिनेत्रं रक्तवर्ण-
चवरदाभयहस्तकं ॥ २९ ॥ सव्ये त्रिशूलमभयं कपालं वरमेव च ॥ रक्तवस्त्रपरीधानं रक्तमाल्यानुलेपनं ॥ ३० ॥ नीलग्रीवं च सौम्यं च सर्वाभर-
णभूषितं ॥ इति तामसं ॥ राजसं सात्त्विकं चैव ध्यात्वा मृत्युं जयो भवेत् ॥ ३१ ॥ तुषारकर्णिकाभासं मायारूपमनंतकं ॥ मूर्द्धिरवंडे दुःश-
कलं त्रिनेत्रं शांतिलोचनं ॥ ३२ ॥ सर्वकारणकर्त्तारं द्विभुजं रत्नभूषितं ॥ कपालं वामहस्ते च सूक्ष्मदंडं च दक्षिणे ॥ ३३ ॥ पादनूपूरसंयुक्तं
छिन्नशीर्षविभूषितं ॥ सर्पमालासमायुक्तं हस्तोरुस्थूलजानुषु ॥ ३४ ॥ आंत्रमालासमायुक्तं सर्वाभरणभूषितं ॥ एवं ध्यात्वा जपेद्द्वैवं सर्व-
मृत्युं जयो भवेत् ॥ ३५ ॥ सर्वकामप्रदातारं सर्वयोगफलप्रदं ॥ सर्वज्ञानस्य संप्राप्तिसात्त्विकं चोत्तमं भवेत् ॥ ३६ ॥ इति राजसं ॥ श्वेतव-
र्णं चतुर्बाहुं जटा मुकुटधारणं ॥ भुजगपाशहस्तं च हस्ते दंडकमंडलुं ॥ ३७ ॥ शुक्लयज्ञोपवीतं च शुक्लकोपीनवाससं ॥ शुक्लवस्त्रपरीधानं
श्वेतमालानुलेपनं ॥ ३८ ॥ त्रिनेत्रं नीलकण्ठं च मुक्ताभरणभूषितं ॥ विद्याकामो मुक्तिकामो ध्यायेच्चैव विशेषतः ॥ ३९ ॥ वर्णेन नीलमेधाभं मु-
क्तकेशं त्रिनेत्रकं ॥ दिगंबरं च रौद्रं च शिरोमालाविभूषितं ॥ ४० ॥ किंकिणीमालायुक्तं भीमरूपं भयापहं ॥ नागपाशं च घटां च वरदं वामहस्त-
के ॥ ४१ ॥ डमरुवरुद्रं त्रिशूलमभयं दक्षिणे करे ॥ सुशब्दं भीमनादं च सर्वपुष्पैरलंकृतं ॥ ४२ ॥ सर्वाभरणकर्त्तारं सर्वव्याधिविनाशनं ॥ अ-
न्ये वै ध्यानभेदाश्च स्तवराजे प्रकीर्तिताः ॥ ४३ ॥ कोटिशकोटीप्रदेशे पूर्वोक्तस्य च मंत्रस्य बृहदारण्यकोक्तुषिः ॥ अनुष्टुप्छंद इत्युक्तं भैरवो
देवताशिवे ॥ ४४ ॥ शक्तिबीजं च शक्तिश्च आकीलकमुदाहृतं ॥ आद्यक्षरयुगं देवीपंचमहस्वान्वितं कुरु ॥ ४५ ॥ सत्त्वादिप्राविलोम्येन न पुंस-
कविवर्जितं ॥ एतद्बीजइयाद्यास्तु न्यस्तव्याः पंचमूर्तयः ॥ ४६ ॥ अंगुष्ठादिष्वंगुलीषु मूर्द्धास्य हृदयेषु च ॥ सगुह्यचरणेष्वेवं मूर्द्धास्ये दक्षकण्ठे

उपा.स्त-३
बदुकपट.
अ.१२४

॥ २७ ॥

॥४७॥ वामकर्णेचचूडाधस्तूर्द्धपूर्वातकोत्तमः ॥ पश्चिमेपिचवक्त्रेषुमूर्त्तयस्तामहेश्वरी ॥ ४८ ॥ ईशानारव्यस्तत्पुरुषोऽघोरोदेवीतृतीयकः ॥
 वामदेवश्चतुर्थः स्यात्सद्योजातस्तुपंचमः ॥ ४९ ॥ पुनराद्यर्णयुगलंषट्दीर्घस्वरभेदितं ॥ कृत्वानैस्तुषडंगानिजातियुक्तानिकल्पयेत् ॥ ५० ॥
रुद्रयामले ॥ देव्युवाच ॥ देवदेवजगन्नाथशंभोस्त्रैलोक्यनायक ॥ भैरवस्यविधिर्भूयोममाचक्ष्वमहामते ॥ ५१ ॥ येनकार्याणिसिद्ध्यति
 साधकानानिरंतरं ॥ सुगोप्यमपिदेवेशविधिंप्रब्रूहिशंकर ॥ ५२ ॥ यतोहंतेप्रियादेवसदावर्त्तेनिरंतरं ॥ ततःकृपांसमाधायविधिकथयशोभनं ॥
 ५३ ॥ **शिवउवाच ॥** शृणुदेवीप्रवक्ष्यामिबटुकस्यमहात्मनः ॥ विधानंपरमं गोप्यं ब्रह्मादीनांसुदुर्लभं ॥ ५४ ॥ मंत्रेणैवसुसंक्षेपात्कथ-
 यिष्यामिवल्लभे ॥ येनविज्ञानमात्रेणत्रैलोक्यंसाधयेत्सुधीः ॥ ५५ ॥ एकदादेवदेवेशीतपसेमंदराचलं ॥ गतोहंपरमानंदान्मूलप्रकृतिमीश्वरीं
 ॥ ५६ ॥ चक्रेपरमसंतुष्टान्तपसाभावितात्मना ॥ साकाशरूपिणीदेवीप्रोवाचवचनमुदा ॥ ५७ ॥ तुष्टाहंशंकरप्रीतावरंवरयदुर्लभं ॥ शि-
वउवाच ॥ बटुकस्यविधानंमेपरमंभक्तितोवरं ॥ ५८ ॥ परमाशयान्मंत्रस्ययेनसिद्ध्यतिसर्वथा ॥ मनोरमाणिमंत्रस्यसर्वकार्याणिसंप्रतं ॥
 ॥ ५९ ॥ इतिवाक्यंचमेश्रुत्वामूलभूतासनातनी ॥ उवाचयादृशंदेवीविधानंशृणुवल्लभे ॥ ६० ॥ बटुकारव्यस्यदेवस्यभैरवस्यमहात्मनः ॥ ब्रह्मविष्णु
 महेशाद्यैर्वदितस्यदयाभिधेः ॥ ६१ ॥ न्यासाएकादशप्रोक्ताबटुकाराधनेशिवे ॥ यान्विनानैवसिद्धिः स्याद्वर्षाणामयुतैरपि ॥ ६२ ॥ प्रथमःप्रेतबी-
 जेनसिंहबीजेनचापरः ॥ क्वाणबीजेनसत्यायाः श्रीबीजेनततःपरं ॥ ६३ ॥ प्राणबीजेनवैन्यासान्कुर्यात्तत्रविचक्षणः ॥ घंटाबीजेनचन्यासंविधा-
 यख्यातिबीजतः ॥ ६४ ॥ मूलबीजेनपश्चाच्चन्यासंकृत्वामहामतिः ॥ १त्रामरीबीजतो न्यासंविदध्यान्प्रीतिसंयुतः ॥ ६५ ॥ एवंन्यासान्दशादौ-
 तुमकरोतिनरोयदा ॥ वांछयेहंवरारोहेतावन्मंत्रोनसिद्ध्यति ॥ ६६ ॥ **श्रीदेव्युवाच ॥** देवदेवजगन्नाथशंभोः संसारतारक ॥ कृपांकृत्वान्यास
 विधिंब्रूहि येनसुरवंभवेत् ॥ ६७ ॥ कालेनेहयथात्पेनसाधकः सिद्धिमाप्नुयात् ॥ गोपनीयोनमंत्रोयंबटुकारव्योजगद्गुरो ॥ ६८ ॥ तथानिरूपयवि-
 भोबालकोपियथालभेत् ॥ **शिवउवाच ॥** शृणुदेवीजगत्पूज्येन्यासबीजानिशोभने ॥ ६९ ॥ प्रकटानियथाशश्वत्कथयामिहिनायते ॥ स्या-
 नेषुयेषुबीजानिन्यस्तव्यानिमहात्मनिः ॥ ७० ॥ तथात्रप्रददिष्यामिशृणुमत्प्राणवल्लभे ॥ शिवचंद्रशिवैः शक्रस्वरोपेतैः सविंदुप्तिः ॥ ७१ ॥

वृज्योर्गा
धर्मस्कंध
उपासना
॥२८॥

उपास्त-३
वटुकपट
अ-१२४

प्रेतबीजं समाख्यातं तेनांगानिन्यसेत्तु पट् ॥ हृद्विरश्च शिखानेत्रकवचास्त्रपुसुंदरी ॥ ७२ ॥ शिवोहः । चंद्रः सः । शक्रस्वर ओ । हसहरे । तथा
॥ शिवचंद्रौ ससंवर्त्तौ वामनेत्रविभूषितौ ॥ बिंदुनादयुतौ देवीन्यासं सान्निध्यकारकं ॥ ७३ ॥ सिंहबीजमिदं देवि विन्यसेत् सुरसुंदरी ॥ संवर्त्तः क्षः ।
तेन हसर्क्ष ॥ तथा ॥ मूर्ध्नि बाह्योश्च लिङ्गे च नाभौ हस्तांगुलीषु च ॥ ७४ ॥ पादांगुलीषु देवेशी विन्यसेत्परमेश्वरि ॥ अजेशो ग्निसमारूढः शक्र
स्वरशशीयुतः ॥ ७५ ॥ क्वाणबीजमिदं प्रोक्तं विन्यसेत्परमेश्वरी ॥ अजेशः झकारः । अग्निरेफः । शशीबिंदुः । तेन इत्रो ॥ तथा ॥ ब्रह्मरंध्रे मु-
खेनेत्रयुग्मे ग्रीवानसौरपि ॥ ७६ ॥ कपोलयोश्च चिबुके ब्रह्मरंध्रे पुनर्न्यसेत् ॥ कालः शक्रः शिवो सद्या बिंदुनादविभूषिताः ॥ ७७ ॥ सत्याबी-
जं महाशानि विन्यसेदंगके बुधः ॥ कालः मः । शक्रः लः । शिवोहः । सद्यः ओ । बिंदुनादविभूषिता । तेन मलहो । तथा । पादयोर्हस्तयोश्चै-
व वदने करयोस्तथा ॥ ७८ ॥ नेत्रयोः श्रोत्रयोः कुक्षयोर्मूढे चैव प्रविन्यसेत् ॥ अस्याग्निवामकर्णे दुनादे देवी समीरितं ॥ ७९ ॥ महाश्रीबीजमी-
शानि चिबुकादिषु विन्यसेत् ॥ आस्थिशः । अग्निः । वामकर्ण ऊ । इंदुनादौ पूर्ववत् । तेन श्रू । चिबुके पादयोश्चैव कर्णयोर्हृदये तथा ॥ ८०
॥ वदने च तथा पादद्वये नाभौ च पादयोः ॥ लोहिताश्र्यासनो वामकर्णे वुभिरथा द्विजे ॥ ८१ ॥ प्राणबीजमितिख्यातं हृदादिषु प्रविन्यसेत् ॥
लोहितः यः । अग्निः । आसनः वामकर्णः ऊ । इंदुः तेन मूं ॥ हृदये च मुखे देवी हृदये नाभी मंडले ॥ ८२ ॥ हृदये पादयोर्देवी हृदये सव्यकु-
क्षिके ॥ हृदये वामकुक्षौ च हृदये दक्षपत्तले ॥ हृदये वामपादे च हृदये विन्यसेत्प्रिये ॥ कतुरीयो ग्निसमारूढो वामकर्णे दुनादवान् ॥ ८४ ॥ चं-
टाबीजं महादेवी विन्यसेत्परमेश्वरी ॥ कतुरीयः घः । अन्यत्प्राग्वत्तेन धूं ॥ घंटिकायां च नाभौ च घंटिकायां हृदि विन्यसेत् ॥ ८५ ॥ चंडे
शो वायुवन्ह्यादयो वामकर्णे दुनादवान् ॥ ख्यातिबीजमिति प्रोक्तं विन्यसेद्देविसाधकः ॥ ८६ ॥ चंडेशः रवः । वायुर्यः । वन्ह्यादिप्राग्वत् । तेन
रखूं ॥ मस्तके पादयोश्चैव ग्रीवायां नाभि मंडले ॥ ८७ ॥ गले च हृदि देवेशी जंघयोर्नेत्रयोस्तथा ॥ कर्णयोर्बाहुयुग्मे च स्तनयोश्च न्यसेत्प्रिये ॥
८८ ॥ तथा ॥ प्राणबीजं मूलबीजं हृत्तवदने पादयोः प्रिये ॥ हस्तयोः कर्णयोर्नासायुग्मे चैव प्रविन्यसेत् ॥ ८९ ॥ द्विरंडरेवती शक्रचंद्रहंस त्रिमूर्तिभिः
सबिंदुनादे देवेशी फ्रामेरीबीजमीरितं ॥ ९० ॥ द्विरंडः षः । रेवतीरः । शक्रः लः । चंद्रः सः । हंसः हः । त्रिमूर्तिः ई । बिंदुनादौ प्राग्वत् ।

॥२८॥

तेन । भरलसही ॥ मुरयेनेत्रह्येकर्णद्वयेचैवकपोलयोः ॥ गंडयोः कंठदेशेचस्तनयोर्हृदिपादयोः ॥ ९१ ॥ चिबुकेमस्तकेबाह्वोस्कंधयोर्दंतले-
 रवयोः ॥ ब्रह्मरंध्रेतथाऽऽधारेऽन्तर्मध्येचन्यसेत्प्रिये ॥ ९२ ॥ इतिन्यासानुसमाधायपुरश्चरणकारकः ॥ यथोक्तन्यासकारीचयदिनोवरमाप्नुयात्
 ॥ ९३ ॥ तदाकन्यादूषणोत्थंममप्रादंप्रजायतां ॥ न्यासेरेतेर्वरारोहेब्रह्महत्याविनश्यति ॥ ९४ ॥ काकथान्यस्यपापस्यसत्यंसत्यंवदामिते ॥ मम-
 न्यासानयोवक्ष्येत्रीन्द्रदेवस्यमहात्मनः ॥ ९५ ॥ यान्विधायनरोविदेत्सिद्धिलोकेषुदुर्लभां ॥ आकूतबीजंविन्यस्यन्मस्तकेगंडयोर्मुखे ॥ ९६
 ॥ कालबीजंचक्षुषोश्चकर्णयोरपिविन्यसेत् ॥ नाभौलिङ्गेगुदेवापिविद्याबीजंकपालयोः ॥ ९७ ॥ ब्रह्मरंध्रेदंतपंत्यौविन्यसेत्साधकोत्तमः ॥
श्रीदेव्यावाच ॥ भगवन्करुणासिंधोदीनबंधोजगद्गुरो ॥ ९८ ॥ कृपांकृत्वासमारव्याहिसूत्रैरेवपृथक्पृथक् ॥ साधकस्तुयथासिद्धिस-
 चिरेणैवविंदति ॥ ९९ ॥ **श्रीमहादेवउवाच** ॥ शृणुदेवीप्रवक्ष्यामिन्यासत्रयविधिंपृथक् ॥ दीर्घकालाग्निशक्राणामधःकालानलांत्यकाः ॥
 १०० ॥ वन्द्यास्थिवह्निगगनंचंद्रोवामाक्षिमंडितः ॥ बिंदुनादसमाक्रांतंबीजमाकूतमुधृतं ॥ १०१ ॥ दीर्घनिः । कालः मः । अग्निः रः । शक्रः
 लः । कालोमः । अनलोरः । अंत्यः क्षः । वह्निः रः । आस्थिशः । वन्हीः रः । मगनंहः । चंद्रः सः । वामाक्षीई । बिंदुनादौ प्राग्वत् । तेन । नम-
 रलमरक्षशरहंसी इतिजातं । तथा । शिरसिगंडयोर्वक्त्रेवेदबीजंप्रविन्यसेत् । ब्रह्माग्नींद्रेद्विग्निकालवह्निवामाक्षिसिः प्रिये ॥ १०२ ॥ सवि-
 दुनादैर्देवेशीकालबीजमितीरितं ॥ ब्रह्माकः । अग्निः रः । इंद्रः लः । इंद्रुः सः । अग्निः । कालः मः । वह्निः रः । वामाक्षीई । बिंदुनादौ प्राग्वत् ।
 तेन । करलसरमरी इतिजातं ॥ नेत्रयोः कर्णयोर्नाभिलिङ्गगुदेषुविन्यसेत् ॥ १०३ ॥ तथा ॥ संवत्तनिलचंद्राग्निशिवचंद्रत्रिमूर्तिभिः ॥
 सविंदुनादैर्देवेशीविद्याबीजसमुधृतं ॥ १०४ ॥ संवर्तः क्षः । अनलः रः । चंद्रः सः । अग्निः रः । शिवोहः । चंद्रः सः । त्रिमूर्तिः ई । बिंदादि
 प्राग्वत् ॥ तेनक्षरसरहसी । जातं ॥ कपोलयोर्ब्रह्मरंध्रेदंतपंत्योश्चविन्यसेत् ॥ एतन्न्यासत्रयंप्रोक्तंसाधकाभीष्टसिद्धिदं ॥ १०५ ॥ य-
 स्यप्रसादमासाद्यसाधकः शीघ्रसिद्धिदः ॥ शृणुदेविप्रवक्ष्यामिश्रवलान्यासमुत्तम ॥ १०६ ॥ यस्यप्रसादाच्चशिवेबटुकः सिद्धिदोभ-
 वेत् ॥ मस्तकेदक्षनेत्रेचवामनेत्रेतथैवच ॥ १०७ ॥ दक्षकर्णेवामकर्णेकपोलेदक्षिणेतथा ॥ वामकपोलेदक्षेचगंडकेवामकेपुनः ॥ १०८ ॥

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ २९ ॥

चिबुकेथगलेस्कंधेदक्षिणेवामकेतथा ॥ स्तनेदक्षेऽथवामेचहृदयेदक्षकुक्षिके ॥ १०९ ॥ वामकुक्षौचनामौचवक्षोजंघेचवामके ॥ लिंगेमें
देदक्षिणेचवामेचवरवर्णिनी ॥ ११० ॥ मेंद्रशष्टोवृषणवाचीदक्षवामनिर्देशात् ॥ लिंगस्योक्तत्वाच्चेति ॥ मूलाधारेदक्षगुल्फेवामगुल्फेतथैवच
॥ दक्षपादेचवामेचदक्षपादांगुलीषुच ॥ १११ ॥ वामपादांगुलिष्वेवंब्रह्मरंध्रेतथैवच ॥ मूलाधारेपुनश्चैवपुनर्वैब्रह्मरंध्रके ॥ ११२ ॥ म-
हापरारव्यबीजंचविन्यसेत्साधकोत्तमः ॥ चन्द्रसूर्यौपुनस्तौचमहीब्रह्मामहीप्रिये ॥ ११३ ॥ त्रिमूर्तिरंबुवन्द्यंबुवन्द्यंबुधरणीजलं ॥ षष्ट-
स्वरत्रिमूर्त्तिदुनाद्भूषितमस्तकं ॥ ११४ ॥ महापरारव्यबीजंतेकथितंसुरवंदिते ॥ चन्द्रसूर्येसहोपुनस्तौसहोमहीलः । ब्रह्माकः । महीलः
। त्रिमूर्तिः ई । अस्थिशः । वह्निः रः । अंबुवः । वह्निः रः । अंबुवः । धरणीलः । जलवः । षष्टस्वरः ऊ । त्रिमूर्तिर्ई बिंदुनादौ प्राग्भवत् । तेन ।
सहसहलकईशारवरवलवऊई ॥ न्यासेनानेनसुश्रोणिसाक्षाच्छिवसमोभवेत् ॥ ११५ ॥ बटुकस्याथवस्थामिमातृकान्यासमुत्तमं ॥
कृतेनयेनबटुकःसाधकस्यकरेभवेत् ॥ ११६ ॥ श्रीबीजैःपंचभिर्यच्चमातृणामंडलंभवेत् ॥ प्रोक्तमादौतथाचांतेठांतेफांतेलसांतके ॥
॥ ११७ ॥ बटुकस्यपरंपूज्यंमातृकान्यासमुत्तमं ॥ विज्ञायसाधयेत्प्राज्ञःससद्यःशिवतांत्रजेत् ॥ ११८ ॥ विनैमंमातृकान्यासंयोन्येनन्या-
समाचरेत् ॥ बटुकस्तस्यकुपितःसद्यःशापंप्रयच्छति ॥ ११९ ॥ तस्यन्यासःप्रकर्त्तव्यःसाधकेनविपश्चिता ॥ सर्वेषुमातृस्थानेषुवपुः
पावनहेतवे ॥ १२० ॥ मातृकान्यासमेनंहित्यत्काऽन्यन्यासमाचरेत् ॥ वर्षकोटिप्रयत्नेनससिद्धिनैवविंदति ॥ १२१ ॥ इकारमादौसंयो-
ज्यसर्वपूर्ववदाचरेत् ॥ अयमंतमातृकारव्योन्यासःस्यात्पूर्वसिद्धिदः ॥ १२२ ॥ ॐकारमादिमंकृत्वान्यासोर्यवरवर्णिनी ॥ नाम्नाबहि-
मत्रिकारव्योन्यासश्चूडामणिर्भवेत् ॥ १२३ ॥ ध्यानानिपूर्ववद्देवीकथितानिमहामते ॥ अथान्यन्यासमारव्यारस्येभृणुष्ववरवर्णिनी ॥ १२४
॥ सरस्वतीमातृकारव्यसद्यःसिद्धिःप्रदायकं ॥ न्यसेन्महामतेबीजंमातृकास्थानकेषुच ॥ १२५ ॥ महासरस्वतीदेवीसद्यःसिद्धिप्रदायका
॥ क्रोधीशाधःपिनाकीशोदारकेशभुजंगकैः ॥ १२६ ॥ भृग्वीशानकुलीशौचभुजंगोनकुलीशिवे ॥ सर्वर्त्तवकरेवत्यस्त्रिमूर्तिदुविभूषि-
ताः ॥ १२७ ॥ महासरस्वतीबीजंकथितं देवदुर्लभं ॥ क्रोधीशः कः । पिनाकीशः लः । दारकेशोडः । भुजंगः रः । भृग्वीशः सः । नकुलीशो-

उपा.स्त-३
बटुकपर
अ-१२४

॥ २९ ॥

हः । भुजंगः रः । नकुलीशोहः । सवर्त्तः क्षः । बकः शः । रेवतीरः । त्रिमूर्ति ई ॥ हंडुः बिंदुः । तेन । कलडरसहरक्षशरई इतिजातं ॥ इमेन्या-
 साः समाख्याताः बटुकाराधनेशिवे ॥ १२८ ॥ सद्यः सिद्धिकरादेवी भाग्यलभ्यानसंशयः ॥ न्यूनन्यासस्यकर्त्तव्यः सद्योहानिमवाधुयात् ॥ १२९ ॥
 एतस्मादाधिकन्यासान्यस्तव्याजन्मनितथा कोलीशकोटिप्रदेशे एवंन्यस्ततनुर्देवीध्यायेद्बटुकपैरवं ॥ १३० ॥ शुद्धस्फटिकसंकाशंदिनेत्रोत्पलशो-
 भितं ॥ कुटिलालकसंवीतं चारुस्मेरमुखांबुजं ॥ १३१ ॥ नानारत्नमयैः कल्पैः किंकिणीजालनूपुरैः ॥ दीप्तंशुचांबरावीतं द्विभुजं दक्षिणेकरे ॥
 १३२ ॥ त्रिशिखं सव्यहस्ते च दधानं दंडमद्भुतं ॥ बटुवेशधरं शंभुं सात्विकं साधकः स्मरेत् ॥ १३३ ॥ रुद्रयामलेतु ॥ कपालं वामहस्ते तु सूक्ष्मदंडं-
 कमंडलुं ॥ एवं ध्यात्वा यजेद्देवं शैवे पीठे सुरेश्वरी ॥ १३४ ॥ अष्टपत्रं महादेवी कर्णिकाकेसरोज्वलं ॥ पद्मं विरच्य तन्मध्ये कर्णिकायां सुरेश्वरी ॥
 १३५ ॥ कृत्वा षट्कोणमस्थानं स्त्रिकोणं परिकल्पयेत् ॥ तन्मध्ये पद्मं कुर्यात् व्योमपत्रविराजितं ॥ १३६ ॥ कर्णिकाकेसरीयुक्तं तन्मध्ये बटु-
 कं यजेत् ॥ मूर्तिमूलेन संकल्प्य तस्यामावाहयेत्प्रभुं ॥ १३७ ॥ सद्योजातेन मंत्रेण मूलाद्येन महेश्वरि ॥ स्थापयेद्दामदेवेन मूलाद्येन च सुव्रते ॥
 १३८ ॥ संनिधाप्याथ मूलेन केवलेन स्वमुद्रया ॥ अधोरांतेन मूलेन संनिरोधनमाचरेत् ॥ १३९ ॥ मूलेन सन्मुखी कुर्याद्दवगुं तथाथ मूलतः ॥
 षडंगैः शकली कृत्वा मृती कृत्य च मूलतः ॥ १४० ॥ परमीकरणं चैव स्वस्वमुद्राभिरर्चयेत् ॥ एतत्सर्वं विधातव्यं ततो ध्यानं समाहितः ॥ १४१ ॥
 कृत्वा सुस्थापनं तस्य मुद्राः संदर्शयेदथ ॥ लिंगाद्याः पूर्वमुद्दिष्टायोनिमुद्रा तथांतिमा ॥ १४२ ॥ तां दर्शयेत्पुरुषमूल्याभ्यां च महेश्वरि ॥ आसना-
 द्यैश्च पुष्पांतैरुपचारैस्ततोर्चयेत् ॥ १४३ ॥ ततो देवाज्ञया सम्यक् यजेदावृत्तिदेवता ॥ न्यासस्थानेषु देवस्य देहे गानिसमर्चयेत् ॥ १४४ ॥ देव-
 स्य देहे देवेशी पंचमूर्तीर्यजेत् क्रमात् ॥ अंगुली देहवक्त्रेषु त्रिविधन्यासमार्गतः ॥ १४५ ॥ कर्णिकायां यजेत्पश्चात्पूर्वदक्षोत्तरेषु च ॥ पश्चिमे देव-
 मूर्त्तौ च व्योमपद्मदलेष्वथ ॥ १४६ ॥ असितांगं रुरुं चंडं क्रोधमुन्मत्तपैरवं ॥ कपालिनं पीषणं च संहारं च समर्चयेत् ॥ १४७ ॥ षट्कोणे
 शुषडंगानि यजेद्देवीयथाविधि ॥ ततो षट्दलपद्मांतः षट्कोणाद्बहिरद्रिजे ॥ १४८ ॥ पूर्वादीशानपर्यंतं वक्ष्यमाणान् समर्पयेत् ॥ डाकिनीपुत्रका-
 न् देवीराकिनीपुत्रकानपि ॥ १४९ ॥ शाकिनीपुत्रकान् भूयो हाकिनीपुत्रकांस्ततः ॥ मालिनीपुत्रकान् देवीदेवीपुत्रानतः परं ॥ १५० ॥ उमा-

वृज्ज्योर्षी-
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ३० ॥

पुत्रान् रुद्रपुत्रान् मातृपुत्रान् पीश्वरी ॥ वामभागे तु देवस्य यजेद्देवान् क्रमेण वै ॥ १५१ ॥ इंद्रेशानि दिशोर्मध्ये उर्ध्वं मुख्याः सुतान् जयेत् ॥ अ-
धो मुख्यास्तु तान् देवीयजेद्रक्षोजलेशयोः ॥ १५२ ॥ अंतराले महेशानि पुत्रवर्गं रिच्योदश ॥ रुद्रयामले ॥ रुद्रपुत्रानंतरं ॥ देशग्रामा-
धिपो वैवस्थानाधिपमनुक्रमात् ॥ १५३ ॥ मेघनादं प्रचंडाग्रे कालदूतं तथैव चेत्युक्तं यत्रोपदेशमंत्रा अपीति ॥ १५४ ॥ इत्थं संपूज्य तद्वाह्ये
पद्मपत्रेषु पूजयेत् ॥ ब्रह्माणि पुत्रकं पूर्वे माहेशी पुत्रमीश्वरे ॥ १५५ ॥ वैष्णवी पुत्रकं सौम्ये कौमारि पुत्रमानिले ॥ इंद्राणी पुत्रकं देवीपश्चि-
मे पूजयेत्ततः ॥ १५६ ॥ देवेशी नैऋते पश्चान्महालक्ष्मी सुतं यजेत् ॥ वाराहि पुत्रकं देवी दक्षिणे वह्नि कोणके ॥ १५७ ॥ चामुंडा पुत्रमप्य-
र्च्य लोके शबटुकं नमेत् ॥ अष्टपत्राद्बहिर्देवि चतुरस्रांतरे पुनः ॥ १५८ ॥ अष्टदिक्षु यजेदेतान् हेतुकं त्रिपुरांतकं ॥ वैताल मग्नि जीह्वं च का-
लांतकमतः परं ॥ १५९ ॥ करालमेकपादं च भीमरूपं महेश्वरी ॥ अप्यर्च्ये द्रेशयोर्मध्ये जयेदचलमद्रिजे ॥ १६० ॥ हाटकेशं महेशानि
पाशीराक्षसयोस्तथा ॥ चतुरस्रादिरेखायां दिग्बिदिक्षु सुरेश्वरी ॥ १६१ ॥ अंतरालेषु वाप्यर्च्ये नृश्रीकंठदीनसुरेश्वरी ॥ ततो द्वितीय
रेखायां क्रोधीशादीनसुरेश्वरी ॥ १६२ ॥ आषाढं तान् समप्यर्च्य तृतीयायां समर्चयेत् ॥ दंडीश्वरादिभृग्वंतान् लकुलीशादिकान् शिवे ॥ १६३ ॥
देवस्य वामभागे तु पूजयेत्परमेश्वरी ॥ दिव्यंतरिक्षभूमिष्ठान् योगीशान् शक्तिसंयुतान् ॥ १६४ ॥ योगिनीश्च समप्यर्च्ये दीशानादिषु सुंदरी ॥ कोणे
षु देवदेवेशी दिगीशाना युधैः सह ॥ १६५ ॥ चतुरस्राष्टके देवी पूजयेदुक्तं मार्गितः ॥ इति संपूजयेद्देवं बटुकं भक्तितत्परः ॥ १६६ ॥ धर्मार्थकाम
मोक्षाणां प्राप्तिर्भवति निश्चयात् ॥ अथ शारदातिलके ॥ उद्धरेद्बटुकं देवतापदुद्धारणं तथा ॥ १६७ ॥ कुरुद्वयं पुनर्देवं बटुकं तं समुद्धरेत्
॥ एकविंशत्यक्षरात्माशक्तिरुद्धो महामनुः ॥ १६८ ॥ अभीष्टफलसंसिद्ध्यै कीर्तितः सुरपादपः ॥ बृहदारण्यकत्रुषिः छंदोनुष्टुबुदाहृतं ॥
॥ १६९ ॥ आपदुद्धारणो देवो भैरवो देवता बुधैः ॥ अंगुली देहवक्रेषु मूर्त्तिन्यस्य यथापुरा ॥ १७० ॥ संगादिपंचह्रस्वाढ्यशक्तिबीजपुरःसरः ॥
चकार पंचह्रस्वाढ्यमीशानादिषु योजयेत् ॥ १७१ ॥ षट्दीर्घयुक्तया शक्त्या वकारेण चतुर्दशः ॥ अंगानि जातियुक्तानि प्रणवाद्यानि कल्प-
येत् ॥ १७२ ॥ तस्य ध्यानं त्रिधा प्रोक्तं सात्विकादिभिर्देवतः ॥ सात्विकं ध्यानं मास्व्यातमपमृत्कनिवारणं ॥ १७३ ॥ आयुरारोग्यजननमप-

उपास्त-३
बटुकपट-
अ-१२४

॥ ३० ॥

वर्गफलप्रदं ॥ राजसंध्यानमारव्यातंधर्मकामार्थसिद्धिदं ॥ १७४ ॥ तामसंशत्रुशमनंकृत्वाभूतमदापहं ॥ वर्षलक्षजपेन्मंत्रं हविष्पाशीजितेन्द्रि-
 यः ॥ १७५ ॥ तद्दशांशंचजुह्यात्तिलैर्मधुरसंयुतैः ॥ धर्माधर्मादिभिः वस्तुसंपीठेपंकजशोभिते ॥ १७६ ॥ षड्कोणांतस्त्रिकोणस्थं व्योमपंकजशोभि-
 ते ॥ बटुकंपूजयेद्देवं मूर्त्तिमूलेनकल्पयेत् ॥ १७७ ॥ सद्योजातेनमंत्रेणदेवमावाहयेन्नतः ॥ मूलादिवामदेवेनस्थापयेत्परमेश्वरं ॥ १७८ ॥ मूल-
 मंत्रेणकर्तव्यं सान्निध्यंतदनंतरं ॥ अघोरेणसुधीः कुर्यात्सनिरोधमनंतरं ॥ १७९ ॥ पुरुपारव्येनमनुनायोनिमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ देवायवदनंकुर्यादी-
 शानेनसमाहितः ॥ १८० ॥ एतत्सर्वविधातव्यंतत्तन्मुद्राः प्रदर्शनात् ॥ ईशानादीन्यजेद्देवान् न्यासमार्गेणदेशिकः ॥ १८१ ॥ सकलीकरणंकृत्वा
 येनमूर्त्तिं यथापुरा ॥ व्योमपद्मदलेष्वर्चेदसितांगादिभैरवान् ॥ १८२ ॥ असितांगंरुरुचंडंक्रोधमुन्मत्तभैरवं ॥ कपालिनंभीषणारव्यंसंहारचक्र-
 मादमुन् ॥ १८३ ॥ षड्कोणेषुषडंगानिक्रमेणाभ्यर्चयेत्सुधीः ॥ पूर्वादीशानपर्यंतं दह्निः पूजयेदिमान् ॥ १८४ ॥ डाकिनीपुत्रकान्पूर्वराकिनीपुत्र-
 कांस्ततः ॥ लाकिनीपुत्रकान्यश्चात्काकिनीपुत्रकांस्ततः ॥ १८५ ॥ शाकिनीपुत्रकान्पूर्योहाकिनीपुत्रकान्पुरः ॥ याकिनीपुत्रकान्यश्चाद्देवीपुत्रास्तथा-
 परान् ॥ १८६ ॥ अथोमारुद्रमातृणांपुत्रान् दक्षिणतोयजेत् ॥ उर्ध्वमुख्याः सुतामूर्ध्वमधोमुख्याः सुतानधः ॥ १८७ ॥ इतिसंपूजयेन्मन्त्रीपुत्रवर्गा-
 स्त्रयोदश ॥ तद्दह्निः पद्मपत्रेषुलोकेशबटुकान् यजेत् ॥ १८८ ॥ ब्रह्माण्णपुत्रकंपूर्वमाहेशीपुत्रमीश्वरे ॥ वैष्णवीपुत्रकंसौम्येकौमारिपुत्रमानिले ॥
 १८९ ॥ इंद्राणिपुत्रकंभूयः पूजयेत्पश्चिमेततः ॥ महालक्ष्मीसुतपश्चाद्द्रक्षोदिशिसमर्चयेत् ॥ १९० ॥ वाराहिपुत्रकंयाम्येचामुंडासुतमानिले ॥ ब-
 टुकान् दशदिक्ष्वर्चेद्देतुकं त्रिपुरांतकं ॥ १९१ ॥ चैतालवह्निजीवाख्यकलानारव्यंकरालकं ॥ एकपादंभीमदंष्ट्रमचलहाटकेश्वरं ॥ १९२ ॥ दि-
 शिदिक्ष्वंतरालेषुश्रीकंठादीन् यजेत्सुनः ॥ क्रोधीश्वरादीन्भृग्वंतास्ततद्वाह्येसमर्चयेत् ॥ १९३ ॥ ततरन्त्रीन्कुलीशादीन् दक्षिणेपूजयेत्सुधीः ॥
 दिव्यांतरिक्षभुमिष्ठान्योमीशान्शक्तिसंयुतान् ॥ १९४ ॥ शौगिनीभिः सहाभ्यर्चयेद्दीशाग्निनिर्ऋतिस्थितान् ॥ इतिसंपूजयेद्देवं बटुकं प्रोक्तव-
 र्त्मना ॥ १९५ ॥ धर्मार्थकाममोक्षाणांपतिर्भवतिमानवः ॥ विघ्नदुर्गासमाराध्यबलिंदत्वाविधानतः ॥ १९६ ॥ काम्यादीन्साधयेन्मन्त्रीयथोक्तंसि-
 द्दिमाप्नुयात् ॥ शाल्यन्नंपललंसर्पिलजाचूर्णानिशर्करा ॥ १९७ ॥ गुडमिक्षुरसापूपैर्मध्वक्तेः परिमिश्रितः ॥ कृत्वाग्रासंसमाराध्यदेवं प्रागुक्त-

वृज्जोर्णः
धर्मस्कंधः
उपासना
॥ ३१ ॥

वर्त्मना ॥ १९८ ॥ रक्तचंदनपुष्पाद्यैर्निशितस्मैबलिं हरेत् ॥ ततः सिध्यंति कार्याणि बलिनानेन मंत्रिणः ॥ १९९ ॥ जुहुयात्सर्पिषामंती यथोक्तं
सिद्धिमाप्नुयात् ॥ वश्याय जुहुयाद्दिक्षु शकलैर्वशयेज्जनान् ॥ २०० ॥ जुहुयात्सुत्रलाभाय प्रफुल्लैः करवीरजैः ॥ धनधान्यादिसंपत्तये जुहुया
त्तिलतंदुलैः ॥ २०१ ॥ बिल्वप्रसूनैर्जुहुयान्महतीं विंदते प्रियं ॥ लवणैर्मधुसंसिक्तैर्वशये हनिता जनान् ॥ २०२ ॥ वृष्टिकामेन होतव्यं वेतसा
नांसमिद्धरैः ॥ अग्नेन जुहुयान्ति धनधान्यादिसंपदे ॥ २०३ ॥ वश्याय जुहुयान्मंती मधुना दिवसत्रयं ॥ रोगोक्तौषधहोमेन रोगान्श्यं
तितक्षणात् ॥ २०४ ॥ कृत्याद्रोहे ग्रहद्रोहे भूतापस्मारसंभवे ॥ व्याघ्राजिने समासीने जुहुयाद्युतंतिलैः ॥ २०५ ॥ भूतादयः पलायंते
त्यक्षंते तां दिशं भयात् ॥ कृष्णाष्टमी समास्य यावत्स्यांत चतुर्दशी ॥ २०६ ॥ तिलैस्तंदुलसंमिश्रैर्मधुरत्रयलोलितैः ॥ त्रिसहस्रं प्रतिदिनं
जुहुयात्संस्कृतेऽनले ॥ २०७ ॥ बटुकेशसंमक्ष्यर्च्यं सक्ष्यणोज्यफलान्वितः ॥ नित्यं निवेद्य समये मध्यरात्रे बलिं हरेत् ॥ २०८ ॥ एवं
जपित्वा प्रयतः सहस्राण्येकविंशतिः ॥ समाप्तिदिवसे रात्रावजहत्वा बलिं हरेत् ॥ २०९ ॥ ततः कारयित्वा राजातोषयेत्साधकंधनैः ॥
प्रयोगदिवसे नित्यं सक्ष्यणोज्यैः सदक्षिणैः ॥ १० ॥ विप्रासप्तमहादेवी तोषयेद्वा छिताप्तये ॥ समाप्तिदिवसे विप्रान्सप्तसप्तसमाहितः
॥ २११ ॥ भोजयेद्दूरं वित्ताद्यैस्तोषयेज्जगदीश्वरी ॥ विधिनानेन संतुष्टो बटुकेशः प्रयच्छति ॥ २१२ ॥ तेजोबलयशः पुत्रान्कांतिल-
क्ष्मीं मनोरमां ॥ नश्यंति शत्रवः सर्वे वद्धंते मित्रबांधवाः ॥ २१३ ॥ अवग्रहो न जायेत विषये तस्य भूपते ॥ जुहुयात्कैवलैर्लोणैरयुतं स्तं
भनेच्छया ॥ २१४ ॥ निगडादिविमोक्षाय प्रयोगो यमुदाहृतः ॥ वचाचूर्णं पलं कृत्वा गव्येनाज्येन लोलितं ॥ २१५ ॥ मंत्रयेन्मनुना तेन दे-
वी साग्रं सहस्रकं ॥ विषजेच्चूर्णं पंचाशद्भागैः परमेश्वरी ॥ २१६ ॥ दिनशोभागमेकैकं सक्ष्ययेद्गोघृतां न्वितं ॥ विषज्य सक्ष्ययेद्द्व्या
मंडलं पुत्रकांक्षिणी ॥ १७ ॥ विनीतपुत्रमाप्नोति मेघारोग्यबलान्वितं ॥ दीर्घायुष्यं च वंध्यापि किंपुनः कन्यकाप्रसूः ॥ २१८ ॥ आदा
वंते प्रयोगस्य बटुकाय बलिं हरेत् ॥ द्विविधो बलिरारव्या तोराजसः सात्विको बुधैः ॥ २१९ ॥ राजसो मांसरक्तादथ पलत्रयसमन्वितः
मुद्गपायससंयुक्तो मधुरत्रयसंयुतः ॥ २२० ॥ सात्विको मांसरहितः शोषमन्यत् पुरोक्तवत् ॥ ब्राह्मणो नियतः शुद्धः सात्विकं बलिमा-

उपास्तः ३
बटुकपटः
अ-१२४

हरेत् ॥ २२१ ॥ साधयेन्विधिनानेन भस्मसर्वार्थसिद्धिदं ॥ उशीरं चंदनं कुष्ठं घनसारं सकुंकुमं ॥ २२२ ॥ श्वेतार्कं मूलवाराहिलक्ष्मीः क्षी-
 रमहीरुहां ॥ त्वचो बिल्वतरो मूलं शोषयित्वा सुचूर्णयेत् ॥ २२३ ॥ चूर्णं व्योम्नि गृहीतेन गोमयेन विमिश्रितं ॥ कृत्वा पिंडाभिसंशोष्य सं-
 स्कृते हव्यवाहने ॥ २२४ ॥ मूलेन दग्धात् भस्म शुद्धे पात्रे विनिक्षिपेत् ॥ केतकी मालती पुष्पैर्वसयेद्भस्म शोभितं ॥ २२५ ॥ अयुतं प्र-
 जपे मंत्रं स्पृष्ट्वा भस्म सुपूजितं ॥ एतदादाय दिनशः प्रातः पुंड्रं करोति यः ॥ २२६ ॥ ब्राह्मणो वेदविधिना त्रिपुंड्रं धारयेत्सुधीः ॥ शूद्राद्यै-
 र्मूलमंत्रेण सर्वैवामूलमंत्रतः ॥ २२७ ॥ तस्य रोगाः प्रणश्यंति कृत्वा द्रोहमहाग्रहाः ॥ रिपुचोरमृगादिभ्यो भयमस्थन जायते ॥ २२८ ॥
 वंद्येते संपदः सर्वाः पूज्यंते सकलैर्जनैः ॥ राजा वश्यो भवेत्तस्य सामात्यः सपरिच्छदः ॥ २२९ ॥ अभिषेकं प्रकुर्वीतराज्ञो विजयकांक्षिणः
 ॥ पूर्वोक्तमंडपे क्लृप्ते वितानध्वजशोभिते ॥ २३० ॥ सर्वतो भद्रमालिरव्यकर्णिकांतस्य पूजयेत् ॥ अष्टद्रोणप्रमाणेन शालिभिः शो-
 वितैः शुभैः ॥ २३१ ॥ तदर्घास्तं दुलास्तास्मिन्वस्य दूर्वाक्षतान्वितं ॥ हेमादिविहितं कुंभं नवरत्नसमन्वितं ॥ २३२ ॥ संस्थाप्य विम-
 लैस्तोयैरापूयान्स्मिन् विनिक्षिपेत् ॥ क्षीरद्रुमप्रवालानिलक्ष्मीदूर्वासहायुतः ॥ २३३ ॥ कर्पूरं चंदनं बिल्वं उशीरं कुंकुमं पुनः ॥ कंकोलम-
 गुरुं जातिं मल्लिकाचंपकोत्पलैः ॥ २३४ ॥ गोमेददाडिमं पश्यात्पट्टसूत्रेण वेष्टयेत् ॥ तस्मिन्नावाह्यबटुकं राजसं संप्रपूजयेत् ॥ २३५ ॥
 बहिरष्टसुकुंभेषु भैरवानष्टपूजयेत् ॥ त्रयोदशसुकुंभेषु त्रयोदशगणान्यजेत् ॥ २३६ ॥ बाह्ये दशसुकुंभेषु लोके शानर्चयेत्सुधीः ॥
 तद्बहिष्कृतसुकुंभेषु श्रीकंठादीनसुरेश्वरान् ॥ २३७ ॥ पंचत्रिंशत्घटेष्वर्चेत्कादिवर्णेश्वरान् क्रमात् ॥ इति गंधादिभिः सम्यक्पंचावर-
 णमर्चयेत् ॥ २३८ ॥ अयुतं प्रजपेत्स्पृष्ट्वा तान् घटान् देशिकोत्तमः ॥ पायसैः सर्पिषां शुद्धैस्तिर्लेदं शशतं पृथक् ॥ २३९ ॥ जुहुयात्ता-
 न् घटान् स्पृष्ट्वा प्रत्यहं बलिमाहरेत् ॥ राजसोक्तप्रकारेण रात्रौ देशिकसत्तमः २४० ॥ सुदिने शोभने लभेवाचयित्वा द्विजातिभिः ॥ स्व-
 स्तिमंगलवाक्यानि विशुद्धैर्वेदपारगैः ॥ २४१ ॥ नदत्सु पंचवाद्येषु प्रणम्य बटुके श्वरं ॥ जितेन्द्रियं शुद्धकायं राजानं ब्राह्मणप्रियं ॥
 ॥ २४२ ॥ आस्तिकं शुद्धवचनमभिषिचेत्प्रसन्नधीः ॥ अभिषिक्तो नरपतिः प्रणिपत्य गुरुं परं ॥ २४३ ॥ भूयसीं दक्षिणां दद्यात्प्रसीद-

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥३२॥

नियथागुरुः ॥ राजापिषितो भवति साक्षाद्भूमिपुरंदरः ॥ २४४ ॥ परान् विजयते भूपान् स्तूयते सकलैर्नरैः ॥ भक्ष्यै भोज्यै धर्नैर्धन्यैः
पूजयंति यशस्विनः ॥ २४५ ॥ कृत्वा पिषेकः षण्मासं प्रति मासं महीपतिः ॥ चतुरं भौधिवलयांशास्ति सर्वावसुंधरां ॥ २४६ ॥ गजा-
श्वशांतिविधये तेषां शालासुसाधकः ॥ कुंडं कृत्वा विधानेन होमं कृत्वा यथाविधि ॥ २४७ ॥ पायसाज्यतिलैर्विद्वानयुतत्रितयावधि ॥
ब्राह्मणान् भोजयेन्नित्यं भक्ष्यभोज्यफलादिभिः ॥ २४८ ॥ प्राक् प्रोक्तविधिना कुंभान् स्थापयित्वा त्रदेशिकः ॥ अप्यर्च्यगंधपुष्पा-
द्यैस्तज्जलैः प्रोक्षयेद्भुजान् ॥ २४९ ॥ अश्वशालामनेनैव वर्द्धते सादिनेदिनं ॥ युद्धेषु महती शक्तिर्जायते पूर्वतो धिका ॥ २५० ॥ स-
र्वरोगाः प्रणश्यंति कृत्वा द्रोहाः परैः कृताः ॥ अस्मात्परतरारक्षानास्ति तेषां महीतले ॥ २५१ ॥ अपिषितं महीपालं परेषां विजयोद्यतं ॥
उक्तेन विधिना मंत्रीयामिन्यां बलिमाहरेत् ॥ २५२ ॥ अन्युनांगमजहत्वारजसं प्रागुदाहृतं ॥ बलिप्रदानसमये रिपूणां सर्वसैन्यकं ॥
२५३ ॥ निवेशयेद्बलित्वेन बहुकायविशिष्टधीः ॥ विदर्भयेच्छत्रुनाम्नावलिमंत्रं यथासुधीः ॥ २५४ ॥ शत्रुपक्षस्य रुधिरं पिशितं च दि-
नेदिने ॥ भक्षयन् स्वर्गणैः सार्द्धं सारमेयसमन्वितः ॥ २५५ ॥ बलिमंत्रो यमाख्यातः सर्वेषां विजयप्रदः ॥ अनेन बलिना हृष्टो ब-
दुकः परसैन्यकं ॥ २५६ ॥ सर्वगणेषु विभजेदामिषं कुहमानसः ॥ एवं कृते परबलं क्षीयते नात्र संशयः ॥ २५७ ॥ विजयं श्रीय-
मेतेन राजा प्राप्नोत्ययत्नतः ॥ २५८ ॥ श्रीमायास्मरकूटमंत्रं विलिखेन्मध्ये दलेष्वष्टसु द्विः प्रोक्तं बहुकायशब्दमपरान्मंत्रस्य वर्णान्वहिः अ-
ष्टद्वंद्वदलेषु तद्द्विहिरचत्तत्संख्यपत्रेष्वथ द्वात्रिंशद्दलकादि सांतसहितयंत्रं लिखेद्भूपुरे ॥ २५९ ॥ आपदुद्धारणायंत्रमपमृत्युभयाप-
हं ॥ सर्वसंपत्प्रदानित्यं सर्वसौभाग्यदायकं ॥ रक्षाकरं ग्रहार्तानां राज्ञां विजयवर्द्धनं ॥ २६० ॥ आपदुद्धारणादस्मादापदुद्धारणक्ष-
मः ॥ मंत्रेषु नास्ति मंत्रो न्य इत्याहुर्मंत्रवेदिनः ॥ २६१ ॥ रुद्रग्रामले ॥ देव्युवाच ॥ भगवन् देवदेवेशरहस्यं बहुकस्य मे ॥ ब्रूहि
येन वशीकुर्युः साधकाभैरवशिव ॥ २६२ ॥ श्रीशिव उवाच ॥ शृणु देवी परंगौप्यं कथयामि सुशोभने ॥ रहस्यं सिद्धिदं साक्षा
द्बहुकस्य महात्मनः ॥ २६३ ॥ सर्वे बहुकदेवस्य साधने ये निरूपिताः ॥ उपायानि फला एव विनैकं वीरसाधनं ॥ २६४ ॥ येना

उपास्त-३
बदुक
अ-१२४

॥३२॥

न्यसाधनं हित्वा उपायं चान्यमाश्रयेत् ॥ नससिद्धिमवाप्नोति नरो वर्षशतैरपि ॥ २६० ॥ माषान्मुद्गान्मसूरान्श्चणकानोदनंतथा ॥
 क्षीरंतथा पूषमपिशकुलीरपिशोषना ॥ २६१ ॥ शकुलीसुहाली ॥ आदायसूत्रंकार्पासंकन्याकर्तितमेवच ॥ कुंकुमेनापिसंरज्य
 कारयित्वाष्टकीलकान् ॥ २६२ ॥ स्तंपार्थमेकंकीलंचगृहीत्वासुरसुंदरी ॥ गच्छेत्स्मशाननिकटेसुधीःसोत्तरसाधकः ॥ २६३ ॥
 पादप्रक्षालनंकृत्वाततःस्मृत्यास्वदेवतां ॥ बध्वांजलिमिदंवाक्यंप्रवदेत्साधकोत्तमः ॥ २६४ ॥ अत्रस्मशानेयाःकाश्चिद्देवतानिवसं-
 तिहि ॥ ताःप्रयच्छंतुमेसिद्धिंप्रसन्नाःसंतुपांतुमां ॥ २६५ ॥ पूर्वमांशंकरःपातुतथाग्नेयांचशूलधृक् ॥ कपालीदक्षिणेपातुनैऋत्येज-
 टिलोवतु ॥ २६६ ॥ पश्चिमेपार्वतीनाथोवायव्येप्रमथाधिपः ॥ उत्तरेमुंडमालोव्यादीशानेवृषभध्वजः ॥ २६७ ॥ ऊर्ध्वपातुतथाशंभु
 रधस्ताद्धूलिधूसरः ॥ अग्रतोभैरवःपातुपृष्ठतःपातुरवेचरः ॥ २६८ ॥ दक्षिणेभूचरःपातुवामेचपिशिताशनः ॥ केशान्पातुविशाला
 क्षोमुद्गानंचमरुत्प्रियः ॥ २६९ ॥ मस्तकंपातुभृग्वीशोनेत्रेपातुमहामनाः ॥ कपोलीपातुवीरेशोगंडौगंडाभिमर्दनः ॥ २७० ॥ उत्तरो
 ष्टेविष्णोपाक्षोद्गधरेयोगिनीप्रियः ॥ अक्षेषुदक्षविध्वंसीचिबुकेतुकपालधृक् ॥ २७१ ॥ कंठेरक्षतुमांदेवोनीलकंठोजगद्गुरुः ॥ दक्षस्कंधेगि-
 रीदेशोवामस्कंधेवसुंजयः ॥ २७२ ॥ दक्षिणेचभुजेसर्वमंत्रनाथःसदावतु ॥ वामेभुजेसार्वभौमोहृदयेपातुपांडुरः ॥ २७३ ॥ दक्षस्तनेपशु-
 पतिर्वामेपातुमहेश्वरः ॥ उदरेसर्वकल्याणकारकोवतुमांसदा ॥ २७४ ॥ नाभौकामप्रविध्वंसीजंघेपातुदयामयः ॥ जानुनिपातुजामि-
 त्तोगुल्फौगौरिपतिःसदा ॥ २७५ ॥ पादपृष्ठेसामनिधिस्तथापादांगुलीर्हरः ॥ पादाधःपातुसततंव्योमेकेशोजगत्प्रियः ॥ २७६ ॥ इतिरक्षांस-
 माघायमंत्ररक्षांततश्चरेत् ॥ ॐ ह्रां ह्रीं हूं ह्रः पूर्वे ॥ ॐ ह्रिं ह्रूं ह्रों आग्नेये ॥ ॐ ह्रिं श्रिं दक्षिणे ॥ ॐ ग्लूं ग्लूं नगनगनैऋत्ये ॥ ॐ
 ग्लूं ग्लूं संसः पश्चिमे ॥ ॐ ग्रां ग्रां वायव्ये ॥ ॐ भ्रां भ्रां भैरव उत्तरे ॥ ॐ ब्रूं ब्रूं भ्रूं इशान्ये ॥ ॐ ग्लूं ग्लूं ऊर्ध्वे ॥ ॐ घ्रां घ्रं घ्रः अ-
 धोदेशे ॥ एवंपक्षांसमाघायदिक्पालार्चनमाचरेत् ॥ २७७ ॥ ततोवाक्यंपुनर्ब्रूयात्साधकःप्रीतिसंयुतः ॥ भांभैरवभैरवायनमः ॥ भांभैर-
 वभैरवभयंकरहरमांरक्षरक्षहूंफट्स्वाहा ॥ इतिप्रार्थयित्वा ॥ २७८ ॥ एकस्मिन्भाजनेकृत्वापालाशस्थमहात्मनः ॥ सिद्धमाषान्

बृ-ज्यो-र्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥३३॥

ब्रजेत्प्राच्यादिशि पूजार्थमादरात् ॥ २८४ ॥ तत्रस्थित्वा तु पुटकं करे धृत्वा विचक्षणः ॥ मंत्रमेन सुधीः प्रोक्ता दद्यादिंद्राय वै बलिं ॥ २८५ ॥
 ॐ ह्रां ह्रीं हूं समुच्चार्य भो इंद्र सुरनायक ॥ प्रसन्नो भव मे शीघ्रं देहि सिद्धिं सनातनीं ॥ २८६ ॥ इमं बलिं गृह्ण गृह्ण हुं फट् सुच्चार्य साधकः ॥
 बलिं दत्त्वा महाभागे सिद्ध्यर्थं प्राणवल्लभे ॥ २८७ ॥ ततो रंरां समुच्चार्य रं रं रीं री मपि प्रिये ॥ अग्ने इं डूं मया दत्तं बलिं हुं फट् समुच्चरेत् ॥ २८८ ॥
 मुद्गान् पात्रे समाधाय प्रदद्याद्बलिमादरात् ॥ ततो दक्षिणे देशांशे समागत्य विचक्षणः ॥ २८९ ॥ ॐ प्रां प्रीं प्रूं समुच्चार्य तथा प्रां प्री मिति त्रिधा
 प्रेतनाथपदस्यांते बलिं गृह्णेति चोच्चरेत् ॥ २९० ॥ हुं फडं तोयमारव्यातो यममंत्रो वरानने ॥ अनेन दक्षिणे देशे पात्रं मसूर पूरितं ॥ २९१ ॥ स्था-
 पयित्वा नमस्कृत्य नैऋत्यांशे ततो ब्रजेत् ॥ बलिं चणक पात्रस्य दद्यात्साधकसत्तमः ॥ २९२ ॥ ॐ फ्रें फ्रें फ्रें समुच्चार्य ततो हूं हूं तथैव च ॥
 ख्रें ख्रें ख्रें च ततो ब्रूयात्ततो ह्रौं ह्रौं समुच्चरेत् ॥ २९३ ॥ रक्षोनाथपदं ब्रूयाद्गृह्ण हुं फट् समन्वितः ॥ अनेन मनुना दद्याद्रक्षोनाथ बलिं बुधः ॥
 २९४ ॥ ततः पश्चिम देशस्थो भूत्वा देशिकसत्तमः ॥ जलनाथाय सुबलिं दद्यात्स्वस्यार्थसिद्धये ॥ २९५ ॥ ॐ ब्रां ब्रीं ब्रूं समुच्चार्य ततो वरुणमु-
 च्चरेत् ॥ बलिमेनं मया दत्तं गृह्णाण परमेश्वर ॥ २९६ ॥ अनेन मंत्रवर्षेण वरुणा योदनस्य च ॥ बलिं दद्यान्महाभागस्वार्थसिद्धय आदिशेत् ॥
 २९७ ॥ वायुदेशं समासाद्य ततो वायोर्बलिं हरेत् ॥ पायसं पात्रमादाय परमादरसंयुतः ॥ २९८ ॥ ॐ वां वीं वूं समुच्चार्य ॐ ब्रां ब्रीं ब्रूं तथैव च
 ॥ हुं फडं तो मनुरयं वायोः सिद्धिप्रदायकः ॥ २९९ ॥ अनेन मनुना प्राज्ञो वायवे बलिमाहरेत् ॥ ॐ कूं कूं कूं समुच्चार्य ॐ क्रां क्रां क्रां समुच्चरे-
 त् ॥ ३०० ॥ हुं फडं तेन मनुना बलिं दद्याद्विचक्षणः ॥ ऐशान्यादिशि स्थाश्रित्य साधकप्रवरस्ततः ॥ ३०१ ॥ ईशानाय बलिं दद्यात्सर्वकामार्थ
 सिद्धये ॥ ॐ श्रां श्रीं श्रूं समुच्चार्य ॐ श्रां श्रां श्रां मथोच्चरेत् ॥ ३०२ ॥ हुं फडं तः समारव्यातो मंत्रो यं लोक दुर्लभः ॥ अनेन मनुना दद्याच्छक-
 लीपात्रसंस्थिता ॥ ३०३ ॥ बल्यर्थं सर्वकामार्थसिद्धये साधकोत्तमः ॥ एवमष्टबलीन् दद्यात्सर्वकामार्थसिद्धये ॥ ३०४ ॥ स्तंभं पाद्योपा-
 गमाश्रित्य कार्यमग्रे समाचरेत् ॥ पुष्पाक्षतान् समादाय ॐ ह्रां ह्रीं हूं समुच्चरेत् ॥ ३०५ ॥ स्तंभमंत्रो यमारव्यातः सर्वकामार्थसिद्धये ॥
 अनेन मनुना प्राज्ञस्तंभं संपूज्य निर्भयः ॥ ३०६ ॥ ततः पठेन्मंत्रमयं कवचं कार्यसिद्धये ॥ यस्य प्रसादमासाद्य साधको निर्भयो भवेत् ॥

॥ ३०७ ॥ ह्रां ह्रीं हूं ह्रः समुच्चार्य क्ष्रां क्ष्रीं क्षूं क्ष्रः समुच्चेत् ॥ ख्रां ख्रीं खूं ख्रः समुच्चार्य घ्रां घ्रीं घूं घ्रः स्ततो वदेत् ॥ ३०८ ॥ घ्रां घ्रीं घूं
 घ्रः समुच्चार्य झ्रं झ्रीं झूं झ्रः स्ततो वदेत् ॥ ह्रां ह्रीं हूं ह्रः समुच्चार्य क्लो क्लीं क्लूं क्ल्रः पुनर्वदेत् ॥ ३०९ ॥ श्रों श्रौं श्रूं श्रः साधकप्रोक्ता ज्रों ज्रौं
 ज्रूं ज्र्रः समुच्चेत् ॥ हुं हुं हुं हुं समुच्चार्य हुं हुं हुं हुं फट् अथोच्चेत् ॥ ३१० ॥ सर्वतोरक्षरक्षेतिरक्षरक्षेति भैरव ॥ नाथनाथपदं प्रोक्त्वा फडं
 तोयं महामनुः ३११ ॥ सर्वरक्षाकरप्रोक्तः साधकाभीष्टदायकः ॥ एवंविधायमतिमांस्तनोरक्षां विशालधीः ॥ ३१२ ॥ वीरशांतिमथो कु-
 र्यात्सर्वकार्यस्य सिद्धये ॥ यथासिद्धयतिकार्याणि साधकानां महेश्वरी ॥ ३१३ ॥ यावत्कुर्यान्नवीराणां शांतिसाधकसत्तमः ॥ तावन्न-
 जायते सिद्धिः साधकस्य कथंचन ॥ ३१४ ॥ स्मशानदेशे ये वीराशिरां स्यादायशासनं ॥ ममस्थितानि कुंतंति साधकानां मनोरथान् ॥ ३१५
 ॥ अपूजिताः पूजितास्ते सर्वकामफलप्रदाः ॥ वीरशांतिमथो वक्ष्ये साधकानां हिताय वै ॥ ३१६ ॥ यस्याः प्रसादमासाद्य साधकः सुरव-
 मेधते ॥ पद्ममष्टदलं कृत्वा तद्वाह्येषोडशं तथा ॥ ३१७ ॥ तद्वाह्येषु दलं चापि भूपुरंचततो लिरवेत् ॥ एवमंडलमालिरव्यसाधको निर्भयः
 स्थितः ॥ ३१८ ॥ मूलमंत्रेण नैवेद्यं भैरवाय समर्पयेत् ॥ आद्यपद्यस्य मध्ये तु तत्रैवाष्टभैरवान् ॥ ३१९ ॥ षोडशाब्दे महापद्मे ततः साधक-
 सत्तमः ॥ संपूज्य प्रयतो दद्यात् नैवेद्यं पायसस्य च ॥ ३२० ॥ मित्राणि षोडशं प्राज्ञे भैरवस्य महात्मनः ॥ कुलीशं सुकुलीशं च जामित्रं रामठारि-
 भौ ॥ ३२१ ॥ प्रचंडं चंडकेशं च चंडात्मानं च चामरं ॥ चारित्रं च चमत्कारं च चलं चारुभूषणं ॥ ३२२ ॥ चामीकरं चारुवहं कितवंचेति षोडश-
 ॥ नत्यंतनामभिः पूज्याः षोडशानंदपूरिताः ॥ ३२३ ॥ ततोष्टपत्रे संपूज्या ब्राह्म्याद्यामातृसत्तमाः ॥ स्वस्वदिक्षु महेंद्रादीन् पूजयेत्साधकोत्त-
 मः ॥ ३२४ ॥ ततोक्षतासमादाय विकिरंश्चक्रमंडले ॥ वीरशांतिपठेत्सम्यक्साधकः प्रीतमानसः ॥ ३२५ ॥ चंडप्रचंडोर्द्धकेशभीषणाभीष-
 णाभिधाः ॥ व्योमकेशो व्योमबाहो व्योमव्यापक एव च ॥ ३२६ ॥ एतान् वीरान् समाहूय ह्यायाहीति समुच्चरन् ॥ मंडले साधकश्रेष्ठो नैवेद्या-
 दिभिरर्चयेत् ॥ ३२७ ॥ एवमर्चा समाधाय साधको निर्भयः स्थितः ॥ पूर्वप्रोक्तान् सुधीः कृत्वान्यासान् अत्यंतसिद्धिदान् ॥ ३२८ ॥ पश्चिमा-
 भिमुरवो भूत्वामालामादाय पाणिना ॥ उच्चैस्तरांजपं कुर्यादागताय महात्मने ॥ ३२९ ॥ भैरवाय समीपे तु वामहस्तेन पायसं ॥ भोजयेच्च ज-

वृ. उज्यो. र्ण.
धर्मस्कंध.
उपासना
॥ ३४ ॥

पंकुर्यान्निर्भयः प्रीतमानसः ॥ ३३० ॥ तृप्तो देवो यदा ब्रूयाद्दूरं वरयवांछितं ॥ प्रणम्य दंडवद्भूमौ वांछितं वरमुच्चरेत् ॥ ३३१ ॥ गृहे चागत्य प्रय-
त उत्सवं च समाचरेत् ॥ अनेन मनुना देवी सिद्धेन जगती तले ॥ ३३२ ॥ असाध्यं नास्ति लोकेषु सत्यं सत्यं मयोदितं ॥ वचाचूर्णं पलं स्यार्धं तन्मा-
नं घृतसंयुतं ॥ ३३३ ॥ पद्मपत्रे विनिक्षिप्य त्रिशतं प्रजपेद्बुधः ॥ प्राशयेन्नियतो भूत्वा पुनर्लक्षत्रयं जपेत् ॥ ३३४ ॥ तं स्यैवं कुर्वतः प्रज्ञानिः सी-
मा भवति ध्रुवं ॥ गद्यपद्य मयी वाणी श्रुतस्याप्यवधारणं ॥ ३३५ ॥ अत्र वचाचूर्णं पक्षणांतु यावद्भिर्दिनैस्त्रिलक्षजपो भवति तावद्भाग-
नकृत्वा प्रत्यहमेकं भागं प्राशयेदिति सांप्रदायिकाः विवादप्रयोगविशेषः रुद्रयामले श्रुक्लपक्षे द्वितीयायां श्रुक्लवारे समाहितः ॥ पूर्वं-
वत्पूजयेद्देवं सिद्धान्तं च निवेदयेत् ॥ ३३६ ॥ पलार्द्धं च वचाचूर्णं तन्मानं घृतसंयुतं ॥ पद्मपत्रे विनिक्षिप्य त्रिसहस्रं जपेद्बुधः ॥ ३३७ ॥
त्रिसहस्रजपो विशेषः अन्यत्सर्वसमानं विवादक्षेत्रमध्ये तु देवं ध्यात्वा च तत्क्षणात् ॥ आप्तमंत्र्यमृदं प्राश्य संध्योपास्य स्वयं प्रभुं ॥ ३३८
॥ सप्तमाहास्त्रिकाले तु तत्पक्षोचैव सिध्यति ॥ मृत्युं जय महं वक्ष्ये यथा वच्छुणु सुंदरी ॥ ३३९ ॥ उत्तरायणकाले तु दक्षिणायनमेव च ॥
कालज्ञानमिदं ज्ञात्वा तत्त्वज्ञानं जपेत्पुमान् ॥ ३४० ॥ कृष्णाष्टम्यां चतुर्थ्यां वाप्यंमारकदिने ततः ॥ सात्तिकं बालरूपं च द्विभुजं चिंतये-
द्बुधः ॥ ३४१ ॥ अर्चयित्वा यथान्यायं सिद्धान्तं च निवेदयेत् ॥ यद्रूपं कथितं पूर्वमादि मध्यांतवर्जितं ॥ ३४२ ॥ तुषारकणिकापनासंध्यात्वा
देवं समाहितः ॥ सूकरीमुद्रया युक्तरवे चरी बहुमेलकं ॥ ३४३ ॥ ध्यानयोगेन मंत्रं च मनसापि जपेद्बुधः ॥ इत्येवं तु जपेत्लक्षं तदा मृत्युं ज-
यो भवेत् ॥ ३४४ ॥ मृत्युं नंगा लिकां क्षीबेत्सात्तिकं श्वेतरूपकं ॥ हृदये स्वासनं ध्यात्वा तन्मध्ये देवमास्थितं ॥ ३४५ ॥ नतस्य कालनी कान्ति
मूर्त्तिमंडलमाप्नुयात् ॥ कृष्णापक्षे चतुर्दश्यां भूमिपुत्रस्य वासरे ॥ ३४६ ॥ आराध्यविधिवद्देवं तस्याग्रे स्थापयेद्बुधः ॥ रोचनाहेमजे पात्रे
संपूज्य विधिनाथतां ॥ ३४७ ॥ गंधपुष्पादिना स्पृष्ट्वा तां जपेद्युतत्रयं ॥ तद्गतवर्त्तिं प्रज्वाल्य कपिलाधृतसेवितं ॥ ३४८ ॥ सौवर्णेनृक-
पाले वा पात्रे संगृह्य चांजनं ॥ संपूज्य च पुनर्जस्वात्पात्रं मंत्रसंग्रहं ॥ ३४९ ॥ ध्यात्वा वा द्वादशोरे तदा चांजनमाचरेत् ॥ वश्या भवति
ते सर्वे यान् यान्यश्रयति साधकः ॥ ३५० ॥ वंध्याचिकित्सां कुर्वाणो वालाकार्पांसं समर्चयेत् ॥ हरिद्रार्धपलं चैव वचाचूर्णं च तत्समं ॥ ३५१ ॥

उपा. स्त. ३
बहुक.
३७-१२४

॥ ३४ ॥

पेषयित्वा तु गोमूत्रे गोलकं घृतसंयुतं ॥ पद्मपत्रे विनिक्षिप्य स्थापयेद्देवसंनिधौ ॥ ३५२ ॥ प्रणिपत्य नमस्कृत्य जपेदुच्चैः सहस्रकं ॥ एवमेव
 प्रकारेण प्राशयेत्तुमहौषधं ॥ ३५३ ॥ श्रीमंतमायुष्मंतंच बन्धवंतंसुदर्शनं ॥ विद्यावंतं पुत्रवंतंसद्यः पुत्रमवाप्नुयात् ॥ ३५४ ॥ अन्यत्र
 वर्णलक्षं जपेन्मंत्रंततो सिद्धिर्भविष्यति ॥ हविष्यत्क्षणां कुर्याद्भूमिशाई जितेन्द्रियः ॥ ३५५ ॥ दशांशं हवनं कुर्यात्तिलाज्यमधुभिर्द्विजः ॥
 कोटिजपकृते मर्त्ये श्रीयमाप्नोत्यनुत्तमां ॥ ३५६ ॥ वश्याय मयुतं जप्त्वा रक्तपुष्पैर्दशांशतः ॥ होमं कुर्यात्करवीरैश्चैतैर्विद्यामवाप्नुयात् ॥
 ३५७ ॥ लक्ष्म्यास्यै कमलैर्होमो दीर्घायुर्दुर्वयाहुते ॥ गुडेन रोगनाशः स्यात् अपमृत्युनिवारणं ॥ ३५८ ॥ वस्त्रेण वस्त्रप्राप्तिः स्याद्धान्याभिर्धान्या
 न्यहोमतः ॥ पुत्रजीविफलैर्होमे सर्वसिद्धिमवाप्नुयात् ॥ ३५९ ॥ अश्वत्थसमिधा होमे पुत्राप्तिः सर्वसिद्धयः ॥ लवणघृतहोमेन शत्रून्मादक
 रं भवेत् ॥ ३६० ॥ काकोलूकमांसहोमाच्छत्रून्मारयते ध्रुवं ॥ समरात्रेण देवेशीस्मशाने च त्रिलक्षकं ॥ ३६१ ॥ जपित्वा बलिदानेन बटुकोद
 र्शने भवेत् ॥ बटवृक्षतले मर्त्ये त्रिलक्षं प्रजपेन्निशि ॥ ३६२ ॥ रसायनं च गुटिकाचेटकासिद्धिमाप्नुयात् ॥ विभीतकवृक्षतले यदिलक्षं ज
 पेन्नरः ॥ ३६३ ॥ वेतालभूतप्रेताश्च वश्यं भवन्ति निश्चयात् ॥ जुहुयाद्दारुणैर्भोजैरजोदोषैर्मधुराष्टुतैः ॥ ३६४ ॥ लक्षसंख्यातदर्धवाप्र
 त्यहं भोजयेद्विजान् ॥ चनितां युवतीं रम्यां प्रीणयेद्देवताधिया ॥ ३६५ ॥ होमांते धनधान्याद्यैस्तोषयेद्गुरुमात्मनः ॥ एवं कृते जगद्दशोरमा
 या भवनं भवेत् ॥ ३६६ ॥ रक्तोत्पलैस्त्रिमध्वत्कैरुणैर्वा हरिद्रजैः ॥ पुष्पैः पयोन्त्रैः सघृतैर्होमादिश्वंशं नयेत् ॥ ३६७ ॥ वाकसिद्धिं लप्ते मं
 श्रीपालाशकुसुमैर्हुते ॥ कर्पूरागरुसंयुक्तं गुग्गुलं जुहुयात्सुधीः ३६८ ॥ ज्ञानं दिव्यमवाप्नोति तेनैव स भवेत्कविः ॥ क्षीराक्तैरमृतारवंडैः हो
 मो सर्वापमृत्युजित् ॥ ३६९ ॥ दुर्वाभिरायुषे होमः क्षीराक्ताभिर्दिनत्रयं ॥ गिरिकर्णिभवैः पुष्पैर्नवधुकर्णिकारजैः ॥ ३७० ॥ मालतीकुसुमैर्हु
 त्वात्पुत्रांश्च वशं नयेत् ॥ कारंडकुसुमैर्वैश्यान् वृषलान् पाटलोद्भवैः ॥ ३७१ ॥ आत्मनामविलेपांतस्थितसाध्याह्वयान्वितं ॥ मंत्रमुच्चार्य जु
 ह्यान्मंत्रीमधुरलोडितैः ॥ ३७२ ॥ सर्षपैः पटुसंमिश्रैर्वशयेत्सार्थिवान्क्षणात् ॥ अनेनैव विधानेन सपत्नीतत्सुतानपि ॥ ३७३ ॥ जातिविल्य
 फलैः पुष्पैर्मधुरत्रयसंयुतैः ॥ नरनारी नरपतीन् होमतो वशयेत्क्रवं ॥ ३७४ ॥ मालतीकुसुमोद्भूतैः पुष्पैश्चंदनलोडितैः ॥ जुहुयात्कवितां मंत्री

मृज्ज्यो.र्णः
धर्मस्कंधः
उपासना
॥ ३५ ॥

लभते वत्सरानने ॥ ३७५ ॥ मधुरत्रयसंयुक्तैः फलैर्वित्त्वसमुद्भवैः ॥ जुहुयाद्दशये लोकान्श्रियं प्राप्नोति वांछितां ॥ ३७६ ॥ पाटलैः कुसुमैः
कुंदैरुत्पलैर्नगचंपकैः ॥ नद्यावर्त्तैर्विकचितैः कृतमालैर्जुहोतियः ॥ ३७७ ॥ जायते वत्सरादर्वाक्श्रियाविजितपार्थिवः ॥ साज्यमन्नं प्रजुहुया
द्भवेदन्नसमृद्धिमान् ॥ ३७८ ॥ कस्तुरीकुंकुमोपेतं कपूरं जुहुयाद्दशी ॥ कंदर्पादधिकंसद्यः सौंदर्यमधिगच्छति ॥ ३७९ ॥ लाजान् प्रजुहुयान्मं-
त्रीदधिक्षीरधृतछुतान् ॥ विजित्यरोमान्खिलान्जीवेच्च शरदांशतं ॥ ३८० ॥ पादद्वयंचमलजंपादंकुसुमकेसरं ॥ पादंगोरोचनायाश्चत्रीणि
पिष्ट्वाहिमांभरणा ॥ ३८१ ॥ विदद्यात्तिलकंभालेयान्पश्चाद्यैर्विलोकयेत् ॥ यान्स्पृशेत्स्पृशतो यो वै वश्याः स्युस्तस्यते चिरात् ॥ ३८२ ॥ क-
पूरकपिचोराणिसमभामानिकल्पयेत् ॥ चतुर्भागोजटाभांसितावतीरोचनामता ॥ ३८३ ॥ कुंकुमंसप्तभागं स्यात्द्विभागंचंदनं मतं ॥ अगंरं-
वभागं स्यात् एवं भगक्रमेण च ॥ ३८४ ॥ हिमाद्रिः कन्यकापिष्टमेतत्सर्वसुसादिनं ॥ योभाले तिलकंघत्ते कुर्याद्भूमिपती नरान् ॥ ३८५ ॥
वासितामदगर्वाद्यान्मदोन्मत्तान्मतंगजान् ॥ सिंहान्ब्याघ्रान्महासर्पान्भूतवेतालराक्षसान् ॥ ३८६ ॥ दशैनादेववशयेत्तिलकंधार-
येन्नरः ॥ अथस्तवराजपुरश्चरणप्रयोगानाहशिवागमसारे हविष्यान्नंचमाषान्नयवान्नंतंदुलानिवा ॥ ३८७ ॥ सकृज्जग्ध्वावाग्यतश्चभूमि
शायी जितंद्रियः ॥ एकादशसहस्रं वै पुरश्चरणमाचरेत् ॥ ३८८ ॥ स्तोत्रादौमूलमंत्रंचक्षुष्टोत्तरशतं जपेत् ॥ स्तोत्रांते च शतावृत्तिं कृत्वास्तो-
त्रंपठेत्पुनः ॥ ३८९ ॥ एवं संपुटितं कृत्वा देवं त्वापठेत्स्त्वं ॥ दशांशं हवनं कुर्यात्तद्दशांशेन तर्पणं ॥ ३९० ॥ मार्जनंतद्दशांशेन दशांशं विप्रभो-
जनं ॥ एवं कृते मनुष्यो वै प्राप्नुयान्मनसेप्सितं ॥ ३९१ ॥ मतांतरं प्रवक्ष्यामियं कृत्वानावसीदती ॥ प्रथमं न्यासपूर्वं हि स्तोत्रपाठं विधाय च ॥
३९२ ॥ शतं वा मंत्रजाप्यं हिनित्यं कृत्वा सुमंत्रकः ॥ जप्त्वा च विधिपूर्वं हियथाशक्त्या पुनः सुधीः ॥ स्तोत्रपाठं पुनः कृत्वा पूर्वैकान् नियमान् चरे-
त् ॥ स्तोत्राभ्यां संपुटं कृत्वा होमादि पूर्ववत् सुधीः ॥ ३९४ ॥ मयामतद्वयं प्रोक्तं सर्वेषां सुरवहेतवे ॥ प्रयोगांश्च प्रवक्ष्यामि लोकानां हित-
काम्यया ॥ ३९५ ॥ आपदुद्धारकं ये वै पठन्ति प्रत्यहं प्रिये ॥ तेषां दुर्लभं किंचिदसाध्यं यत्पुरैरेपि ॥ ३९६ ॥ दशावर्त्तंच मंत्रस्य पुरा कृ-
त्वापठेत्स्त्वं ॥ यंत्रादि पूर्ववत् कृत्वा त्रिकालं यः पठेदिह ॥ ३९७ ॥ रात्रौ वारत्रयं यो वै तस्य वश्यं जग्ध्वेत् ॥ प्रातश्चैकादशावृत्तिरा-

उपास्त-३
बहुक
अ-१२४

॥ ३५ ॥

त्रौवापुनरेवहि ॥ ३९८ ॥ पूर्ववच्चविधिंकृत्वापठनीयःस्तवःश्रुभः ॥ महानिशित्रिरावृत्तियःकरोतिसदाश्रुचिः ॥ ३९९ ॥ राजानोवशमायां-
 तिसभाशोभाकरोभवेत् ॥ शनौचप्रातरुत्थायदशावर्त्तिचरेदिह ॥ ४०० ॥ होमादिकंचसंपाद्यषण्मासादतुलांश्रियं ॥ शनौचैवाश्व-
 थमूलेपूजांयित्वाशिवंप्रिये ॥ ४०१ ॥ शतावृत्तिपठित्वातुजगद्ब्रह्मभतामियात् ॥ रवौचनापिमात्रेद्विजलेस्थित्वापठेदिह ॥ ४०२ ॥
 एकादशतथावृत्तिपठित्वाप्राप्नुयाच्छ्रियं ॥ पठेच्चरोगशांत्यर्थंनक्षत्रेषुष्यसंज्ञके ॥ ४०३ ॥ अष्टावृत्तिपठेद्योवैआरोग्यंलभतेध्रुवम् ॥
 रवौचब्राह्मणान्पूज्यपाठयेच्छतवारकं ॥ ४०४ ॥ वारेवारेचषण्मासंपठित्वासुतमाप्नुयात् ॥ समजन्मभवावंध्याजीवपुत्राभवेदिह ॥
 ४०५ ॥ कन्याकामोभवेद्योवैत्रिकालंरविवासरे ॥ षण्मासादप्सरानुत्यांलभतेस्त्रियमुत्तमां ॥ ४०६ ॥ वैद्यानांचअसाध्योवैरोगो-
 भवतियस्यच ॥ तस्यरोगस्यशांत्यर्थंपठेत्सोत्रमनुत्तमं ॥ ४०७ ॥ निष्फलश्चक्रतुर्यस्यभवतीहसदाप्रिये ॥ सहस्रावर्तनंकृत्वासफ-
 लश्चकृतुर्भवेत् ॥ ४०८ ॥ ग्रहणेचपठेद्योवैविधिनाचंद्रसूर्ययोः ॥ मनोदिष्टांतदासिद्धिंप्राप्नुयान्नात्रसंशयः ॥ ४०९ ॥ तीर्थेचैवशु-
 भेक्षेत्रेशिवस्यसन्निधौप्रिये ॥ पठित्वापुत्रमंत्रंचसद्यःसिद्धिंलभेदिह ॥ त्रिरावृत्तिंदशावृत्तिंविंशतिंवाशतावधिं ॥ सहस्रसंख्यया-
 वाथचैकादशसहस्रकं ॥ ४११ ॥ पुरश्चरणकंप्रोक्तंभैरवस्यमहात्मनः ॥ पुरश्चरणकंकृत्वापठतेनित्यमेवच ॥ ४१२ ॥ सद्यःसिद्धिय-
 थोक्तांहिप्राप्नुयान्नात्रसंशयः ॥ मानुषंजन्ममासाद्यदुःखभाजोभवंतिये ॥ ४१३ ॥ तेषजंतुसदादेवंभैरवंसुरवदायकं ॥ तद्दुःखंनैव
 विद्येतभैरवोनाशयेदिह ॥ ४१४ ॥ तस्माद्दुःखविनाशायभैरवोसेव्यतांजनैः ॥ मयादुःखविनाशायभैरवंरूपमाश्रितं ॥ ४१५ ॥ भैरवः
 सेवितोयेनतेनैवसेवितोह्यहं ॥ अहंभैरवरूपेणलोकानांसुरवदःसदा ॥ ४१६ ॥ मयावैभैरवस्यैवविधिराराधनस्यच ॥ विविधाराधनं
 कामान्प्राप्नुवंतितथाप्रिये ॥ ४१७ ॥ तत्तत्तथामयादेवीप्रोक्तंत्वांचप्रियासिमे ॥ स्थापनीयंत्वयालोकेसर्वेषांसुरवहेतवे ॥ ४१८ ॥ तिला
 नांचतथाहोमोगुग्गुलस्यतथापुनः ॥ मधुकानांचपुष्पैश्चब्रह्मवक्ष्येस्तथा ॥ ४१९ ॥ बिल्वीदलैस्तथादेवीगडूचीखंडकैस्तथा ॥ कर
 वीरस्यकुसुमैर्बधुजीवैस्तथापुनः ॥ ४२० ॥ औदुंबरसमिद्धिश्चपलाशस्यतथाप्रिये ॥ अनेकैश्चफलैर्देवीकदलीबीजपूरकैः ॥ ४२१ ॥

वृ-ज्ज्यो-र्ण-
मिश्रस्कंध-
उपासना
॥३६॥

माधुर्यैर्विविधैस्तस्य प्रीत्या होमं प्रकल्पयेत् ॥ घृतेन सितया प्रीतिर्जायते भैरवस्य च ॥ ४२२ ॥ कुंडानिविधानिह प्रोक्तानि कामभेदतः ॥
ब्रह्मभोज्यं प्रकर्त्तव्यं तस्य प्रीत्या प्रिये सदा ॥ ४२३ ॥ त्रिकोणं चैव षट्कोणं चतुष्कोणं तथापि वा ॥ हस्तमात्रं द्विहस्तं वा द्वात्रिंशदं गुलंतथा
॥ ४२४ ॥ दशांगुलं च नित्यं चेदेकादशांगुलावधि ॥ महाहोमे महत् प्रोक्तं लघुहोमे लघुस्मृतं ॥ ४२५ ॥ एतन्ने सर्वमारव्यातं तव प्रीत्यै म-
याशुभे ॥ सात्विकाय नवक्तव्यं वेदभ्रष्टाय वा तथा ॥ ४२६ ॥ संध्याहीनाय नो वाच्यमभक्ष्याभक्षकाय च ॥ पापिष्ठाय तथा देवी विश्वा
सराहिताय च ॥ ४२७ ॥ नवक्तव्यं तया देवी सत्यं सत्यं वदामि ते ॥ इति श्रुत्वा तथा देवी संहृष्टा च पुनः पुनः ॥ ४२८ ॥ नमस्कृत्वा तदाशंभू-
रव्यापयामास वैशुवि ॥ अथ न्यासे विशेषः भैरवकल्पे ॥ ईशानं मूर्द्ध्नि विन्यस्य मुखे तत्पुरुषं न्यसेत् ॥ ४२९ ॥ अघोरं हृदये
न्यस्य वामदेवं च गुह्यके ॥ सद्योजातं पद्मीन्यस्य पंचब्रह्मापि विन्यसेत् ॥ ४३० ॥ आवाहयेत्तदा देवं सद्यो मंत्रेण मूलतः ॥ मूलमंत्रेण
संयुक्तं चासनं चामदेवतः ॥ ४३१ ॥ सांनिध्यं मूलमंत्रेण चाघोरेण च पाद्यकं ॥ तत्पुरुषेण योगार्त्ति ईशाने देवमुद्रयोः ॥ ४३२ ॥ एवं तु
मंत्रयोगेन मुद्राषट्कं प्रदर्शयेत् ॥ नष्टद्रव्यस्य प्राप्त्यर्थं कुमारं बटुकं जपेत् ॥ ४३३ ॥ पूर्ववत् पूजयित्वा तु सिद्धान्नं च निवेदयेत् ॥ स-
हस्रं तु जपं कृत्वा विशेषाद्देवसंनिधौ ॥ ४३४ ॥ आराध्य प्राणिपातेन नष्टद्रव्यं चलभ्यते ॥ रामचंद्राश्च मकृतप्रयोगे शत्रुसेनाविनाशाय रा-
जादद्याद्दलितं प्रिये ॥ ४३५ ॥ पूर्वोक्तं राजसंदेवि बलिं निष्पाद्य मंत्रवित् ॥ संपूज्य पूर्ववत् देवं मध्यरात्रे महेश्वरी ॥ ४३६ ॥ अन्यनांगमजं
देवि सर्वलक्षणसंयुतं ॥ आनीय मूलमंत्रेण स्नापयित्वा शुभैर्जलैः ॥ ४३७ ॥ गंधमाल्यैरलंकृत्य देवस्थायै निधाप्यनं ॥ मूलमंत्रेण संप्रो-
क्ष्य संरक्ष्यास्त्रेण तं प्रिये ॥ ४३८ ॥ कवचेनावगुंठयामुद्रया घेनुसंज्ञया ॥ अमृतीकृत्य सर्वांते देवतास्त्वपिणे बलिं ॥ ४३९ ॥ रूपये-
त्पशवेत्युक्तानम इत्यर्चयेत्त्रिधा ॥ गंधादिकैस्ततो देविकर्णेतस्य प्रविक्षिपेत् ॥ ४४० ॥ पशुपाशाय इत्युत्का विद्महे तदनंतरं ॥ हिप्रकी-
र्णाय देवेशि धीमही तिततः परं ॥ ४४१ ॥ तन्नोजीवः समुच्चार्य वदेद्देवि प्रचोदयात् ॥ इत्येतां पशुगायत्री तपयित्वा महेश्वरि ॥ ४४२ ॥ निधा-
य पुरतः रवङ्गं ॐ ह्रीं काली विधीयते ॥ धीवज्जेश्वरि बलोहांते दंडायै नम इत्यथ ॥ ४४३ ॥ त्रिधा च पूजयेद्देवि मुष्टौ तस्य ततोर्चयेत् ॥

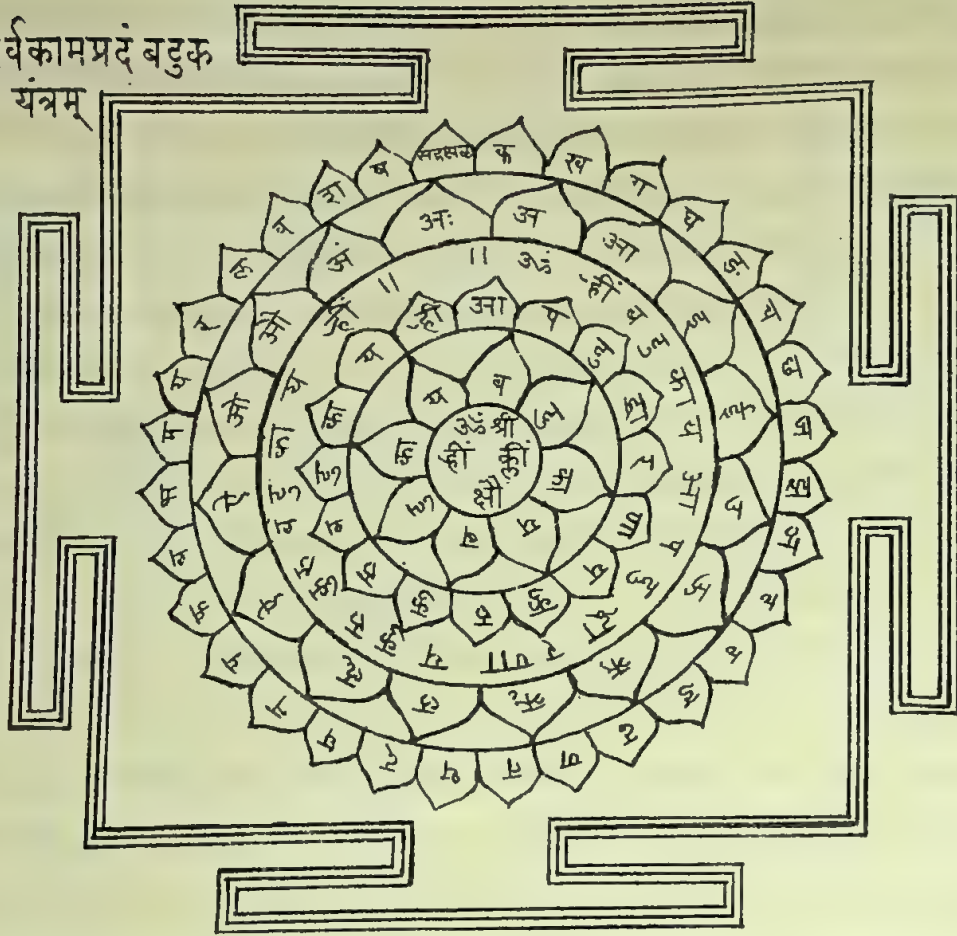
उपा-स्त-३
बटुक
अ-१२४

॥३६॥

॥ वागीश्वरीं च ब्रह्माणीलक्ष्मीनारायणीततः ॥ ४४४ ॥ मध्येग्रहेशदेवेशिउमामाहेश्वरीयजेत् ॥ इत्यर्चितं समादाय रवङ्गहस्ते महेश्वरि
 ॥ ४४५ ॥ आदाय मंत्रयेन्मन्त्री मंत्रेणानेन सुव्रते ॥ रेवज्रायासुरनाशाय देवकार्यार्थितत्पर ॥ ४४६ ॥ पशुच्छेद्यस्वयंशीघ्रखड्गनाथनमोस्तुते ॥
 तत उच्चार्य विधिवन्निश्चुल्लेखावसानकं ॥ ४४७ ॥ गोत्रनामचसंकीर्त्य कामनां समुदीर्य च ॥ श्रीभैरव इमं छागबलितुभ्य महं वदेत् ॥ ४४८ ॥
 प्रददेत्समुच्चार्य कुशपुष्पाक्षतान्वितं ॥ जलंपशोस्तु निक्षिप्य शिरसि श्रीशिवेततः ॥ ४४९ ॥ यज्ञार्थे पशवः सृष्टाः यज्ञार्थे पशुघातनं ॥ अत
 रत्वांघातयिष्यामितस्माद्यज्ञेवधोवधः ॥ ४५० ॥ इमं संबोधयेत्तस्य शिरःसृष्ट्वायुतं पशुं ॥ अस्त्रमंत्रं समुच्चार्य द्विंदियुगंततो वदेत् ॥ ४५१
 ॥ स्वाहेत्युच्चार्य तं रवङ्गतस्य स्कंधे नियोजयेत् ॥ स्वात्मानं भैरवं ध्यायन्नामैकेन महेश्वरी ॥ ४५२ ॥ प्रहारेण समुच्छेद्य बलि मंत्रमिमं पठेत्
 ॥ शत्रुपक्षस्य रुधिरं पिशितं च दिने दिने ॥ ४५३ ॥ भक्षयस्व गणैः सार्धं सारमेय समन्वितः ॥ शत्रुनामाक्षरैर्मन्त्रैर्विदुर्च्य मनुवित्तमः ॥
 ४५४ ॥ सैन्यं शत्रोर्बलित्वेन कल्पयित्वा महेश्वरी ॥ पशुना सह तस्यै न्यसम्पकृतस्मै निवेदयेत् ॥ ४५५ ॥ अनेन बलिदानेन संतुष्टो भैरवः
 स्वयं ॥ शत्रुसैन्यं विभज्याथ स्वगणेषुः प्रयच्छति ॥ ४५६ ॥ क्रुद्धः सभाजयेच्छीघ्रनात्रकार्याविचारणा ॥ अथ गजाश्वादिप्रयोगः
 तत्र सारसंग्रहे गजानां चतुरंगाणां विशेषाच्छांतयेततः ॥ ४५७ ॥ तच्छालासुपुराप्रोक्तं कुंडं कृत्वा यथाविधिः ॥ जुहुयात्पायसाद्यैश्च तिलै
 न्ययुतमुक्तवान् ॥ ४५८ ॥ तदा विप्रान् सक्ष्यभोज्यैस्तोषयेच्च सदक्षिणैः ॥ पूर्वोक्तेन प्रकारेण कलशान् स्थापयेत्ततः ॥ ४५९ ॥ तत्र गंधा
 दिभिः सम्यक् बडुके शंसमर्चयेत् ॥ अपिषिंचेज्जलैस्तेस्तान् गजानांश्चांश्च मंत्रवित् ॥ ४६० ॥ वंद्यं ते प्रत्यहं चैते गजाश्वापिनुरंगमाः ॥
 तेषां च रमेशक्तिर्महती जायते ततः ॥ ४६१ ॥ गजाश्वानामजेयाश्च भवेरनुद्विषतां यदा ॥ अस्मादन्यामहारक्षानास्तिभूमंडले खि
 ले ॥ ४६२ ॥ ॥ अथ सर्वकामप्रदं भैरवयंत्रमाह ॥ अथ यंत्रं प्रवक्ष्यामि बडुकस्य सुरार्चिते ॥ आलिरन्याष्टदलं पद्मं कर्णिका
 यां समा लिरवेत् ॥ ४६३ ॥ ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं क्षौ मिति तत्पत्रेषु परमेश्वरी ॥ बडुकायेत्यक्षराणि द्विरावृत्त्या लिरवेत्प्रिये ॥ ४६४ ॥ बहिः
 षोडशपत्राढ्यं पद्मं कृत्वा सुशोभनं ॥ तत्पत्रेषु लिरवेद्देवि शिषान् वणांस्तु षोडश ॥ ४६५ ॥ मंत्रश्च तद्बहिश्चापि पद्मं षोडशपत्रकं ॥

बृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥३७॥

अथसर्वकामप्रदं बटुक
यंत्रम्

तत्रतेषुलिखेदेविस्वरान् षोडशसुव्रते ॥ ४६६ ॥ द्वात्रिंशत्पत्रसं-
युक्तं पद्मकृत्वाथतद्बहिः ॥ कादिक्षांतलिखेत्तस्यपत्रेषु परमेश्व-
री ॥ ४६७ ॥ वेष्टयेच्चतुरस्त्रेणयंत्रमेतद्दशानने ॥ जयदंसुरवदं
वश्यंमृत्युदारिद्रनाशनं ॥ ४६८ ॥ श्रीप्रदंदुरितव्याधिदुष्टग्रह
निवृत्तनं ॥ भूतापस्मारकृत्यादिनृणांरक्षाकरं परं ॥ ४६९ ॥
अस्मात्परतरारक्षानास्तिनास्तिनसशयः ॥ अथत्रोतलतंत्रोक्त
भैरवयंत्रोद्धारः व्योमाब्जं वसुपत्रकेसरधरं शक्त्यावरं षट्दलं
॥ पद्मचाष्टदलततः सुविमलं भागे हृदिभोविलं ॥ वेदद्वार
विशालसुंदरतरं पुष्पादिगंधोत्कटं ॥ श्रीमद्भैरवसर्वमोह-
नकरं यंत्रं त्वदीयं भजे ॥ अथबलिविधानं ॥ शवंसिद्धम-
नुर्मन्त्री नित्यनैमित्तिकेरतः ॥ विघ्नदुर्गासिमभ्यर्च्य बलिं दत्त्वा
विधानतः ॥ ४७१ ॥ काम्यानि साधयेन्मन्त्री यथोक्तां सिद्धिं
माप्नुयात् ॥ अन्नशालिसमद्भूतं मांसं पक्वं सशर्करं ॥ ४७२
॥ लाजाचूर्णगुडापूपमाक्षिकेक्षुरसान्वितं ॥ घृतप्लुतं सर्व-
मेतदेकीकृत्य महेश्वरी ॥ ४७३ ॥ कृत्वाग्राससमाराध्य ब-
टुकेशं महेश्वरी ॥ प्रागुक्तेन विधानेन रक्तचंदनसंयुतैः ॥

उपा.स्त. ३
बटुकपट.
अ. १२४

॥३७॥

४७४ ॥ रक्तपुष्पाक्षतैर्देवी धूपैर्दीपैर्मनोहरैः तस्याग्रे मंडलं कृत्वा चतुरस्रं सुरेश्वरी ॥ ४७५ ॥ त्रिकोणमर्षितं तत्र पात्रे हेममये शुभे ॥ राजते वा
 थकारस्येवानिधायकवलं शुभं ॥ ४७६ ॥ अर्चयित्वाथ तत्पिंडं गंधाद्यैर्मूलमंत्रितैः ॥ बलिद्रव्याय इत्युक्तानम इत्यर्चयेत्ततः ॥ ४७७ ॥ ततो जलं
 समादाय चुलुकेन महेश्वरी ॥ मूलमंत्रं समुच्चार्य संबोध्य बटुकं प्रिये ॥ ४७८ ॥ इमं बलिगृह्ण्युभयं स्वाहांतं समुदीर्य च ॥ जलं समर्पयेत्तत्र चिंत-
 ये बटुकं प्रिये ॥ ४७९ ॥ स्वहस्ते बलिमादाय भुंजानं वरदं प्रभुं ॥ राजसोयं बलिर्देविकथितः सर्वसिद्धिदः ॥ ४८० ॥ राजसः सात्विकश्चेति-
 सात्विकं शृणुवल्लभे ॥ पूर्वोक्तेः सकलैर्द्रव्यैर्मंसहीनैः सुरेश्वरी ॥ ४८१ ॥ मुद्गसूपसमायुक्तैः पायसेन समन्वितैः ॥ मधुरत्रयसंयुक्तैः प्राग्बद्ध्या
 द्विचक्षणः ॥ ४८२ ॥ आदावंते प्रयोगस्य बटुकाय बलिं हरेत् ॥ राजसोमांसरक्ताढ्यपलत्रयसमन्वितः ॥ ४८३ ॥ विश्वसारे मेघकुक्कुटयोर्मंसं
 शाल्यन्नं घृतसंयुतं ॥ लाजाचूर्णमपूपंचगुडमिक्षुसमन्वितं ॥ ४८४ ॥ मरीचैर्जीरकैश्चैव गुडरवंडैस्तथैव च ॥ शालितंदुलभक्तंच गोक्षीरेण-
 समन्वितं ॥ ४८५ ॥ अन्यत्र ॥ पलत्रयं माषचूर्णं दधिक्षीरं घृतं तथा ॥ गुडोदनेन संयुक्तं मिश्रिकृत्य विचक्षणः ॥ ४८६ ॥ अथ तत्र सारोक्त
 बटुकमंत्राः निबंधे उद्धरे बटुकं दे तमापदुद्धारणं तथा ॥ कुरु ह्यं पुन ऊं तं बटुकं चत दुद्धरेत् ॥ ४८७ ॥ ह्रीं बटुकाय आपदुद्धारकाय कुरु कु-
 रु बटुकाय ह्रीं ॥ एकविंशत्यक्षरात्माशक्तिरुद्धो महामनुः ॥ ४८८ ॥ अस्य पूजा प्रयोगः ॥ प्रातः कृत्यादिप्राणायामांतं विधाय पीठन्यासं
 कुर्यात् यथा धर्माद्यनैश्वर्यांतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि बृहदारण्यक ऋषये नमः मुखे गायत्री छंदसे नमः हृदि बटुकपौ-
 रव देवतायै नमः ॥ ततो मूर्त्तिन्यासः ह्रीं द्रोः रं ईशानाय नमो गुष्टयोः ह्रीं द्वे रं तत्पुरुषाय नमस्तर्जन्योः ह्रीं त्रुं रुं अघोराय नमो मध्यं
 मयोः ह्रीं द्विं रिं वामदेवाय नमो नामिकयोः ह्रीं द्रं रं सधोजाताय नमो कनिष्ठयोः पुनस्तदंगुलिभिः शिरोवदनहृद्बुद्धपादेषु तत्तद्बीजादिका
 स्तत्तन्मूर्त्तिर्न्यसेत् तथा ऊर्द्धं प्राग्दक्षिणोदीच्य पश्चिमेषु मखेषु चतान्यसेत् तथा च निबंधे अंगुलीदेहवक्त्रेषु मूर्त्तिर्न्यसेद्यथापुरा सव्या-
 दिपंचह्रस्वाढ्यं शक्तिबीजं पुरःसरं ॥ ४८९ ॥ बकारं पंचह्रस्वाढ्यमीशादिषु योजयेत् ॥ ततः करांगन्यासौ यथा ह्रां बां अंगुष्ठाभ्यां
 नमः ह्रां बां हृदयानम इत्यादि च षड्दीर्घयुक्तम् तथा च निबंधे षड्दीर्घभाजया शक्त्या बकारेण चतहता ॥ अंगानि जातियुक्तानि

वृज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना

प्रणवाद्यानिकल्पयेत् ॥ ४९० ॥ ततो ध्यानं त्रिधा प्रोक्त बीजद्वयेन कुर्यात्सात्विकदिप्रभेदतः ॥ सत्यं यथा वंदे बालं स्फटिक सदृशं कुंतलोद्भासि
वक्रं दिव्या कल्पैर्नवमणिमयैः किंकिणी नूपुराद्यैः दीप्ताकारं विशदवसनं सुप्रसन्नं त्रिनेत्रं हस्ताभ्यां बटुकमनिशं शूलदंडौ दधानं ॥ ४९१ ॥
राजसं यथा उद्यद्भास्करसन्निभं त्रिनयनं रक्तांगसगस्त्रजं स्मेरास्यं वरदं कपालमभयं शूलदधानं करैः नीलग्रीवमुदारकौस्तुभधरं शीतां शुचूडो-
ज्वलं बंधूकारुणवाससं भयहरं देवं सदाभाषयेत् ॥ ४९२ ॥ तामसं यथा ध्यायेन्निलाद्रिकांतं शशि कलधरं मुंडमालं महेशं ॥ दिग्ब-
रूपिं गेकेशं डमरु मथसृणिवद्भ्रूलाभयानि ॥ नागं घंटा कपालं करसरसिरुहैर्बिभ्रतं भीमदंष्ट्रं ॥ सपकित्पत्रिनेत्रं मणिमयविलसकिं-
किणी नूपुराढर्यं ॥ ४९३ ॥ सात्विकं ध्यानमारख्यातमपमृत्कविनाशनं आयुरारोग्यजननमपवर्गफलप्रदं ॥ ४९४ ॥ राजसं ध्यानमारख्या-
तं सर्वकार्यसिद्धिदं ॥ तामसं शत्रुशमनं कृत्याभूतगदापहं ॥ ४९५ ॥ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शरं वच्छापनं कृत्वा अस्य पूजायंत्रं
धर्माधर्मादिभिः क्लृप्तपीठे पंकजशोभिते ॥ ४९६ ॥ षट्कोणात्स्त्रिकोणस्थे व्योमपंकजशोभिते ॥ ४९७ ॥ ततो मूलेन मूर्तिसंकल्प्य पूर्व-
वद्भ्यात्वा वाहनादिकं कुर्यात् तत्रक्रमः मूलादिसद्योजातमंत्रेणावाहनम् मूलादिवा म देवेन स्थापनं मूलेन सन्निरोधनं तत्पुरुषेणयो-
निमुद्राप्रदर्शनं ईशानेन चंदनमिति विशेषः ततः कर्णिकायां चतुर्दिक्षु कोणे धीशानादीन् पूजयेत् ततो व्योमपंकजदलेषु असितांगादीन् भैर-
वान् पूजयेत् ततः षट्कोणेषु पूर्वादिद्वांबाहृदयायनमः इत्यादि नाषडंगानि पूजयेत् ततः पूर्वादि डाकिनी शाकिनी लाकिनी काकिनी हाकिनी
मालिनी देवीपुत्रानष्टदिक्षु यजेत् उमापुत्रान् रुद्रपुत्रान् मातृपुत्रान् दक्षिणतोयजेत् ऊर्ध्वं ऊर्ध्वं मुरवीपुत्रान् अधो अधो मुरवीपुत्रान् तद्द-
हिरष्टपत्रेषु लोकेशान् बटुरूपान् पूजयेत् तद्दहिः पूर्वब्राह्मीपुत्रायनमः ईशाने ॐ माहेश्वरीपुत्रायनमः उत्तरे वैष्णवीपुत्रायनमः अनि-
ले कौमारीपुत्रायनमः पश्चिमे इंद्राणीपुत्रायनमः निरुते महालक्ष्मीपुत्रायनमः याम्ये वाराहीपुत्रायनमः वायवे चामुंडापुत्रायनमः त-
थाच निबंधे ब्राह्मिणीपुत्रकं पूर्वे माहेशीपुत्रमीश्वरे वैष्णवीपुत्रकं सौम्ये कौमारीपुत्रमानले तद्दहिः इंद्राणीपुत्रकं भूयः पश्चिमे पूजयेत्-
तः महालक्ष्मीसुतं पश्चाद्रक्षोदिशिसमर्चयेत् ॥ ४९८ ॥ वाराहीपुत्रकं याम्ये चामुंडापुत्रमानिले तद्दहिर्दश दिक्षु हेतुकत्रिपुरांतक वेताल

उपास्तः ३
बटुकपट-
अ-१२४

वह्नि जिह्वा कालांतक करालक एकपाद भीमरूप अचल हाटके श्वरान्पूजयेत् ततो योगिनी सहित दिव्य योगी शायनमः एवं योगिनी सहि-
 तांतरीक्ष योगिनी शायनमः एवं योगिनी सहित भूयिष्ठ योगिनी शायनमः इति ईशानाग्निर्ऋतेषु पूजयेत् अस्य पुरश्चरणमेकविंशतिलक्ष-
 जपः तथा च वर्णलक्षजपेन्मंत्रं हविष्यासिजितेन्द्रियः तद्दशांशं प्रजुहुयात्तिलैर्मधुरसंयुतैः ॥ ४९९ ॥ अथ बलिदानं पूर्वविघ्नदुर्गरामारा-
 ध्यबलिदद्यात् शाल्यन्नपलसंसर्पिलजचूर्णानिशर्करा ॥ ५०० ॥ गुडमिस्तुरसापूपोर्मध्वक्तेः परिमिश्रितैः ॥ कृत्वा कवलमाराध्य देवंप्रा-
 गुक्तवर्त्मना ॥ ५०१ ॥ रक्तचंदनपुष्पाद्यैर्निक्षितस्मै बलिं हरेत् यद्वा अमूनांगमजंहत्वारजसंप्रागुदीरितं ॥ ५०२ ॥ बलिप्रदानसमये रिपूणां
 सर्वसैन्यकं ॥ निवेदयेद्बलित्वेन बटुकायावशेष्यधीः ॥ ५०३ ॥ विदर्भयेच्छत्रुनाम्ना बलिमंत्रंतदासुधीः शत्रुपक्षस्य पिशितं रुधिरं च दिने दिने
 ॥ ५०४ ॥ भक्षयस्व गणैः सार्द्धं सारपेयसमन्वितं ॥ बलिमंत्रोयमारव्यातः सर्वेषां विजयप्रदः ॥ ५०५ ॥ अनेन बलिना हृष्टो बटुकः रिपुसैनिकं
 ॥ सर्वगणेष्यो विभजेदामिषं क्रुद्धमानसः ॥ ५०६ ॥ एवं कृते परबलं क्षीयते नात्र संशयः ॥ ५०७ ॥ ॥ इति श्री हरिकृष्णवि-
 निर्मते वृ-ध-उ- श्री बटुकोपासनाध्याये श्रीमद्बटुक भैरवपटल निरूपणं नाम प्रकरणं ॥ ॥
 ॥ अथ श्री बटुक भैरव दीपदानं ॥ उक्तं चाशिवागमे ॥ पार्वत्युवाच ॥ देवदेव जगन्नाथ भक्तानुग्रहकारक ॥ दीपदानविधिं ब्रूहि
 बटुकस्य महात्मनः ॥ १ ॥ महादेव उवाच ॥ ॥ नोक्तपूर्वमहेशानि दीपं वै भैरवस्य च ॥ आपत्काले महादेवी दीपयागं समाचरेत् ॥ २ ॥
 नतिथिर्न च नक्षत्रं न योगः करणं शशी ॥ न राशिर्न च सूर्यादिग्रहान् नैव विचिंतयेत् ॥ ३ ॥ यदा चोत्पद्यते कार्यं दीपं तत्र प्रयोजयेत् ॥ त्रिकोणं
 चैव षट्कोणमेवं चंत्रं समुद्धरेत् ॥ ४ ॥ तत्र दीपं प्रतिष्ठाप्य यथोक्तं ध्यानयोगतः ॥ क्रूरकार्येषु सर्वेषु ध्यानं वैतामसं स्मृतं ॥ ५ ॥ वश्ये विद्दे-
 षणे स्तंभैराजसंपरि कीर्तितं ॥ सात्विकं सर्वकार्येषु ध्यानभेदः प्रकीर्तितः ॥ ६ ॥ पात्रस्य वर्तिकायाश्च मानं तैलस्य सुंदरी ॥ पलैः षोडशकैः पा-
 त्रमर्द्धं तैलस्य भामिनी ॥ ७ ॥ वर्तिमानं महेशानि तंतु षोडशकैः शुभैः ॥ सौवर्णराजतं ताम्रं दीपपात्रं प्रशस्यते ॥ ८ ॥ त्रिषष्टिपलमानं स्या-
 न्महत्कार्ये विशेषतः ॥ प्रयोगेषु च सर्वेषु लोहपात्रं प्रशस्यते ॥ ९ ॥ मारणोच्चाटने चैव मानमेतत्प्रकीर्तितं ॥ आसने उपविश्याथ सम्यक्वै-

कृष्णकंबले ॥ १० ॥ तद्दिनात्तद्दिनं यावत्तावदष्टोत्तरं शतं ॥ पार्वत्युवाच ॥ यः सूचितो पुरानाथविधिर्वै बटुकस्य च ॥ ११ ॥ तं ब्रूहि येन देवे-
शपट्कर्मणि प्रसाधयेत् ॥ ईश्वर उवाच ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि बटुकस्य वरानने ॥ १२ ॥ दीपदानं सर्वकार्यसाधनं प्रत्यथावहं ॥ चतुर-
स्रांभुवं सम्पक्कल्पयेत् सुरवंदिते ॥ १३ ॥ गोमनेनोपलिप्याथ मंडलं रचयेत्ततः ॥ कीलाष्टकं चाष्टदिक्षु दद्याद्दृष्टेण वेष्टयेत् ॥ १४ ॥ कीला-
निक्षीरवृक्षस्य कार्याणिकुलसुंदरी ॥ तेषु कीलेषु विधिवत् बलिं दीपसमन्वितं ॥ १५ ॥ पूर्वादिपूजितं रक्तचंदनैः करवीरजैः ॥ ज्हीजयं-
ताय कुसुमैः ज्हीमेघोराय सुंदरी ॥ १६ ॥ ज्हीचामीकराय तथा ज्हीं प्रसिद्धाय वै नमः ॥ ज्हीतीक्ष्णाय प्रचंडाय करालाय कपालिने ॥ १७ ॥
तंत्रांतरे जयंतश्चाथ घोरोथ चामीकरसितांगकौ ॥ भीषणश्च प्रचंडश्च करालश्च कपालिनः ॥ १८ ॥ नमस्कृत्य गणेशानं गुरुं क्षेत्रेशमे-
व च ॥ तन्मध्ये विलिखेत् स्पष्टं रक्तचंदनवारिणा ॥ १९ ॥ चतुरस्रसमंबाह्ये तन्मध्ये तु षडस्त्रकं ॥ तन्मध्ये त्र्यस्त्रमालिरव्यतत्र देवं विचिंतयेत् ॥
॥ २० ॥ तंडुलैः पूरयित्वा तु रक्तचंदनलोलितैः ॥ पीठपूजाविधाय पात्रं संस्थाप्य तत्र वै ॥ २१ ॥ तत्तत्कार्यवशाद्देवी तच्च द्रव्यं प्रपूरयेत् ॥ ग-
व्यमाकर्षणैकृत्यै कौसुंभं स्तंभने स्मृतं ॥ २२ ॥ तिलतैलं तथा गव्यं धृतं वश्ये प्रकल्पयेत् ॥ कटुतैलं द्वेषणे च मारणे राजिकं स्मृतं ॥ २३ ॥ आ-
ज्यं चोष्टं माहिषं च मेषमुच्चाटने मतं ॥ अथवा तिलतैलं तु सर्वकार्ये प्रशस्यते ॥ २४ ॥ बंदीबंधनमोक्षे च तथा भूतपिशाचके ॥ सार्धपतैल-
मापूर्य दीपदानं विधीयते ॥ २५ ॥ शतमष्टोत्तरं चाथ पलानि प्रथमे विधौ ॥ अष्टाशीति द्वितीये च परे षाविंशतिः प्रिये ॥ २६ ॥ सर्वकार्येषु
देवेशी संख्या प्रोक्ता त्रिधा त्रिवै ॥ शुभकार्ये तान्त्रमयं विपरीते तु लोहजं ॥ २७ ॥ शुभे सोम्य मुरयो दीपो अशुभे दक्षिणा मुरवः ॥ शतेन त्रिंश-
तेनाथ सहस्रेणाथ वर्तिकां ॥ २८ ॥ कारयित्वा शुभे पात्रे संस्थाप्य ज्वालयेत् तथा ॥ दीपं सम्यक् प्रपूज्याथ तत्र संकल्पमाचरेत् ॥ २९ ॥ प्र-
णवं पूर्वमुधृत्य ततो लज्जारमामथ ॥ कामं लज्जारमामौ च सर्वज्ञेति पदंततः ॥ ३० ॥ डें तं तथा च चंडेति पराक्रमपदंततः ॥ डें तं बटुकमु-
धृत्य ड्मं दीपंततो वदेत् ॥ ३१ ॥ प्रगृहाण चिंतितं च सर्वकार्याणि साधयेत् ॥ दुष्टान्नाशाय युग्मांते त्रासयेति पदं द्विधा ॥ ३२ ॥ सर्वतो-
ममरक्षां च कुरु युग्मं च वर्मच ॥ अस्त्रमग्निवधूः प्रोक्तो दीपदाने मनुस्त्वयं ॥ ३३ ॥ तंत्रांतरे ॥ प्रणवं पूर्वमुच्चार्य मायां वाणीततो वदेत् ॥

कमलाकामवाणिचसर्वज्ञायततोच्चरेत् ॥ ३४ ॥ प्रचंडपराक्रमायबटुकायस्वस्वपकं ॥ कार्याणिसाधयद्द्वंद्वदुष्टान्नाशयनाशय ॥ ३५ ॥
 सर्वतोममरक्षाचकुरुद्द्वंद्वहुफट्स्वाहा ॥ अनेनमनुनादेविगृह्यपुष्पाक्षतंजलं ॥ ३६ ॥ बटुकायद्दमंदीपंनिवेद्यामिसंवदेत् ॥ प्रतिष्ठांपूजनं
 सांगंबलिदेवायदापयेत् ॥ ३७ ॥ तेनदीपंपरिज्वाल्यबटुकायबलिंहरेत् ॥ तैलाभ्यंगंपुराकृत्वाबटुकंभोजयेत्ततः ॥ ३८ ॥ दधिदुग्धघृता-
 द्यैश्रवटकैःस्नेहपाचितैः ॥ नवदेदशुभंवाक्यंयावद्विपस्थसाधनं ॥ ३९ ॥ अथान्यमपिवक्ष्यामिसाधनंपरमाद्भुतं ॥ वश्येविद्वेषणेस्तंभेक-
 र्त्तव्योयंसुरेश्वरी ॥ ४० ॥ कन्यार्थीचसुतार्थीचदीपंप्रज्वालयेत्ततः ॥ दीपनाशेपुनर्दीपंकृत्वाशांतिंतुकारयेत् ॥ ४१ ॥ गणेशान्बटुकान्कन्या
 भोजयेद्विघ्नशांतये ॥ पंचवर्षाभवेत्कन्यानववर्षागणेश्वरः ॥ ४२ ॥ षट्चाष्टौबटुकःसाक्षान्गणेश्वरः ॥ ४३ ॥ ततोशांतिस्तुतिंकुर्या-
 द्बटुकस्यमहात्मनः ॥ ४४ ॥ यस्मार्चनेनविधिनाकिमपीहलोकेकर्मप्रसिद्धमितिनामफलंप्रसूते ॥ द्वैजंचतत्सकलसाधकचित्तवृत्तिचिं-
 तामणिंसुरगणाधिपतिंममि ॥ ४५ ॥ स्क्तांबरंज्वलनपिंगजटाकलापज्वालावलीकुटिलचंडधरप्रचंडं ॥ बालार्कद्योतिफलमुत्पलधातु-
 वर्णंदेवीसुतंबटुकनाथमहंनमामि ॥ ४६ ॥ हरतुकुलगणेशोविघ्नसंधावशेषान्भयतुकुलसपर्यापूर्णतांसाधकानां ॥ पिबतुबटुकनाथः
 शोणितंनिदकानांदिशतुसकलकामान्लौकिकानांगणेशः ॥ ४७ ॥ अयंदीपविधिःप्रोक्तोबटुकस्यतवानघे ॥ गोपनीयःप्रयत्नेनसत्यंसत्यं
 वदाम्यहं ॥ ४८ ॥ अन्यत्रविशेषः । दीपस्यदक्षिणेभागेदक्षिणांग्रामधोमुखीं ॥ छुरिकांनिरवनेद्भूमौशत्रुपक्षनिबर्हिणीं ॥ ४९ ॥ षो-
 डशांगुलविन्यासांशलाकांस्वर्णनिर्मितां ॥ दीपस्यदक्षिणेभागेस्थापयेत्साधकोत्तमः ॥ ५० ॥ यथाकामेतथाध्यानंकारयेत्साधकोत्तमः ॥
 अथजयद्रथयामलमतमनुस्मृत्यश्रीरामचंद्राचार्यः ॥ एवंदीपविधिःप्रोक्तोह्यावरणानिप्रपूजयेत् ॥ ५१ ॥ बटुकाष्टकमष्टासुदिसुवै-
 भैरवाष्टकं ॥ राकिन्यादिभवेदष्टौपरिवाराष्टकंततः ॥ ५२ ॥ गणाष्टौशक्तयश्चाष्टौपूजेच्चविशेषतः ॥ अंबाष्टौपादुकाष्टौचसायुधौवाह-
 नौतथा ॥ ५३ ॥ परिवारसमायुक्तौसपुत्रौचसपत्निकौ ॥ सर्वांद्देवान्प्रपूज्याथावरणेनसमन्वितान् ॥ ५४ ॥ मध्येतुपूजयेद्द्वंबटुकं
 दीपमध्यतः ॥ पंचोपचारैःसंपूज्यधूपदीपादिभिःक्रमात् ॥ ५५ ॥ कवचस्तवराजचआपदुद्धारणंजपेत् ॥ स्तवराजचकवचंदीपाग्रेप्रप-

वृज्योर्ग
धर्मस्कंधः
उपासना
॥ ४० ॥

ठेत्पुनः ॥ ५५ ॥ मंत्रलक्षजपेद्देवीकवचमयुतपठेत् ॥ सहस्रंस्तवराजचकार्यमुद्दिश्यमंत्रवित् ॥ ५६ ॥ कलौचतुर्गुणंप्रोक्तं दीपाग्रे प्रपठे-
त्सदा ॥ सूर्यस्तिकालमारभ्ययावत्सुर्योदयोभवेत् ॥ ५७ ॥ तावन्मंत्रजपेद्वात्रौ कार्यमुद्दिश्यमंत्रवित् ॥ आदौ तु बलिदानं वै पाठहो मादिकं
ततः ॥ ५८ ॥ होमांते च जपांते च पुनर्बलिं समुद्धरेत् ॥ अष्टमीदिनमारभ्ययावत्कृष्णाचतुर्दशी ॥ ५९ ॥ तावन्मंत्रजपेद्वात्रौ सर्वकार्यप्र-
साधनं ॥ नदीतीरे शिवागारे बिल्वमूले गिरौ तथा ॥ ६० ॥ गुहायां सिद्धपीठे च सन्निधौ भैरवस्य च ॥ पुत्रः प्राप्तिः सहस्रे स्यात् द्विगुणे च-
धनागमः ॥ ६१ ॥ त्रिगुणे बंधनान्मुक्तिः चतुःसंख्ये प्रियागमः ॥ बाणसंख्ये स्तंभनस्यात् रससंख्ये क्षयो भवेत् ॥ ६२ ॥ सप्तसंख्ये जगद्-
इयमष्टसंख्येतु मोहनं ॥ अंकसंख्ये महोत्साहो उच्चाटो दशसंख्यके ॥ ६३ ॥ एकादशेन देवेशी ह्यखिला सिद्धयः स्मृताः ॥ लक्षणेनैकेन
देवेशी चक्रवर्ती भवेत् ध्रुवं ॥ ६४ ॥ कोटिसंख्ये महादेवी भवेद्भैरवसंनिभः ॥ नौकाया व्यवहारे च जपेत्सप्तशतं तथा ॥ ६५ ॥ ऋषिकर्म
णिवाणिज्ये रुद्रसंख्या शतानि च ॥ दीपाग्रे कलशाग्रे च त्रिकोणेरसकोणके ॥ ६६ ॥ अणिमाद्यष्टसिद्धीनां पूजनं परिकीर्तितं ॥ अष्ट
दिक्षु ततः कुर्याद्भूतानामपसर्पणं ॥ ६७ ॥ वैतालाश्च पिशाचाश्च राक्षसाश्च सरिसृपाः ॥ अपः सर्पंतु ते सर्वे यावत्पूजां करोम्यहं ॥ ६८ ॥
गोमयेनोपालिभे च भूमौ मंडलमालिखेत् ॥ त्रिकोणं रसकोणं च ह्यष्टकोणं च भूपुरं ॥ ६९ ॥ एवं मंडलमालिख्य दीपपात्रं हि स्थापयेत्
॥ दीपपात्रे च पूर्वोक्तं यंत्रं संलिख्य मंत्रवित् ॥ ७० ॥ बीजं विलिख्य तन्मध्ये वर्ति तैलं च निक्षिपेत् ॥ घृतं वा पूरयेद्दिहान्ततो दीपं प्रबोधयेत्
॥ ७१ ॥ ततो दीपस्य प्राणानां प्रतिष्ठापनमाचरेत् ॥ पंचोपचारैर्बटुकं पूजयेत्तत्र मानवः ॥ ७२ ॥ दीपस्य कलशे तत्र कुर्यादावरणार्चनं
॥ बलिदानं ततः कार्यं दीपस्य प्रार्थना ततः ॥ ७३ ॥ दीपाग्रे च यथाशक्ति गायत्रींबटुकस्य च ॥ जपेद्दीपं समर्प्यथि कवचं प्रजपेत्ततः ॥
मंत्रं जप्त्वा पुनर्वर्मपठेन्मंत्रं ततः परं ॥ स्तवराजं पठित्वा तु मंत्रं जप्त्वा निवेदयेत् ॥ ७५ ॥ महाभैरवतंत्रमनुस्मृत्याह ॥ पुरुषोत्तम
पादाब्जश्रीब्रह्मार्पितमौलिना ॥ क्रियते रामचंद्रेण दीपदानविधिः शुभः ॥ ७६ ॥ तत्र शुद्धकालः वैशाखश्रावणाश्वीनकार्ति-
कादिकपंचके ॥ शुक्लपक्षे प्रकर्तव्यायावत्कृष्णाचपंचमी ॥ ७७ ॥ सप्तमी पूर्णिमा चैव द्वितीया पंचमी तथा ॥ त्रयोदशी च दश-

उपा-स-३
बटुक
अ-१२४

॥ ४० ॥

मीतृतीयाप्रतिपत्तथा ॥ ७८ ॥ द्वादशीचतथाषष्टियेतास्थुस्तिथयः शुभाः ॥ सौभाग्यशोभनायुष्मानसुकर्माधृतिप्रीतयः ॥ ७९ ॥
वृद्धिवैधृतिपाताश्चरतेयोगाः शुभाः स्मृताः ॥ बालवं कौलवं चैवगरंचेतिशुभानिवै ॥ ८० ॥ ग्रीष्मविनाशुभाः पंचत्रयतवः परिकीर्तिताः ॥
मासद्वयात्मकाश्रेष्ठादिनंदिनार्द्धमेवच ॥ ८१ ॥ सूर्योदयसमारभ्ययावदस्तंगतोरविः ॥ अहोरात्रिप्रमाणेनग्रीष्मादिपरिकीर्तिताः ॥
८२ ॥ दिवापूर्वाह्नकोकालः रात्रौनिशीथएवच ॥ यद्वासर्वत्ररात्रौतुसूर्यचंद्रपरागयोः ॥ ८३ ॥ अर्द्धोदयेमहाष्टम्यांकालमोहश्चरात्रिके
॥ अथपात्रस्यधातुमानं ॥ सौवर्णसिद्धिदं पात्रं वश्येरोज्यं प्रकल्पयेत् ॥ ८४ ॥ विद्वेषणकरं लौहं मारणे मृन्मयंतथा ॥ उच्चाटनकरं का-
स्यं मोहे पित्तलजं स्मृतं ॥ ८५ ॥ अन्नोक्तसर्वकर्मेषु सर्वाभावे तु ताम्रजं ॥ अथसूत्रमानं ॥ इयेतं शांतीं तथा पीतं स्तंभे वश्ये तुरक्तकम् ॥
८६ ॥ मांजिष्टद्वेषणे प्रोक्तं मारणे कृष्णसूत्रजं ॥ सर्वाभावे महादेवी श्वेतसूत्रं प्रशश्यते ॥ ८७ ॥ अथवर्त्तिमानं ॥ एकापंचतथासप्तए-
कविंशतिसंख्यया ॥ अयुग्माथ प्रकर्त्तव्यायुग्मानैवतु कारयेत् ॥ ८८ ॥ वर्त्तिरेका प्रकर्त्तव्यातिस्त्रोवावर्त्तयस्तथा ॥ अथघृततैलमानं
॥ गोघृते सर्वसिद्धिः स्यात् माहिषं मारणे स्मृतं ॥ ८९ ॥ उष्ट्रीयं द्वेषणे प्रोक्तं गाडरं शांतिकर्मणि ॥ आजमुच्चाटणे कार्यं सर्वाभावे च गो-
घृतं ॥ ९० ॥ घृताभावे भवेत्तैलं प्रयत्नेन विवर्जयेत् ॥ घृतेन दीपो दातुं स्तिलतैलेन वा पुनः ॥ ९१ ॥ वसामेदोद्भवं तैलं प्रयत्नेन विवर्ज-
येत् ॥ अथपात्रमानं ॥ विंशत्पलमिते पात्रे बुध्नाये षडंगुलं ॥ ९२ ॥ विस्तारे अंगुलान्येव षोडशः परिकीर्तितः ॥ पंचाशत्पल गव्यं च
वश्ये चौरादिकर्मणि ॥ ९३ ॥ त्रिंशद्दशपले पात्रे मानं तद्वत्प्रकीर्तितं ॥ षष्टिपलमिते पात्रे बुध्नाये नवांगुलं ॥ ९४ ॥ अंगुलानि चतु-
विंशदायामे परिकल्पयेत् ॥ पंचसप्तमिते तैले सर्वशत्रुविनाशनं ॥ ९५ ॥ द्विपंचाशत्पले पात्रे बुध्नाये तु षष्टिमत् ॥ शतपलमिते
तैले दीपाद्वैरिविनाशनं ॥ ९६ ॥ शतपलमिते पात्रे उच्छ्रायोद्वादशांगुलः ॥ द्वात्रिंशच्चैव आयामे तन्मध्ये तु सहस्रकं ॥ ९७ ॥ सर्वक-
र्मणिसिद्धिः स्याद् द्विपेपलसहस्रके ॥ सपादशतपात्रे च पंचोत्तरशताधिके ॥ ९८ ॥ पंचदशांगुलोच्छ्रायं व्यायामेषु त्रिंशके ॥ अयु-
तपलदीपश्च निगडाहंदिमुक्तये ॥ ९९ ॥ सहस्रपलदीपे च बंदिमोक्षः प्रजायते ॥ त्रिंशत्पलमिते पात्रे मान्यं चैव तु पूर्ववत् ॥ १०० ॥

बृ-ज्यो-र्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ४१ ॥

त्रिंशत्पलमिते तैले दिना न्येकोनविंशतिः ॥ कन्याभिकांक्षी तैलेन प्रत्यहं दीपमाचरेत् ॥ १०१ ॥ ईप्सितांलभते कन्याभैरवस्य प्रसा-
दतः ॥ नृपपलमिते पात्रे उच्छ्रायं चरसांगुलं ॥ १०२ ॥ विंशत्पलमिते दीपे प्रत्यहं विंशतिर्दिनं ॥ सर्वरोगविनाशाय क्षयापस्मारदारुणे ॥
१०३ ॥ दशपलमिते पात्रे बुधोच्छ्राये तु त्रिंशतं ॥ दशपलमितं तैलं प्रत्यहं सप्तवासरे ॥ १०४ ॥ राजवश्यकरं क्षिप्रं यदि साक्षाज्जगत्पतिः
त्रिंशत्पलमिते पात्रे बुधोच्छ्राहे तु पूर्ववत् ॥ १०५ ॥ त्रिंशत्पलमिते तैले क्षुद्ररोगविनाशकृत् ॥ एकादशपलमिते उच्छ्राये तु षडंगुलं ॥ १०६ ॥
पंचविंशत्पले तैले दीपे भूतादिनाशनं ॥ एकादशपले पात्रे बुधोच्छ्रायं तु पूर्ववत् ॥ १०७ ॥ नृपपलमिते तैले ग्रहपीडानिवारणं ॥ शतपल
मिते पात्रे बुधोच्छ्राये तु षोडश ॥ १०८ ॥ व्याधामंतु भवेत्सार्द्धं चतुर्विंशतिरंगुलैः ॥ तन्मध्ये च प्रकर्त्तव्यो दीपो शतत्रयात्मकः ॥ १०९ ॥ सिंह
व्याघ्रादिसर्पिणां भयं नैव प्रजायते ॥ एकादशपले पात्रे उच्छ्रायं चैव पूर्ववत् ॥ ११० ॥ अष्टपलघृतो दीपो यात्राकाले प्रकल्पयेत् ॥ त-
स्य मार्गं भयं नास्ति स्वस्थया गृहमाप्नुयात् ॥ १११ ॥ त्रिंशत्पलमिते पात्रे व्याधामे चैव पूर्ववत् ॥ शतपलमिते दीपे मेघारोग्यविवर्धनं ॥
११२ ॥ नित्यदीपप्रमाणे तु पात्रं पलत्रयं स्मृतं ॥ बुधोच्छ्राये भवेत्सार्द्धं मंगुष्टोदरमध्यगः ॥ ११३ ॥ तन्मध्ये तु भवेत्तैलं यथाकामनया सुधीः
पलमात्रं पलार्द्धं वा दीपं प्रज्वालयेत् सुधीः ॥ ११४ ॥ अंगुष्टोदरचत्वारि व्याधामः परिकीर्त्तितः ॥ एकावर्त्तिप्रकर्त्तव्या एकविंशतितनुभिः
॥ ११५ ॥ पात्रमध्ये मंडलं तु कुर्याद्देसाधकोत्तमः ॥ षट्कोणांतस्त्रिकोणस्थानमध्ये मायां प्रकल्पयेत् ॥ ११६ ॥ तन्मध्ये च भवेद्दत्तिततो दी-
पं प्रकल्पयेत् ॥ भूतशुद्धिप्रतिष्ठा च क्रुद्ध्यादिषडंगकं ॥ ११७ ॥ मातृकान्यासपूर्वहिततो बलिं समुद्धरेत् ॥ आवरणार्चनकंकुर्यान्मध्ये
देवं प्रपूजयेत् ॥ ११८ ॥ दिग्पालान् लोकपालान् च समग्रपरिवारतः ॥ सवाहनान् सायुधांश्च पत्नीपुत्रादिभिर्युतान् ॥ ११९ ॥ अपः सर्पण
पूर्वहि सर्वत्र पूजनं चरेत् ॥ धूपदीपादि नैवेद्यैस्तांबूलारार्त्तिकादिभिः ॥ १२० ॥ यद्दक्षरपदे नैव सर्वपापक्षमस्त्वमे ॥ कवचं स्तवराजं च दी-
पाग्रे प्रपठेत् सुधीः ॥ १२१ ॥ ततो मंत्रजपं कुर्याद्देवताय समर्पयेत् ॥ यं यंचिंतयते कामतंतं प्राप्नोति निश्चितं ॥ १२२ ॥ स्तवराजं शते
नैव फलमाप्नोति मानवः ॥ स्तवराजसहस्रेणालभवेवाच्छितं फलं ॥ १२३ ॥ एकादशसहस्रेण तस्य सिद्धिरनेकधा ॥ संपुटस्तवराजे-

उपा-स्त-३
बहुक-
अ-१२४

॥ ४१ ॥

नमंत्रस्याष्टोत्तरंशतं ॥ १२४ ॥ पुरश्चरणंतुयः कुर्यादेकादशसहस्रकं ॥ यंचिंतयते कामंतंतं प्राप्नोति मानवः ॥ १२५ ॥ होमादौ च
जपादौ च बलिदानं प्रकल्पयेत् ॥ होमांते च जपांते च बलिद्वयं सुसिद्धिदं ॥ १२६ ॥ रुद्रयामले विशेषः ॥ बिंदुत्रिकोणं घट्टकोणं वृ-
त्ताष्टदलकं तथा ॥ दलानि षोडशान्येव चतुरस्रंततः परं ॥ १२७ ॥ एवं यंत्रं समाहितरव्य तत्र संपूज्य देवताः ॥ तस्योपरि दीपपात्रं स्था-
पयेत्साधकोत्तमः ॥ १२८ ॥ तैलं घृतं वावर्तिचिस्थाय्य दीपं प्रबोधयेत् ॥ तैलवर्तिस्थापने तु इमं मंत्रं समुच्चेत् ॥ १२९ ॥ ॐ नमो भगव-
ते बटुकभैरवाय देवीपुत्राय सर्वदुष्टजनमुरवस्तंभं कुरु कुरु ॐ ह्रीं ह्रीं हूं ठः ठः ठः हुं फट् स्वाहा इत्यनेनाष्टवारं तदपि मंत्रं निधा-
पयेत् मूलमंत्रेण तं दीपंततः प्रज्वालयेत्सुधीः ॥ १३० ॥ दीपार्पणेतु यो मंत्रः स तु पूर्वमुदीरितः ॥ त्रिवारं तं समुच्चार्य देवाय दीपमर्पये-
त् ॥ १३१ ॥ मूलमंत्रंततो किंचिज्जस्वाबलिसमर्पयेत् ॥ माषान्नं माषभक्तं वा पात्रं चैव सदीपकं ॥ १३२ ॥ पायसान्नं मोदकं च चणका-
दीनि निक्षिपेत् ॥ शंखोदकेन संप्रोक्ष्य धेनुमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ १३३ ॥ अमृतीकरणं कृत्वा गंधादिभिश्च पूजयेत् ॥ बलिनिवेदनं मंत्रं त्रिवा-
रं च पठेन्नरः ॥ १३४ ॥ बलिपात्रस्य धोषागोत्रिकोणं रसकोणकं ॥ चतुरस्रं मंडलं वै कृत्वा पात्रं निधापयेत् ॥ १३५ ॥ बलिनिवेदनमं-
त्रः ॥ ॐ ह्रीं बटुकनाथदेवीपुत्रकपिलजटाभारलसत्पास्वर त्रिनेत्रज्वाला मुरवरितसर्वविघ्नान्निवारय २ सर्वजनवशमानय २
सकलशास्त्रद्वंदोनिबद्धां वाणी मे कुरु २ इमं यथोपकल्पितं बलिं गृणि २ ईं ब्रौं
हा ॥ १३६ ॥ तस्मिन् दीपे महेशानि ध्यात्वा बटुकभैरवं ॥ द्युरिकास्थापनं कृत्वा बलिदानं समाचरेत् ॥ १३७ ॥ दीपाग्रे त्वश्रुषां वाणिप-
तितस्य च दर्शनं ॥ अस्पर्शानिष्टवचनमधोवातविसर्जनं ॥ १३८ ॥ वर्जयेच्च प्रयत्नेन सावधानः सदा शुचिः ॥ मार्जारमूषकादिष्यो
जंतुष्यः साधकोत्तमः ॥ १३९ ॥ दीपरक्षां प्रकुर्वीत नो चेदापदमाप्नुयात् ॥ अथ पुष्पांजलिं दद्यान्मंत्रेणानेन पार्वती ॥ १४० ॥ अनेन
दीपवर्येण पश्चिमाग्निमुरवेन च ॥ यथाविधि हि बटुकं तथा मेस्तु मनोरथाः ॥ १४१ ॥ इत्थं संपूज्य विधिवत्प्रणमेच्च कृतांजलिः ॥ इ-
ति पुष्पांजलिं दद्यात्साधकोत्तमसिद्धिदां ॥ १४२ ॥ शृणु देवी प्रवक्ष्यामि महादीपविधिं शुभं ॥ अग्निचारे त्रयं कुर्याद्दक्षिणोत्तरपश्चिमे

बृज्योर्णा
धर्मस्कंध
उपासना
॥४२॥

॥१४३॥ पुष्पवासिततैलंच सर्वकामफलप्रदं ॥ तिलतैलं श्रियो हेतुः पथिकागमनं प्रति ॥ १४४ ॥ अलसीतैलमुद्दिष्टं वश्यकर्मणि
निश्चितं ॥ सार्षपरोगनाशाय मारणे राजिकोद्भवं ॥ १४५ ॥ उच्चाटने करं जात्यं विद्वेषे मधुवृक्षजं ॥ गोधृतेन कृते दीपे देवतां वशमान
येत् ॥ १४६ ॥ इतितैलमानं ॥ अथ पात्रमानं ॥ गोधूमाम्बुतिलामाषामुद्गाश्चतुडुलाः क्रमात् ॥ पंचधान्यमिदं प्रोक्तं सर्वदा दीपदापने
॥ १४७ ॥ वश्येतं दुलपिष्टोत्थं मारणे माषपिष्टजं ॥ तिलपिष्टसमुद्भूतमुच्चाटनविधौ स्मृतं ॥ १४८ ॥ प्रियस्यागमने प्रोक्तं गोधूमोत्थं सतं
दुलं ॥ मोहने मुद्गजं प्रोक्तं पात्रद्रव्यमनुक्रमात् ॥ १४९ ॥ सौवर्णरोजतं वापिताम्रजं वापिशक्तितः ॥ पलत्रयमितं देवीनित्यं दीपे प्रकी-
र्तितं ॥ १५० ॥ शतसंख्ये महादीपे पात्रं युग्मशरैः ५२ स्मृतं ॥ सहस्रपलदीपे तु पात्रं शतपलैः स्मृतं ॥ १५१ ॥ घृतायुतपले पात्रं स्मृतं पं-
चशतैः कृतं ॥ ततत्कार्यविभेदेन पात्रं कुर्याद्यथाविधि ॥ १५२ ॥ वश्ये भये विपादे च शास्त्रसंग्रामसंकटे ॥ द्यूने सैन्ये स्तंभने च विद्वे-
षोच्चाटमारणे ॥ १५३ ॥ मयोक्तविधिना दीपः कर्त्तव्यो भैरवस्यतु ॥ पश्चिमाग्निमुखोऽस्थाप्यः महादीपो महेश्वरी ॥ १५४ ॥ साध-
येत्सर्वकार्याणिसाधकस्य न संशयः ॥ अथवारपरत्वेन बलिदानं ॥ रविवारे पायसान्नं सोमवारे च मोदकं ॥ १५५ ॥ भौमे गुडाज्य-
गोधूमाः बुधे च दधिशर्कराः ॥ गोधूमपूरिकायुक्ता घृतमध्ये सुपाचिताः ॥ १५६ ॥ गुरौ चणकखंडाज्यं केवलं चणकं भृगौ ॥ शनौ मा-
षान्नतैलं च इति वारबलिः क्रमात् ॥ १५७ ॥ पतले दीपं प्रज्वाल्य देवेशी च दुकाय बलिं हरेत् ॥ त्रिराचम्य च मंत्रैश्च हस्तं प्रक्षाल्य वैत-
दा ॥ १५८ ॥ हस्ते जलं ततो गृह्य विनियोगं पठेत्प्रिये ॥ ततो न्यासं प्रकुर्वीत ध्यानं कुर्यात्ततः परं ॥ १५९ ॥ ध्याने पूर्वाक्ता द्विशेषः ॥
सात्त्विकं ध्यानमारब्धात्तं प्रागेव तव सुव्रते ॥ इदानीं राजसं ध्यानं शृणु वक्ष्ये सुरेश्वरी ॥ १६० ॥ उद्यत्सूर्यसहस्राभं त्रिनेत्रं चन्द्रशेखरं
॥ रक्तांगरागमारक्तं माल्यांबरविभूषितं ॥ १६१ ॥ स्मेराननं नीलकण्ठं नानाभरणभूषितं ॥ दक्षिणोर्ध्वकरे शूलं तदधो वरमद्रिजे ॥
१६२ ॥ वामोर्ध्वहस्ते देवेशी कपालं तदधो भयं ॥ दधानं संस्मरेद्देवं स्युर्नृणामभयप्रदं ॥ १६३ ॥ काम्यकर्मसु देवेशी ध्यायेद्देवं प्रभु-
सदा ॥ रुद्रयामले ॥ दक्षेत्रिशूलमभयं कपालं वामकेकरे ॥ १६४ ॥ क्रूरकर्मसु देवेशी तामसं ध्यानमुच्यते ॥ अंजनाचलसंकाशं

उपा.स्त.३
बहुक.
अ.१२४

॥४२॥

मुंडमालाविभूषितं ॥ १६५ ॥ चंद्रखंडलसत्पिंगकेशभारंदिगंबरं ॥ त्रिनेत्रं दक्षिणैर्हस्तैर्दमरुंचसृणितथा ॥ १६६ ॥ रवङ्गशूलं च देवे-
शीदधानमपरैः करैः ॥ अभयनागपाशंचघटांचलत्कपालकं ॥ १६७ ॥ उन्हादिक्रमतो देवीभीमदंष्ट्रभयानकं ॥ सर्वावरणसंदीपमणिन्-
पुरमंडितं ॥ १६८ ॥ किंकिणीजालसंयुक्तं ध्यायेद्दुःखभैरवं ॥ यामलेतु ॥ दक्षिणोभयंचामेवरमितितामसे विशेषः ॥ अन्यन्तुल्य ॥
सात्त्विकं ध्यानमारव्यातमपमृत्युनिवारणं ॥ १६९ ॥ आयुरारोग्यजननमपवर्गफलप्रदं ॥ राजसंधर्मकामार्थसिद्धिदंतामसंप्रिये ॥
१७० ॥ शत्रुक्षयकरंभूतकृत्यापस्माररोगनुत् ॥ एवं ध्यानं समाख्यातं साधकाभीष्टसिद्धिदं ॥ १७१ ॥ निगडैर्बद्धेने प्राप्तेराजसंकटभाग-
वेत् ॥ सार्षपंतैलमापूर्यदीपंप्रज्वालयेत्सुधीः ॥ १७२ ॥ वर्तिमेकादशशतैः कृत्वा च तंतुभिः शुभैः ॥ सहस्रावर्तनं कृत्वा राजभूषालभेदि-
ह ॥ १७३ ॥ शृंगवलामौचनंसद्यो भवतीति सुनिश्चितं ॥ कौसुंभंचसुरक्तंचपीतं वा कृष्णामेव वा ॥ १७४ ॥ श्वेतं सर्वार्थदं प्रोक्तं मन्यत्कामफ-
लप्रदं ॥ कौसुंभंचशयकार्यसुरक्तं प्रीतयेतथा ॥ १७५ ॥ महिमावृद्धये पीतं कृष्णं स्यादभिचारके ॥ गौरधेनुघृतेनैव आयुष्यस्याभिवृ-
द्धये ॥ १७६ ॥ शततंतुमितां वर्तिकृत्वा दीपं पठेदिह ॥ विनोषधं विनावेद्यं रोमश्चनाशमाप्नुयात् ॥ १७७ ॥ चंपकस्य च तैलेन दीपो भवति
वश्यकृत् ॥ मल्लिकार्तेलदीपेन राजा भवति वश्यतां ॥ १७८ ॥ माहिषेण घृतेनेह शत्रुनाशो भवेत्क्रवं ॥ अजाघृतस्य दीपेन शत्रुभंगो भ-
वेदिह ॥ १७९ ॥ निगुंडीतैलदीपेन शत्रुसेनापराङ्मुखी ॥ एरंडीतैलदीपेन भोगवान् जायते नरः ॥ १८० ॥ जाति तैलेन दीपेन राजमा-
न्यो भवेच्छुभः ॥ कपिलाया घृतेनैव भोगवान् जायते नरः ॥ १८१ ॥ वातुलतंत्रे ॥ पात्रंतुत्रिपलारभ्य शतसंख्यावधिक्रमात् ॥ त्रिपंच
सप्तनवभिः पात्रं कुर्याद्विचक्षणः ॥ १८२ ॥ द्वात्रिंशत्पलसंख्याकं तैलतत्रतदर्धकं ॥ चतुर्विंशतिसंख्याकैस्तंतुभिर्वर्तिका भवेत् ॥
१८३ ॥ मारणोच्चाटणो चैव मानमेतत्प्रकीर्तितं ॥ शत्रुगृहीतराज्यस्य पुनः प्राप्तेश्च सुंदरी ॥ १८४ ॥ पलानां शतसंख्याकं पात्रं तत्र प्रक-
ल्पयेत् ॥ तदर्धतंतुभिर्वर्तिस्नेहंतस्माच्चतुर्गुणं ॥ १८५ ॥ कन्यार्थितुमहादेवी दीपंप्रज्वाल्य यत्नतः ॥ अशीतिपात्रमानंचतदर्धतैल
वर्तिका ॥ १८६ ॥ एकादशपलैः पात्रं भूतोपद्रवनाशने ॥ महारोगभये प्राप्ते द्वात्रिंशत्पलसंख्याया ॥ १८७ ॥ एकादशं षोडशं-

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ४३ ॥

उपास्त-३
बहुकं
अ-१२४

चविंशतिपलसंख्यकं ॥ चतुर्विंशच्चद्वात्रिंशच्चत्वारिंशत्प्रकीर्तितं ॥ १८८ ॥ अशीतिशतमानंचतथाचाष्टोत्तरंशतं ॥ पात्रमानंप्रक-
र्तव्यंकार्यभेदेनसुंदरी ॥ १८९ ॥ नित्यदीपेपलंत्रीणित्रिपलंस्नेहमीरितं ॥ अष्टाशीतिपलैः पात्रंतथाष्टाविंशतिप्रिये ॥ १९० ॥ व-
र्त्तिश्चैवतथाकार्यीशतमेकादशैवतु ॥ सहस्रतंतुभिर्वापित्रिशतंशतमेववा ॥ १९१ ॥ चत्वारिंशच्चपंचाशन्तथाष्टाविंशतिप्रिये ॥ एक-
विंशतितंतुभिर्वर्त्तिः कार्यावरानने ॥ १९२ ॥ कौसुमंकर्बुरंस्वेतंरक्तंपीतंचश्यामकं ॥ स्वेतंतुसर्वकार्येषुप्रशस्तंसूत्रनिर्मितं ॥ १९३ ॥
किंचवेदिकायांलिखेद्यंत्रंततोकीलाष्टकार्चनं ॥ दीपपात्रंचसंस्थाप्यतैलवर्त्तिसमन्वितं ॥ १९४ ॥ दीपंप्रज्वाल्यमंत्रेणप्राणस्थापनमा-
चरेत् ॥ भैरवंतत्रसंपूज्यसांगावरणाकंप्रिये ॥ १९५ ॥ बलिंदत्वाविधानेनतदग्रेस्थापयेत्घटं ॥ ताम्रंवापिसुवर्णंवाजलेनापूर्यमंत्रवित्
॥ १९६ ॥ वेदोक्तेनविधानेनसप्तधान्यादिपल्लवैः ॥ तस्योपरिन्यसेत्पूर्णपात्रंतस्योपरिन्यसेत् ॥ १९७ ॥ यंत्रंवाभैरवस्थाथपूजयेच्च
यथाविधि ॥ सांगंसावर्णाकंदेवंपूजयेच्चविचक्षणः ॥ १९८ ॥ बलिंदत्वाथनिराज्यतदग्रेजपमाचरेत् ॥ स्तोत्रपाठादिकंसर्वंपुरश्चरण
माचरेत् ॥ १९९ ॥ कार्यस्यचानुसारेणब्राह्मणान्पुण्युयात्प्रिये ॥ पंचसप्ततथाष्टौवाएकादशावधिस्तदा ॥ २०० ॥ तान्सर्वान्भ-
क्षभोज्यैश्चवस्त्रैश्चैवमनोहरैः ॥ आसनोदकपात्रैश्चपूजयित्वाप्रणम्यच ॥ २०१ ॥ आचार्यमग्रतःकृत्वादीपकार्येनियोजयेत् ॥
आसनेउपविश्याथतैरेवब्राह्मणैःश्रुभैः ॥ २०२ ॥ यावद्दीपसमाप्तिःस्यादशुभंनैवभाषयेत् ॥ दधिश्चचणकाश्चैववटकैःस्नेहपाचितैः
॥ २०३ ॥ अपूपैर्मधुसंयुक्तैर्बलिर्देयोदिनेदिने ॥ दीपनाशेपुनर्दीपंकृत्वाशांतिंसमाचरेत् ॥ २०४ ॥ वमनेचतथाशब्देफट्टारेचटचटेघ-
टे ॥ एवंजातेकृतेशांतिश्रुभंभवतिनान्यथा ॥ २०५ ॥ मद्यमांसादिभिर्देयोभैरवस्यबलिःप्रिये ॥ छागादिभिर्बलिर्देयःशांतिस्तोत्रंपठे-
त्सुधीः ॥ २०६ ॥ साधकान्भोजयेत्पश्चान्नारीश्चकन्यकाः ॥ गणेशान्बहुकांस्तत्रभोजयेद्विद्वज्ज्ञांतये ॥ २०७ ॥ एवंसंतोष्यविधिवच्छां-
तिस्तोत्रंपठेत्सुधीः ॥ अथबलिदानमंत्रः ॥ पशुपालायविद्महेशिरछेदायधीमहि तन्नःपशुःप्रचोदयात् ॥ २०८ ॥ ॐ अलिपिशितमां-
सान्बलिं गृह्ण २ मांरक्ष २ दुंदुर्गायै नमः अलिपिशिपिशितमांसान्बलिं गृह्ण २ शत्रुपक्षस्यरुधिरं पिशितं दिनेदिने भक्षय २ गणैः सार्ध-

॥ ४३ ॥

सारमेयसमन्वितःसर्वगणेश्योनमः आमिषंगृह्ण २ भक्षय २ मारक्ष २ स्वाहा ॥ २०९ ॥ ॥ अथदीपदानप्रयोगः ॥ ॥
 तत्रात्मनोयजमानस्यचंद्रतारानुकूले शुभेक्षि तिथिवासरलग्नेषु त्वरितकार्येचेदमृतघटीषु शुभहोरायांवादीपारंभंकुर्यात् सच ग्रह-
 णे संक्रांतीकृष्णाष्टम्यांदुर्गोत्सवेऽर्घोदयादिमहापर्वसुकृतस्तात्कालिकफलप्रदोभवति ॥ ॥ अथदीपदानसंभाराः ॥
 कपिलागोमयं चिंचाद्याम्रद्रव्ययथाकामनयादीपपात्रंयथोक्तमाज्यंतैलंवा यथोक्तवर्तयः शीघ्रकार्येपात्रपल ६३ द्रव्यपल १०८
 तंतु १००० द्वितीयपक्षेपात्रपल ३२ द्रव्यपल ८८ तंतु ३०० मध्यमप्रकारेपात्रपल १६ द्रव्यपल २८ तंतु १०० कनिष्ठपक्षे पात्रप-
 ल ८ द्रव्यपल ८ तंतु १६ नित्यदीपेपात्रपल ३ द्रव्यपल ११ तंतु २१ शुभेदीपमुखं उत्तरे साधकोपूर्वाभिमुखः आधारयंत्रमु-
 खंउत्तरे ॥ अशुभेदीपयंत्रसाधकानां मुखं दक्षिणे नित्येषडंगुलानि ६ कीलानि नैमित्तिके द्वादशांगुलानि कीलानि ८ दीपाग्रे प्रथ-
 मकीलपूजनं दक्षिणावर्त्ते दीवडी ८ कीलप्रत्ये १ वशीकरणे मोहने ३ शुभावहा ॥ मारणोच्चाटने आकर्षणे विद्वेषणे ४ अरवंड
 तंदुलाः रक्तचंदनं करवीरादिकुसुमानि रक्तक्षौम्यं तीक्ष्णछुरिकां पंचगव्यं स्वर्णादिशलाकां सदशवासोयुगलानि नालिकेल
 बिल्वफलं चंदनं ताम्रकुंभः पूगीफलानि अष्टगंधं यंत्रपत्रं शरावः स्वादुफलानि पंचपल्लवाः कुंकुमसिंदुरादिपूजांसामग्री ब्रा-
 ह्मणानांवरुणसामग्री नित्यदक्षिणा पात्रंसामग्री ॥ तत्रशकुनानिनिरीक्ष्य दीपदानात्पूर्वदिनेसामग्रीसंपाद्य आचार्यो
 यजमानश्च एकभक्तं कृत्वाऽपरदिने कृतोपवासोभूमौस्वपेत् अपरेद्युदीपदानदिने ब्राह्मेमुहूर्त्तेचोत्थाय गुरुगणपतिस्मृत्वा
 आवश्यकं निवृत्य दंतान् संशोध्य च म्यस्नात्वा प्राणानायम्य नित्यसंध्यांच कृत्वा कर्मसमाप्य पूर्वोक्तसंभारान् संपृत्य कंबला
 द्यासने धूपविश्य आदौ गणपतिपूजनं कृत्वा अर्घसंपूटं कृत्वा अद्येत्यादिसंस्मृत्य श्रीबटुकभैरव प्रीत्यर्थं दीपदानं कर्तुं ममेप्सि-
 त फलावाप्त्यै आचार्यत्वा महवृणे इतिवृत्वा वरत्रभूषणानि निवेद्य दक्षिणां दत्वा भक्त्या समागतो हंते पादयोर्भक्तवत्सलः
 दीपकार्यच भवता संपाद्य वै नमोनमः ॥ १ ॥ इति मंत्रेण दंडवन्मस्कृत्य अन्यान् त्रीन् पंचसप्तनवैकादशवा ब्राह्मणान् वृणुयात्

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥४४॥

तैः ब्राह्मणैः सह पुण्याहवाचनादिनिनादिश्रांद्वांतानिकृत्वा पश्चान्नेर्ब्राह्मणैः सहाचार्यो भूशुद्धिभूतशुद्धिप्राणप्रतिष्ठांतर्मातृकाब-
हिर्मातृकान्यासान् मूलमंत्रस्य ऋष्यादिन्यासकर षडंगन्यासांगन्यासपदन्यासाक्षरन्यासेकादशान्यासपीठन्यासादीन् पद्धत्य-
क्तमार्गेण कृत्वा सपादहस्तांसमततश्चतुरस्रांचतुरंगुलोच्चादीपवेदीं शोधितस्थले निर्माय कपिलागोमयनोपलिप्य तत्र रक्तचंदने-
नविदुत्रिकोणषट्कोणवृत्ताष्टदलचतुर्द्वारसंयुतं यंत्रविलिख्य ततो दीपवेदिकाग्रे कलशं संस्थाप्य तदुले नाष्टदलं कृत्वा तदुपरि-
कलशं संस्थाप्य भूरसीतिभूमिंप्रार्थ्य आजिघ्रेतिकलशं महीद्यौरितिजलं याफलनीतिफलं हिरण्यगर्भेति सुवर्णमुद्रा अ-
श्वत्थेति पंचपल्लवाः सुजातोज्योतिषेति वस्त्रयुगं पूर्णाद्वीति पूर्णपात्रं तदुपरि पूजायंत्रं मध्ये सुवर्णरचितां मूर्त्तिं संस्थाप्य अ-
ग्न्युत्तारणं लोहोत्तारणं कृत्वा तदग्रे पात्रस्थापनं पद्धतिप्रोक्तविधिना कृत्वा अंतर्भागं कृत्वा तन्मयो भूत्वा बहिर्यगं आवर्णं
पूजां कृत्वा बलिदानादिनीराजनांतं कृत्वा होमसंपाद्य पुष्पांजलिं दत्त्वा देवाज्ञां गृहीत्वा दीपदानं कुर्यात् सयथा आसने उपविश्य
वामे गुरुभ्यो नमः दक्षिणे गणपतये नमः हृदि बंबुकाय नमः इति नमस्कृत्य अद्येत्यादिप्रयोगमुच्चार्य मम यजमानस्य वासकल-
मनोरथसिद्धये प्रयोगानुसारेण चत्वारिंशद्दिनं वा षट्विंशतिदिनं वा एकविंशद्दिनं वा पंचदशदिनं वा सप्तदिनपर्यंतं अमुकसंख्याक-
मितेन पात्रेण घृतेन तैलेन वा अमुकसंख्याभिवर्त्तिभिर्दीपदानमहं करिष्ये इति संकल्पः ॥ ॥ ॐ अस्य श्रीबहुकभैरवदीप-
दानमालामंत्रस्य मन्मथऋषिः पंक्तिछंदः आपदुद्धारक बहुकभैरवो देवता बंबीजं ज्हीं शक्तिः मम सर्वमनोरथसिद्धये दीपदाने विनि-
योगः अथमालामंत्रन्यासः मन्मथऋषये नमः शिरसि पंक्तिछंदसे नमः मुखे भैरवदेवतायै नमः हृदये बंबीजाय नमः गुह्ये ज्हीं शक्तये
नमः पादयोः विनियोगाय नमः सर्वांगे अथबीजशक्तिन्यासः ज्हांवां अंगुष्ठाभ्यां नमः हृदयाय ज्हींवां तर्जनीभ्यां नमः शिरसे
ज्हुं वूं मध्यमाभ्यां नमः शिरवायै ज्हें वैं अनामिकाभ्यां नमः कवचाय ज्हाँ वौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः नेत्रे ज्हुः वः करतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः अस्त्राय फट् इतिकर षडंगबीजशक्तिन्यासः ॥ प्रयोगानुसारेण सात्विकं राजसंतामसं ध्यानं कृत्वा ततः पूर्वोक्तदीपवे-

उपास्त-३
बहुकदीप
अ-१२४

॥४४॥

दी उपरिलिखितंयत्त्रंतं अक्षतैः पूरयित्वा तस्याः वेद्याः अष्टदिक्षु रवदिरवृक्षोद्भवानष्टकीलान् निरवाय पूजनं कुर्यात् तद्यथा तेषु की-
 लेषु पूर्वादि दिशा मारुष्य माषान्न चणकादि दीपयुतं साधारं बलिं संस्थाप्य रक्त चंदन लोलितैः करं वीरकुसुमाक्षतैः अस्त्रायफट् इति ब-
 लिनिधाय गंधादिभिः जयंतं संपूज्य पूर्वे ॐ ह्रीं जयंत भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा
 ॐ ह्रीं जयंत भैरवाय नमः १ ॥ इति बलिंदत्वा आग्नेये पूर्ववत् अघोरं संपूज्य ॐ ह्रीं अघोर भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न
 बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा ॐ ह्रीं अघोर भैरवाय नम इति बलिंदत्वा २ दक्षिणे पूर्ववत् चामीकरं संपूज्य ॐ ह्रीं
 चामीकर भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा ॐ ह्रीं चामीकर भैरवाय नम इति बलिंदत्वा ३
 नैऋत्ये पूर्ववत् असितांगं संपूज्य ॐ ह्रीं असितांग भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा
 ॐ ह्रीं असितांग भैरवाय नमः इति बलिंदत्वा ४ पश्चिमे पूर्ववत् भीषणं संपूज्य ॐ ह्रीं भीषण भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न
 बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा ॐ ह्रीं भीषण भैरवाय नमः इति बलिंदत्वा ५ वायव्ये पूर्ववत् प्रचंडं संपूज्य ॐ ह्रीं
 प्रचंड भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा ॐ ह्रीं प्रचंड भैरवाय नमः इति बलिंदत्वा ६
 उत्तरे पूर्ववत् कराल भैरवं संपूज्य ॐ ह्रीं कराल भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा ॐ
 ह्रीं कराल भैरवाय नमः इति बलिंदत्वा ७ ईशान्ये पूर्ववत् कपाल भैरवं संपूज्य ॐ ह्रीं कपाल भैरव एहि २ इमं सदीपं माषान्न
 बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ अशीष्टं कुरु २ स्वाहा ॐ ह्रीं कपाल भैरवाय नमः इति बलिंदत्वा ८ इत्यष्टदिक्षु बलिदानेन संपूज्य गुरु
 भ्योनमः परमगुरुभ्योनमः परात्परगुरुभ्योनमः परमेष्ठिगुरुभ्योनमः रत्नौ गणपतये नमः क्षौं स्थानक्षेत्रपालाय नमः इति नत्वा
 रक्तचंदनेन ताम्रपात्रोपरि दीपयंत्रं लिखेत् त्रिकोणं षट्कोणं चतुरस्रं ताम्रपात्रोत्कीर्णं वा तत्र संस्थाप्य रक्तचंदनाक्षैस्त दुलैः पूरयित्वा-
 तत्र पीठशक्तिं पूजयेत् ॐ मंडकाय नमः ॐ कालाग्निरुद्राय नमः ॐ मूलप्रकृत्यै नमः ॐ आधारशक्त्यै नमः ॐ कूर्माय नमः

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कध
उपासना
॥४५॥

ॐ अनंतायनमः ॐ पृथिव्येनमः ॐ सुधांबुधयेनमः ॐ मणिद्विपायनमः ॐ चिंतामणिगृहायनमः ॐ स्मशानायनमः ॐ
पारिजातायनमः ॐ रक्तवेदिकायैनमः ॐ मणिद्विपायनमः ॐ धर्मयिनमः ॐ ज्ञानायनमः ॐ वैराग्यायनमः ॐ ऐश्वर्या
यनमः ॐ अधर्मायनमः ॐ अज्ञानायनमः ॐ अवैराग्यायनमः ॐ अनेश्वर्यायनमः ॐ आनंदकंठायनमः ॐ संविन्त्रलाय-
नमः ॐ सर्वतत्त्वात्मकपद्मायनमः ॐ प्रकृतिमयपत्रेफ्योनमः ॐ विकारमयकेसरेफ्योनमः ॐ पंचाशद्वर्षबीजाद्वयकर्णिका
यैनमः ॐ अंदादशकलात्मनेसूर्यमंडलायनमः ॐ ॐ षोडशकलात्मनेचंद्रमंडलायनमः ॐ मंदशकलात्मनेवह्निमंडलाय-
नमः ॐ संसत्वायनमः ॐ रंरजसेनमः ॐ तंतमसेनमः ॐ आं आत्मनेनमः ॐ अं अंतरात्मनेनमः ॐ पं परमात्मनेनमः
ॐ ह्रीं ज्ञानात्मनेनमः ॐ परतत्त्वांतपीठदेवताफ्योनमः ॐ वामायैनमः ॐ ज्येष्ठायैनमः ॐ रौद्रायैनमः ॐ काल्यैनमः ॐ
कलविकर्ण्यैनमः ॥ ॐ बलविकरण्यैनमः ॥ ॐ बलप्रमथिन्यैनमः ॐ सर्वभूतदमन्यैनमः ॐ मनोन्मन्यैनमः
ॐ नमोभगवते सकलगुणात्मशक्तियुक्ताय अनंताय योगपीठात्मनेनमः इतिपीठसंपूज्य ततोषट्कोणे ह्रांवांहृदयायनमः
हृदयंपूजयामि । ह्रीं बीं शिःपू । हूं बूं शिरवांपू । ज्हें बैं कःपू । ज्हाँ वौं नेःपू । ह्रः वः अः पूजयामि इतिसंपूज्य त-
त्रयथाकामनयाकृतंस्वर्णादिदीपपात्रं संस्थाप्य गायत्रीमंत्रेण गोघृतं तिलादितैलवासंपूर्य तत्र गायत्रीमंत्रेण यथाकामना
संख्यवर्तिनिधाय तंतुसंख्यायावन्तितावद्भिर्मंत्रावृत्तिभिरपिमंत्र्य मूलमंत्रेणदीपानुरूपांशलाकांनिधाय दक्षिणधारां द्युरिकां नि-
रवाय ॐ ह्रीं ह्रीं द्युरिके ममशत्रून् छेदिनी रिपून् निर्दलय २ मांपाहि २ स्वाहा इतिद्युरिकांसंपूज्य ॐ ह्रां ह्रीं सर्वांगसुंद-
र्यैशलाकायैनमः इतिशलाकांसंपूज्य पूर्वसंस्थांवा उत्तरसंस्थांवा पश्चिमसंस्थांवा शुभकार्ये अशुभे दक्षिणसंस्थांवर्तिनिधा-
य अद्येत्यादि अमुककामनासिद्धये दीपदानंकरिष्ये इतिसंकल्प्य मूलेनगायत्रीमंत्रेणवादीपंप्रज्वालयेत् ततः पूर्ववत् ऋष्या-
दिषडंगंकृत्वादीपंसंकल्पयेत् ॥ तत्रमंत्रः ॐ ह्रीं ऐं श्रीं क्लीं ऐं ह्रीं श्रीं सर्वज्ञाय प्रचंडपराक्रमाय बहुकाय इमं दीपं गृहाण सर्वकार्य-

उपा.स्त.३
बहुकदीप
अ.१२४

॥४५॥

णिसाधय २ दुष्टान्नाशय २ त्रासय २ सर्वतोममरक्षांकुरु २ हुंफस्वाहा इतिमंत्रेणाक्षत चंदन पुष्पसहितंजलं दीपाग्रेनिक्षिपेत् पु-
 नर्दक्षहस्तेजलमादाय गृहाणदीपं देवेशबटुकेशमहाप्रभो ममाभीष्टंकुरुक्षिप्रमापद्भ्योमांसमुद्गर मूलमुच्चार्थबटुकाय इमं दीपं निवे-
 दयामिनमः इतिजलंभूमौनिक्षिपेत् ततोदीपस्यप्राणप्रतिष्ठांकुर्यात् ॐ आं ह्रीं क्रों चंरंलंवंशंषंसं हौं अंक्षंसंहंसः ह्रीं अं हंसः अ-
 स्यदीपस्यप्राणा इहप्राणाः ॐ आं २४ जीव इहस्थितः ॐ आं २४ सर्वेद्रियाणिस्थितानि ॐ आं २४ वाङ्मनस्त्वक्चक्षुः श्रोत्रजिह्वा
 घ्राणप्राणा इहागत्य सुरवंचिरंतिष्टंतुस्वाहा इतिप्राणप्रतिष्ठांकृत्वा दीपेबटुकं आवाह्य यथाकामनयाध्यात्वा आवाहनादिमुद्राः प्रद-
 र्श्यमूलेन गंधाक्षत पुष्प धूप दीपनैवेद्यादिपंचोपचारैः संपूज्य दीपकलशोपरि आवरणपूजांकुर्यात् तद्यथा ॐ असितांगभैरवाय नमः
 असितांगभैरवं पू त एव सर्वत्र ॐ रुरुभैरवाय ॐ चंडभैरवाय ॐ क्रोधभैरवाय ॐ उन्मत्तभैरवाय ॐ कपालभैरवाय ॐ
 भीषणभैरवाय ॐ संहारभैरवाय ॐ अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सल भक्त्या समर्पयेतुभ्यं प्रथमावरणार्चनं ॥ १ ॥ ह्रीं वां हृदया
 य नमः हृदयं पूजयामि ॐ ह्रीं बीं शिर ॐ हूं बूं शिरवा ॐ ह्रीं बीं कं ॐ ह्रीं बीं नेत्रे ॐ ह्रः बः अ ॐ अभीष्ट द्वितीयावरणार्चनं ॥ २ ॥ ॐ
 डाकिनीपुत्रकेभ्यो ॐ राकिनीपुत्रकेभ्यो ॐ लाकिनीपुत्रकेभ्यो ॐ काकिनीपुत्रकेभ्यो ॐ शाकिनीपुत्रकेभ्यो ॐ हाकिनी
 पुत्रकेभ्यो ॐ मालिनीपुत्रकेभ्यो ॐ देवीपुत्रकेभ्यो ॐ उमापुत्रकेभ्यो ॐ रुद्रपुत्रकेभ्यो ॐ मातृपुत्रकेभ्यो ॐ ऊर्ध्व-
 मुरवीपुत्रकेभ्यो ॐ अधोमुरवीपुत्रकेभ्यो ॐ अभीष्टसि तृतीयावरणार्चनं ३ पूर्वं ॐ ब्राह्मीपुत्रकाय ॐ ईशाने ॐ माहेश्वरीपुत्रका
 य ॐ उत्तरे ॐ वैष्णवीपुत्रकाय ॐ वायव्ये ॐ कौमारिपुत्रकाय ॐ पश्चिमे ॐ इंद्राणीपुत्रकाय ॐ नैऋत्ये ॐ महालक्ष्मीपुत्रकाय ॐ द-
 क्षिणे ॐ वाराहिपुत्रकाय ॐ आग्नेये ॐ चामुंडापुत्रकाय ॐ अभीष्ट चतुर्थावरणार्चनं ४ दशदिक्षुप्रदक्षिणाक्रमेण ॐ हेतुकाय ॐ
 ॐ त्रिपुरांतकाय ॐ ॐ वैतालाय ॐ ॐ अग्निजिह्वाय ॐ ॐ कालांतकाय ॐ ॐ करालाय ॐ ॐ एकपादाय ॐ ॐ भीमरूपाय ॐ
 ॐ अचलेश्वराय ॐ ॐ हाटकेश्वराय ॐ अभीष्ट पंचमावरणार्चनं ५ ॐ श्रीकंठेशाय ॐ अनंतेशाय ॐ सूक्ष्मेशाय ॐ त्रिमूर्तीशाय ॐ

वृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥४६॥

अमरेशाय० अर्घीशाय० भारभूतीशाय० अतिथीशाय० स्थाएवीशाय० हरेशाय० झिंटीशाय० भौक्तिकेशाय० सद्योजातेशाय०
अनुग्रहेशाय० अक्रूरेशाय० महासेनेशाय० क्रोधीशाय० चंडेशाय० पंचांतकेशाय० शिवोत्तमेशाय० एकरुद्रेशाय० कूर्मे
शाय० एकनेत्रेशाय० चतुराननेशाय० अजेशाय० शर्वेशाय० सोमेशाय० लांगलीशाय० दारुकेशाय० अर्धनारीश्वराय०
उमाकांतेशाय० आषाढीशाय० दंडीशाय० अत्रीशाय० मीनेशाय० लोहितेशाय० शिरवीशाय० छागलेशाय० द्विरंडेशाय०
महाकालेशाय० बालीशाय० भुजंगेशाय० पिनाकीशाय० खड्गीशाय० बकेशाय० श्वेतेशाय० भृग्वीशाय० देवदक्षिणे
लकुलीशाय० शिवेशाय० संवर्तकेशाय० अष्ठीष्ट० षष्टारव्यावरणार्चनं ६ भूपुरस्थेशाने योगिनीसहितद्युस्थयोगीश्वरेभ्योन-
मः योगिनीसहितेभ्योतरीक्षयोगीश्वरेभ्यो० योगिनीसहितेभ्यो भूमिस्थयोगीश्वरेभ्यो० सुशक्तिकेभ्योयोगिनीसहितेभ्योसर्व
योगिभ्यो० अष्ठीष्ट० सप्तमावरणार्चनं ७ पुनर्मूलेन गंधपुष्पधूपदीपनैवेद्यादिभिर्बटुकं संपूज्य बलिं दद्यात् दीपस्य वाम-
भागे त्रिकोणवृत्तपद्मोणमंडलं कृत्वा बलिमंडलाय नमः इति गंधाक्षतैः संपूज्य तत्राधारं संस्थाप्य तत्र क्षत्रियादिभिः समांसो बलि
र्देयः शाल्योदनशर्करालाजाचूर्णगुडायूपशष्कुली समूहसूपपायसान्नादि घृतपुतमनेकजातीयं बलिद्रयं त्रिमधुयुतं घृतमधुशर्क-
रामोदकमाषकवटानि विविधभक्षद्रव्याणि वायथासंभवं माषमुद्गान्नप्रेधान बलिद्रव्यं संस्थाप्य बलिद्रव्योपरि घृतं रक्तपु-
ष्पपिष्टदीपंच संस्थाप्य आचम्य मूलेन प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य अमुकफलावाप्तये श्रीबटुकभैरवप्रीतये अमुकद्रव्येण
बलिदानमहं करिष्ये इति संकल्प्य बंबटुकबलिद्रव्याय नम इति मंत्रेण गंधाक्षतपुष्पैः बलिद्रव्यं संपूज्य वामकरांगुष्ठेनावष्टभ्य द-
क्षहस्ते जलमादाय मूलमुच्चार्य ॐ एहि २ विदुषिपुरभंजय २ नर्तय २ विग्रह २ महाभैरवबटुकबलिं गृह्ण २ स्वाहा एह्येहि दे-
वीपुत्रबटुकनाथकपिलजटाभारभासुरत्रिनेत्रज्वालामुखसर्वविघ्नान्नाशय २ सर्वोपचारसहितं बलिं गृह्ण २ स्वाहा इति मंत्रा
भ्यां जलमुत्सृजेत् समांसबलिपक्षे पशुपाशाय विद्महे शिरछेदाय धीमहितन्नः पशुप्रचोदयात् ॐ अलिपिशितमांसान्

उपा.स्त.३
बटुकदीप
अ.१२४

॥४६॥

बलिं गृह्ण २ मारुक्ष २ दुंदुर्गायै नमः अलिपिशितमांसान् बलिं गृह्ण २ शत्रुपक्षस्य रुधिरं पिशितं दिने दिने पक्षाय २ गणैः सार्द्धं सार
 मेयसमन्वितः सर्वगणेष्यो नमः आमिषं गृह्ण २ भक्षय २ मारुक्ष २ स्वाहा इति मंत्राभ्यां जलमुत्सृजेत् ततो स्वहस्ते जलमादाये
 दंबलिं भुञ्जानं वरदं प्रभुं ध्यायन् ततो दीपपात्राभिमुखं यंत्रमुधृत्य प्रथमं कलशस्थापनादि पूजनं न कृतं चेद्ब्राह्मणस्य पूजनं पद्ध-
 तिरीत्या विधिवत् पूजयेत् ततो ऽष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतं यथाशक्ति मूलं प्रजप्य अष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं च एकविंशतिवारं एका
 दशवारं वा शतवारं वा महाप्रयोगश्चेत्सहस्रवारं वा ब्राह्मणैः सहावृत्य मंत्रं प्रजप्य गुह्यातिगुह्येति मंत्रेण जपं समर्प्य ततो स्तो-
 त्रकवचसहस्रनामादि दीपसमाप्तिपर्यंतं प्रत्यहं पाठादिकार्यं यावद्दीपं तावद्भुञ्जन् वदेत् क्रोधपरनिंदापैशून्यपरद्रोहपरस्त्री
 पुपराड्भ्रुरवो भवेत् ततो बटुकान् कुमारिकां सुवासिनीं च पायसान्नैर्बटकैः मोदकैश्चणकैश्च नानाभक्ष्यभोज्यैश्च तर्पयेत् ततो आ-
 चार्यो स्वयं वा शांतिस्तोत्रं पठेत् स यथा यस्थार्चनेन विधिना किमपीह लोके कर्म प्रसिद्ध इति नाम फलं प्रसूते तं संततं सकलसा-
 धकवाञ्छिताप्तिं चिंतामणिं सुरगणाधिपतिं नमामि ॥ १ ॥ रक्तांबरं ज्वलनपिंगजटाकलापं ज्वालावलीकुटिलचंद्रधरं त्रिनेत्रं बालार्क
 धामफलकांचनतुल्यवर्णं देवीसुतं बटुकनाथमहं नमामि ॥ २ ॥ हरतुकुलगणेशो विघ्नसंधानशेषान् नयतुकुलसपर्यापूर्णतासाध-
 कानां पिबतु बटुकनाथः शोणितनिंदकानां दिशतु सकलकामान् साधकानां गणेशः ॥ ३ ॥ सततवितततेजश्चक्रभासाविनम्रग्रस-
 नसमुद्धितो वैश्वाससंदोहनाभिः प्रलयनयननाभिकितुरात्मोद्भवाभिर्भवतु भुवनगर्भो भैरवो नः पुनातु ॥ ४ ॥ याकाचिद्यो गिनीरो-
 द्रासौस्म्याघोरतरापरा गृह्यतांबलिपूजांसाममव्याधिं व्यपोहतु ॥ ५ ॥ नंदंतु साधकाः सर्वे विनश्यंतु प्रदूषकाः अवस्थाशांभवी
 मेस्तु प्रसन्नोस्तु गुरुः सदा ॥ ६ ॥ इति पठित्वा पश्चात् जपदशांशेन होमादि ब्राह्मणभोजनांतैः संतर्प्य ब्राह्मणान् जपानुसारे-
 ण दक्षिणाभिः संतोष्य आचार्यकायानुसारेण दक्षिणावस्त्रालंकारादिभिः संतोष्य प्रणमेत् ॥ अथ वीरसाधनप्रयोगः ॥
 तत्र स्याधकेंद्रः कृतनित्यक्रियः पालाशपत्रकृतषोडशपुटेषु जलेन प्रफुल्लितान् सुपक्वानपक्वान्यामाषान् मुद्गान् मसूरान् चणकान्

ओदनक्षीरं अपूपान् सुहालीन् प्रत्येकमेकैकोपदार्थः द्वे द्वे पात्रे एवं षोडशपात्रे संपूर्य अन्यपात्रे किंचिदधिकं च पूर्वोक्तं सर्वं कन्य-
या कर्तितं कापिसूत्रं कुंकुमेनरं जितान् क्षीरवृक्षभवानष्टौ कीलान् स्तंभार्थमेकं कीलं तेभ्यः स्थूलं एवं नवकीलान् गंधाक्षतपुष्प
धूपदीपान् अष्टौ तांबूलान् फलानि च गृहीत्वा उत्तरसाधक सहितः इमं शाननिकटे गत्वा पादौ प्रक्षाल्य आचम्य स्वेषु देवतां स्मृत्वा
कृतांजलिः इदं वाक्यं वदेत् अत्र स्मशानेयाः काश्चिद्देवतानि वसन्ति हि ताः प्रयच्छंतु मे सिद्धिं प्रसन्नाः संतु पांतु मां ? इति संप्रार्थ्य आ-
त्मरक्षां कुर्यात् तद्यथा पूर्वमांशं करः पातु तथाग्नेयां च शूलधृक् कपाली दक्षिणे पातु नैऋत्ये जटिलो वतु ॥ १ ॥ पश्चिमे पार्वती
नाथो वायव्ये प्रमथाधिपः ॥ उत्तरे मुंडमालो व्यादीशान्ये वृषभध्वजः ॥ २ ॥ ऊर्ध्वे पातु तथाशंभुरधस्ताद्धूलिधूसरः ॥ अग्र-
तो भैरवः पातु पृष्ठतः पातुरवेचरः ॥ ३ ॥ दक्षिणे भूचरः पातु वामे च पिशिताशनः केशान् पातु विशालाक्षो मूर्धानं च मरुत्प्रियः ॥ ४ ॥
मस्तकं पातु भृगुवीशो नेत्रे पातु महामनाः कपोलौ पातु वीरे शो गंडौ गंडाभिर्मदनः ॥ ५ ॥ उत्तरोष्ठे विरूपाक्षो ह्यधरे योगिनी प्रियः ॥
अक्षेषु दक्षविध्वंसी चिबुके तु कपालधृक् ॥ ६ ॥ कंठे रक्षतु मां देवो नीलकंठो जगद्गुरुः दक्षस्कंधे गिरीशो वामस्कंधे वसुंजयः ॥
७ ॥ दक्षिणे च भुजे सर्वमंत्रनाथः सदा वतु वामे भुजे सार्वभौमो हृदये पातु पांडुरः ॥ ८ ॥ दक्षस्तने पशुपतिर्वामे पातु महेश्वरः ॥
उदरे सर्वकल्याणकारको वतु मांसदा ॥ ९ ॥ नाभौ कामप्रविध्वंसी जंघे पातु दयामयः ॥ जानुनि पातु जामित्रो गुल्फौ गौरिपतिः सक्ष ॥ १० ॥
पादपृष्ठे सामनिधिस्तथा पादांगुलीर्हरः पादाधः पातु सततं व्योमकेशो जगत्प्रियः ॥ ११ ॥ इति रक्षामंत्रान् पठित्वा पूर्वादिदिक्षुरक्षावी-
जमंत्रान् पठन् नमस्कुर्यात् ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रूं ह्रः नमः पूर्वे ॥ ॐ ह्रिं ह्रूं ह्रौं नमः आग्नेये ॥ ॐ ह्रीं श्रीं नमः दक्षिणे ॥
ॐ ह्रूं ह्रूं नगनगनमः नैऋत्ये ॥ ॐ ह्रूं ह्रूं संसः नमः पश्चिमे ॥ ॐ ह्रूं ह्रूं नमः वायव्ये ॥ ॐ ह्रूं ह्रूं भैरवनमः उत्तरे ॥ ॐ
ह्रूं ह्रूं फट् नमः ईशान्ये ॥ ॐ ह्रूं ह्रूं नमः ऊर्ध्वे ॥ ॐ ह्रूं ह्रूं नमः अधोदेशे ॥ एवं बीजमंत्रेण रक्षां कृत्वा ॥ ततः पूर्वाद्यष्टदिक्षु
कीलाष्टकं मध्यश्मशाने च स्तंभार्थं कीलकं च निरवाय ॥ पूजासाहित्यं मध्यस्तंभसमीपे संस्थाप्य पूर्वाभिमुखो भैरवं प्रार्थयेत् ॐ भां

भैरवभैरवायनमः भां भैरव भैरव भयंकर हरमां रक्षरक्ष हुं फट् स्वाहा इतिप्रार्थयित्वा ॥ ततो सिद्धमाषभरितपालाशापुटकं गंधपुष्प
धूपदीपादि पूजासामग्रीं ग्रहीत्वा पायसोदक पात्रहस्तो निर्भयः पूर्वकीलसमीपंगत्वा ॥ तत्र ॐ लं इंद्र सांगसपरिवार इहागच्छाग
छेत्याबाह्य ॥ ऐरावतास्वटं वज्रहस्तं पीतवर्णं सहस्राक्षं सुरगणपरिवारं ध्वात्वा ॥ ॐ लं इंद्रायनमः आसनार्घपाद्याचमनस्नान
गंधपुष्पाक्षतधूपदीपोपचारैः संपूज्य तत्पुरतश्चतुरस्रं मंडलं जलेन कृत्वा तत्र माषपुटकं निधाय दक्षहस्ते जलं गृहीत्वा वामहस्तेन तत्पा-
त्रं स्पृशन् ॐ हां हीं हूं भो इंद्र सुरनायक शीघ्रं मे प्रसन्नो भव सनातनीं सिद्धिं मे देहि रक्ष मां इमं माषबलिं गृह्ण २ हुं फट् इति मंत्रे-
ण तस्मिन् पात्रे जलं बलिं चोत्सृज्य तांबूलं च दत्त्वा प्रणम्य ॥ ततः आग्नेयकोणगतकीलसमीपंगत्वा तत्र ॥ ॐ रं अग्ने सांगसपरिवार इ-
हागच्छागछेत्याबाह्य ॥ मेषमास्वटं शक्तिहस्तं त्रिनेत्रं तेजोनिधिं ध्यात्वा ॥ ॐ रं अग्नेये नमः आसनार्घपाद्याचमनस्नानगंधपुष्पाक्षत
धूपदीपोपचारैः संपूज्य तत्पुरतश्चतुरस्रं मंडलं जलेन कृत्वा तत्र मुद्गरभरितं पुटकं निधाय दक्षहस्ते जलं गृहीत्वा वामहस्तेन तत्पात्रं स्पृश-
न् ॐ हिं हुं ह्रौं अग्ने तेजोनायक शीघ्रं मे प्रसन्नो भव सनातनीं सिद्धिं मे देहि इमं मुद्गरबलिं गृह्ण २ हुं फट् इति मंत्रेण तस्मिन् पात्रे जलं
बलिं चोत्सृज्य तांबूलं च दत्त्वा प्रणम्य ॥ ततः दक्षिणकीलसमीपंगत्वा तत्र ॐ टं यम सांगसपरिवार इहागच्छागछेत्याबाह्य ॥ महि-
षास्वटं कृष्णवर्णं दंडहस्तं प्रेतगणपरिवेष्टितं ध्यात्वा ॥ ॐ टं यमाय नमः आसनाद्युपचारैः पूर्वोक्तैः संपूज्य तत्पुरतश्चतुरस्रं मंडलं
जलेन कृत्वा तत्र मसूरभरितं पुटकं निधाय दक्षहस्ते जलं गृहीत्वा वामहस्तेन तत्पात्रं स्पृशन् ॐ प्रां प्रीं प्रूं भो यम प्रेताधिपते शीघ्रं मे
प्रसन्नो भव इमं मसूरबलिं गृह्ण २ हुं फट् इति मंत्रेण तस्मिन् पात्रे जलं बलिं चोत्सृज्य तांबूलं च दत्त्वा प्रणम्य ॥ ततः नैऋत्यकोण-
गतकीलसमीपंगत्वा तत्र ॐ क्षं निऋते सांगसपरिवार इहागच्छागछेत्याबाह्य ॥ प्रेतास्वटं धूम्रवर्णं खड्गहस्तं रक्षोभिः परिवृतं
ध्यात्वा ॥ ॐ क्षं निऋतये नमः आसनाद्युपचारैः पूर्वोक्तैः संपूज्य तत्पुरतश्चतुरस्रं मंडलं जलेन कृत्वा तत्र चणकपूरितं पुटकं निधाय
दक्षहस्ते जलं गृहीत्वा वामहस्तेन तत्पात्रं स्पृशन् ॐ फ्रें फ्रें फ्रें हूं हूं ख्रें ख्रें ख्रें ह्रौं ह्रौं भो भोरक्षानाय शीघ्रं मे प्रसन्नो भव इमं-

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंधः
उपासना
॥ ४८ ॥

चणकबलिंगूळ २ हुंफट् इतिमंत्रेण तस्मिन्पात्रेजलंबलिंचोत्सृज्यतांबूलंचदत्वाप्रणम्य ॥ ॥ ततः पश्चिमदिग्गतकीलसमीपंगत्वा
तत्र ॐ वं वरुणसांगसपरिवारइहागच्छागच्छेत्यावाह्य ॥ मकरास्वढं पाशहस्तं श्वेतवर्णयादोगणपरिवारसहितं ध्यात्वा ॥
ॐ वं वरुणायजलनाथायनमः आसनार्घपाद्याद्युपचारैः पूर्वोक्तैः संपूज्य तत्पुरतश्चतुरस्रंमंडलंजलेनकृत्वा तत्रोदनपूरितपात्रं
निधायदक्षहस्तेजलंगृहीत्वावामहस्तेनतत्पात्रंस्पृशन् ॐ ब्रां ब्रीं ब्रूं भोभो वरुणजलनाथशीघ्रमेप्रसन्नोभवसिद्धिंमेदेहि इमं
ओदनबलिंगूळ २ हुंफट् इतिमंत्रेणतस्मिन्पात्रेजलंबलिंचोत्सृज्यतांबूलंचदत्वाप्रणम्य ॥ ततः वायुकोणगतकीलसमीपंगत्वा
तत्र ॐ यं वायोसांगसपरिवारइहागच्छागच्छेत्यावाह्य ॥ मृगास्वढं वृक्षायुधधरंस्वमरुद्रणसहितं ध्यात्वा ॥ ॐ यं वायवेन-
मः आसनाद्युपचारैः पूर्वोक्तैः संपूज्य तत्पुरतश्चतुरस्रंमंडलंजलेनकृत्वा तत्रपायसपूरितंपात्रंनिधाय दक्षहस्तेजलंगृहीत्वावा-
महस्तेनतत्पात्रंस्पृशन् ॐ वां वीं वूं ॐ ब्रां ब्रीं ब्रूं भोभोवायो भुवनपतेशीघ्रमेप्रसन्नोभवसिद्धिंमेदेहि इमंपायसबलिंगूळ २
हुंफट् इतिमंत्रेण तस्मिन्पात्रेजलंबलिंचोत्सृज्यतांबूलंचदत्वाप्रणम्य ॥ ततः उत्तरदिग्गतकीलसमीपंगत्वा तत्र ॐ कुं कुबेरसां-
गसपरिवारइहागच्छागच्छेत्यावाह्य ॥ नरवाहनंगदाहस्तंशुक्लवर्णयक्षगणपरिवेष्टितं ध्यात्वा ॥ ॐ कुं कुबेरायनमः आ-
सनाद्युपचारैः पूर्वोक्तैः संपूज्य ॥ तत्पुरतश्चतुरस्रंमंडलंजलेनकृत्वा तत्रापूपपूरितंपात्रंनिधाय दक्षहस्तेजलंगृहीत्वावामहस्ते-
नतत्पात्रंस्पृशन् ॐ कूं कूं कूं ॐ कां कां कां भोभोयक्षनाथशीघ्रमेप्रसन्नोभवसिद्धिंमेदेहि इमंअपूपबलिंगूळ २
हुंफट् इतिमंत्रेणतस्मिन्पात्रेजलंबलिंचोत्सृज्यतांबूलंचदत्वाप्रणम्य ॥ ततः ईशानकोणगतकीलसमीपंगत्वा तत्र ॐ हं ई-
शानसांगसपरिवारइहागच्छागच्छेत्यावाह्य ॥ वृषभास्वढं शूलहस्तं श्वेतवर्णविद्यागणसेवितं ईशानं ध्यात्वा ॥ ॐ हं ईशा-
नायनमः आसनाद्युपचारैः पूर्वोक्तैः संपूज्य ॥ तत्पुरतश्चतुरस्रंमंडलंजलेनकृत्वा तत्रसुवालिपूरितपात्रंनिधाय दक्षहस्ते-
जलंगृहीत्वावामहस्तेनतत्पात्रंस्पृशन् ॐ श्रां श्रीं श्रूं ॐ श्रां श्रां श्रां भोभो ईशानविद्याधिपतेशीघ्रमेप्रसन्नोभवसिद्धिंमेदे-

उपा-स्त-३
बटुकवीर
अ-१२४

॥ ४८ ॥

हि इमं शकुलीबलिं गृह्ण २ हुं फट् इति मंत्रेण तस्मिन् पात्रे जलं बलिं चोत्सृज्य तांबूलं च दत्वा प्रणम्य ॥ इति अष्टदिक्पालबलिं दत्वा ॥
 ततः मध्यस्तं भसमीपंगत्वा निर्भयः सन् ॐ ह्रां ह्रीं हूं स्तंभाय नमः इति मंत्रेण आसनादिभिरुपचारैः संपूज्य ततः मंत्रमयं कवचं पठेत्
 तद्यथा ॐ ह्रां ह्रीं हूं हः क्षां क्षीं क्षुं क्षः खां खीं खूं खः घ्रां घ्रीं घूं घ्रः म्नां म्नीं म्नुं म्नः म्रं म्रें म्रों म्रौं ह्रों ह्रौं ह्रों ह्रौं क्लों
 क्लों क्लों क्लों श्रीं श्रीं श्रीं श्रीं ज्रों ज्रों ज्रों ज्रों हुं हुं हुं हुं हुं हुं हुं फट् सर्वतोरक्षं रक्षरक्षरक्ष भैरवनाथनाथ हुं फट् इति मंत्रेण स्वश-
 रीरे व्यापक रूपेणात्मरक्षां कृत्वा स्तंभसमीपे स्वासने पूजिते पूर्वाभिमुखमुपविश्य स्वपुरतः स्तंभात्पश्चिमे सुसमे शूतले ऽष्टदलपद्म
 कृत्वा तद्वहिः षोडशदलं तद्वहिः पुनरष्टदलं तद्वहिश्चतुर्द्वारयुक्तं चतुरस्रत्रयं च कृत्वा तन्मध्ये देवमावाह्य आसनादिषोडशोपचारैः
 संपूज्य अंगानि संपूज्य तत्राष्टदले पूर्वादिक्रमेण ॐ असितांगभैरवाय नमः ॐ रुरुभैरवाय नमः ॐ चंडभैरवाय नमः ॐ क्रोध
 भैरवाय नमः ॐ उन्मत्तभैरवाय नमः ॐ कपालभैरवाय नमः ॐ क्षीषणभैरवाय नमः ॐ संहारभैरवाय नमः ततः षोडशदलेषु श्री
 बहुक षोडशमित्राणि पूजयेत् पूर्वादिक्रमेण तद्यथा ॐ कुलिशाय नमः ॥ १ ॥ ॐ सुकुलीशाय नमः ॥ २ ॥ ॐ जामित्राय नमः ॥
 ३ ॥ ॐ रामठाय नमः ॥ ४ ॥ ॐ अरिभाय नमः ॥ ५ ॥ ॐ प्रचंडाय नमः ॥ ६ ॥ ॐ चंडकेशाय नमः ॥ ७ ॥ ॐ चंडात्मने नमः ॥
 ८ ॥ ॐ चामराय नमः ॥ ९ ॥ ॐ चरित्राय नमः ॥ १० ॥ ॐ चमत्काराय नमः ॥ ११ ॥ ॐ चंचलाय नमः ॥ १२ ॥ ॐ चारुभूषणाय नमः
 ॥ १३ ॥ ॐ चामीकराय नमः ॥ १४ ॥ ॐ चारुवहाय नमः ॥ १५ ॥ ॐ कितवाय नमः ॥ १६ ॥ इति संपूज्य तद्वहिरष्टदलेषु पूर्वादिक्रमे-
 ण ॥ ॐ ब्राह्म्यै नमः ॥ १ ॥ ॐ माहेश्वर्यै नमः ॥ २ ॥ ॐ कौमार्यै नमः ॥ ३ ॥ ॐ वैष्णव्यै नमः ॥ ४ ॥ ॐ वाराह्यै नमः ॥ ५ ॥
 ॐ इंद्रायै नमः ॥ ६ ॥ ॐ चामुंडायै नमः ॥ ७ ॥ ॐ महालक्ष्म्यै नमः ॥ ८ ॥ इति मातृः संपूज्य अथ बहिः चतुरस्रे दिक्पालान् पू-
 जयेत् तद्यथा पूर्वादिक्रमेण ॐ इंद्राय नमः ॐ अग्नये नमः ॐ यमाय नमः ॐ निऋतये नमः ॐ वरुणाय नमः ॐ वायवे नमः
 ॐ कुबेराय नमः ॐ ईशानाय नमः ॥ इति लोकेशान् संपूज्य ततो तन्निकटे अस्त्राणि पूजयेत् पूर्वादिक्रमेण ॐ वज्राय नमः ॐ श-

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ अथश्रीबटुकभैरवपद्धतिप्रारंभः ॥ ॥ नमःकर्पूरगौरायकैलासाचलवासिने ॥ गौरिकंठग्रहानंद-
 निष्पंदायांधकद्विषे ॥ १ ॥ उत्पत्तिस्थितिसंहारकारकोजगदीश्वरः ॥ देवाधिदेवोबटुकभैरवोऽवतुभांसदा ॥ २ ॥ भैरवाराधनविधिंप्र-
 वक्ष्यामिसमासतः ॥ साधकानांहितार्थायमुमुक्षूणांविशेषतः ॥ ३ ॥ षट्कर्मणांचसंसिद्ध्यैवक्ष्येभैरवपद्धतिं ॥ तत्रश्रीमान्सा-
 धकेंद्रः प्रातःकालात्पूर्वदंडद्वयात्मके ब्राह्मेमुहूर्ते चोत्थाय निद्रास्थानाद्बहिर्निर्गत्य हस्तौपादौ प्रक्षाल्याचम्य रात्रिवस्त्रंपरित्यज्या-
 न्यवस्त्रंपरिधाय मंत्रस्नानंकृत्वा देवतागृहं प्रविश्य संमार्जनोपलेपादिकंकृत्वा मंगलार्तिकंकृत्वा निमल्यमपसार्य पूर्वदिनाव-
 शिष्टपत्रादिनाऽभ्यर्च्य देवाय दंतधावनाचमनेदत्वा नमस्कृत्य शुद्धासनेउपविश्य ॥ ॥ अथगुरुस्मरणं ॥ तद्यथास्वशिर-
 सि सहस्रदलपंकजे कोटिंदु प्रकाशपीठे श्रीनिजगुरुं ध्यायेत् ॥ आनंदमानंदकरंप्रसन्नं ज्ञानस्वरूपं निजबोधरूपं योगींद्रमी-
 डयंभवरोगवैद्यं श्रीमद्गुरुं नित्यमहंनमामि ॥ १ ॥ इतिध्यात्वा मानसोपचारैः संपूज्य ॥ प्रातःप्रभृतिसायांतंसायादि प्रातरांत-
 तः ॥ यत्करोमिजगन्नाथतदस्तुतवपूजनं ॥ १ ॥ इत्यनेनमंत्रेणसर्वं गुरवेनिवेद्य तदाज्ञां गृहीत्वा तत्पादगलितामृतधारयाक्षा-
 लितंनिर्मलमात्मानंविचिंत्य श्रीबटुकमूलमंत्रेण प्राणायामत्रयंकृत्वा स्वहृत्कमले देवं ध्यात्वा मानसोपचारैः संपूज्य संस्मरेत्
 ॥ अथश्रीबटुकप्रातःस्मरणं ॥ ॥ प्रातःस्मरामिबटुकंसुकुमारमूर्तिंश्रीस्फटिकाभसदृशंकुटिलालकाढयं ॥ वक्रंदधानम-
 णिमादिगुणैर्हियुक्तं हस्तद्वयंमणिमयैः पदभूषणैश्च ॥ १ ॥ प्रातर्नमामिबटुकंतरुणंत्रिनेत्रं कामास्पदंवरकपालत्रिशूलदंडान् ॥
 भक्तार्तिनाशकरणेदधतेकरेषु तंकोस्तुभाभरणभूषितदिव्यदेहं ॥ २ ॥ प्रातःकालेसदाहंभगणपतिधरंभालदेशेमेहेशं नागं
 पाशंकपालं डमरुमथसृणिरवड्घंटाभयानि ॥ दिग्वस्त्रंपिंगकेशंत्रिनयसहितंमुंडमालंकरेषु योधनेभीमदंष्ट्रंममविजयकरं
 भैरवंतंनमामि ॥ ३ ॥ देवदेवकृपासिंधोसर्वनाशिन्महाऽव्यय ॥ संसारासक्तचित्तंमामोक्षमार्गेनिवेशय ॥ ४ ॥ एतत्श्लोक-
 चतुष्कं वै भैरवस्यतु यः पठेत् ॥ सर्वबाधाविनिर्मुक्तोजायतेनिर्भयः पुमान् ॥ ५ ॥ एवं ध्यात्वा गुरुमंत्रं देवतात्मना मैक्यविभा-

बृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ५० ॥

व्य ॥ अथाजपाजपसंकल्पः ॥ संक्षेपतः ॥ आधारे लिंगनाभौ हृदयसरसिजे तालुमूले ललाटे द्वे पत्रे षोडशारे द्विदशदशद-
ले द्वादशांर्द्धे चतुष्के ॥ वासांते बालमध्ये उफकठसहिते आदि युक्ते स्वराणां हंसंतत्वार्थ युक्ते सकलदलगतं वर्णरूपं न मामि ॥ १ ॥
षट्शतं तु गणेशस्य षट्सहस्रं प्रजापतेः षट्सहस्रं गदापाणेः षट्सहस्रं पिनाकिनः ॥ २ ॥ आत्मनस्तत्सहस्रं च सहस्रं परमात्म-
नः ॥ सहस्रं श्रीगुरुभ्यश्च एतानि विनियोजयेत् ॥ ३ ॥ हंसो गणेशो विधिरेव हंसो हंसो हरिर्हंसमयश्च शंभुः हंसोपि जीवो परमात्म-
हंसो हंसो गुरुर्हंसमयश्च शंभुः ॥ ४ ॥ पूर्वद्युरहोरात्रोच्चारितं षट्शताधिकमेकविंशतिसहस्रमुच्चासनिश्वासात्मकमजपागायत्री
मंत्रजपं श्रीगणेशं ब्रह्मविष्णुरुद्रजीवात्मा परमात्मा श्रीगुरुभ्यो यथासंख्यं समर्पयामी इत्युक्त्वा अद्यसूर्योदयमारभ्यः
सूर्योदयपर्यंतं अजपागायत्रीजपं करिष्ये हंसो हंसस्य विद्महे हंसो हंसस्य धीमहि हंसो हंसः प्रचोदयात् इति हंसगायत्रीं जपि-
त्वा ॥ त्रैलोक्यचैतन्यमयी त्रिशक्ते श्रीविश्वमातर्भवदाज्ञयैव ॥ प्रातः समुत्थाय तव प्रियार्थं संसारधात्रामनुवर्त्तयामि ॥ १ ॥
इति प्रार्थ्य भूमिं प्रार्थयेत् समुद्रमेखले देवीपर्वतस्तनमंडले विष्णुपतिनमस्तुभ्यं पादस्पर्शं क्षमस्वमे ॥ १ ॥ इति भूमिं संप्रार्थ्य-
स्वासानुसारेण भूमौ पादं दत्वा बहिर्भ्रजेत् इति प्रातः कृत्यं ॥ ग्रामाद्बहिः नैऋत्यकोणे जनवर्जिते उत्तराभिमुखः अनुपान-
कः वस्त्रेण शिरः प्रावृत्त्य मलमोचनं कृत्वा मृत्तिकया जलेन यथासंख्यं शौचं कृत्वा ॥ अथ दंतधावनं ॥ आमृचं पकाया मागहि-
द्यन्यतमं द्वादशांगुलं दंतकाष्ठं गृहीत्वा प्रार्थयेत् आयुर्बलं च शोचर्चः प्रजापशुधनानि च त्रियं प्रज्ञां च मेघां च त्वन्नो देही वन-
स्पते ॥ १ ॥ इति प्रार्थ्य ॐ ह्रीं तडित्स्वाहा इति मंत्रेण काष्ठं छित्वा ॐ क्लीं कामदेवाय सर्वजनप्रियाय नम इत्यनेन दंतान् संशोध्य
एवं मंत्रेण जिह्वा मुल्लिरव्यं दंतकाष्ठं क्षालयित्वा नैऋत्यां शुद्धदेशे निक्षिपेत् मूलेन मुखं प्रक्षाल्या च म्य इति दंतधावनं ॥ अथ स्नानं ॥
दंतधावनानंतरं स्नानार्थं गच्छेत् तत्र मलस्नानमादौ कृत्वा वैदिकस्नानं च कृत्वा पश्चान्तांत्रिकं कुर्यात् तत्र संकल्पः अद्येत्यादि-
ना श्रीबटुकपैरवप्रतीत्यर्थं मंत्रस्नानमहं करिष्ये ॥ जले त्रिकोणं प्रकल्प्य क्रों इत्यं कुशमुद्रया तीर्थानावाह्य ब्रह्मांडोदरतीर्थानि

उपा.स्त.३
बटुकपद्म-
अ. १२४

॥ ५० ॥

करैः स्पृष्टानितेरेवे तेनसत्येनमेदेवतीर्थेदेहि दिवाकर ॥ १ ॥ इतिमंत्रेणतीर्थान्यावाह्यघेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्यसप्तछिद्राणिनिरुध्य
 गुरुध्यायन् मूलमुच्चरन् त्रिरुन्मज्यमूलेनांकुशमुद्रया स्वमूर्द्धीत्रिधाऽभिषिच्य त्रिः बाह्वोः त्रिः हृदि ॥ पुनराचम्यमूलांते श्रीमन्म-
 हाबहुक भैरवस्तृप्यतामितिदशधासंतर्प्य सूर्यमंत्रेण सूर्यायांजलित्रयंदत्वाततः ॐ ब्रह्माणंतर्पयामि ॥ ॐ विष्णुंतर्पयामि ॥
 ॐ रुद्रंतर्पयामि इतित्रिः ॥ पुनः प्राणायामंऋष्यादिकंकृत्वा ध्यात्वा संहारमुद्रयादेवं स्वहृदये उद्वास्य तीर्थानि सूर्यमंडले उद्वा-
 स्यतीर्थंनमस्कृत्य ॥ तीरमागत्यतीरे अंजलित्रयंनिक्षिपेत्तद्यथा ॥ असुराभूतवेतालाकूष्मांडाब्रह्मराक्षसा ॥ तेसर्वेत्तृप्तिमाया-
 तुमयादत्तेनवारिणा ॥ १ ॥ जलादुत्तीर्थयुग्मेधौतेवाससीमूलेनसंप्रोक्ष्य ॥ योनिमुद्रांप्रदश्यंततोपरिधाय ॥ तीर्थे वा गृहे
 आगत्य स्वशारवोक्तां प्रातः संध्याविधिपूर्वकां कृत्वातस्याविसर्जनंकृत्वा ॥ तान्त्रिकींसंध्यांप्रारभेत् ॥ अथतत्रैवंक्रमः
 तीर्थेयदिसंध्याद्वयंकृतंचेद्गृहे आगत्य द्वारपूजांकृत्वाभूशुद्ध्यादिकंकुर्यात् यदितीर्थेसंध्यानकृताचेत्तदा पूजार्थंशुद्धजलं
 गृहीत्वास्तोत्रकवचादिकंपठन् पूजागारद्वारसमीपमागत्यद्वारपूजांकृत्वासंध्याद्वयंकुर्यात् ॥ अथतान्त्रिकींसंध्या यथाव-
 द्भस्मनात्रिपुंड्रानिकृत्वा वैदिकींसंध्याविधायतान्त्रिकींकुर्याद्यथा श्रीबहुकभैरवाराधनयोग्यताजननार्थमंत्रसंध्यामहंकरिष्ये
 इतिसंकल्प्य ॐ ह्रां आत्मतत्त्वायस्वाहा ॐ ह्रीं विद्यातत्त्वायस्वाहा ॐ हूं शिवतत्त्वायस्वाहा इतित्रिराचम्यएतेमंत्रास्व-
 धांता इतिकेचित् ततः स्वानिसंपृश्यमूलेन प्राणानायम्यऋष्यादिकंरांग न्यासौकृत्वा मूलेनजलंसंवीक्ष्य अस्त्रायफट् इति
 संप्रोक्ष्य अनेनैवदर्भेणसंताडयकवचायहूं इत्यभ्युक्ष्य तज्जलेनकुंभमुद्रया मूर्द्धिसिंचेत् ॥ ततोवामपाणौदक्षेणतीर्थजलमा-
 दाय ॐ ह्रां बां हृदयायनम इतिमंत्रेण सप्तवारमभिमन्त्र्यतद्गलितोदकविंदुभिर्दक्षहस्तेन शिरसिमार्जयेत् । तत्रमंत्राः ॥ ह्रां
 वां हृदयायनमोवौषट् ह्रीं बीं शिरसेस्वाहावौषट् । हूं बूं शिखायैवौषट् ह्रैं बैं कवचाय हूं वौषट् ह्रौं बीं नेत्रत्रयायवौषट् ह्रः
 बः अस्त्रायफट् ॐ आं ह्रां व्योमव्यापिनेनमः ॐ सद्योजातप्रपद्यामि सद्योजातायवैनमोनमः भवेभवेनातिभवेभव-

बृज्ज्योर्णः
धर्मस्कंध
उपासना
॥५१॥

उपा.स्त.३
बटुकप०
अ.१२४

स्वभाभवोद्भवायनमः ॐ वामदेवायनमो ज्येष्ठायनमः श्रेष्ठायनमः रुद्रायनमः कालायनमः कलविकरणायनमो बलायनमो
बलविकरणायनमो बलप्रमथनायनमः सर्वभूतदमनायनमोन्मनायनमः ॐ अघोरेभ्यो अघोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः शर्वेभ्यः शर्व
शर्वेभ्योनमस्ते अस्तु रुद्ररुपेभ्यः ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहितन्नोरुद्रः प्रचोदयात् । ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः स-
र्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोधिपतिर्ब्रह्माशिवोमेस्तु सदाशिवो हां हीं हूं मूलमंत्रश्च एते मंत्रैर्मार्जयित्वा वामहस्तस्थं जलं वाम
नासासमीपमानीय इ उद्यादेहांतरादाकृष्य पापौद्यं प्रक्षाल्य कृष्णवर्णं नदुदकं दक्षिणया विरेच्य वामहस्तस्थं दक्षिणे नादाय पुरः
कल्पितवज्रशिलायां अस्त्रमंत्रेण क्रोधादास्फालयेत् । ततः पूर्ववदाचम्य करंगन्यासौ कृत्वा अर्घपात्रे जलं कृत्वा तमादाय मूलमु-
च्चार्य शिवरूपाय सूर्यायेदमर्घ्यं स्वाहा इति त्रिरर्घ्यं दत्त्वा मूलेनोपस्थापय गायत्रीं मूलमंत्रं च जपेत् । ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महा-
देवाय धीमहितन्नोरुद्रः प्रचोदयात् । इति गायत्रीमष्टाविंशतिमष्टोत्तरं मूलं च संजप्य जपं निवेद्य नमस्कुर्यात् इति संध्या संध्येयं
सर्वशैवमंत्रेषु पंचाक्षरादिषु ज्ञेया अथ पुनः पूर्ववदाचम्य करंगन्यासौ कृत्वा तीर्थे देवतापीठं विचिंत्य हृदयाद्वेवं तत्रावाह्य जलमयैः
पंचोपचारैरभ्यर्च्य अंजलिना मूलमुच्चार्य श्रीभैरवं तर्पयामि इत्येवमष्टोत्तरशतमष्टाविंशतिदशवारं वा तर्पयेत् आवर्णं देवताभ्यः
षडंगदेवताभ्य एव एकैक्यं अंजलिना ताममंत्रेण प्रणवाद्येन नमो ते न च संतर्प्य पुनर्जलमयैरुपचारैः प्रधानदेवं संपूज्य स्वात्मनि विसर्जयेत्
इतितर्पणं इदं च स्मार्ततर्पणानंतरं कर्त्तव्यं ततो गृहमागत्य पादौ प्रक्षाल्य पीठे प्राङ्मुख उपविश्य शिरवांबध्वा पूर्ववदाचम्य प्राणा
नाचम्य करंगन्यासौ कृत्वा मूलमुच्चार्य हां हीं हूं इति समस्त देहे व्यापयेत् ततस्ताम्रादिपात्रं साधारं पुरतः संस्थाप्य हां हीं सः
इति मंत्रेण शुद्धजलेन पूर्वचंदनमालो उद्य अक्षतान्निक्षिप्य अनेनैव मंत्रेणापि मंत्र्य पुष्पादिना सूर्यसंपूज्यहस्ताभ्यां तत्पात्रमाम-
स्तकमूर्द्धन्यजानुस्पर्शमहीतलः सूर्यमुद्गीक्ष्यमाणः हां हीं सः श्रीसूर्यायेदमर्घ्यं स्वाहा इति शुद्धभूमौ क्षिपेत् ततः पूजागृह-
द्वारमागत्य तत्र पूर्ववत्सामान्यार्घं संस्थाप्य तेन जलेनोद्धृतं अस्त्राय फडिति द्वारं संप्रोक्ष्य ॐ द्वारत्रियेनमः ऊर्ध्वदुंबरमध्ये मं-

॥५१॥

गणपतयेनमः ऊर्ध्वोर्दुंबर दक्षिणकोणे सं सरस्वत्यै वामे नं नदिने दक्षशारवायां गां गांगाधै० वामशारवायां चं यमुनायै इति संपूज्य
 गृहमध्ये निरुत्तौ वास्तु पुरुषाय० ब्रह्मणे गणपतये० वायौ अक्षतानादाय उन्निष्ठंतु अपसर्पत्विनि भूतान्यूत्साद्य पूजा द्रव्याणि सुल
 मुच्चरन् दिव्य दृष्ट्या विलोकयेत् ततः पृथ्वीत्वयेति आसनमंत्रेण उदङ्मुखो यथाभ्यासमासने समुपविश्य मूलेन देवं ध्यायेत् प्रा-
 णानायम्य देशकालौ स्मृत्वा प्रत्यवायपरिहारकामोहममुकशर्मायथोपकल्पितैरुपचारैः श्रीबटुकभैरवं पूजयिष्ये इत्युच्चार्य जलं
 भूमौ क्षिपेत् ततश्चंदनपुष्पाभ्यां मूलेन हस्तौ सुरभी कृत्याक्रांतं तत्कुसुमं नाराचबुध्या अस्त्रमंत्रेण इशान्यां प्रक्षिपेत् ततोऽत्र मंत्रेण
 तालत्रयं दिग्बंधमग्निप्राकारं च विधाय वामांसे गुं गुरुभ्योनमः दक्षांसे गं गणपतयेनमः मूलमुच्चार्य स्वपुरतः श्रीबटुकभैरवाय नमः
 इति प्रणम्य क्षेत्रपालाय नमः ततो मूलेन प्राणानायम्य भैरवपूजाधिकारसिद्धये भूतशुद्धिमहं करिष्ये इति संकल्प्य यथाविधिनाभू-
 तशुद्धिं प्राणप्रतिष्ठां अंतर्मातृकां बहिर्मातृकान्यासान् बिंदुविसर्गसहितान् तथा सृष्टिस्थितिसंहारमातृकान्यासां च कृत्वा ततः काममा-
 तृका कलामातृका श्रीबीजादिमातृकान्यासांते मूलमंत्रेण प्राणायामत्रयं कुर्यात् मूलमंत्रेण पक्षद्वयमस्ति ॐ ह्रीं बटुकाय आपदुद्धार-
 णाय कुरु कुरु बटुकाय ह्रीं इत्येवं द्वाविंशत्यक्षरो मनुः रुद्रयामले शारदाकारेण तु प्रणवादिः शक्तयंतो एकविंशत्यक्षरो मंत्र उक्त
 इति ॥ अस्य श्रीबटुकभैरवमंत्रस्य बृहदारण्य ऋषिः अनुष्टुप् छंदः श्रीबटुकभैरवो देवता ह्रीं बीजं ह्रीं शक्तिः आं कीलकं
 श्रीबटुकभैरवप्रीतये विनियोगः बृहदारण्य ऋषये नमः शिरसि अनुष्टुप् छंदसे नम इति मुखे श्रीबटुकभैरवदेवतायै नमो हृदि ह्रीं बी-
 जाय नमो गुह्ये ह्रीं शक्तये नमः पादयोः आं कीलकाय नमः नाभौ स्तनांतरे वेतिकेचित् चतुर्विधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थे विनियोगाय नमः
 सर्वांगे ॥ अथ पंचब्रह्ममंत्रन्यासः ॥ ह्रीं बीं ईशानाय नमः अंगुष्ठयोः ॥ ह्रीं बीं तत्पुरुषाय नमः तर्जन्योः ॥ हूं बूं अघोराय-
 नमः मध्यमयोः ॥ ह्रीं बीं वामदेवाय नमः अनामिकयोः ॥ ह्रां बां सद्योजाताय नमः कनिष्ठिकयोः ॥ अथ पुनः ॥ ह्रीं बीं ईशा-
 नाय ऊर्ध्ववक्राय नमः शिरसि ॥ ह्रीं बीं तत्पुरुषाय पूर्ववक्राय नमः मुखे ॥ हूं बूं अघोराय दक्षिणवक्राय नमः दक्षिणकर्णे ॥ ह्रीं बीं वा-

बृज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ५२ ॥

मदेवाय उत्तरवक्राय नमः वामकर्णे ॥ ज्हांबांसद्योजाताय पश्चिमवक्राय नमः चूडाधः इति विन्यस्य ॥ अथ पुनः ॥ ज्हीं बीं ईशानाय
नमः शिरसि ॥ ज्हीं बीं नत्पुरुषाय नमः मुखे ॥ ज्हूं बूं अघोराय नमः हृदये ॥ ज्हीं बीं वामदेवाय नमः गुह्ये ॥ ज्हांबांसद्योजाताय नमः
पादयोः ॥ एता एव मूर्तिर्विन्यस्य ॥ अथ हृदयादिन्यासः ॥ ज्हांबां ज्हुदयाय नमः ॥ ज्हीं बीं शिरसे स्वाहा ॥ ज्हूं बूं शिखायै वष-
ट् ॥ ज्हीं बीं कवचाय हुं ॥ ज्हीं बीं नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ ज्हुबः अस्त्राय फट् ॥ ततोस्त्रमंत्रेण तालत्रयं छोटिकाभिर्दश दिग्बंधनं कु-
र्यात् ॥ अथैकादशान्यासाः तत्रादौ प्रेतबीजन्यासः ॥ १ ॥ ॐ हसहौं हृदयाय नमः ॥ ॐ हसहौं शिरसे स्वाहा ॥ ॐ हसहौं शि-
खायै वषट् ॥ ॐ हसहौं कवचाय हुं ॥ ॐ हसहौं नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ ॐ हसहौं अस्त्राय फट् ॥ इति प्रेतबीजन्यासः ॥
अथ सिंहबीजन्यासः ॥ २ ॥ ॐ हसर्क्षं नमः शिरसि ॥ ॐ हसर्क्षं नमः बाह्वोः ॥ ॐ हसर्क्षं नमः लिंगे ॥ ॐ हसर्क्षं नमः नाभौ
॥ ॐ हसर्क्षं नमः हस्तांगुलीषु ॥ ॐ हसर्क्षं नमः पादांगुलीषु ॥ ॥ अथ काणबीजन्यासः ॥ ३ ॥ ॐ इत्रौं नमः ब्रह्मरंध्रे ॥ ॐ
इत्रौं नमः मुखे ॥ ॐ इत्रौं नमः नेत्रद्वये ॥ ॐ इत्रौं नमः ग्रीवायां ॥ ॐ इत्रौं नमः नासापुटयोः ॥ ॐ इत्रौं नमः कपोलयोः ॥ ॐ इत्रौं
नमः चिबुके ॥ ॐ इत्रौं नमः ब्रह्मरंध्रे ॥ अथ सत्याबीजन्यासः ॥ ४ ॥ ॐ मलहौं नमः पादयोः ॥ ॐ मलहौं नमः हस्तयोः ॥
ॐ मलहौं नमः करयोः ॥ ॐ मलहौं नमः नेत्रयोः ॥ ॐ मलहौं नमः कर्णयोः ॥ ॐ मलहौं नमः मुखे ॥ ॐ मलहौं नमः कुक्षिद्व-
ये ॥ ॐ मलहौं नमः लिंगे ॥ अथ महाश्रीबीजन्यासः ॥ ५ ॥ ॐ श्रूं नमः चिबुके ॥ ॐ श्रूं नमः पादयोः ॥ ॐ श्रूं नमः कर्णयोः
ॐ श्रूं नमः हृदये ॥ ॐ श्रूं नमः मुखे ॥ ॐ श्रूं नमः पादयोः ॥ ॐ श्रूं नमः नाभौ ॥ ॐ श्रूं नमः पादयोः ॥ अथ प्राणबीजन्या-
सः ॥ ६ ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ ॐ प्रूं नमः मुखे ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ ॐ प्रूं नमः नाभौ ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ ॐ प्रूं नमः पाद-
योः ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ ॐ प्रूं नमः सव्यकुक्षौ ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ ॐ प्रूं नमः वामकुक्षौ ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ ॐ प्रूं नमः
दक्षपादतले ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ ॐ प्रूं नमः वामपादतले ॥ ॐ प्रूं नमः हृदये ॥ अथ घंटाबीजन्यासः ॥ ७ ॥ ॐ प्रूं नमः

उपास्त-३
बटुकप-६
अ-१२४

॥ ५२ ॥

गलघटिकायां ॥ ॐ घूंनमः नाभौ ॥ ॐ घूंनमः घटिकायां ॥ ॐ घूंनमः हृदये ॥ अथख्यानिबीजन्यासः ॥ ८ ॥ ॐ
खूंनमः मस्तके ॥ ॐ खूंनमः पादयो ॥ ॐ खूंनमः ग्रीवायां ॥ ॐ खूंनमः नाभिमंडले ॥ ॐ खूंनमः गले ॥ ॐ खूंनमः हृ-
दये ॥ ॐ खूंनमः जंघयोः ॥ ॐ खूंनमः नेत्रयोः ॥ ॐ खूंनमः कर्णयोः ॥ ॐ खूंनमः बाह्योः ॥ ॐ खूंनमः स्तनयोः ॥
अथमूलबीजन्यासः ९ ॥ ॐ ॐ नमः हृदये ॥ ॐ ॐ नमः मुखे ॥ ॐ ॐ नमः पादयोः ॥ ॐ ॐ नमः हस्तयोः ॥ ॐ ॐ नमः
कर्णयोः ॥ ॐ ॐ नमः नासापुटयोः ॥ अथफ्रामरीबीजन्यासः १० ॥ ॐ भरलसहीनमः मुखे ॥ ॐ भरलसहीनमः नेत्रद्वये ॥
ॐ भरलसहीनमः कर्णद्वये ॥ ॐ भरलसहीनमः कपोलयोः ॥ ॐ भरलसहीनमः गंडयोः ॥ ॐ भरलसहीनमः कंठदेशे ॥ ॐ
भरलसहीनमः स्तनयोः ॥ ॐ भरलसहीनमः हृदये ॥ ॐ भरलसहीनमः पादयोः ॥ ॐ भरलसहीनमः चिबुके ॥ ॐ भरलसही-
नमः मस्तके ॥ ॐ भरलसहीनमः बाह्योः ॥ ॐ भरलसहीनमः स्कंधयोः ॥ ॐ भरलसहीनमः दंतपंक्तयोः ॥ ॐ भरलसहीनमः ब्र-
ह्मरंध्रे ॥ ॐ भरलसहीनमः आधारे ॥ ॐ भरलसहीनमः भ्रूमध्ये ॥ अथआकुतीबीजन्यासः ११ ॥ ॐ नमरलमरक्षरशरहसी-
नमः शिरसि ॥ ॐ नमरलमरक्षरशरहसीनमः गंडयोः ॥ ॐ नमरलमरक्षरशरहसीनमः वक्त्रे ॥ अथकालबीजन्यासः १२ ॥
ॐ करलसरमरीनमः नेत्रयोः ॥ ॐ करलसरमरीनमः कर्णयोः ॥ ॐ करलसरमरीनमः नाभौ ॥ ॐ करलसरमरीनमः लिंगे ॥
ॐ करलसरमरीनमः गुदे ॥ अथविद्याबीजन्यासः १३ ॥ ॐ क्षरसरहसीनमः कपोलयोः ॥ ॐ क्षरसरहसीनमः ब्रह्मरंध्रे ॥
ॐ क्षरशरहसीनमः दंतपंक्तयोः ॥ अथशृंगवला महापराख्यबीजन्यासः १४ ॥ ॐ सहसहलकल इशारवरवलव ऊर्ईनमः
मस्तके ॥ ॐ सहसहलकल इशारवरवलव ऊर्ईनमः दक्षनेत्रे ॥ ॐ सहसहलकल इशारवरवलव ऊर्ईनमः वामनेत्रे ॥ ॐ
सहसहलकल इशारवलवलव ऊर्ईनमः दक्षकर्णे ॥ ॐ सहसहलकल इशारवरवलव ऊर्ईनमः वामकर्णे ॥ ॐ सहसहलकल
इशारवरवलव ऊर्ईनमः दक्षिणकपोले ॥ ॐ सहसहलकल इशारवरवलव ऊर्ईनमः वामकपोले ॥ ॐ सहसहलकल इशारव-

बृज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥५३॥

रवलव ऊर्ई नमः दक्षगंडके ॥ ॐ सहस्रहलकल इशर वर वलव ऊर्ई नमः वामगंडके ॥ ॐ सहस्रहलकल इशर वर वलव ऊर्ई नमः
चिबुके ॥ ॐ १९ गले ॥ ॐ १९ दक्षस्कंधे ॥ ॐ १९ वामस्कंधे ॥ ॐ १९ दक्षस्तने ॥ ॐ १९ वामस्तने ॥ ॐ १९ हृदये ॥ ॐ
१९ दक्षकुक्षौ ॥ ॐ १९ वामकुक्षौ ॥ ॐ १९ नाभौ ॥ ॐ १९ वक्षसि ॥ ॐ १९ दक्षजंघे ॥ ॐ १९ वामजंघे ॥ ॐ १९ लिंगे ॥
ॐ १९ दक्षमैत्रे ॥ ॐ १९ वाममैत्रे ॥ ॐ १९ मूलाधारे ॥ ॐ १९ दक्षगुल्फे ॥ ॐ १९ वामगुल्फे ॥ ॐ १९ दक्षपादे ॥ ॐ १९
वामपादे ॥ ॐ १९ दक्षपादांगुलीषु ॥ ॐ १९ वामपादांगुलीषु ॥ ॐ १९ ब्रह्मरंध्रे ॥ ॐ १९ मूलाधारे ॥ ॐ १९ ब्रह्मरंध्रे ॥
इति महापराव्यबीजन्यासः ॥ अथ श्रीबटुकांतर्मात्रकान्यासः १५ ॥ ॐ श्रीं अंनमः आंनमः इंनमः ईनमः उंनमः ऊंनमः ऋं-
नमः ॠनमः लृंनमः लृंनमः एंनमः ऐंनमः ओंनमः औंनमः अंनमः श्रीं अंनमः कंठस्थाने ॥ ॐ श्रींकंनमः रवंनमः गंनमः घं-
नमः ङंनमः चंनमः छंनमः जंनमः झंनमः ञंनमः टंनमः ॐ श्रीं ठंनमः हृदये ॥ ॐ श्रीं ङंनमः ङंनमः णंनमः तंनमः थंनमः दं-
नमः धंनमः नंनमः पंनमः ॐ श्रीं फंनमः नाभौ ॥ ॐ श्रीं बंनमः भंनमः मंनमः यंनमः रंनमः ॐ श्रीं लंनमः लिंगे ॥ ॐ श्रीं वं-
नमः शंनमः षंनमः ॐ श्रीं मंनमः मूलाधारे ॥ ॐ हंनमः ॐ क्षंनमः आज्ञाचक्रेन्यसेत् ॥ अथ बहिर्मातृकान्यासः १६ ॥
ॐ अंनमः ललाटे ॥ ॐ आंनमः मुखवृत्ते ॥ ॐ इंनमः दक्षनेत्रे ॥ ॐ ईंनमः वामनेत्रे ॥ ॐ उंनमः दक्षकर्णे ॥ ॐ ऊंनमः
वामकर्णे ॥ ॐ ऋंनमः दक्षनासापुटे ॥ ॐ ॠंनमः वामनासापुटे ॥ ॐ लृंनमः दक्षगंडे ॥ ॐ लृंनमः वामगंडे ॥ ॐ एंनमः उ-
र्ध्वेष्टे ॥ ॐ ऐंनमः अधरोष्टे ॥ ॐ ओंनमः ऊर्ध्वदंतपक्त्तौ ॥ ॐ औंनमः अधोदंतपक्त्तौ ॥ ॐ अंनमः शिरसि ॥ ॐ अंनमः
मुखवाप्यंतरे ॥ ॐ कंनमः दक्षबाहुमूले ॥ ॐ रवंनमः दक्षकूर्परे ॥ ॐ गंनमः दक्षमणिबंधे ॥ ॐ घंनमः दक्षकरांगुलिमूले
॥ ॐ ङंनमः दक्षकरांगुल्यग्रे ॥ ॐ चंनमः वामबाहुमूले ॥ ॐ छंनमः वामकूर्परे ॥ ॐ जंनमः वाममणिबंधे ॥ ॐ झंनमः
वामकरांगुलिमूले ॥ ॐ अंनमः वामकरांगुल्यग्रे ॥ ॐ टंनमः दक्षपादमूले ॥ ॐ ठंनमः दक्षजानुनी ॥ ॐ ङंनमः दक्षगुल्फे ॥

उपा-स्त-३
बटुकपद्म-
अ-१२४

॥५३॥

वृज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥५४॥

मातृकान्यासः ॥ अथपीठन्यासः १८ ॥ ॐ मंडूकायनमः मूलाधारे ॥ ॐ कालाग्निरुद्रायनमः स्वाधिष्ठाने ॥ ॐ कूर्मायनमः नाभौ ॥
ॐ अनंतायै नमः ॥ ॐ पृथिव्यै नमः ॥ ॐ सुधांबुधये नमः ॥ ॐ रत्नद्वीपाय नमः ॥ ॐ मणिमंडपाय नमः ॥ ॐ कल्पवृक्षाय नमः ॥ ॐ
रत्नवेदिकायै नमः हृदि ॥ ॐ अधर्माय नमः दक्षांसे ॥ ॐ ज्ञानाय नमः वामांसे ॥ ॐ वैराग्याय नमः वामोरौ ॥ ॐ ऐश्वर्याय नमः द-
क्षोरौ ॥ ॐ आनंदकंदाय नमः ॐ संविन्नालाय नमः ॐ सर्वतत्वपद्माय नमः ॐ प्रकृतिमयपात्रेभ्यो नमः ॐ विकारमयकेसरेभ्यो न-
मः ॐ पंचाशदूर्णबीजाढ्यकर्णिकायै नमः ॐ अर्कमंडलाय नमः ॐ सोमगंडलाय नमः ॐ मंवंहिमंडलाय नमः ॐ संसत्वाय नमः
ॐ रंजसे नमः ॐ आं आत्मने नमः ॐ अं अंतरात्मने नमः ॐ पं परमात्मने नमः ॐ ह्रीं ज्ञानात्मने नमः ॐ मायातत्वाय नमः ॐ
विं विद्यातत्वाय नमः ॐ शिं शिवतत्वाय नमः ॐ पं परतत्वाय नमः हृदये ॥ अथ हृद्येवपूर्वाद्यष्टदिक्षु ॥ ॐ वां वामायै नमः ॐ ज्यां ज्ये-
ष्ठायै नमः ॐ रौं रौद्र्यै नमः ॐ कां काल्यै नमः ॐ कं कलविकरण्यै नमः ॐ बं बलविकरण्यै नमः ॐ बं बलप्रमथिन्यै नमः ॐ सं सर्वभू-
तदमन्यै नमः मध्ये मं मनोन्मन्यै नमः ॐ नमो भगवते सकल गुणात्मशक्तियुक्ताय अनंताय योगपीडात्मने नमः ॥ ॥ इति सर्वशैव
मंत्रेषु साधारणोयं पीठन्यासः ॥ ॥ अथ वक्ष्यमाणं देवयंत्रं पूजनं विनैवकेवलं पीठे मध्ये संस्थाप्य पश्चात्पात्रासादनं कुर्यात्
ततस्तत्पूजनमिति ॥ अथ पात्रासादनं ॥ उक्तं कुलार्णवे ॥ स्वर्णरूप्यशिलाकूर्मकपालालांबुमृन्मयं ॥ नारिकेरंचंद्रांशुश्च मु-
क्ताशुक्तिसमुद्भवं ॥ १ ॥ पुण्यवृक्षसमुद्भूतं पात्रं सल्लोलितं शुभं ॥ सल्लोलं वर्चुलाकृतिः भगाकाराण्यपि उक्तानि ॥ २ ॥ साध्यसाधक
योर्मध्ये षट्त्रिंशदंगुलं भवेत् ॥ द्वादशांगुलमुद्भूच अधोभागे तथांगुलं ॥ ३ ॥ द्वादशांगुलमध्यंतु तत्र संस्थापयेद्बुधः ॥ स्वार्थंचद्वादशं
त्यक्त्वा देवाद्द्वादशं त्यजेत् ॥ ४ ॥ द्वादशांगुलमध्यस्थं तत्र चार्घ्यं निधापयेत् ॥ ५ ॥ आदौ कुंभं तथा शंखं श्रीपात्रं शक्तिपात्रकं ॥
गुरुपात्रं वीरपात्रं बलिपात्रं तथैव च ॥ ६ ॥ अथ कलशशंखादिनां स्थापनं ॥ तत्र सांबकलशस्थापनं ॥ पूर्वस्थापिसामान्या
र्धपात्रस्य वामभागे सांबकलशं स्थापयेत् ॥ वास्वदक्षिणभागे संस्थाप्य तत्रादौ तत्रयक्षकर्दममिश्रितजले नभूमिं विलिप्य त्रिकोण

उपा-स्त-३
बटुकप-६
अ-१२४

॥५४॥

॥ ॐ ढंनमः दक्षपादांगुलिमूले ॥ ॐ णंनमः दक्षपादांगुल्यग्रे ॥ ॐ तंनमः वामपादमूले ॥ ॐ थंनमः वामजानुनी ॥ ॐ दंनमः वाम-
 गुल्फे ॥ ॐ धंनमः वामपादांगुलिमूले ॥ ॐ नंनमः वामपादांगुल्यग्रे ॥ ॐ पंनमः दक्षपार्श्वे ॥ ॐ फंनमः वामपार्श्वे ॥ ॐ बंनमः पृष्ठ-
 वंशे ॥ ॐ भंनमः नाभौ ॥ ॐ मंनमः जठरे ॥ ॐ यंत्वगात्मनेनमः हृदि ॥ ॐ रं असृगात्मनेनमः दक्षांसे ॥ ॐ लं मांसात्मनेनमः क-
 कुदि ॥ ॐ वं मेदात्मनेनमः वांमांसे ॥ ॐ शं अस्थ्यात्मनेनमः हृदादिदक्षकरांगुल्यग्रपर्यंतं ॥ ॐ षंमज्जात्मनेनमः हृदादिवाम
 करांगुल्यग्रपर्यंतं ॥ ॐ संशुक्रात्मनेनमः हृदादिदक्षपादांगुल्यग्रपर्यंतं ॥ ॐ हं जीवात्मनेनमः हृदादिवामपादांगुल्यग्रपर्यंतं ॥ ॐ
 ळं परमात्मनेनमः नाभ्यादिहृदयपर्यंतं ॥ ॐ क्षं ज्ञानात्मनेनमः हृदादिमुखपर्यंतं न्यसेत् ॥ इति बहिर्मतृकान्यासः ॥ ॥ अथमहा
 सरस्वतीबीजमातृकान्यासः १७ ॥ ॐ कलडरसहरहक्षशरई ललाटे ॥ ॐ कलडरसहरहक्षशरई मुखवृत्ते ॥ ॐ कलडरस-
 हरहक्षशरईदक्षनेत्रे ॥ ॐ १२ वामनेत्रे ॐ १२ दक्षकर्णे ॥ ॐ १२ वामकर्णे ॥ ॐ १२ दक्षनासापुटे ॥ ॐ १२ वामनासापुटे ॥
 ॐ १२ दक्षगंडे ॥ ॐ १२ उर्ध्वेष्टे ॥ ॐ १२ अधरोष्टे ॥ ॐ १२ ऊर्ध्वदंतपंक्तौ ॥ ॐ १२ अधोदंतपंक्तौ ॥ ॐ १२ शिरसि ॥
 ॐ १२ मुखवाप्यतरे ॥ ॐ १२ दक्षबाहुमूले ॥ ॐ १२ दक्षकूर्परे ॥ ॐ १२ दक्षणामणिवंधे ॥ ॐ १२ दक्षकरांगुलिमूले ॥ ॐ १२
 दक्षकरांगुल्यग्रे ॥ ॐ १२ वामबाहुमूले ॥ ॐ १२ वामकूर्परे ॥ ॐ १२ वाममणिवंधे ॥ ॐ १२ वामकरांगुलिमूले ॥ ॐ १२ वाम-
 करांगुल्यग्रे ॥ ॐ १२ दक्षपादमूले ॥ ॐ १२ दक्षजानुनी ॥ ॐ १२ दक्षगुल्फे ॥ ॐ १२ दक्षपादांगुलिमूले ॥ ॐ १२ दक्षपादांगुल्य-
 ग्रे ॥ ॐ १२ वामपादमूले ॥ ॐ १२ वामजानुनी ॥ ॐ १२ वामगुल्फे ॥ ॐ १२ वामपादांगुलिमूले ॥ ॐ १२ वामपादांगुल्यग्रे ॥ ॐ
 १२ दक्षपार्श्वे ॥ ॐ १२ वामपार्श्वे ॥ ॐ १२ पृष्ठवंशे ॥ ॐ १२ नाभौ ॥ ॐ १२ जठरे ॥ ॐ १२ हृदि ॥ ॐ १२ दक्षांसे ॥ ॐ १२
 ककुदि ॥ ॐ १२ हृदादिदक्षकरांगुल्यग्रपर्यंतं ॥ ॐ १२ हृदादिवामकरांगुल्यग्रपर्यंतं ॥ ॐ १२ हृदादिदक्षपादांगुल्यग्रपर्यंतं ॥
 ॐ १२ हृदादिवामपादांगुल्यग्रपर्यंतं ॥ ॐ १२ नाभ्यादिहृदयपर्यंतं ॥ ॐ १२ हृदादिमुखपर्यंतं न्यसेत् ॥ इति महासरस्वतीबीज

षट्कोणवृत्तचतुरस्रं यंत्रं श्वासानुसारेण ऊर्ध्वकरे मत्स्यमुद्रया करपुटाभ्यां मंडलं कृत्वा सामान्यार्घोदकेनाभ्युक्ष्य शंखमुद्रया
मंडलं स्पर्शयेत् ॥ ततस्त्रिकोणांतमध्यां विलिख्य त्रिकोणेषु कूटत्रयेण संपूज्य मूलस्य खंडत्रयं कृत्वा यथा अग्निकोणे प्रथमकूटं संपू-
ज्य दक्षिणकोणे द्वितीयकूटं संपूज्य वामकोणे तृतीयकूटं संपूज्य अथ षड्कोणे षडंगानि संपूज्य यथा अग्निकोणे हृदयशक्तिं संपूज्य ईशा-
न्येशिरोशक्तिं संपूज्य वायव्येशिरोशक्तिं संपूज्य नैऋत्ये कवचशक्तिं सं. त्रिकोणमध्येनेत्रशक्तिं सं. द्वारे अस्त्रशक्तिं सं. तद्वहिर्वर्तु-
ले अकारादिक्षकारांतां मातृकां संपूज्य तद्वहिश्चतुरस्रे पूर्वद्वारे उडधानपीठाय नमः दक्षिणद्वारे जालंधरपीठाय नमः पश्चिमद्वारे पूर्ण-
गिरिपीठाय नमः उत्तरद्वारे कामगिरिपीठाय नमः इति मंडलं संपूज्य ॐ ह्रीं आधारशक्तिभ्यो नम इति संपूज्य मूले नम इति-
आधारं प्रक्षाल्य मंडलोपरि संस्थाप्य अथ वह्निकलापूजनं ततः प्रथमकूटमुच्चार्य धर्मप्रदद्वादशकलाव्याप्तात्मने वह्निमंडलाय नमः ॥
फट् इति कलशं प्रक्षाल्य आधारेपरि हस्तद्वयेन कलशं संस्थाप्य रक्तवस्त्रमाल्यादिना भूषयित्वा वह्निकलां यजेत् यथा यं धूम्रार्चिषे-
नमः रं उष्मायै. लं ज्वलिन्यै. बं ज्वालिन्यै. शं विस्फुलिंगिन्यै. षं सुश्रियै. सं सुरूपायै. हं कपिलायै. लं हव्यवाहायै. क्षं कव्य-
वाहायै नम इति अथ सूर्यकलापूजनं द्वितीयकूटमुच्चार्य अर्घ्यप्रदद्वादशकलाव्याप्तात्मने सूर्यमंडलाय नमः शुद्धजलमापूर्य सूर्य-
स्यद्वादशकलापूजयेद्यथा ॐ कं संतपिन्यै नमः ॐ रवं वं तापिन्यै. ॐ गं फं धूम्रायै नमः ॐ घं पं मरिच्यै. ॐ ङं नं ज्वालिन्यै.
ॐ चं धं रुच्यै. ॐ छं दं सुषुम्णायै. ॐ जं थं भोगदायै. ॐ झं तं विश्वायै. ॐ अं णं बोधिन्यै. ॐ टं ढं धारिण्यै. ॐ ढं ढं क्ष-
मायै नम इति अथ सोमकलापूजनं तृतीयकूटमुच्चार्य कामप्रदषोडशकलाव्याप्तात्मने सोममंडलाय नमः जलमापूर्य सोम-
स्य षोडशकलापूजयेत् यथा ॐ अं अमृतायै नमः ॐ आं मानदायै. ॐ इं पूषायै. ॐ ईं तुष्यै. ॐ उं पुष्यै. ॐ ऊं रत्यै.
ॐ ऋं धृत्यै. ॐ ॠं शशिन्यै. ॐ लं चंद्रिकायै. ॐ लूं कांत्यै. ॐ एं ज्योत्स्नायै. ॐ ऐं श्रियै. ॐ उं उं प्रीत्यै. ॐ औं अं-
गदायै. ॐ अं पूर्णायै न. ॐ अः पूर्णामृतायै. ॐ सोममंडलाय षोडशकलात्मने नमः इति गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य मत्तमुद्रया

बृ-ज्यो-र्ग
धर्मस्कंध
उपासना
॥५५॥

छाद्य कवचेनावगुंठय चक्रेण संरक्ष्य धेनुमुद्रयामृतीकृत्यतीर्थं आवाह्य ब्रह्मांडोदरतीर्थानिध्यायेत् इमंमेगंगे ॥१॥ गंधपुष्पा
भ्यांसंपूज्य ॥ अथ ध्यानं ॥ सर्वानंदमयेति ध्यात्वा ॥ इति सांबकलशस्थापनविधिः ॥ अथ सुधांकुं सस्थापनविधिः ॥
स्ववामे त्रिकोणषट्कोणवृत्तचतुरस्रमंडलं कृत्वा शंखमुद्रया मंडलं स्पर्शयेत् त्रिकोणेषुकूटत्रयं पूजयेद्यथा अग्निकोण प्रथम
कूटसं० दक्षिणकोणे द्वितीयकूटं संवामकोणे तृतीयकूटं स- ॥ तद्बहिः षट्कोणे कूटत्रयं द्विरावृत्त्या संपूज्य वामावर्त्तेन दक्षिण
मार्गिणः दक्षिणावर्त्तेनेत्ययं विशेषः वर्तुले अकारादिक्षकारांतं मातृकांसंपूज्य अंनमः आंनम इत्यादि तद्बहिश्चतुरस्रेषडंगानि
संपूज्य यथा अग्निकोणे हृदयशक्तिसं० ईशान्ये शिरोशक्तिसं० वायव्ये शिखाशक्तिसं० नैऋत्ये कवचशक्तिसं० त्रिकोणमध्ये
नेत्रशक्तिसं० द्वारे अस्त्रशक्तिसं० पूर्वद्वारे उड्यानपीठायनमः दक्षिणद्वारे जालंदरपीठायनमः पश्चिमद्वारे पूर्णगिरिपीठायनमः
उत्तरद्वारे कामगिरिपीठायनमः इति चतुःपीठानिसं० एवं मंडलं संपूज्य ॐ ह्रीं आधारशक्त्यै नमः इति गंधपुष्पाभ्यांसंपूज्य
नम इत्याधारं प्रक्षाल्य मंडलोपरिसंस्थाप्य प्रथमकूट मुञ्चार्य ॐ धर्मप्रदमंदशकलाव्याप्तात्मने वह्निमंडलाय नमः अथ वह्नि-
कलां यजेत् ॥ ॐ यं धूम्रार्चिषे नमः ॐ रं उष्मायै नमः ॐ लं ज्वलिन्यै नमः ॐ वं ज्वालिन्यै नमः ॐ शं विस्फुलिंग्यै नमः ॐ षं
सुग्न्यै ॐ सं सुरुपायै नमः ॐ हं कपिलायै नमः ॐ लं हव्यवाहायै नमः ॐ क्षं कव्यवाहायै नमः इति संपूज्य अस्त्राय फट्
इति पात्रं प्रक्षाल्य रक्तवस्त्रमाल्यादिना भूषयित्वा रत्नरवचितं तत्पात्रं त्रिपादक आधारोपरि देवीबुध्या संस्थाप्य द्वितीयकूट मुञ्चार्य-
ॐ अर्थप्रदद्वादशकलाव्याप्तात्मने सूर्यमंडलाय नमः इत्यनेन कलशे स्पृष्ट्वा सूर्यकलां यजेद्यथा ॐ कं प्रं तपिन्यै नमः ॐ रवं वं
तापिन्यै नमः ॐ गं धूम्रायै नमः ॐ घं पं मरिच्यै नमः ॐ ङं नं ज्वालिन्यै नमः ॐ चं धं रुच्यै ॐ छं दं सुषुम्णायै नमः ॐ
जं थं भोगदायै ॐ झं तं विश्वायै ॐ ञं ञं बोधिन्यै नमः ॐ टं ढं धारिण्यै ॐ ठं ढं क्षमायै नम इति संपूज्य तृतीयकूटमु-
ञ्चार्य कामप्रद षोडशकला व्याप्तात्मने सोममंडलाय नमः अथ सोमकला सोमस्य षोडशकला पूजयेत् यथा ॐ अं अमृ-

उपा-स्त-३
बटुकप
अ-१२४

॥५५॥

वृज्ज्योर्णा
धर्मस्कंध
उपासना
॥५६॥

क्षिपेत् ॥ ततो ॐ हंसः श्रुचिष इ सुरंतरिक्षसन्धो तावेदिषदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्भरसदतसद्यो मसदजागोजाक्रतजा अद्रिजा
श्रुतंबृहत् ॥ १ ॥ इत्यनेन त्रिवारं द्रव्यो परिपठेत् गंधापुष्पाणि निक्षिप्य इति दोषनिवारणं द्रव्यमध्ये आनंद भैरवं आनंद भैरवीं
च ध्यायेद्यथा सूर्यकोटिप्रतीकां चंद्रकोटिसुशीतलं ॥ अष्टादशभुजं देवं पंचवक्रं त्रिलोचनं ॥ १ ॥ अमृतार्णवमध्यस्थं ब्रह्म-
पद्मोपरिस्थितं ॥ वृषारूढं नीलकंठं सर्वाभरणभूषितं ॥ २ ॥ कपालखड्गांगधरं घंटा डमरुवादिनं ॥ पाशाकुशधरं देवं गदामुश-
लधारिणं ॥ ३ ॥ खड्गरेटकपटीशमुद्गरं शूलकुंतलं ॥ विधृतं खेटकं मुंडं वरदाभयपाणिकं ॥ ४ ॥ लोहितं देवदेवेशं भावयेत्सा-
धकोत्तमः ॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हृत्स्लोक्रे वा हसक्षमलवरयूं आनंद भैरवाय वीषट् इत्यानंद भैरवं त्रिः संपूज्य ॥ भावयेच्च सुरां देवीं-
चंद्रकोटियुतप्रभां ॥ हेमकुंदे दुधवलां पंचवक्रां त्रिलोचनां ॥ १ ॥ अष्टादशभुजैर्युक्तां सर्वां नंदकरोद्यतां ॥ प्रहसंतीं विशालाक्षीं
देवदेवस्य सन्मुखीं ॥ २ ॥ एवं ध्यात्वा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सहस्रमलवरीं सुधादेव्यै वीषट् इत्यानंद भैरवीं संपूज्य ॥ इति भैरव भैर-
वी ध्यान पूजा ॥ ततो द्रव्यमध्ये शक्तिचक्रं विलिख्य ॥ तदभावे त्रिकोणदक्षावर्त्तेन विलिख्य ॥ ऊर्ध्वरेखायां अं आं इं ईं उं ऊं ऋं-
ॠं लृं लृं एं ऐं ओं औं अं अः ॥ दक्षिणरेखायां ॥ करं गं घं ङं चं छं जं झं ञं टं ठं डं ढं णं ॥ उत्तररेखायां ॥ थं दं धं नं पं फं बं भं मं
यं रं लं वं शं षं सं हं उभयोः पार्श्वयोः लं नमः क्षं नमः त्रिकोणमध्ये काम कलाईं विलिख्य द्रव्यमध्ये अमृतत्वं विचिंतयेत् ॥ तत्र मंत्रः
॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि अमृतस्वरूपिणि अमृतं श्रावय २ शुक्रादिशापात् सुरां मोचय २ मोचिकायै न-
मः ततो ह्रीं ॐ जूरसः मृत्युं जयमंत्रं द्वाविंशतिवारं कुं भो परिजपित्वा धेनुमुद्रया वमिति बीजमष्टधा प्रजप्य पश्चात् घटं धृत्वा मूलमंत्रं
अष्टधा पठित्वा पावमानः परानंदः पावमानः परोरसः पावमानं परं ज्ञानं तेन ते पाव याम्यहमिति अग्निमंत्रयेत् ॥ इति द्रव्यशुद्धिः
तदुक्तं श्यामारहस्ये ॥ अमृतं चिंतयेद्द्रव्यमष्टधा अमृतं जपेत् ॥ अष्टधा मूलमंत्रं च जपेत् धृत्वा घटं ततः ॥ १ ॥ पश्चात् मुद्रां प्रदर्श्य
॥ वमिति धेनुमुद्रया मृतीकृत्य मल्लमुद्रया ललाटकवचेनावगुंठय चक्रेण संरक्ष्य अस्त्रेण छोटिकाभिर्दशदिग्बंधनं कृत्वा ॥ ॥

उपा.स्त.३
बटुक
अ.१२४

॥५६॥

॥ अथ कलशाध्यानं ॥ देवदानवसंवादे मथ्यमाने महोदधौ ॥ उत्पन्नोसिमहाकुंभविष्णुनाविधृतः करे ॥ १ ॥ त्वत्तोये सर्वदेवाः स्युः
 सर्वे वेदाः समाश्रिताः ॥ त्वयितिष्ठन्तिभूतानित्वयि प्राणाः प्रतिष्ठिताः ॥ २ ॥ शिवस्त्वं च गवासित्वं विष्णुस्त्वं च प्रजापतिः ॥ आदित्याद्या
 ग्रहाः सर्वे विश्वे देवाः सपैतृकाः ॥ ३ ॥ त्वयितिष्ठन्ति कलशे यतः कामफलप्रदाः ॥ त्वत्प्रसादादिमं यज्ञं कर्तुमिहेजलोद्भव ॥ ४ ॥ त्वदालो-
 कनमात्रेण भुक्तिमुक्तिफलं महत् ॥ सान्निध्यं कुरु भो कुंभप्रसन्नो भव सर्वदा ॥ ५ ॥ इति ध्यात्वा घटसूक्तं पठेत् ॥ समुद्रे मथ्यमाने-
 तु क्षीरोदसागरोत्तमे ॥ तत्रोत्पन्नां सुरां ध्यायेत्कन्यका रूपधारिणीं ॥ ६ ॥ अष्टादशभुजां देवीरक्तांतायतलोचनां ॥ जापीनवर्णां
 स्वर्णभावं हुरूपां परां सुरां ॥ ७ ॥ सा सर्वेतु सुरां सर्वा देवीनामभयं करीं ॥ या सुरासारमा देवी योगंधः स जनार्दनः ॥ ८ ॥ यो वर्षाः
 सप्तवेद्ब्रह्मायोमदः समहे इवरः ॥ स्वादे तु संस्थितो सोमः शब्दसंस्थो हुताशनः ॥ ९ ॥ इच्छायां मन्मथो देवो पाताले तु च भैरवः
 ॥ घटो ब्रह्मारसो विष्णुः बिंदवोरुद्र एव च ॥ १० ॥ हुंकारो ईश्वरः प्रोक्तो व्योमादेस्तु सदा शिवः ॥ घटमूले स्थितो ब्रह्मा घटमध्ये तु माध-
 वः ॥ ११ ॥ घटकंठे नीलकंठो घटाग्रे सर्वदेवताः ॥ लध्वी हि वारुणी देवी महामांसचरुप्रिये ॥ १२ ॥ सर्वविद्यातुया देवी सुरा देवी-
 नमोस्तुते ॥ अनेन घटसूक्तेन द्रव्यशुद्धिः प्रजायते ॥ १३ ॥ अथ कलशे प्राणप्रतिष्ठा ॥ ॐ आं ह्रीं क्रौं यं रं लं वं शं षं सं हं सः
 सो हं श्रीं मद्बुदुक भैरवस्य आधारसहितकलशेऽस्मिन् अग्निसूर्यसोमकलानां प्राणाः इह प्राणाः सुखंचिरं तिष्ठंतु ॥ ॐ आं ह्रीं क्रौं
 यं रं लं वं शं षं सं हं सः सो हं श्रीं मद्बुदुक भैरवस्यास्मिन्कलशे जीवसर्वे द्रियाणि वाङ्मनस्त्वक्चक्षुर्जिह्वा श्रोत्रघ्राणप्राणाः इहागत्य सु-
 खंचिरं तिष्ठंतु स्वाहेति प्राणप्रतिष्ठा गंधादिभिः कलशां संपूज्य ॥ तत्र कलशे चतुर्दिक्षु पंचरत्नानि पूजयेत् ॥ पूर्वे ग्लूं गगनरत्नाय
 नमः ॥ दक्षिणे स्थूं स्वर्गरत्नाय नमः ॥ पश्चिमे पूं पातालरत्नाय नमः ॥ उत्तरे म्लूं मर्त्यरत्नाय नमः ॥ मध्ये न्लूं नागरत्नाय नमः ॥ एवं
 पंचरत्नानि संपूज्य पंचमुद्रयानमस्कृत्य ॥ अथ कलशाबलिः ॥ ततो कुंभसमीपे रक्तचंदनसिंदूरकुंकुमैकत्रमैलयित्वा तेन त्रिकोण
 वृत्तचतुरस्रमंडलं कृत्वा तत्र सर्वपथिकदेवेष्यो नमः इति गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य तदुपरि द्रव्यशुद्धिमीनमुद्रान्वितं बलिं निधाय ॥

बृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥५७॥

तत्त्वमुद्रयाबलिमुत्सृज्य ॥ ह्रीं श्रीं सर्वपथिकदेवेष्यो नम इति मंत्रेण बलिं निधाय ॥ तं बलिं वामपाणिना कलशोपरि त्रिधा पात्रा-
म्यमूलमुच्चरन् पूजावाह्ये निक्षिपेत् इति बलिः ॥ इति सुधाकुंभस्थापनविधिः ॥ अथ शुद्धिस्थापनविधिः ॥ कुंभस्थवामतः शु-
द्धिसंस्थाप्य ॥ अग्निमंडलायनमः ॥ धर्मप्रददशकलात्मने शुद्धिपात्राधारायनम इत्याधारे अग्निकलापिः संपूज्य ॥ क्लीं सूर्यमंडला-
यं अर्थप्रदद्वादशकलात्मने शुद्धिपात्रायनम इति सोमकलापिः संपूज्य घेनुमुद्रांप्रदर्श्य उद्बुध्यः स्वपशोर्त्वाहिनापशुत्वं शिवोसिमो-
शिवोऽक्रुत्यमिदं पिंडामतस्त्वं शिवतारजा ॥ पशुपाशाय विद्महे शिरछेदनाय धीमहितन्नोद्भागः प्रचोदयात् ॥ इति त्रिवारं जप्त्वा इ-
ति शुद्धिसंस्कारः ॥ अथ शंखस्थापनं ॥ तमेव सामान्यार्घमिति वदन्ति ॥ अथ स्थापनं स्वपुरतः सुधाकुंभसमीपे त्रिकोणवृत्त-
चतुरस्रं मंडलं कृत्वा पूर्ववन्मंडलं संपूज्य ॥ ॐ ह्रीं आधारशक्त्यै नमः इति संपूज्य ततो मंडलोपरि आधारत्रिपदीं संस्थाप्य त-
तो प्रथमकूटमुच्चार्य ॐ धर्मप्रददशकलात्मने वह्निमंडलायनमः इति संपूज्य पूर्वाक्तवत् वह्निं कलां यजेत् ॥ ततो शंखं प्रक्षाल्य
॥ सुवासितगंधपुष्पधूपादियुक्तं शंखं आधारे संस्थाप्य द्वितीयकूटमुच्चार्य अर्थप्रदद्वादशकलाव्याप्तात्मने सूर्यमंडलायनमः पू-
र्वोक्तवत् सूर्यकलां यजेत् ॥ ततो गंगेचयमुने चैवेति अंकुशमुद्रया सूर्यमंडलात्तीर्थान्यावाह्यमूलमुच्चरन् शुद्धजलमापूर्य चंद्रक-
लां यजेत् तृतीयकूटमुच्चार्य ॐ कामप्रदषोडशकलाव्याप्तात्मने सोममंडलायनमः इति गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य मूलं दशधा जपे-
दिति ॥ इति शंखस्थापनं ॥ अथ विशेषार्घस्थापनं ॥ आत्मश्रीचक्रयोर्मध्ये भूमिजानुकोसाधकः ॥ यक्षकर्दमेन त्रिकोणषड-
स्रवृत्तचतुरस्रं मंडलं कृत्वा यक्षकर्दममाह धन्वंतरीः कपूरागरुकस्तुरिकुंकुमंचंदनं तथा महासुगंधमित्युक्तं नामतो यक्षकर्दम इति
॥१॥ अथ सांबकलशोक्तवत् मंडलं संपूज्य ॥ ॐ आधारशक्त्यै नमः इति संपूज्य त्रिपदि आधारं प्रक्षाल्य मंडलोपरि संस्थाप्य
सामान्यार्घजलेनाप्युक्ष्य प्रथमकूटमुच्चार्य धर्मप्रदमंदशकलात्मने श्रीमन्महाबटुकभैरवाय वह्निमंडलायनमः ततः कलां य-
जेत् ॥ ॐ चं धूम्रार्चिषे नमः ॐ रं उष्मायै नमः ॐ लं ज्वलिन्यै ॐ वं ज्वालिन्यै ॐ शं विस्फुलिंगिन्यै ॐ षं सुश्रियै ॐ सं

उपा.स्त.३
बटुक
अ.१२४

॥५७॥

सुरुपायै० ॐ हं कपिलायै० ॐ लं हव्यवाहायै० ॐ क्षं कव्यवाहायै० इति पूजयेत् फद् इति मंत्रेण अर्घपात्रं प्रक्षाल्य आधारे
परिहस्तद्वयेन संस्त्राप्य द्वितीयकूटमुच्चार्य ॐ अर्घप्रदद्वादशकलाव्याप्तात्मने श्रीमन्महाबटुक भैरवाय सूर्यमंडलाय नमः ततोसू-
र्यकलां यजेत् ॥ ॐ कंभं तपिन्यै० ॐ खं बं तापिन्यै० ॐ गंघं धूम्रायै० ॐ घंघं मरिच्यै० ॐ डं नं ज्वालिन्यै० ॐ चंघं रुच्यै०
ॐ छं दं सुषुम्णायै० ॐ जंघं भोगदायै० ॐ झं नं विश्वायै० ॐ ङं ङं बोधिन्यै० ॐ टं टं धारिण्यै० ॐ ढं ढं क्षमायै० इति कलाः
गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य ॥ ततो कुंभाद्बिंदुमुत्सृज्य पात्रे वामहस्तेन तत्त्वमुद्रया मुद्भिं गृहीत्वा दक्षिणहस्तेन तीर्थमुच्चरन् मूलमंत्रं विलोम
मातृकां पठन् कारणामृतेन त्रिभागं प्रदर्श्य जलेन भागमेकं पूरयेत् ॥ विलोममातृका ॥ यथा ॥ क्षं लं हं संपं शं वलं रं यं मं भं बं फं पं
नं घं दं थं नूं पां टं डं ढं टं अं झं जं छं चं डं घं गं रं वं कं अः अं औं ओं ऐं एं लूं लूं ऋं ऋं ऊं उं ईं इं आं अमिति अनेन पात्रं प्रपूर्य पुष्पेण ज्ही श्रीं
बीजेना लोढय पुष्पं निरस्य निक्षिप्य ततस्तृतीयकूटमुच्चार्य ॐ कामप्रदषोडशकलाव्याप्तात्मने श्रीमन्महाबटुक भैरवाय चंद्रमंडलाय
नमः ततश्चंद्रकलां यजेत् ॥ ॐ अं अमृतायै० आं मानदायै० इं पूषायै० ईं नुष्टयै० उं पुष्टयै० ऊं रत्यै० ऋं घृत्यै० ऋं शशिन्यै० लूं
चंडिकायै० लूं कांत्यै० ऐं ज्योत्स्नायै० ऐं श्रियै० ॐ प्रीत्यै० औं अंगदायै० अं पूर्णायै० अः पूर्णामृतायै० इति गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य
ततो द्रव्यमध्ये कुशेन त्रिकोणषट्कोणवृत्तचतुरस्रं कृत्वा त्रिकोणे ऊर्ध्वरेखायां अं नम इत्यादि अः नम इत्यंतं संपूज्य ॥ दक्षिणरेखा-
यां कं नम इत्यादि तं नम इत्यादि तं नम इत्यंतं संपूज्य ॥ उत्तररेखायां थं नम इत्यादि हं नम इत्यंतं संपूज्य उभयोः पार्श्वयोः लं नमः क्षं
नमः मध्ये ईं नमः त्रिकोणेषु त्रिकूटानि संपूज्य ॥ षट्कोणेषु ॥ ॐ हृदयशक्तिं नमः शिरोशक्तिं कवचशक्तिं नेत्रशक्तिं अस्त्र
शक्तिं वर्तुले अकारादि क्षकारांतां मातृकां संपूज्य चतुरस्रे ॐ पूर्णशैलाय नमः ॐ उडधानाय ॐ जालंधराय नमः ॐ काम-
कलायै नम इति संपूज्य गंगेचयमुनेचेतिक्रोमित्यं कुशमुद्रया सूर्यमंडलात्तीर्थान्यावाह्यमुद्रां प्रदर्श्य वमिति धेनुमुद्रयामृतीकृत्य मच्छ-
मुद्रया छाद्य कवचेनावगुंठय चक्रेण संरक्ष्य अस्त्रेण छोटिकाभिर्दशदिग्बंधनं कृत्वा आनंदभैरव आनंदभैरवीं आवाह्य पूजयेत्

वृज्योर्णा
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ५८ ॥

तन्मंत्रो ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हसक्षमलवरयूं आनंदभैरवायवौषट् इत्यानंदभैरवंत्रिःसंपूज्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हसक्षमलवरयीं आनंदभैर-
व्यैवौषट् इत्यानंदभैरवींत्रिः संपूज्य पूर्ववत् ध्यात्वा ततोविशेषार्घस्यचतुर्दिक्षुपंचरत्नानिपूजयेत् पूर्वग्लं गगनरत्ने ष्योनमः दक्षिणे
स्थूंस्वर्गरत्ने ष्योनमः पश्चिमेपूं पातालरत्ने ष्योनमः उत्तरे मूळं मर्त्यरत्ने ष्योनमः मध्ये नूलागरत्ने ष्योनमः ॥ इतिपंचरत्नानिसंपूजयेत् ॥
अथद्रव्यशुद्धिः ॥ ततोमांसमीनमुद्राकुंडगोलादिकंशोधयेद्यथा ॥ अथमांसशोधनं ॥ द्वितीयाशोधनं ॐ यं १० पोषणं
ॐ रं १० इतिसंदह्य ॐ व १० मिति अमृतंप्लावय धेनुमुद्रयांमृतीकृत्यपशुगायत्रीदशधाजपेत् ॥ ॐ पशुपाशायविद्महेशिरछेद-
नायधीमहि ॥ तन्नोमांसः प्रचोदयात् ॥ वामहस्तेद्वितीयांगृहीत्वा तत्त्वमुद्रयाविलोममातृकयामूलमंत्रेणचकुंभतीर्थमापूर्य ॥ ॐ
क्षानमइत्यादिअंनमइत्यंताविलोममातृका ॥ ॐ प्रतद्विष्णुस्तवतेवीर्ये मृगोनप्तिमः कुचरोगिरिष्ठाः यस्योरुष्टुत्रिषुविक्रमणेष्वधिक्षि-
यंतिभुवनानिविश्वाः ॥ अनेनमंत्रेणशोधयेत् ॥ अथमीनशोधनं ॥ ॐ त्र्यंबकंयजामहेसुगंधिंपुष्टिवर्धनं ॥ उर्वारुकमिवबंधना
न्मृत्योर्मुक्षीयमासृतात् ॥ अथमुद्राशोधनं ॥ ॐ तद्विष्णोः परमंपदंसदापश्यंति सूरयः ॥ दिवीवचक्षुराततं ॥ १ ॥ ॐ तद्विप्रा-
सोविषन्यवोजागृवांसः समिंधतेविष्णोर्यत्परमंपदं ॥ २ ॥ मांसमीनमुद्राविशेषार्घेकिंचिन्निक्षिपेत् ॥ योगात्मकबिंदुंनिष्कास्य ॥
अनेनमंत्रेणशोधयेत् ॥ ॐ विष्णुर्योनिंकल्पयतुत्वष्टारूपाणिपिशिंचनु असिंचतुप्रजापतिर्द्वातागर्भदधातुमे ॥ गर्भधेहि सिनी
वालिगर्भधेहिसरस्वती गर्भते अश्विनौधत्तावाधत्तांपुष्करस्वजो पूं जूळं मूळं स्वाहा अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणी अमृतं श्रावय २
स्वाहा ॥ इतिकुंडगोलादिशुद्धिः ॥ विशेषार्घेबिंदुंनिक्षिपेत् तत्रवमितिधेनुमुद्रयांमृतीकृत्यमत्समुद्रयाद्याद्यकवचेनावगुंठय चक्रेण
संरक्ष्य अस्त्रेणतालत्रयंदिग्बंधनंकृत्वाप्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् ॥ ॐ आं ह्रीं क्रौं यंरंलवंशंषंसंहंलंक्षं हंसः सोहं श्रीमन्महाबटुकभैर
वस्यं अस्मिन्नाधारसहितविशेषार्घे अग्नि सूर्यसोमकलानां प्राणाः इहप्राणाः सुरवंचिरंतिष्ठंतु ॥ ॐ आं ह्रीं क्रौं यंरंलवंशंषंसंहंलंक्षं-
हंसः ॥ सोहं इहास्मिन्कलशे जीव सर्वे त्रियाणि वाङ्मनत्वक्चक्षुर्जिह्वाश्रोत्रघ्राणप्राणाः इहागत्यसुरवंचिरंतिष्ठंतुस्वाहा ॥ इतिप्रा-

उपा.स्त.३
बटुक
अ.१२४

॥ ५८ ॥

पा प्रतिष्ठा ॥ दृष्टार्थपात्रं देवेशी ब्रह्माद्या देवतासदा ॥ नृत्यंति सर्वयोगिन्यः प्रीता सिद्धिं ददात्यपि ॥ तदुक्तं नवरत्नेश्वरे ॥ विशेषार्थो-
 परिमूलं समधाजपेदिति श्रुद्धिः ॥ ऐं क्लीं सौं ॥ ब्रह्मांडखंडसंभूतमशेषरससंभवं ॥ आपूरितं महापात्रं पीयूषरसमावह ॥ १ ॥ अखंडैक
 रसानंदकलेवरसुधात्मनि ॥ स्वच्छंदस्फुरणामंत्रानधेह्यकुलरूपिणी ॥ २ ॥ क्लीं अकुलस्थामृताकारे सिद्धज्ञानकलेवरे ॥ अमृतत्वनिधेह्य
 स्मिन्वस्तुनिकुलरूपिणी ॥ ३ ॥ सौं तद्रूपेणैकरस्यंचकृत्वास्यैतत्स्वरूपिणी ॥ भूत्वा परामृताकारं मयि विस्फुरणं कुरु ॥ ४ ॥ अने-
 नमंत्रेण अर्घ्यमामंत्र्यपूर्ववत्पंचरत्नानि संपूज्य पूर्ववत् आनंदभैरवभैरवीं ध्यात्वा पूजयेत् तालत्रयं दिग्बंधनं कृत्वा वगुठनमुद्रया वगुं-
 ठयधेनुमुद्रया मृतीकृत्योनिमुद्रां प्रदर्श्य हंसो नम इति संपूज्य शंखमुद्रां प्रदर्श्य मत्स्यमुद्रया पात्रमाच्छाद्य मूलदशधा प्रजप्य देवस्व-
 रूपं पात्रं ज्ञावयेत् ॥ इति विशेषार्थस्छापनविधिः ॥ तत्र विशेषार्थाद्वामतः सामान्यार्थवत् ॥ श्रीपात्रं १ गुरुपात्रं २ भैरवपात्रं ३ श-
 क्तिपात्रं ४ योगिनीपात्रं ५ भोगपात्रं ६ वीरपात्रं ७ आत्मपात्रं ८ बलिपात्रं ९ एतानि नवपात्राणि संस्छाप्य दक्षिणभागे पाद्यं अ-
 र्घ्यमाचमनीयमधुपर्काविति चत्वारि पात्राणि सामान्यार्थवत्संस्छाप्य पाद्याद्युपचारार्थं एकं वा पात्रं स्छापनीयं अशक्तश्चेद्गुरुवीर आत्म
 बलिभोगेति पंचपात्राणि स्थापयेत् तदप्यशक्तश्चेत्तदा सामान्यार्थं विशेषार्थं प्रोक्षणी पात्राणि संस्छाप्य ॥ तदुक्तं चंद्रपीठे ॥ वामेशं-
 खं प्रतिष्ठाप्य मध्ये चार्घ्यं प्रकल्पयेत् ॥ दक्षिणे प्रोक्षणी पात्रमर्घ्यत्रयविकल्पनेति ॥ १ ॥ ततो प्रोक्षय्युदकेन पुष्पाणि प्रोक्षयेद्यथा
 ॥ ॐ पुष्पकेतुराजार्हते शताय सम्यक् संवधाय ॐ पुष्पे श्रुद्धिं विधाय ह्रीं हूं फट् ॥ इति मंत्रेण बाणमुद्रया समदृष्टिपुष्पस्या-
 वलोकनेन गंधादिसर्वसंपारश्रुद्धिं विधाय ॥ प्रोक्षयेत्तेन चात्मानं पूजोपकरणानि च ॥ सर्वत्र प्रोक्षणां कुर्यात्तेन श्रुद्धिर्भवेत्किल ॥ १ ॥
 इति पात्रासादनविधिः ॥ अथ घृततैलदीपस्छापनविधिः ॥ तत्र देवस्य दक्षभागे घृतदीपं वामे तैलदीपं संस्छापयेत् ॥ सुदर्श-
 नमंत्रेण घृतदीपं पूजयेद्यथा ॥ रं रीं स्तू रं रौ रः ॐ सहस्रारं हुं फट् स्वाहेति गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य ॥ अथ तैलदीपं पशुपतास्त्रमं-
 त्रेण पूजयेद्यथा ॥ ॐ श्रीं पशु हुं फट् स्वाहेति मंत्रेण गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य ॥ हस्तद्वयेन दीपशिरवां स्पृष्ट्वा मंत्रं पठेत् ॐ घोराय

बृज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥५९॥

घोरतमाय महारौद्राय वीरभद्राय ज्वालामालिने सर्वप्राणोपसंहर्त्रे हुंफट् स्वाहा इति पठित्वा पश्चान्तत्तेजसात्मानं समर्प्य ॥ ततो वाक्कायचि-
त्तशोधनं कुर्यात् ॥ हुंफट् स्वाहा इति मुखे ॥ ॐ रक्षरक्ष हुंफट् स्वाहेति हृदि हस्तं दत्त्वा त्मरक्षां विधाय ॥ ॐ मिति मंत्रेण चंदनपुष्पा-
णिकराभ्यां मर्दयित्वा ॥ तानि वामहस्ते समादायाधाय ॥ ते सर्वे विलयं यांतु ये मां हिं संति हिंसकाः ॥ मृत्युरोगभयकेशाः पतंतुरिपुम-
स्तके ॥ १ ॥ इति मंत्रेण ईशान्यां दिशि दूरतः क्षिप्त्वा हस्तौ प्रक्षाल्याचम्येति दीपपूजनस्थापनं ॥ अथ तिरस्करणीपूजनं ॥ ततः
स्वपुरोभागे सर्वविघ्ननिवारणार्थं तिरस्करणीं ध्यायेत् ॥ यथा ॥ नीलहयं समधिरुह्यपुरः प्रयांति नीलांशुकाभरणमाल्यविलेपनाढ्या
॥ निद्रापुटेन भुवनानि तिरोदधानारवडा युधाभगवति परिपातु भक्तान् ॥ १ ॥ एवं ध्यात्वा गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य ॥ अग्रे किंचिद्बिंदुधा-
रया संतर्प्य मंत्रद्वयं पठेत् ॥ यथा ॥ ॐ ह्रीं श्रीं नमो भगवति माहेश्वरि सर्वपशुजनमनचक्षुस्तिरस्करणीं कुरु २ स्वाहा ॥ १ ॥ ॐ
ह्रीं क्लीं ऐं र्लौं तिरस्करणीं सकलजनवाग्वादिनी सकलपशुजनमनचक्षुषी श्रोत्रजिह्वाघ्राणतिरस्करणीं कुरु २ ठः ठः ठः स्वाहा ॥ २ ॥
इति नमस्कृत्य ॥ अथ पंचबलिप्रदानविधिः ॥ ततो यंत्रस्य पूर्वदक्षिणपश्चिमोत्तरेषु त्रिकोणवृत्तचतुरस्रं मंडलं कृत्वा ॥ ॐ ह्रीं मं-
डलाय नम इति मंडलं संपूज्य पूर्वबांबटुकाय नमः इति पाद्यादिभिः पूजयेत् ॥ पक्वान्नपूर्णसलिलमीनमांसकारणचतुष्टयं दीपयु-
क्तवाबलिपात्रेषु पूरयित्वा मीनमुद्रया किंचिन्तीर्थपात्रे दत्त्वा वामांगुष्ठानामाभ्यां पूर्वे उत्सृजेदनेन ॥ ॐ एह्येहि देवी पुत्रबटुकना
थकपिलजटाभारभासुरत्रिनेत्रज्वालामुखसर्वविघ्नान्नाशय ॥ २ ॥ सर्वोपचारसहितं बलिं गृह्ण २ स्वाहा एष बलिर्बटुकाय नमः ॥ १ ॥
दक्षिणे पूर्ववन्मंडलं संपूज्य यां योगिनीभ्यो नम इति योगिनीमभ्यर्च्य पूर्ववत्पात्रे द्रव्यं पूरयित्वा योनिमुद्रया तीर्थं पूरयित्वा दक्षांगुष्ठ-
नाभाभ्यां पूर्ववद्बलिं दद्यादनेन उर्ध्वं ब्रह्मांडतो वादिविगगनतले भूतले निष्कले वा पाताले वा तले वा सलिलपवनशैथिल्ये कुत्र स्थि-
तावा ॥ क्षेत्रे पीठे पपीठादिषु च कृतपदाधूपदीपादिकेन प्रीत्या देव्यः सदानः शुभबलिविधिना पातु वीरं द्रव्यं ॥ १ ॥ यां योगिनी-
भ्यः स्वाहा सर्वयोगिनी हुंफट् स्वाहा एष बलिर्योगिनीभ्यो नमः ॥ २ ॥ पश्चिमे पूर्ववन्मंडलं कृत्वा मंडलं संपूज्य ॥ क्षं क्षेत्रपा-

उपा.स्त.३
बटुक
अ. १२४

॥५९॥

बृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ६० ॥

प्राप्नुयासंस्वाहा ॥ ६ ॥ ॐ वायुतेजसलिलभूम्यात्मनोमे शुध्यंतां ॥ ज्योतिरहं विरजाविपाप्माभूयासंस्वाहा ॥ ७ ॥ इति सप्तमंत्रा-
न् पठन् ॥ भोगपात्रामृतेन दक्षकरतलं समार्च्य ॥ दक्षहस्ते त्रिकोणं लिखित्वा शुद्धिखंडानि त्रिकोणस्य दक्षोत्तर सन्मुखमध्ये पुनिधाय-
॥ वामहस्तांगुष्ठमध्यमानामिकापिरेकं खंडं गृहीत्वा मूलांते ह्रीं श्रीं आं आत्मतत्वेन स्छल देहं शोधयामि स्वाहा ॥ अनेनाधस्त्वां शु-
द्धिं स्वीकृत्य ॥ पूर्ववच्छुद्धिखंडं गृहीत्वा ॥ मूलांते ह्रीं श्रीं विद्यातत्वेन सूक्ष्मदेहं शोधयामि स्वाहा ॥ अनेन दक्ष स्थां शुद्धिं स्वीकृत्य-
तृतीयं खंडं गृहीत्वा ॥ मूलांते ह्रीं श्रीं शंशिवतत्वेन परमकारणदेहं शोधयामि स्वाहा ॥ अनेनोत्तरस्थां शुद्धिं स्वीकृत्य ॥ चतुर्थं खंडं गृ-
हीत्वा मूलांते ह्रीं श्रीं संसर्वतत्वेन तत्त्वत्रयाश्रयं महाकारणजीवं शोधयामि स्वाहा ॥ अनेन मध्यस्थां स्वीकृत्य ॥ ४ ॥ वस्त्रेण हस्तौ विशो-
ध्यहस्ताभ्यां सर्वांगं समार्जयेत् ॥ ततो भोगपात्रं स्वीकुर्यात् ॥ यथा ॥ मूलांते ॐ अर्द्धं ज्वलति ज्योतिरहमस्मि ज्योतिर्ज्वलति ब्र-
ह्मांडमस्मि योहमस्मि ब्रह्माहमस्मि अहमस्मि ब्रह्माहमस्मि अहमे वह्निमा जुहोमि स्वाहा ॥ इत्यनेनात्मपात्रं गृहीयात् इति शुद्धिः ॥
॥ अथ श्रीपात्रामृतेनात्मानं पूजोपकरणं चाभ्युक्ष्य सर्वं ब्रह्ममयं भावयेत् ॥ अथ समर्थः अधिकारी चेत्तदा चतुर्वारं पात्रं गृहणं कार्यं तत्र
मंत्राः ॥ वामहस्ते पात्रं गृहीत्वा तदुपरि दक्षहस्तमाच्छाद्य पठेत् ॥ ॐ ह्रीं श्रीं प्रकृत्य हंकार मन बुद्धि श्रोत्र त्वक् चक्षु जिह्वा घ्राण वाक् पा-
णि पाद् पायू पस्थ शब्द स्पर्श रू परसंघाकाश वायु सलिल भूम्यात्मकं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं लृं एं ऐं ओं औं अं अनः शुद्धा शुद्ध
चतुर्विंशतितत्त्वसहितं प्रथमकूटमुच्चार्य आधारे अग्निचक्रे कामगिरिपीठे मिन्त्रीज्ञानात्मात्मके जाग्रदशाधिष्टायिके इच्छाशक्त्यात्म-
करुद्रात्मके शक्तिश्रीकामेश्वरीदेवीश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः गौरिवल्लभसहिताय श्रीगौरिवल्लभसहितात्मने विश्वपुरुषा-
य विश्वपुरुषात्मने आर्णवमलशोधनार्थे आधारे अग्निमंडले आत्मतत्वं स्छल देहं शोधयामि जुहोमि स्वाहा जुहोमीति गुरोराज्ञां गृ-
हीत्वा तदा गुरुणायस्यास्य परमा मृतमिति वक्तव्यं प्रथमपात्रेन तु सर्वत्र पुनः मुख्यकुंभात्तीर्थं द्वितीयवारं पात्रे पूरयित्वा पठेत् ॥ ॐ
ह्रीं श्रीं मायाकलाविद्यारागकालनियतिपुरुषात्मकं करवं गंधं चंद्रं जडं अं तं डं ढं णं तथं दंधं पं कं बं भं मं शुद्धा शुद्धसप्ततत्त्व

उपा.स्त. ३
बटुक
अ-१२४

॥ ६० ॥

लायनम इति क्षेत्रपालमभ्यर्च्य पात्रेद्रव्यं पूरयित्वा अंकुशमुद्रया तीर्थं दत्त्वा दक्षांगुष्ठमध्यमानामाभ्यां पूर्ववद्बलिं दद्यादनेन ॥ ३० ॥ क्षा-
 क्षींक्षुंक्षौ क्षौक्षः स्थानक्षेत्रपालधूपदीपादिसहितं बलिं गृह्ण २ स्वाहा एष बलि क्षेत्रपालायनमः ॥ ३॥ उत्तरे पूर्ववन्मंडलं कृत्वा मंड-
 लं संपूज्य ॥ गंगणेशायनम इति गणेशमभ्यर्च्य पात्रेद्रव्यं पूर्ववत्पूरयित्वा ॥ दक्षांगुष्ठतर्जनीनामाभ्यां पूर्ववद्बलिं दद्यादनेन ॥ ३० ॥
 गांगीं गौं गौं गः गणपतये वरवस्द सर्वजनमेव शमानय बलिं गृह्ण २ एष बलिं गंगणपतये नमः ॥ ४॥ अथ गणपति समीपे तथैव पूर्व
 वन्मंडलं कृत्वा ॥ ३० ॥ ह्रीं व्यापकं मंडलायनम इति गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य साधारण बलिं संस्थाप्य ॥ मूलेनाभि मंत्र्य तत्र धूपदीपा-
 दिभिः सर्वभूतानि संपूज्य तत्त्वमुद्रया बलिं दद्यादनेन ॐ ह्रीं सर्वविघ्नकृद्भ्यः सर्वभूतेभ्यो हं स्वाहा एष बलिः सर्वभूतेभ्यो नमः ॥ ५॥
 ॥ इति पंचबलिः ॥ अथांत्यागः ॥ गुरुपात्रामृतेन गुरुपादुकां पूजयेत् ॥ यथा ॥ पूर्व दिशि सित्रिकोणं कृत्वा ततो दक्षहस्ते तर्जन्यं
 गुष्ठाभ्यां गंधपुष्पं गृहीत्वा ॥ वामहस्ते अनामिकां गुष्ठाभ्यां शुद्धिखंडं गृहीत्वा ऊर्ध्वरेखायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दिव्यो घाः श्रीपादुकां पू-
 जयामि तर्पयामि नमः ॥ दक्षिणरेखायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सिद्धो घाः श्रीपादुकां पू० त० नमः ॥ वामरेखायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मानवो घाः
 श्रीपादुकां पू० त० नमः ॥ ततो गुरुपात्रामृतेन गुरुचतुष्टयं पूजयेत् ॥ ३० ॥ ह्रीं श्रीं हंसक्षमलवरयूं ह्रीं हंस श्रीं अमुकानंदनाथगुरु श्री
 पादुकां पू० त० इति त्रिः सकृद्वा एव गुरुपरमगुरु परात्परगुरु परमैष्टि गुरुनूतर्पयेत् ॥ अथ भैरवपात्रामृतेन स्वहृदि देवं तर्पयेत् ॥ यथा ॥
 ॐ ह्रीं बटुकाय आपदुद्धारणाय कुरु २ बटुकाय ह्रीं ॐ श्रीं मन्महाबटुकभैरवं सांगं सपरिवारं सवाहनं सायुधं पूजयामि तर्पयामि नम इ-
 ति ॥ ॥ अथ तत्त्वशुद्धिं कुर्याद्यथा ॥ भोगपात्रोपरि हस्तं दत्त्वा पठेत् ॥ ॐ प्राणापानव्यानोदानसमानामे शुद्ध्यंतां ज्योतिरहं-
 विरजापाप्माभूयासं स्वाहा ॥ २॥ ॐ प्रकृत्यहंकारवाङ्मनः श्रोत्राणि मे शुद्ध्यंतां ॥ ज्योतिरहं विरजाविपाप्माभूयासं स्वाहा ॥ ३॥
 ॐ त्वक्चक्षुजिह्वाघ्राणवचांसि मे शुद्ध्यंतां ॥ ज्योतिरहं विरजाविपाप्माभूयासं स्वाहा ॥ ४॥ ॐ पाणिपादपायूपरस्छाशब्दमि-
 शुद्ध्यंतां ॥ ज्योतिरहं विरजाविपाप्माभूयासं स्वाहा ॥ ५॥ ॐ स्पर्शरूपरसगंधाकाशानि मे शुद्ध्यंतां ॥ ज्योतिरहं विरजाविपा-

सहितं द्वितीयकूटमुच्चार्य ॥ सूर्यचक्रे जालंधरगिरिपीठेषष्ठिनाथात्मके स्वप्नदशाधिष्ठायिके ज्ञानशक्त्यात्मकविष्णवात्मकशक्तिश्रीवज्रे
श्वरीदेवीश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः श्रीलक्ष्मीनारायणसहितायश्रीलक्ष्मीनारायणसहितात्मनेकार्मिकमलशोधनार्थे हृदये सूर्यमं-
डले विद्यातले सूक्ष्मदेहं शोधयामि जुहोमिस्वाहा ॥ २ ॥ पुनः तृतीयवारंपात्रमादाय ॥ ॐ ह्रीं श्रीं शिवशक्तिसदाशिवेश्वरशुद्धविद्यात्मक
परंलंबंशंषं संहलंक्षुद्धाशुद्धपंचतत्त्वसहितं तृतीयकूटमुच्चार्य सोमचक्रे पूर्णगिरिपीठे उडुशानाथात्मके सुषुप्तिदशाधिष्ठायिके क्रिया
शक्त्यारमकब्रह्मात्मकशक्तिश्रीभगमालिनीदेवीश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः विद्याशंकरसहितायविद्याशंकरसहितात्मने मा-
यिकमलशोधनार्थे चंद्रमंडले शिवतत्वेन कारणदेहं शोधयामि जुहोमिस्वाहा ॥ ३ ॥ अथ चतुर्थवारंपात्रमादाय ॥ ॐ ह्रीं श्रीं शिव-
शक्तिसदाशिवेश्वरशुद्धविद्यामायाकलाविद्यारागकालनियतिपुरुषप्रकृत्यहंकारसुरवश्रोत्रत्वक्चक्षुजिह्वाघ्राणवाक्पाणिपादपायूप-
स्थशब्दस्पर्शरूपरसगंधाकाशवायुतेजसलिलभूम्यात्मक ॐ आदिक्षांतक्षादिअंतपठेत् ॥ शुद्धाशुद्धषट्त्रिंशत्तत्त्वसहितं आत्मवि-
द्याशौवंसैवस्त्रुलसूक्ष्मकारणमहाकारणदेहं शोधयामिस्वाहा समस्तमूलमुच्चार्य ॥ ब्रह्मरंद्रचक्रे उडथानपीठं श्रीचर्यानिंदनाथात्मि-
केतूर्यदशाधिष्ठायिके ब्रह्मात्मकशक्तिः श्रीमहाभैरवसहितायश्रीमद्बुक् भैरवायश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ॥ गौरिवल्लक्ष्मीना-
रायणविद्याशंकरसहितात्मने विश्वतैजसप्राज्ञपुरुषाय विश्वतैजसपुरुषात्मने आर्णवकार्मिकमायिकमलशोधनार्थे सर्वतत्वेन महाकारणदे-
हं शोधयामिस्वाहा ॥ स्वदेहपीठमंत्रांतं संपूज्य स्वहृदये पूर्वं देवं ध्यात्वा आसनावुपचारैः सावरणं देवमभ्यर्च्य मनसा धूपदीपनैवेद्यादि-
नूदत्वामानसं वै स्वदेवं कृत्वा प्राणानायम्य ऋष्यादिकरषडंगन्यासान् कृत्वा षोडशसहस्रं शतं वा मूलं संपूज्य पुनः प्राणानायम्या-
दिकृत्वा जपनिवेद्यस्वशिरसि हृदये मूलाधारे पादयोः सर्वांगेषु च पुष्पांजलीनूत्रीनूपुष्पांजलीनू वादत्वा देवतायाश्चरणे आत्मानं
समर्प्य बाह्यार्चनं कुर्यादिति ॥ इत्यनर्थ्यागः ॥ अथ बहिर्यागः ॥ जपस्त्थानार्चनं स्त्थानं मालापुस्तकदर्शनं ॥ स्वप्नकेषु महेशा-
निदर्शनं नैव कारयेत् ॥ १ ॥ इति वचनात्तद्यथोक्तं योगिनीतंत्रे ॥ लिंगस्थांपूजयेद्देवीयुस्तकस्थांतथैव च ॥ मंडलस्थां माहासायां

बृज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥६१॥

यंत्रस्यांप्रतिमासुच ॥२॥ जलस्थांवाशिलायांवापूजयेत्परमेश्वरीं ॥ इतिपीठनिर्णयः ॥ शक्तिगंधाष्टकेनयंत्रंलिखेत् ॥ शक्तिगं-
धाष्टकंयथा ॥ स्वयंभुकुसुमकुंडगोलोत्तरोचनागुरु ॥ काश्मीरमृगनाभिचसाह्यंचमलयोद्भवं ॥ ३॥ एषगंधः समारव्यातः सर्व-
दाचंडिकाप्रियः ॥ सौवर्णेराजतेताम्रेपट्टेभूर्जेथवाभुवि ॥ विनायंत्रेणचेत्पूजादेवतानप्रसीदति ॥ ५॥ स्वपुरोपीठेयंत्रंस्थापयेत् ॥
भूप्रदेशे मनोरम्येषुष्पामोदसुधूपिते ॥ गोमयेनाथसंलिप्तेषुष्पप्राकारशोभिते ॥ ६॥ मंडपंविधिवत्तत्र आसनंतुसमर्पयेत् ॥ लिखेद्यं-
त्रंप्रयत्नेनलेखन्याहेमतारयोः ॥ ७॥ अथयंत्रोद्धारः ॥ यंत्रोद्धारमिमं देवीत्रैलोक्येचातिदुर्लभं ॥ तद्यंत्रंचप्रवक्ष्यामि यत्रेदेवंचपूजयेत्
॥ १॥ मध्येचाष्टदलंपद्मकर्णिकाकेसरोज्वलं ॥ त्रिकोणंचततः कृत्याषट्कोणंचततो न्यसेत् ॥ २॥ वर्तुलंचाष्टपत्रंचचतुरस्रंचत्रयात्मकं ॥
एवंयंत्रंचसंपूज्यस्वस्थो भूत्वाजपेन्नरः ॥ ३॥ इतियंत्रोद्धारः ॥ अथपीठावरणदेवतान्यासः ॥ ॐ मं मंडूकायनमः आधारे
ॐ कालाग्निरुद्रायनमः स्वाधिष्ठाने ॐ कुंकूमयिनमः नाभौ ॐ आं आधारशक्तयेनमः ॐ क्षींक्षीरसागराय ॐ रंरत्नभूता-
य ॐ रंरत्नद्वीपायनमः ॐ कंकल्पवृक्षाय ॐ रं रत्नवेदिकाय ॐ हृदये ॐ धं धर्माय ॐ दक्षांसे ॐ ज्ञां ज्ञानाय ॐ वामांसे ॐ
वं वैराग्याय ॐ वामोरौ ॐ ऐं ऐश्वर्याय ॐ दक्षोरौ ॐ अं अधर्माय ॐ बदने ॐ अं अज्ञानाय ॐ वामपार्श्वे ॐ अं अवैराग्याय ॐ ना-
भौ ॐ अं अनैश्वर्याय ॐ दक्षपार्श्वे ॐ आं आनंदाय ॐ कं कंकाय ॐ संसंविन्ना ॐ संसरोजाय ॐ पंप्रकृतिपत्रेभ्यो ॐ
ॐ विं विकारमयकेसरेभ्यो ॐ पंचाशहर्णाढ्यकर्णिकायै ॐ अं अं अर्कमंडलायद्वादशकलेभ्योनमः ॐ चंद्रमंडलाय षोडश
कलात्मनेनमः ॐ अग्निमंडलायद्वादशकलेभ्यो ॐ संसत्त्वबोधात्मने ॐ रंरजः प्रकृतात्मने ॐ तंतमस्तुमोहात्मने ॐ आं आ-
त्मने ॐ पंपरमात्मने ॐ अं अंतरात्मने ॐ ज्ञां ज्ञानात्मने ॐ मांमायातत्वात्मने ॐ कंकलातत्वात्मने ॐ विं विद्यातत्वात्मने ॐ
ॐ पंपरतत्वात्मने ॐ पीठनवशक्तिन्यसेत् ॥ ॐ तंतत्सुरुषायनमः ॐ इं ईशानायनमः ॐ अं अं अघोराय ॐ वां वामदेवाय ॐ सं
सद्योजाताय ॐ वां वामायै ॐ ज्यं ज्येष्ठायै ॐ श्रें श्रेष्ठायै ॐ रौं रौद्राय ॐ कां कालायै ॐ कं कलविकरणायै ॐ वं

उपा-स्त-३
बटुक
अ-१२४

॥६१॥

बृ. ज्यो. र्ण.
धर्मस्कंध.
उपासना

उपा. स्त. ३
बहुक
अ. १२४

बलविकरणायै. ॐ बंबलप्रमथनायै. ॐ मंमनोन्मनायै. हृदये अथावरणदेवतान्यासः तत्रशिरसि ॐ हं हृदयेदेवाय. ॐ कंक.
वचदेवाय. ॐ नेनेत्रदेवाय. ॐ अं अस्त्रदेवाय. इतिप्रथमावरणदेवतान्यासः ॥ अथललाटे ॐ डां डाकिनीपुत्रेभ्योनमः ॐ
शांशाकिनीपुत्रेभ्योनमः ॐ लांलाकिनीपुत्रेभ्योनमः ॐ कांकाकिनीपुत्रेभ्योनमः ॐ सांसाकिनीपुत्रेभ्योनमः ॐ हां हाकिनीपुत्रे
भ्योनमः ॐ मांमालिनीपुत्रेभ्यो. ॐ दें देविपुत्रेभ्यो. ॐ आंमातृपुत्रेभ्यो. ॐ रूंरुद्रपुत्रेभ्यो. ॐ मांमातृपुत्रेभ्यो. ॐ उं ऊर्ध्व
मुखपुत्रेभ्यो. ॐ अं अघोमुखपुत्रेभ्योनमः इतिद्वितीयावरणदेवतान्यासः ॥ अथकंठे ॥ ॐ ब्रं ब्रह्माणीपुत्रबहुकायनमः ॐ मां
माहेश्वरीपुत्रबहुकायनमः ॐ कौं कौमारीपुत्रबहुकायनमः ॐ वैं वैष्णवीपुत्रबहुकायनमः पूर्वज्ञानयोर्मध्येब्रह्माणी नैऋतिवरुणयोर्म
ध्ये वैष्णवी ॐ इं इंद्राणीपुत्रबहुकायनमः ॐ मं महालक्ष्मीपुत्रबहुकायनमः ॐ वां वाराहीपुत्रबहुकाय. ॐ चां चामुंडापुत्रबहुकायनमः
इतितृतीयावरणदेवतान्यासः ॥ अथहृदये ॥ ॐ हें हेतुकाय. ॐ त्रिं त्रिपुरांतकायनमः ॐ वैं वेतालायनमः ॐ अं अग्निजिह्वायनमः
ॐ कां कालांतकायनमः ॐ कं करालायनमः ॐ एं एयालायनमः ॐ त्रीं त्रीमायनमः ॐ अं अचलायनमः ॐ हां हाटकेशाय. इति
चतुर्थावरणदेवतान्यासः ॥ अथनाभौ ॐ श्रीं श्रीकंठायनमः ॐ अं अनंतेशाय. ॐ सूं सूक्ष्मेशाय. ॐ अं अमीशाय. ॐ पां पार
भृतीशाय. ॐ अं अतिथीशाय. ॐ स्त्रूं स्त्रुण्वीशाय. ॐ हं हृदयेशाय. ॐ झिं झिटीशाय. ॐ भौं भौतिकेशाय. ॐ संसद्यो
जातेशाय. ॐ अं अनुगृहेशाय. ॐ क्रूं क्रूरेशाय. ॐ मं महासेनेशायनमः इतिपंचमावरणदेवतान्यासः ॥ अथस्वाधिष्ठाने ॐ
क्रों क्रोधीशायनमः ॐ चं चंडीशाय. ॐ पं पंचांतकेशाय. ॐ शिं शिवोत्तमेशाय. ॐ एं एकरुद्रेशाय. ॐ कूं कूर्मेशाय. ॐ एं
एकनेत्रेशाय. ॐ चं चतुराननेशाय. ॐ अं अजेशाय. ॐ सं संसर्वेशाय. ॐ सों सोमेशाय. ॐ लां लांगलीशाय. ॐ दां दारु-
केशाय. ॐ अं अर्धनारीशाय. ॐ उं उमाकांतशाय. ॐ आं आषाढीशाय. इतिषष्ठावरणदेवतान्यासः ॥ अथमूलाधारे ॐ दं दं-
डीशाय. ॐ अं अत्रीशाय. ॐ मं मीनेशाय. ॐ मं मेघेशाय. ॐ लों लोहितेशायनमः ॐ शिं शिखरीशाय. ॐ छं छगलंडेशाय. ॐ

॥६२॥

द्विद्विरंदेशाय० ॐ मां माहाकालीशाय० ॐ बांबालीशाय० ॐ भुंभुजंगेशाय० ॐ पिंपिनाकीशाय० ॐ रवंरवङ्गीशाय० ॐ बंबकी-
 शाय० ॐ श्वेत्श्वेतेशाय० ॐ भृंगुग्वीशाय० देवस्यवामे ॐ नंनकुलीशाय० ॐ शिंशिवेशाय० ॐ संसंवर्त्तकेशाय० ॐ दिंदिव्ययो-
 गिन्यै० ॐ अं अंतरिक्षयोगिन्यै० ॐ भूंभूमिष्टयोगिन्यै० ॐ संसंवर्त्तयोगिन्यै० नमः इति सप्तमावर्णदेवतान्यासः ॥ अथपादयोः ॥
 ॐ वं वज्रसहित इंद्राय नमः ॐ शं शक्तिसहित अग्नये नमः ॐ दं दंडसहित यमाय नमः ॐ खं खंडसहित क्षं निऋतये नमः ॐ पां पाश
 स. वंवरुणाय नमः ॐ अं अंकुशसहित यं वायवे नमः ॐ गं गदासहित संसोमाय० ॐ त्रिं त्रिशूलस. इं ईशानाय० ॐ कं कमलासहि
 त ब्रं ब्रह्मणे नमः ॐ चं चक्रसहित अनंताय नमः ॥ इति अष्टमावर्णदेवतान्यासः ॥ अथ पीठपूजा ॥ ॐ ह्रीं आधारासनाय नमः
 ॥ ॐ मंडुकाय नमः ॥ ॐ कालाग्निरुद्राय० ॥ ॐ कूर्माय० ॥ ॐ अनंताय० ॥ ॐ पृथिव्यै० ॥ ॐ सुधांबुध्व्यै० ॥ ॐ रक्तह्रीपाय० ॥
 ॐ मणिमंडपाय० ॐ कल्पवृक्षाय० ॐ रत्नवेदिकार्यै० ॐ धर्माय० ॐ ज्ञानाय० ॐ वैराग्याय नमः ॐ ऐश्वर्याय० ॐ आनंदकंदा-
 य नमः ॐ सविन्नालाय० ॐ सर्वतत्त्वाय० ॐ पद्माय० ॐ प्रकृतिमयपत्राय० ॐ विकृतिमयकेशरेष्यो० ॐ पंचाशद्वर्णबीजाढ्या
 कर्णिकार्यै० ॐ अं अर्कमंडलाय० ॐ सोममंडलाय० ॐ वह्निमंडलाय० ॐ संसत्त्वाय० ॐ रं रजसे० ॐ तं तमसे ॐ आं आत्म-
 ने ॐ पं परमात्मने ॐ ह्रीं ज्ञानात्मने० ॐ मां मायातत्त्वाय० ॐ विं विद्यातत्त्वाय० ॐ शिं शिवतत्त्वाय० ॐ पं परतत्त्वाय० ॐ माया-
 र्यै० ॐ ज्येष्ठार्यै० ॐ रौ द्र्यै० ॐ काल्यै० ॐ कलविकरण्यै० ॐ बलविकरण्यै० ॐ बलप्रमथिन्यै० ॐ सर्वभूतहमन्यै० ॐ मध्ये
 मनोन्मन्यै० ॐ नमो भगवते सकलगुणात्मशक्तियुक्ताय अनंताय योगपीठात्मने नमः एवं गंधपुष्पाभ्यां पीठं संपूज्य ॥ ॥
 अथ स्वहृदयस्थं देवं यंत्रे स्थापयेत्तद्यथा ॥ यंत्रस्थासनोपरिमूले नमूर्तिं विचिंत्य आत्मानं कामकला रूपं विभाव्य ॥ कूर्ममुद्र-
 या पुष्पं गृहीत्वा वामनासापुटे वायुबीजेन मूलाधारात्कुंडलिनीं ब्रह्मरंध्रांतं नीत्वा हृदये समानीय मूले मूर्तिं कल्पयेत् ॥ कुंडलिनीमूर्तिं सं-
 योगं विभाव्य तन्मूर्तिं दक्षनासया पुष्पमारोप्य तत्पुष्पं चक्रे निधापयेत् ॥ तदुक्तं कुमारीकल्पे ॥ ततो हृदयपद्मांतं स्फुरंतीं विद्युदाकृतिं

वृ-ज्यो-र्ण-
धर्मस्कंध
उपासना
॥६३॥

सुषुम्णावर्त्मनानीत्वाशिवस्छाने महेश्वरी ततो वै हृदयासन्ने पुष्यांतरे समुन्नयेत् ॥१॥ यंत्रमध्ये आवाहयेदनेन देवेशभक्तिसुलभपरि-
वारसमन्वित ॥ यावच्च्वांपूजयिष्यामितावदेव इहावह ॥१॥ ॐ सद्योजातमिति आवाहनादिमुद्रांप्रदर्शयवाहयेत् इहागच्छ २ इति
आवाहनीभवेति आवाह्य वामदेवायेति मंत्रेण मूलेन स्छापनी मुद्रया स्छापनी भवेति संस्छाप्य सन्निधापनमुद्रया इह सन्निधे हीति सन्निधा-
निभवेति सन्निधाप्य सन्निरोधनमुद्रया इह सन्निरुद्ध २ इति सन्निरोधिनी भवेति सन्निरोध्य सन्मुखीकरणमुद्रया सन्मुखो भव २ इति स-
न्मुखीकृत्वा षडंगेन संकलीकृत्य हुमित्यवगुंठय छोटिकाभिर्दशादिगबंधनं कृत्वा वमितिधेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य महामुद्रया परमीकृत्य ले-
लिहा मुद्रया जीवन्त्यासंविधाय रवङ्गमुंडवराभययोनिमुद्रांप्रदर्शयेत् स्वागतं कुशलमिदमासनमास्यतां इत्यभिलाष्य यंत्रे प्राणप्र-
तिष्ठां कुर्यात् ॥ ॐ ॐं ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं सः सो हं बटुक भैरवाय सपीठयंत्रसहिताय परे वाराय प्राणा इह प्राणाः सुरवंचिरं
तिष्ठंतु स्वाहा ॥ पुनः १४ सर्वेन्द्रियाणि स्थितानि पुनः १४ जीव इह स्थितः सुरवंचि ० पुनः १४ वाङ्मनस् चक्षुश्चात्र जिह्वाघ्राणानि
सुरवंचिरं तिष्ठंतु स्वाहा यः प्राणतो निमिषतो महित्वे विधेम इति मन्त्रिति त्रिवारं पठेत् ॥ मनोजूतिर्जुषता सुप्रतिष्ठा प्रतिष्ठा ॥ इति प्रा-
णप्रतिष्ठा ॥ अथ ध्यानं ॥ शुद्धस्फटिकसंकाशं सहस्रादित्यवर्चसं ॥ नीलजीमूतसंकाशं नीलांजनसमप्रभं ॥१॥ अष्टबाहुं त्रिनयनं च
तुर्बाहुं द्विबाहुकं ॥ दंष्ट्राकरालवदनं नूपुरारावसंकुलं ॥२॥ भुजंगमेखलं देवमग्निवर्णशिरोरुहं ॥ दिगंबरं कुमारेशं बटुकारव्यं महाबलं
॥३॥ रवङ्गांगमसिपाशं च शूलं दक्षिणभागतः ॥ उमरुचकपालं च वरदं भुजंगतथा ॥४॥ अग्निवर्णसमोपेतं सारमेयसमचितं ॥ ध्या-
त्वा जपेत्सुसंहृष्टः सर्वान्कामान्वाप्नुयात् ॥५॥ अथ सात्विकं वंदे बालमिति ॥६॥ अथ राजसं उघट्टास्करसन्निभमिति ॥७॥
अथ तामसं ध्यायेन्निलाद्रिकांतमिति ॥८॥ इति यथाकामनया ध्यात्वा ॥ ॐ ह्रीं बटुकाय आपदुद्धारणाय कुरु २ बटुकाय ह्रीं ॐं
श्रीमद्बटुकभैरवाय नमः एवं सर्वत्र आवाहनं स ॥ मूले नासनं स ॥ मूलेन सामान्यार्घादकेन पादयोः पाद्यं स ॥ मू० विशेषार्घ्यं स ॥
मू० एषमधुपर्कमिति मुखे दत्त्वा ॥ ततो मू० आचमनं स ॥ मू० शंखोदकेन स्नानं स ॥ पयः पृथिव्यामिति मू० पयः स्नानं स ॥ दधिक्रा ० मू०

उपा-स्त-३
बटुक
अ-१२४

॥६३॥

दधिस्नानंस० घृतं० मू० घृतस्नानं । मधुवाता० मू० मधुस्नानंस० । अपा २० रस० मू० शर्करास्नानं० । शुद्धवालः० मू० सां-
 वकलशा चक्षुःशोदकस्नानं० मू० गंगादितीर्थोदकेन स्नानं० ततः संक्षेपतः गंधपुष्पधूपदीपनैवेद्यं दत्त्वा निर्मल्यं विसृज्य अछिन्नघारया-
 पुरुषसूक्तेन रुद्रसूक्तेन वा अभिषेकं कुर्यात् मू० युवासु० वस्त्रं० मू० आशूषणंस० यज्ञोपवि० मू० यज्ञोपवितंस० गंधद्वारा० मू० गं-
 धंस० अक्षन्ममी० मू० अक्षताःस० यत्पुरुषेति मू० पुष्पंस० एवं पुष्पांतं पूजयित्वात् तो आवर्णपूजां कृत्वा धूपदीपादिपूजां कुर्यात् ॥
अथावर्णपूजा ॥ पुष्पांजलिं समादाय संविन्मये परो देव परामृतरसप्रिय ॥ अनुतां देहि बटुक परिवारार्चनायमे ॥ १ ॥ इत्युक्त्वा
 पुष्पांजलिं भैरवोपरि दत्त्वा आज्ञां गृहीत्वा भैरवमेव परिवाररूपेण परिणतां ध्यात्वा परिवारदेवतां ध्यायेत् ॥ अत्र सर्वत्र पूज्य पूजक-
 योरंतराल प्राचीतदनुसारेण अन्याः दिशः प्रकल्प्य पूजयेत् ॥ ततो दक्षहस्ते तर्जन्यंगुष्ठाभ्यां गंधाक्षतपुष्पाणि गृहीत्वा वामहस्ते अना-
 मांगुष्ठाभ्यां शुद्धिमीनखंडं गृहीत्वा मध्येत्रिकोणे देवस्याग्रे ॐ ह्रः बः ईशानाय अंगुष्ठाभ्यां अंगुष्ठः श्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि
 नमः ॐ ह्रौं बौं तत्पुरुषाय तर्जनी तर्जनी श्रीपादुकां पू० त० ॐ ह्रैं बैं अघोराय मध्यमाय मध्यमाय श्रीपादुकां पू० त० ॐ ह्रूं बूं वा-
 मदेवाय अनामिकाय अनामिका श्रीपादुकां पू० त० ॐ ह्रीं बीं सद्योजाताय कनिष्ठिका कनिष्ठः श्रीपादुकां पू० त० ॐ ह्रां बां पंचवक्राय
 महादेवाय करतल करपृष्ठाभ्यां करतल करपृष्ठाः श्रीपादुकां पू० त० ॐ ह्रौं बौं ईशानाय शिरसे स्वाहा शिरसि श्रीपादुकां पू० त० ॐ
 ह्रैं बैं तत्पुरुषाय ऊर्ध्ववक्राय मुखे मुखं श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रूं बूं अघोराय दक्षिणवक्राय दक्षिणकर्णे दक्षिणकर्णः श्रीपादुकां पू० त० ॥
 ॐ ह्रीं बीं वामदेवाय उत्तरवक्राय वामकर्णे वामकर्णः श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रां बां सद्योजाताय पश्चिमवक्राय वूडाघः वूडाघः श्रीपादुकां-
 पू० त० ॥ अथ देवस्यांगे ॥ एवं षडंगं ॥ ॐ ह्रां बां हृदयाय हृदयः श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रीं बीं शिरसे स्वाहा शिरसि श्रीपादुकां पू०
 त० ॥ ॐ ह्रूं बूं शिखायै वषट् शिखाः श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रैं बैं कवचाय हुंकवचः श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रौं बौं नेत्रत्रयाय वीषट् नेत्र-
 त्रयं श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रः बः अस्त्राय फट् अस्त्रं श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रः बः पाताले पातालं श्रीपादुकां पू० त० ॥ ॐ ह्रौं बौं ऊर्ध्व-

बृज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ६५ ॥

ऊर्ध्वश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रै वै पूर्वे पूर्वश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रूं बूं दक्षिणे दक्षिणं श्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं बीं पश्चिमे पश्चिमं श्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रां बां उत्तरे उत्तरं श्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं बटुकाय आपदुद्धारणाय कुरु २ बटुकाय ह्रीं ॐ बटुकाय श्रीबटुकं श्रीपादुकांपू० त० ॥ पुष्पांजलिमादाय मूलमुच्चार्य ॥ अग्नीष्टसिद्धिमेदेहि शरणागतवत्सल ॥ भक्त्यासमर्पयेत्तुष्यं प्रथमावरणार्चनं ॥ १ ॥ इतिपुष्पांजलिं दत्वाविशेषार्घाद्बिंदुं निक्षिप्य पूजितास्तर्पिताः संतु ॥ ततोस्तंभनं १ चतुस्त्राणि २ मच्छ ३ गोक्षु ४ योनिमुद्रेतिपंचमुद्रांप्रदर्श्य नमस्कृत्य ॥ इतिप्रथमावरणं ॥ १ ॥ अथद्वितीयावरणं ॥ कर्णिकाद्बहिः अष्टदले पूर्वादिक्रमेण ॥ ॐ ह्रीं असितांगभैरवाय असितांगभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं ईरुरुभैरवायरुरुभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं ऊंचंडभैरवाय चंडभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं क्रं क्रोधभैरवाय क्रोधभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं लं उन्मत्तभैरवाय उन्मत्तभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं एंकपालभैरवाय कपालभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं ओं शीषणभैरवाय शीषणभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं अंसंहारभैरवाय संहारभैरवश्रीपादुकांपू० त० ॥ त्रिकोणकोणेषु सत्वरजस्तमान् प्रादक्षिण्येनकेचित्पूजयंति ॥ पुनः मूलेनपुष्पांजलिंगृहीत्वा ॥ अग्निष्ट० ॥ १ ॥ इत्युक्त्वापुष्पांजलिंदत्वाविशेषार्घविंदुं भैरवोपरिदत्वापूजितास्तर्पिताः संतु ॥ पूर्ववन्मुद्रांप्रदर्श्येतिद्वितीयावरणं ॥ अथतृतीयावरणं ॥ त्रिकोणाद्बहिः षट्कोणे ॥ ॐ ह्रीं भूतनाथाय नम इति सर्वत्र भूतनाथश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं आदिनाथाय आदिनाथश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं आनंदनाथाय आनंदनाथश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं सिद्धशावरनाथाय सिद्धशावरनाथश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ सहजानंदनाथाय सहजानंदनाथश्रीपादुकांपू० त० ॥ ॐ ह्रीं निःसीमानंदनाथाय निःसीमानंदनाथश्रीपादुकांपू० त० ॥ अथवाषट्कोणे आग्नेयादिक्रमेण ॐ ह्रां बां हृदयाय नमः ॐ ह्रीं बीं शिरसे स्वाहा ह्रूं बूं शिरवायै वषट् नमः ॐ ह्रै वै कं वचाय हुं नमः ॐ ह्रौं वीं नेत्रत्रयाय वौषट् नमः ॐ ह्रः बः अस्त्राय फट् नमः इति प्रकारांतरं शारदांक्तम् पुनर्पूर्ववन्मूलेनपुष्पांजलिमादाय ॥ अग्निष्टसिद्धिमेदेहि शरणागतवत्सल ॥ भक्त्यासमर्पयेत्तुष्यं तृतीयावरणार्चनं ॥ १ ॥ इत्युक्त्वापुष्पांजलिंदत्वाविशेषार्घविंदुं भैरवोपरिदत्वापूजितास्तर्पिताः संतुस्तंभनादिपंचमुद्रांप्रदर्श्येति तृतीयावरणं ॥ ३ ॥ अथचतुर्थीवरणं ॥ वर्तु-

उपास्त-३
बटुक
अ-१२४

॥ ६५ ॥

ले पूर्वादि क्रमेण ॥ ॐ ह्रीं डाकिनी पुत्रेभ्यो नमः डाकिनी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं राकिनी पुत्रेभ्यो नमः राकिनी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं ला-
 किनी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं काकिनी पुत्रेभ्यो नमः काकिनी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं शाकिनी पुत्रेभ्यो नमः शाकिनी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥
 ॐ ह्रीं हाकिनी पुत्रेभ्यो नमः हाकिनी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं याकिनी पुत्रेभ्यो नमः याकिनी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं देवी पुत्रेभ्यो नमः
 देवी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ इत्यष्टदिक्षु संपूज्यततो देवस्य दक्षभागे ॥ ॐ ह्रीं उमा पुत्रेभ्यो नमः उमा पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं रुद्र पुत्रेभ्यो नमः
 रुद्र पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं मातृ पुत्रेभ्यो नमः मातृ पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ ततो पूर्वशानयोर्मध्ये ॥ ॐ ह्रीं ऊर्ध्व मुरुवी पुत्रेभ्यो नमः ऊर्ध्व-
 मुरुवी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ पश्चिम नैऋतयोर्मध्ये ॥ ॐ ह्रीं अधो मुरुवी पुत्रेभ्यो नमः अधो मुरुवी पुत्रश्री पा० पू० त० ॥ पुनर्मूलेन पुष्पां-
 जलिं गृहीत्वा ॥ अमिष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सल ॥ सक्त्या समर्पयेत्तुभ्यं चतुर्थावरणार्चनं ॥ १ ॥ इत्युक्त्वा पुष्पांजलिं दत्त्वा विशेषा-
 र्घादिं दुर्गैरवोपरि दत्त्वा पूजितास्तर्पिताः संतु ॥ पूर्ववत्पंचमुद्राः प्रदर्शयेति चतुर्थावरणं ॥ ४ ॥ अथ पंचमावरणं ॥ वर्तुलाद्बहिः अष्टदलाग्रे
 पूर्वादि अग्र्यंत क्रमेण ॥ पूर्वे ॐ ह्रीं ब्रह्मापि पुत्रबटुकाय नमः बटुकश्री पा० पू० त० ॥ ईशान्ये ॐ ह्रीं माहेश्वरी पुत्रबटुकाय नमः बटुकश्री
 पा० पू० त० ॥ उत्तरे ॐ ह्रीं वैष्णवी पुत्रबटुकाय बटुकश्री पा० पू० त० ॥ वायव्ये ॐ ह्रीं कौमारी पुत्रबटुकाय बटुकश्री पा० पू० त० ॥ पश्चिमे
 ॐ ह्रीं इंद्राणी पुत्रबटुकाय नमः बटुकश्री पा० पू० त० ॥ नैऋत्ये ॐ महालक्ष्मी पुत्रबटुकाय बटुकश्री पा० पू० त० ॥ दक्षिणे ॐ ह्रीं वाराही
 पुत्रबटुकाय बटुकश्री पा० पू० त० ॥ आग्रये ॐ ह्रीं चामुंडा पुत्रबटुकाय बटुकश्री पा० पू० त० ॥ पुनर्मूलेन पुष्पांजलिं गृहीत्वा ॥ अमिष्ट-
 ॥ १ ॥ इत्युक्त्वा पुष्पांजलिं दत्त्वा विशेषार्घादिं दुर्गैरवोपरि दत्त्वा पूजितास्तर्पिताः संतु पूर्ववत्पंचमुद्राः प्रदर्शयेति पंचमावरणं ॥ ५ ॥ अथ षष्ठावरणं
 ॥ अष्टदलाद्बहिः चतुरस्राभ्यंतरे पूर्वादि प्राग्दक्षिण्येन दशदिक्षु हेतुकादीन् दशबटुकान् यजेत्तथा ॥ ॐ ह्रीं हेतुकाय नमः हेतुकश्री पा०
 पू० त० ॥ ॐ ह्रीं त्रिपुरांतकाय त्रिपुरांतकश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं वेतालाय वेतालश्री पा० पू० त० ॥ ॐ अग्निजिह्वाय अग्निजिह्वश्री पा०
 पू० त० ॥ ॐ ह्रीं कालांतकाय कालांतकश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं करालाय करालश्री पा० पू० त० ॥ ॐ ह्रीं एकपादाय एकपादश्री पा० पू० त०

॥ ॐ ह्रींभीमरूपायभीमरूपश्रीपा०पू०त० ॥ इंद्रेशानयोर्मध्ये ॐ ह्रीं अचलायअचलश्रीपा०पू०त० ॥ नैऋतिवरुणयोर्मध्ये ॐ ह्रींहाटकेशायहाटकेशश्रीपा०पू०त० ॥ १० ॥ पुष्पांजलिमादायमूलमुच्चार्य ॥ अग्नीष्ट० ॥ १॥ विशेषार्घ्यं बिंदुं भैरवोपरि दद्यात् पूजितास्तर्पिताः संतु ॥ पूर्ववन्मुद्रांप्रदर्शयेतिषष्ठावरणं ॥ ६ ॥ अथसप्तमावरणं ॥ तत्रत्रिरेरवात्मकभूपुरस्य प्रथमरेरवायांदिग्विदिगंतरालेषु षोडशस्थानेषुश्रीकंठादिमहासेनांताम्यजेत् ॥ तत्रदिक्षु ॥ पूर्वे ॐ ह्रीं अंश्रीकंठेशपूर्णादरीश्यांनमः श्रीकंठेशपूर्णादरीश्रीपा०पू०त० ॥ १ ॥ दक्षिणे ॐ ह्रीं आंअनंतेशविरजाश्यांनमः अनंतेशविरजश्रीपा०पू०त० ॥ २ ॥ पश्चिमे ॐ ह्रीं इंद्रसूक्ष्मेशशाल्मलीश्यांनमः सूक्ष्मेशशाल्मलीश्रीपा०पू०त० ॥ ३ ॥ उत्तरे ॐ ह्रीं ईं त्रिमूर्त्तिशालोलाक्षीश्यांनमः त्रिमूर्त्तिशालोलाक्षीश्रीपा०पू०त० ॥ ४ ॥ आग्नेय्यां ॐ ह्रीं उं अमरेशवर्तुलाक्षीश्यांनमः अमरेशवर्तुलाश्रीपा०पू०त० ॥ ५ ॥ निर्ऋते ॐ ह्रीं ऊं अर्घीशदीर्घघोणाश्यांनमः अर्घीशदीर्घघोणाश्रीपा०पू०त० ॥ ६ ॥ वायव्ये ॐ ह्रीं ऋं भारभूतीशदीर्घमुरवीश्यांनमः भारभूतीशदीर्घमुरवीश्रीपा०पू०त० ॥ ७ ॥ ईशान्ये ॐ ह्रीं ऋं अतिथीशगोमुरवीश्यांनमः अतिथीशगोमुरवीश्रीपा०पू०त० ॥ ८ ॥ पूर्वाग्निमध्ये ॐ ह्रीं लृं स्थाण्वीशदीर्घजिह्वाश्यांनमः स्थाण्वीशदीर्घजिह्वाश्रीपा०पू०त० ॥ ९ ॥ दक्षिणनैऋतमध्ये ॐ ह्रीं लृं हरेशकुंडोदरीश्यांनमः हरेशकुंडोदरीश्रीपा०पू०त० ॥ १० ॥ पश्चिमवायुमध्ये ॐ ह्रीं एं झिंटीशोर्ध्वकेशीश्यांनमः झिंटीशोर्ध्वकेशीश्रीपा०पू०त० ॥ ११ ॥ उत्तरेशानमध्ये ॐ ह्रीं ऐं भौतिकेशविकृतमुरवीश्यांनमः भौतिकेशविकृतमुरवीश्रीपा०पू०त० ॥ १२ ॥ अग्निदक्षिणमध्ये ॐ ह्रीं ओं सद्योजातेशज्वालाश्यांनमः सद्योजातेशज्वालाश्रीपा०पू०त० ॥ १३ ॥ निऋतिवरुणमध्ये ॐ ह्रीं औं अनुग्रहेशोल्कामुरवीश्यांनमः अनुग्रहेशोल्कामुरवीश्रीपा०पू०त० ॥ १४ ॥ वायुसोममध्ये ॐ ह्रीं अं अक्रूरेशश्रीमुरवीश्यांनमः अक्रूरेशश्रीमुरवीश्रीपा०पू०त० ॥ १५ ॥ ईशानपूर्वमध्ये ॐ ह्रीं अः महासेनेशविद्याश्यांनमः महासेनेशविद्याश्रीपा०पू०त० ॥ १६ ॥ पुष्पांजलिमादायमूलमुच्चार्य अग्नीष्टसिद्धिमे० ॥ १॥ विशेषार्घ्यं बिंदुं भैरवोपरि दद्यात् पूजितास्तर्पिताः संतु ॥ पूर्ववन्मुद्रांप्रदर्शयेतिसप्तमावरणं ॥ ७ ॥ अथाष्टमावरणं ॥ भूपुरस्यद्वितीयरेरवायांदिग्विदिगंतरालेषु षोडशस्थानेषु क्रोधीश्वरा-

बृ-ज्योर्णा
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ६५ ॥

व्याषोडशांतान् पूजयेत् ॥ तत्रपूर्वे उ० ह्रीं क्रोधीशमहाकालीभ्यांनमः क्रोधीशमहाकालीश्रीपा०पू०त० ॥ १ ॥ दक्षिणे उ० ह्रीं रवंचंडीश
 सरस्वतीभ्यांनमः चंडीशसरस्वतीश्रीपा०पू०त० ॥ २ ॥ पश्चिमे उ० ह्रीं गंपंचांतकेशसर्वसिद्धिगौरीभ्यांनमः पंचांतकेशसर्वसिद्धिगौ-
 रीश्रीपा०पू०त० ॥ ३ ॥ उत्तरे उ० ह्रीं घंशिवोत्तमेशत्रैलोक्यविजयाभ्यांनमः शिवोत्तमेशत्रैलोक्यविजयाश्रीपा०पू०त० ॥ ४ ॥ आग्नेयां
 उ० ह्रीं डं एकरुद्रेशमंत्रशक्तिभ्यांनमः एकरुद्रेशमंत्रशक्तिश्रीपा०पू०त० ॥ ५ ॥ नैऋत्ये उ० ह्रीं चं कूर्मेशात्मकशक्तिभ्यांनमः कूर्मेशात्म
 शक्तिश्रीपा०पू०त० ॥ ६ ॥ वायव्ये उ० ह्रीं छं एकनेत्रेशभूतमातृकाभ्यांनमः एकनेत्रेशभूतमातृकाश्रीपा०पू०त० ॥ ७ ॥ ईशान्ये उ० ह्रीं
 जंचतुराननेशलंबोदरीभ्यांनमः चतुराननेशलंबोदरीश्रीपा०पू०त० ॥ ८ ॥ पूर्वामिमध्ये उ० ह्रीं झं अजेशद्राविणीभ्यांनमः अजेशद्राविणीश्री
 पा०पू०त० ॥ ९ ॥ दक्षिणे नैऋतमध्ये उ० ह्रीं अं सर्वेशनागरीभ्यांनमः सर्वेशनागरीश्रीपा०पू०त० ॥ १० ॥ पश्चिमवायुमध्ये उ० ह्रीं टं सोमे
 शरवेचरीभ्यांनमः सोमेशरवेचरीश्रीपा०पू०त० ॥ ११ ॥ उत्तरे शानमध्ये उ० ह्रीं ठं लांगलीशमंजरीभ्यांनमः लांगलीशमंजरीश्रीपा०पू०त०
 ॥ १२ ॥ अग्निधाम्यमध्ये उ० ह्रीं डं दारुकेशरूपिणीभ्यांनमः दारुकेशरूपिणीश्रीपा०पू०त० ॥ १३ ॥ नैऋतपश्चिममध्ये उ० ह्रीं ढं अर्धना-
 रीशवीरणीभ्यांनमः अर्धनारीशवीरणीश्रीपा०पू०त० ॥ १४ ॥ वायुसोममध्ये उ० ह्रीं णं उमाकांतेशकाकोदरीभ्यांनमः उमाकांतेशकाको
 दरीश्रीपा०पू०त० ॥ १५ ॥ ईशानपूर्वमध्ये उ० ह्रीं तं आषाढेशपूतनाभ्यांनमः आषाढेशपूतनाश्रीपा०पू०त० ॥ १६ ॥ पुष्यांजलिमादाय
 मूलमुच्चार्य ॥ अग्निष्टसिद्धिमे ॥ १ ॥ विशेषार्धविंदुं भैरवोपरिदद्यात् पूजितास्तर्पिताः संतु पूर्ववन्मुद्रांप्रदर्शयेति अष्टमावरणं ॥ ८ ॥
 अथनवमावरणं ॥ भूपुरस्यतृतीयरेखायांदिग्विदिगंतरालेषु षोडशस्थानेषु दंडीश्वरादिभृग्वीशांतान् पूजयेत् ॥ तत्रपूर्वे उ० ह्रीं थं दं-
 डीशभद्रकालीभ्यांनमः दंडीशभद्रकालीश्रीपा०पू०त० ॥ १ ॥ दक्षिणे उ० ह्रीं दं अत्रीशयोगिनीभ्यांनमः अत्रीशयोगिनीश्रीपा०पू०त० ॥
 २ ॥ पश्चिमे उ० ह्रीं घं मीनेशशंखिनीभ्यांनमः मीनेशशंखिनीश्रीपा०पू०त० ॥ ३ ॥ उत्तरे उ० ह्रीं नं मेषेशगर्जनीभ्यांनमः मेषेशगर्जनीश्रीपा०-
 पू०त० ॥ ४ ॥ आग्नेयां उ० ह्रीं पं लोहितेशकालरात्रीभ्यांनमः लोहितेशकालरात्रीश्रीपा०पू०त० ॥ ५ ॥ नैऋत्ये उ० ह्रीं फं शिखीशकुञ्जि-

काप्यांनमः शिखीशकुञ्जिकाश्रीपा०पू०त० ॥ ६ ॥ वायव्ये ॐ ह्रीं वं छागलेशकपर्दिनीप्यांनमः छागलेशकपर्दिनीश्रीपा०पू०त० ॥ ७ ॥ ईशा
 न्ये ॐ ह्रीं सं हिरंडेशवज्रिणीप्यांनमः हिरंडेशवज्रिणीश्रीपा०पू०त० ॥ ८ ॥ पूर्वदिग्मध्ये ॐ ह्रीं मं महाकलेशजयाप्यांनमः महाकलेशज-
 याश्रीपा०पू०त० ॥ ९ ॥ दक्षिणदिग्मध्ये ॐ ह्रीं यं त्वगात्मप्यांबालेशसुमुखेश्वरीप्यांनमः बालेशसुमुखेश्वरीश्रीपा०पू०त० ॥ १० ॥ प-
 श्चिमवायव्ये मध्ये ॐ ह्रीं रं असृगात्मप्यांभुजंगेशरेवतीप्यांनमः भुजंगेशरेवतीश्रीपा०पू०त० ॥ ११ ॥ उत्तरेशानयो मध्ये ॐ ह्रीं लं मांसा-
 त्मप्यांपिनाकीशमाधवीप्यांनमः पिनाकीशमाधवीश्रीपा०पू०त० ॥ १२ ॥ आग्नेयदक्षिणमध्ये ॐ ह्रीं वं वेदात्मप्यांरवड्डीशवारुणीप्यां
 नमः रवड्डीशवारुणीश्रीपा०पू०त० ॥ १३ ॥ नैऋतपश्चिममध्ये ॐ ह्रीं शं अस्त्यात्मप्यांबकेशवायवीप्यांनमः बकेशवायवीश्रीपा०पू०त०
 ॥ १४ ॥ वायुसोममध्ये ॐ ह्रीं षं ज्जात्मप्यांनमः श्वेतेशरक्षोवधारिणीप्यांनमः श्वेतेशरक्षोवधारिणीश्रीपा०पू०त० ॥ १५ ॥ ईशानपूर्व
 मध्ये ॐ ह्रीं सं श्रुक्रात्मप्यांमृग्वीशसहजाप्यांनमः मृग्वीशसहजाश्रीपा०पू०त० ॥ १६ ॥ ततोभूपुराहृदिः दक्षिणभागे लकुलेशादित्र-
 यंपूजयेत् ॐ ह्रीं हं प्राणात्मप्यांलकुलीशलक्ष्मीप्यांनमः लकुलीशलक्ष्मीश्रीपा०पू०त० ॥ १ ॥ ॐ ह्रीं लं शान्त्यात्मप्यां शिवेशव्यापि
 नीप्यांनमः शिवेशव्यापिनीश्रीपा०पू०त० ॥ २ ॥ ॐ ह्रीं क्षं क्रोधात्मप्यांसंवर्तकेशमहामायाप्यांनमः संवर्तकेशमहामायाश्रीपा०
 पू०त० ॥ ३ ॥ ईशानभागे ॐ ह्रीं योगिनीसहितेप्योदिव्ययोगीश्वरेप्योनमः योगिनीसहितदिव्ययोगीश्वरश्रीपा०पू०त० ॥ ४ ॥
 आग्नेयकोणे ॐ ह्रीं योगिनीसहितेप्यो अंतरिक्षस्थयोगीश्वरेप्योनमः योगिनीसहितअंतरिक्षयोगीश्वरश्रीपा०पू०त० ॥ ५ ॥ नै-
 ऋत्यकोणे ॐ ह्रीं योगिनीसहितभूमिस्थयोगीश्वरेप्योनमः योगिनीसहितभूमिस्थयोगीश्वरश्रीपा०पू०त० ॥ ६ ॥ पूर्वगंगणपत-
 येनमः गणपतिश्रीपा०पू०त० ॥ ७ ॥ दक्षिणे भैरववाचनमः भैरवश्रीपा०पू०त० ॥ ८ ॥ पश्चिमे क्षेत्रपालायनमः क्षेत्रपालश्रीपा०
 पू०त० ॥ ९ ॥ उत्तरे दुर्गायै नमः दुर्गाश्रीश्रीपा०पू०त० ॥ १० ॥ पुष्पांजलिमादाय मूलमुच्चार्य अक्षीष्टसिद्धिं मे देहि नवमावरणा-
 र्चनम् ॥ विशेषार्चविदुर्भैरवोपरिदद्यात् पूजितास्तपिताः संतु पूर्ववन्मुद्रां प्रदर्शयति नवमावरणं ॥ १ ॥ अथ दशमावरणं ॥ भूपुरा-

इतिः पूर्वादिदशदिक्षु इंद्रादीनपूजयेत् ॥ ३० ॥ ह्रीं इंद्राय नमः इंद्रश्रीपां पूतं ॥ १ ॥ ॐ ह्रीं अग्नये नमः अग्निश्रीपादुकां पूतं ॥ २ ॥ ॐ ह्रीं
 मयमाय नमः यमश्रीपां पूतं ॥ ३ ॥ ॐ ह्रीं क्षत्रिक्रतये नमः क्रतिक्रतिश्रीपां पूतं ॥ ४ ॥ ॐ ह्रीं वरुणाय नमः वरुणश्रीपादू पूतं ॥ ५ ॥ ॐ ह्रीं
 वायवे नमः वायुश्रीपां पूतं ॥ ६ ॥ ॐ ह्रीं सोमाय नमः सोमश्रीपां पूतं ॥ ७ ॥ ॐ ह्रीं इंद्राय नमः इंद्रश्रीपां पूतं ॥ ८ ॥ ॐ ह्रीं आं ब्रह्मणे
 नमः ब्रह्मश्रीपां पूतं ॥ ९ ॥ ॐ ह्रीं अनंतां अनंतश्रीपां पूतं ॥ १० ॥ पुष्पांजलिमादाय मूलमुच्चार्य अक्षीष्टसिद्धिं दशमावरणार्चनं ॥ १ ॥
 विशेषार्घ्यविंदुं भैरवोपरि दद्यात् पूजितास्तर्पिताः संतु पूर्ववन्मुद्रांप्रदर्शयेति दशमावरणं ॥ १० ॥ अथैकादशमावरणं ॥ पूर्वादि क्रमेण इंद्रादि
 दिक्पालसमीपैस्वसायुधान् पूजयेत् ॥ ३० ॥ वज्राय नमः ॐ शक्तये ॐ दंडाय ॐ रवद्वाय ॐ पाशाय ॐ अंकुशा ॐ गदायै ॐ त्रि-
 शूलाय ॐ पद्माय नमः ॐ चक्राय नमः ॥ १० ॥ पुष्पांजलिमादाय मूलमुच्चार्य अक्षीष्टसिद्धिं रुद्रारख्यावरणार्चनं ॥ १ ॥ विशेषार्घ्यविंदुं भैरवो
 परि दद्यात् पूजितास्तर्पिताः संतु पूर्ववन्मुद्रांप्रदर्शयेति एकादशमावरणं ॥ ११ ॥ इति आवरणपूजा ॥ अथ गंधादिपूजनं ॥ मूलं परमानंदसौरभ्य
 परिपूर्णदिगंबरं ॥ गृहाण परमं गंधं कृपया भैरवेश्वर ॥ १ ॥ श्रीभैरवाय गंधं स ॥ कनिष्ठिकांगुष्ठयोगेन गंधमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ मू० तुरीयवनसंभूतनानापुष्प
 मनोहरं ॥ अनंतसौरभं पुष्पं गृहाण परमेश्वर ॥ १ ॥ श्रीभैरवाय पुष्पं स ॥ अधोमुखवर्जन्यंगुष्ठयोगेन पुष्पमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ मू० फडिति धूपपात्रं
 संप्रोक्ष्य नम इति गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य पुरतो निधाय रमिति बीजेन उपरि अग्निं स्थाप्य तदुपरि दशांगं दत्त्वा धूपं स ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोगेन धूपमुद्रांप्रदर्शये
 वामभागे घंटां निधाय अस्त्रेण प्रोक्ष्य घेनुमुद्रया मृतीकृत्य गंधादिभिः संपूज्य ॐ जगत्स्वनिमातः स्वाहेति घंटां मंत्रेणाग्निमंत्र्य गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य
 वामेन तां वादयेत् मध्यमानामिकांगुष्ठैर्धूपं धृत्वा गायत्रीं मूलमंत्रं च पठन् देवस्य वामभागे धूपपात्रं स्थापयेत् ॥ ततो दीपपात्रं गोघृतेनापूर्यत्तत्र कर्पूर
 वर्त्तिनिक्षिप्य ह्रीमिति प्रज्वाल्य घेनुमुद्रया मृतीकृत्य मूलमंत्रवेदोक्तं मंत्रेण दीपं स ॥ शंखजलमुत्सृज्य मध्यमांगुष्ठयोगेन दीपमुद्रांप्रदर्शयेत् पूर्ववत् घंटां वाद-
 यन्नेत्रादिपादपर्यंतं दीपं प्रदर्शयन् देवस्य दक्षिणभागे निधापयेत् ॥ ततो नैवेद्यं ॥ देवस्थाग्रे जलेन चतुरस्रं मंडलं कृत्वा स्वर्णरौप्यादिनिर्मितं सो जन
 पात्रं स्थाप्य तन्मध्ये षड् सोपेतं विविधप्रकारं स्थाप्य ॐ ह्रीं नम इति मंत्रेण अर्घ्यजलेन संप्रोक्ष्य मूलेन संवीक्ष्य अधोमुख दक्षिणहस्तोपरि तादृशं वामं

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना
॥६७॥

निधाय च मिति वायुबीजं षोडशधा संजप्य वायुना तद्गतदोषान् संशोष्य ॥ दक्षिण करतले अग्निबीजं विचिंत्य तत्पृष्ठलघ्नं वाम करतलं कृत्वा नैवेद्यं प्र
दर्शय रमिति १६ संजप्य तदुत्पन्नाग्निना तद्दोषं दग्ध्वा ॥ वाम करतले अमृतबीजं विचिंत्य तत्पृष्ठलघ्नं दक्षिण करतलं कृत्वा नैवेद्यं प्रदर्शय १६ जपित्वा
तदुत्थामृतधारया पूजितं विष्णव्यं हुमित्यवगुं उच्यते नुमुद्रां प्रदर्शय मूलेनाष्टधा भिमंत्र्य गंधपुष्पानि क्षिप्य वामांगुष्ठेन नैवेद्यपात्रं स्पृष्ट्वा दक्षिण करे
ण जलं गृहीत्वा मूलांते तत्पात्रे सद्भुविः सौरव्यं विविधानेकमक्षणं ॥ निवेद्यामि देवेशानुगाय जुषाणतत् ॥ सांगा य स परिवाराय श्रीमद्भुक्त भैर-
वाय नैवेद्यं समर्पयामि ॥ इति जलमुत्सृज्य ॥ ॐ अमृतोपस्तरणमसीस्वाहेति देवस्य दक्षहस्ते जलं दत्त्वा देवेन तज्जलं प्राशितमिति भावयन्
॥ वामहस्तेन ग्रासमुद्रां प्रदर्शयन् दक्षिणहस्तेन प्राणादिपंचमुद्राः प्रदर्शयेद्यथा ॥ अंगुष्ठकनिष्ठानामाभिः ॐ प्राणाय स्वाहा ॥ १ ॥ अंगुष्ठतर्ज-
नीमध्यमाभिः ॐ अपानाय स्वाहा ॥ २ ॥ अंगुष्ठमध्यमानामाभिः ॐ व्यानाय स्वाहा ॥ ३ ॥ अंगुष्ठतर्जनीमध्यमानामाभिः ॐ उदानाय स्वा-
हा ॥ ४ ॥ सर्वांगुलिभिः ॐ समानाय स्वाहा ॥ ५ ॥ एवं पंचमुद्राः प्रदर्शय देवेषु क्तवंतं विष्णव्यं ॥ नमस्ते देवदेवेश सर्वतृप्तिकरं परं ॥ परमानंदपूर्णं त्वंगु-
हाणजलमुत्तमं ॥ १ ॥ सुवर्णादिपात्रस्थं कर्पूरादि सुवासितं जलं निवेद्य अस्त्रमंत्रेण जवनीकारूपेण भोजनस्थलं संवेष्ट्य ॥ ब्रह्मेशाद्यैः सरसम-
भितो सोपविष्टो समंतात्सिंज ह्वालव्यजननिकरैर्वीजमानो सरवाभिः ॥ नर्मक्रीडाप्रहसनपरापंक्तिभो कृन्तुहसंतिभुक्ते पात्रे कनकघटिते षडसा-
नूपैरवेशः ॥ १ ॥ इति देवं ध्यात्वा मूलमंत्रं यथाशक्ति जपित्वा वश्यं पूजांगत्वेन नित्यहोमं कुर्यात् ॥ अथ नित्यहोमः ॥ स्वदक्षिणभागे स्वदक्षिणे ह-
स्तप्रमाणं चतुरगुलमुन्नतं चतुरस्रं स्थंडिलं कृत्वा मूलेन वीक्ष्य फटितिसंप्रोक्ष्य तेनैव बहुमिति दर्भैः संताडय कवचेन मुष्टिना सिंच्य मूले न होमद्रव्यं परिसिंच्य
मूलेनाग्निं समानीय क्रव्यादांशं नैऋत्यामेकमंगारं परित्यज्य मूलेनाग्निं स्थंडिले संस्थाप्य तत्र भैरवं ध्यात्वा गंधाद्यैः संपूज्य आज्येन व्याहृतिं हुत्वा मूलेन
पंचविंशति संख्यया आज्येन तिलेनान्नेन वा होमं कुर्यात् यथा ॐ भूस्वाहा ॐ भुवः स्वाहा ॐ स्वः स्वाहा ॐ भूर्भुवः स्वः स्वाहा ॐ ह्रां हृदयाय न-
मः स्वाहा ॐ ह्रीं शिरसे स्वाहा ॐ ह्रूं शिरवाये वषट् स्वाहा ॐ ह्रौं कवचाय हुं स्वाहा ॐ ह्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् स्वाहा ॐ ह्रः अस्त्राय फट् स्वाहा
एवं हुत्वा गंधाद्यैः संपूज्य देवतापीठे मूर्त्तौ संयोज्य बहिर्विसृजेत् ॥ भो भो वन्दे महाशक्ते सर्वकामप्रसाधके ॥ कर्मतिरेपि संप्राप्ते सान्निध्यं कुरु सादरं

उपास्तः ३
बहुकपः
अ. १२४

॥६७॥

॥१॥ योनिमुद्रयाप्रणम्य इतिनित्यहोमविधिः ॥ अथबलिदानं ॥ देवस्याग्नेय्यांचतुरस्रवृत्तत्रिकोणंमंडलंकृत्वातत्रसिद्धान्नसव्यंजनोदकसहितं
 पात्रंगृहीत्वातत्रसर्वभूतानिध्यात्वागंधपुष्पाफ्यांसंपूज्य ॥ ॐ चेरौद्रारौद्रकर्मणोरौद्रस्थाननिवासिनः ॥ योगिभ्योप्युग्ररूपाश्चगणानामधिपाश्च
 ये ॥ १ ॥ भूचराः रवेचराश्चैवतथाचैवांतरिक्षगाः ॥ सर्वेतेप्रीतमनसोभूत्वागृह्णत्विमंवल्लिं ॥ २ ॥ इतिवामकरांगुलिभिरर्घ्यजलेनोत्सृज्यपुष्पांजलि
 मादाय ॥ ॐ भूतानिन्यानीहवसंतिभूतलेवल्लिं गृहीत्वाविधिवत्प्रयुक्तं ॥ संतोषमासाद्यव्रजंतुसर्वेक्षमंतुनान्यत्रनमोस्तुतेभ्यः ॥ १ ॥ इतिपुष्पांज-
 लिदत्वाप्रणम्यविसर्जनमुद्रयाविसृज्यस्यात्मानंशुद्धजलेनसंप्रोक्ष्येतिबलिदानं ॥ ततोतृप्तदेवंविभाव्यधेनुमुद्रयामृतीकृत्यस्वर्णादिपात्रस्थजले-
 नउत्तरापोशनंदद्यादनेन ॐ अमृतापिधानमसीस्वाहेतिदक्षहस्तेजलंदत्वा ततोनेवेद्यपात्रंनैऋत्यांस्छाप्यगतसारंनैवेद्यंकिंचिदुत्थृत्य ॥ ॐ
 चंडैश्वर्येनमइतिदेवस्योच्छिष्टभागः ईशान्यादिशिदद्यात् ततोस्त्रमंत्रेणतत्स्थानंप्रोक्ष्यप्रोक्षणादिभिः संशोध्य ॥ हस्तमुखप्रक्षालनार्थंजलं
 करोद्धर्तनार्थंसुगंधीचूर्णदत्वा गंडुषांकारयित्वाकर्पूरैकदलेदंतघावनपरिकल्प्य पुनर्गंडुषार्थंजलंदत्वादेवस्थचरणक्षालनंकृत्वा मूलेन शुद्धाच
 मनंदत्वा ॥ ततोतांबूलं ॥ पूगीफलंमहद्व्यंनागवल्लिदलान्वितं ॥ कर्पूरादिसमायुक्ततांबूलंप्रतिगृह्यतां ॥ १ ॥ मू० तांबूलंस० ॥ मू० दक्षिणां
 स० ॥ मू० छत्रचामरादीन्स० ॥ ततोआरार्त्तिकंकुर्यात् ॥ शालिगोधूमपिष्टेनसगुडजीरकेणचत्रिकोणाकारंमंडुकंरूपंवानवदीपानुकृत्वा
 घृतेनपात्रयित्वास्वर्णादिपात्रेचंदनेनाष्टदलत्रिकोणंमंडलंकृत्वा मूलेनसंप्रोक्ष्यअष्टदलेअष्टदीपान्त्रिकोणेमध्येएकंदीपंएवंनवदीपान्संस्था-
 प्यघृतेनापूर्यकर्पूरादिवर्त्तिनिक्षिप्य मायाबीजेनप्रज्वाल्यचक्रमुद्रांप्रदर्श्य धेनुमुद्रयामृतीकृत्य मूलेनारार्त्तिकंसंपूज्य मूलेनदेवोपरिनेत्रादि-
 पादपर्यंतंनववारंत्रिवारंवाभ्रामयेत् घटान्नादयेत् तत्रमंत्राः अंतस्तेजोबहिस्तेजोएकीकृत्यनिरंतरं ॥ त्रिधादेवोपरिभ्राम्यकुलदीपंनिवेदयेत् ॥
 १ ॥ चंद्रादित्यौचधरणीविद्युदग्निस्तथैवच ॥ त्वामेवसर्वज्योतिस्त्वां आर्त्तिक्यंप्रतिगृह्यतां ॥ २ ॥ अग्निर्देवता० मू० निरांजनंस० ॥ यज्ञेनयज्ञं
 मू० पुष्पांजलिसं० मंत्रपुष्पांजलिकरणानंतरं सुवासिन्यादिपूजनंतथाच जपरत्तोत्रपाठादिकृत्वापश्चात्क्षमापनादिकोतंकार्येइत्येवमपिपक्षः ॥
 अथक्षमापनं ॥ ज्ञानतोज्ञानतोवाथयन्मयाक्रियतेशिव ॥ ममकृत्यमिदंसर्वमितिदेवक्षमस्वमे ॥ १ ॥ उपराधसहरत्राणि क्रियतेहर्निशंमया ॥

बृज्ज्योर्ण
धर्मस्कंध
उपासना

॥ ६८ ॥

दासोहमिति मां मत्वा क्षमस्व परमेश्वर ॥ २ ॥ अपराधो भवत्येव सेवकरस्य पदे पदे ॥ कोपरः सहतां लोके केवलं स्वामिनं विना ॥ ३ ॥ भूमौ स्वलि-
तपादानां भूमिरेवा बलं वनं ॥ त्वयि जावपराधानां त्वमेव शरणः शिव ॥ ४ ॥ इति बद्धांजलि पूर्वकं क्षमाप्य ॥ अर्घ्येदकेन चुलकमादाय ॥ ॐ इ-
तः पूर्वप्राणबुद्धिदेहधर्माधिकारतः जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिरुर्थावस्थासु मनसा वाचा कर्मणा हस्ताभ्यां पद्भ्यामुदरेण शिश्नायत्स्मृतं यदुक्तं यत्कृतं त-
त्सर्वं ब्रह्मार्पणं भवतु स्वाहा ॥ मांसं मदीयं च सकलं श्रीमद्बुद्धुकपौरवदेवतायै समर्पयामिनमः ॥ ॐ तत्सदिति ब्रह्मार्पणं भवतु इति मंत्रेण आत्मा-
नं समर्प्य ॥ ततो कृतांजलिः प्रार्थयेत् ॥ यदुक्तं यदि भावेन पत्रं पुष्पं फलं जलं ॥ निवेदितं च नैवेद्यं गृहाण अनुकंपया ॥ १ ॥ आवाहनं न जाना-
मि न जानामि विसर्जनं ॥ पूजाभागं न जानामि त्वंगतिः परमेश्वर ॥ २ ॥ कर्मणामनसा वाचा त्वत्तो नान्या गतिर्मम ॥ अंतश्चरेण भूतानि इष्ट-
स्त्वं परमेश्वर ॥ ३ ॥ प्रातर्योनि सहस्रेषु सहस्रेषु त्रिजाभ्यहं ॥ तेषु चेष्टाचला भक्तिरच्युते स्तु सदा त्वयि ॥ ४ ॥ देवो दाता च भक्ता च देव रूपमिदं-
जगत् ॥ देवं जपति सर्वत्र यो देवः सोहमेव हि ॥ ५ ॥ यदक्षरपदपत्रं मात्राहीनं च यद्भवेत् ॥ क्षंतुमर्हसि देवेश कस्य तत्स्वलितं मम ॥ ६ ॥
क्षमस्व देव देवेश गम्यते भुवनेश्वर ॥ तव पादांबुजे नित्यं निश्चला भक्तिरस्तु मे ॥ ७ ॥ इति प्रार्थ्य स्वयोनिमुद्रया प्रणमेत् ॥ ततः शंखमुद्भृत्य देवो प-
रिभ्रामयित्वा ॥ साधुवासाधुवाकर्मयद्यदाचरितं मया ॥ तत्सर्वं कृपया देव गृहाणाराधनं मम ॥ १ ॥ इत्युच्चरन् देवस्य दक्षिणहस्ते किंचिज्ज-
लं दत्त्वा ॥ प्राग्वदर्थं देवशिरसि दत्त्वा शंखं यथास्थाने निवेशय तज्जलं किंचिद्वा तहस्ते निधाय ॥ तस्मिन् पूजावशिष्टं किंचिद्ब्रह्ममाल्याग्रमूले
मुच्चर्यतेन जलेनात्मानं प्रोक्ष्य अन्यानपि सामयिकान् तेनैव प्रोक्षयेत् ॥ इति संपीठयंत्रोपरि वाममूर्त्तौ भौरवपूजा ॥ ततः स्ववामभागे सुवासि-
नीपूजां कुमारिकापूजां बुद्धुकपूजां कुर्यात् ॥ स्वदक्षिणभागे चतुष्टयगुरुपादुकां पूर्ववत्पूजयेत् ॥ ततो जपमालामानीय क्वचित्पात्रे वामहस्तेन
आच्छाद्य मूलेनार्घ्येदकेनाप्युक्ष्य ॥ ॐ मां माले महामाले सर्वशक्तिस्वस्वपिणी ॥ चतुर्वर्गत्वयिन्यस्तस्मात्त्वं सिद्धिदा भव ॥ १ ॥ इत्य-
नेन गंधपुष्पाभ्यां संपूज्य ॥ ॐ गं अविघ्नं कुरु माले त्वं सर्वकार्येषु सर्वदा ॥ इति मंत्रेण दक्षिणहस्तेनादाय शिरसि गुरुकंठे मंत्रं पीतवर्णं हृदि
स्वेष्टदेवतां ध्यायन् हृदयसमीपे मालामानीय दक्षिणहस्तमध्यमांगुलिमध्यपर्वणिसंस्थाप्य ज्येष्ठेष्टाग्रेण भ्रामयित्वा एकाग्रचित्तो यथाशक्त्या

उपास्तः ३
बुद्धुकप
अ० १२४

॥ ६८ ॥

मूलमंत्रं जपेत् ॥ जपान्ते ॥ ॐ त्वं माले सर्वदेवानां प्रीतिदा शुभदाममः ॥ शुभंकुरुष्वमेतदे यशोवीर्यचदेहिमे ॥ १ ॥ ॐ ह्रीं सिध्धे नमः इत्यनेन मंत्रेण मालां स्वशिरसि संस्थाप्य प्राणायामत्रयं ऋष्यादिकरषडंगविधाय देवस्य वामहस्ते अघोदिकेन गुह्येति मंत्रेण जपं समर्प्य देवाय पुष्पांजलिं निक्षिप्य ततो ॐ ह्रीं सिध्धे नम इति पंचाक्षरेण पुनर्मालां संपूज्य यथास्थाने स्थापयेत् ॥ ततः कवचस्तोत्रसहस्रनामादिकं पठित्वा ॥ यथाविधि पश्चात्पात्रवन्दनं कुर्यात् ॥ ॥ अथ देवविसर्जनं स्वहृदयमध्ये स्थापनं ॥ एवंस्तोत्रपाठकरणानंतरं परिवारगणाः देवस्य देहे विलीनाः विभाव्य परदेवरूपमात्मानं ध्यात्वा मूलविद्यांते श्रीमद्ब्रह्मदुकभैरवक्षमस्वेति तालत्रयेण देवं प्रतिबोध्यते जोमयं विभाव्य गच्छगच्छ परस्थाने स्वस्थाने परमेश्वर ॥ यं हि ब्रह्मादयो देवाः न विदुः परमंपदं ॥ इत्युच्चार्यते जोरूपं तं संहारमुद्रयानि मल्यपुष्पेण तत्तेजः समुद्धृत्य आघ्राय पूरकयोगेन शिरसि सहस्रदलकमलं प्रापयेत् तत्रक्षणंते जोरूपं ध्यात्वा ॥ सुषुम्णावर्त्मना ॐ हृदयाय नमः इति हृदयकमलं मानीय तत्र यथोक्तं रूपं ध्यात्वा ॥ ॐ तिष्ठतिष्ठ परस्थाने स्वस्थाने परमेश्वर ॥ यत्र ब्रह्मादयो देवाः सर्वे तिष्ठति मे हृदि ॥ इति हृदयकमले स्थापयित्वा मानसोपचारैः संपूज्य पुनस्ते जोरूपं कुंडलिनीरूपेण मूलादिब्रह्मरंध्रांतं ध्यात्वा मूलाधारे स्थापयेत् ॥ एतदिशान्यांजलेन त्रिकोणवृत्तचतुरस्रं मंडलं कृत्वा तत्र निर्मित्य वाहिनीं देवीं निर्मित्येन संपूज्य प्रणमेत् ॥ ततो देवनाथगुरोस्वामिन् देशिकस्यात्मनायिके ॥ त्राहि मांकृपया सिंधोपूजां पूर्णतरांकुरु ॥ १ ॥ इति गुरुसंप्रार्थ्य ॥ कराभ्यां विशेषार्घ्यमादाय आमस्तकमुद्धृत्य शिरसि स्थिताय श्रीगुरवे समर्प्य ॥ तत्पात्रं दक्षिणकरतले निधाय वामांगुष्ठानामिकाभ्यां शिरसि गुरुपादुकाभ्यां त्रिः संतर्प्य तत्पात्रं यथास्थाने निवेशयेत् ॥ तत्र विशेषार्घ्यजलं किंचित्पात्रांतरेणादाय ॐ ह्रीं २१ आत्मतत्वं शोधयामि स्वाहा ॥ ॐ २१ विद्यातत्वं शोधयामि स्वाहा ॥ ॐ २१ शिवतत्वं शोधयामि स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं २१ सर्वतत्वं शोधयामि स्वाहा ॥ इति चतुर्भिर्मंत्रैश्चुलकचतुष्टयं स्विकारं शोधयामि स्वाहेति जलं स्वपात्रे कृत्वा तत्र विशेषार्घ्यजलं किंचित्त्वा तत्पात्रं कराभ्यामादाय मूलमूच्चार्य गुरुपादुकास्मरणपूर्वकं प्रकाशामर्षहस्ताभ्यां व्योन्मनीस्कृत्वा ॥ धर्माधर्मकलास्नेहं पूर्णवह्निं जुहोम्यहं ॥ इत्युच्चार्य तज्जलं प्राप्नीयात् ॥ ततः स्ववामकानूयथाशास्त्रं यथागुरुरूपदेशं संभाव्यतेषु परितुष्टेषु बलि विसर्जनं कुर्यात् ॥ यथा ॥ पूर्वस्थापितबलिपात्रस्थमन्त्रमेकपात्रे कृत्वा पूजा-

वृज्ज्योर्ग
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ६९ ॥

गृहाद्बहिः पूर्ववन्मंडलं कृत्वा तत्र दद्यात् यथा गदात्रिशूलडमरुपात्रहस्तत्रिलोचनं ॥ कृष्णाभं भैरवं ध्यायेत्सर्वविघ्ननिवारणं ॥ १ ॥ एवं ध्या-
त्वादद्यात् ॥ उच्छिष्टभैरव एह्येहिवलिगृह २ हुं फट् स्वाहेति तदन्तत्र विसृज्य ॥ तत्पात्रं प्रक्षाल्य विशेषार्घ्यं बिंदुं भैरवोपरि दत्त्वा ॥ तेनोदके-
न स्वसामयिकान् अभिषिच्य शुद्धजलेनापूर्यततः शान्तिस्तोत्रं पठेत् ॥ यथा ॥ नश्यंतु प्रेतकूष्मांडानश्यंतु दूषकाः नराः ॥ साधकानां शिवाः
संतु स्वाम्नाय परिपालनां ॥ १ ॥ जयंतु मातरः सर्वा जयंतु योगिनीगणाः ॥ जयंतु सिद्धाकिन्यो जयंतु गुरुशक्तयः ॥ २ ॥ नंदंतु अपिमासि-
द्धानश्यंतु भैरवादयः ॥ नंदंतु भैरवाः सर्वे सिद्धविद्याधरादयः ॥ ३ ॥ ये चान्माय विशुद्धाश्च मंत्रिणः शुद्धबुद्धयः ॥ सर्वदानंदयानंदं नंदंतु कु-
लपालकाः ॥ ४ ॥ इंद्राद्यास्तर्पिताः संतु तृप्यंतु यास्तु देवताः ॥ चंद्रसूर्ये द्यो देवास्तृप्यंतु गुरुभक्तितः ॥ ५ ॥ नक्षत्राणि गृहायोगाः कर-
णाद्यास्तथापरे ॥ ते सर्वे सुखिनो यांतु मासाश्च तिथयस्तथा ॥ ६ ॥ तृप्यंतु पितरः सर्वे ऋतवो वत्सरादयः ॥ स्वेचराभूचराश्चैव तृप्यंतु-
ममभक्तितः ॥ ७ ॥ अंतरिक्षचरा घोरा ये चान्ये देवयो नयः ॥ सर्वे तु सुखिनो यांतु सर्वानद्यश्च पक्षिणः ॥ ८ ॥ पर्वतास्तत्रयस्यैव पर्वताः
कंदरागुहाः ॥ ऋषयो बाह्वणाः सर्वे शान्तिकुर्वंतु मे सदा ॥ ९ ॥ तीर्थानि पशवो गावो ये चान्ये पुण्यभूमयः ॥ वृद्धाः पतिव्रतानार्या शिवं
कुर्वंतु मे सदा ॥ १० ॥ शिवं सर्वत्र मे चास्तु पुत्रदारधनादिषु ॥ राजानः सुखिनः संतु क्षेममार्गे तु मे सदा ॥ ११ ॥ शुभामेदिवसायां तु-
शिवस्तिष्ठंतु मेशिवाः ॥ द्वेषारः साधकानां च सदैवांन्मायदूषकाः ॥ १२ ॥ डाकिनीनां मुखे यांतु तृत्पास्तृप्तास्तु ते सुताः ॥ शत्रवो नाश-
मायांतु ममनिंदाकराः सदा ॥ १३ ॥ ये निंदकास्ते विपदं प्रयांतु ये साधकास्ते प्रभवंतु सिद्धाः ॥ ये सर्ववीरकरुणावलोकापुनः परेशममसन्निधत्त
॥ १४ ॥ इति रुद्रयामलोक्तं शान्तिस्तवं पठित्वा ॥ ततो मूलविद्यया प्राणायामं कृत्वा ऋष्यादिकरषडंगन्यासांश्च कृत्वा ॥ श्रीगुरुं प्रणम्य ॥
मूलेन निर्मल्यं शिरसि धृतवानैवेद्यादिकं देवभक्तेषु विभज्य स्वयं भुंक्त्वा ॥ स्वात्मानं देवरूपं भावयन् ॥ यथासुरवविहरेत् ॥ ॥
॥ इति श्रीहं वृं धं उपांस्तं श्रीमद्बुकोपां श्रीबटुक भैरव पद्धति निरूपणं नाम प्रकरणम् ॥ ॥ श्री ० ॥ ॥ ६९ ॥

उपा.स्त.३
बटुकप.
अ.१२४

॥ ६९ ॥

वृज्ज्योर्ग
धर्मस्कंध
उपासना
॥ ६९ ॥

गृहाद्बहिः पूर्ववन्मंडलं कृत्वा तत्र दद्यात् यथा गदात्रिशूल उमरुपात्र हस्तत्रिलोचनं ॥ कृष्णाभं भैरवं ध्यायेत्सर्वविघ्ननिवारणं ॥ १ ॥ एवं ध्या-
त्वादद्यात् ॥ उच्छिष्टभैरव एह्येहि बलिं गृह्ण २ हुं फट् स्वाहेति तदन्तत्र विसृज्य ॥ तस्मात्प्रक्षाल्य विशेषार्घ्यं बिंदुं भैरवो परिदत्त्वा ॥ तेनोदके-
न स्वसामयिकान् आपिषिच्य शुद्धजलेनापूर्यततः शान्तिस्तोत्रं पठेत् ॥ यथा ॥ नश्यंतु प्रेतकूष्मांडानश्यंतु दूषकाः नराः ॥ साधकानां शिवाः
संतु स्वाम्नाय परिपालनां ॥ १ ॥ जयंतु मातरः सर्वा जयंतु योगिनीगणाः ॥ जयंतु सिद्धाकिन्यो जयंतु गुरुशक्तयः ॥ २ ॥ नंदंतु अपिमासि-
द्धानश्यंतु भैरवादयः ॥ नंदंतु भैरवाः सर्वे सिद्धविद्याधरादयः ॥ ३ ॥ ये चान्माय विशुद्धाश्च मंत्रिणः शुद्धबुद्धयः ॥ सर्वदानंदयानंदं नंदंतु कु-
लपालकाः ॥ ४ ॥ इंद्राद्यास्तर्पिताः संतु तृप्यंतु वास्तुदेवताः ॥ चंद्रसूर्ये दयो देवास्तृप्यंतु गुरुभक्तितः ॥ ५ ॥ नक्षत्राणि गृहायोगाः कर-
णाद्यास्तथापरे ॥ ते सर्वे सुखिनो यांतु मासाश्च तिथयस्तथा ॥ ६ ॥ तृप्यंतु पितरः सर्वे ऋतवो वत्सरादयः ॥ खेचराभूचराश्चैव तृप्यंतु-
ममभक्तितः ॥ ७ ॥ अंतरिक्षचरा घोरा ये चान्ये देवयो नयः ॥ सर्वे तु सुखिनो यांतु सर्वानद्यश्च पक्षिणः ॥ ८ ॥ पर्वतास्तत्रयस्यैव पर्वताः
कंदरागुहाः ॥ ऋषयो बाह्यणाः सर्वे शान्तिकुर्वंतु मे सदा ॥ ९ ॥ तीर्थानि पशवो गावो ये चान्ये पुण्यभूमयः ॥ वृद्धाः पतिव्रतानार्या शिवं
कुर्वंतु मे सदा ॥ १० ॥ शिवं सर्वत्र मे चास्तु पुत्रदारधनादिषु ॥ राजानः सुखिनः संतु क्षेममार्गे तु मे सदा ॥ ११ ॥ शुभामे दिवसायांतु-
शिवस्तिष्ठंतु मेशिवाः ॥ द्वेषारः साधकानां च सदैवा म्नाय दूषकाः ॥ १२ ॥ डाकिनीनां मुखे यांतु तृत्पास्तृत्पास्तु ते सुताः ॥ शत्रवो नाश-
मायांतु ममनिंदाकराः सदा ॥ १३ ॥ ये निंदकास्ते विपदं प्रयांतु ये साधकास्ते प्रभवंतु सिद्धाः ॥ ये सर्ववीरकरुणावलोकापुनः परेशममसन्निधत्त
॥ १४ ॥ इति रुद्रयामलोकं शान्तिस्तवं पठित्वा ॥ ततो मूलविद्यया प्राणायामं कृत्वा ऋष्यादिकरषडंगन्यासांश्च कृत्वा ॥ श्रीगुरुं प्रणम्य ॥
मूलेन निर्मल्यं शिरसि धृतवानैवेद्यादिकं देवभक्तेषु विभज्य स्वयं भुंक्त्वा ॥ स्वात्मानं देव रूपं भावयन् ॥ यथा सुरव विहरेत् ॥ ॥
॥ इति श्रीह० वृ० ध० उपा० स्त० श्रीमद्बटुकोपा० श्रीबटुक भैरव पद्धति निरूपणं नाम प्रकरणम् ॥ ॥ श्री० ॥ ॥

उपा० स्त० ३
बटुकप०
अ० १२४

॥ ६९ ॥

बृज्ज्योर्ण-
धर्मस्कंध
उपास-उ-
॥७०॥

बेषुनचमे ॥ यदायद्यद्भाव्यं भवतु भगवन् पूर्वसुकृता ॥ न्ममैतन्नुप्रार्थ्यतवविमलभक्तिः प्रभवतात् ॥ १६ ॥ कियंस्तेस्मद्भारः पति-
तपतितानुस्तारयसिभो ॥ मदन्धः कः पापीयजनविमुखः पाठरहितः ॥ दृढोमेविश्वासस्तवनियतिरुद्धारविषया ॥ सदास्याद्वि-
श्रम्भः क्वचिदपिमृषामाचभवतात् ॥ १७ ॥ भवद्भावाद्भिन्नोव्यसननिरतः कोमदपरो ॥ मदन्धः पापात्मा बटुक शिवतेनामरहितः ॥ उदार-
त्मनूबन्धो नहितवकतुल्यः कलुषहा ॥ पुनस्सञ्चिन्त्यैवं कुरु हृदियथा चेच्छसितथा ॥ ११ ॥ जपान्तेस्नानान्ते ह्युषसिचनिशीथेपठति-
यो ॥ महासौरव्यं देवोनुवितरतितस्मै प्रमुदितः ॥ अहोरात्रं पार्श्वेपरिवसति भक्तानुगमनो ॥ वयोन्तेसंहृष्टः परिनयति भक्तानुस्वप्नुनम-
॥ १२ ॥ ॥ इति श्रीसिद्धयोगीश्वरश्रीचनेयालशिष्येणात्मारामेणविरचितं श्रीबटुकप्रार्थना पराधक्षमास्तोत्रं समाप्तं ॥ ६ ॥

॥ अथ ग्रंथालंकारः प्रारंभः ॥

श्रीमद्वाजसनेयगौतमकुलोत्पन्नोति विद्यावतां मान्योगुर्जरपंडितोपपदकौदीच्यः सहस्राह्वकः ॥ ज्योतिःशास्त्रविशारदोति मतिमा-
ज्ज्हीव्यंकटारव्योद्विजस्तज्जोवै हरिकृष्णसंज्ञक इमं चक्रेविदांप्रीतये ॥ १ ॥ दक्षिणेसुमहाराष्ट्रदेशेदेवगिरेः पुरः ॥ औरंगाबा-
नगरं चास्ति तत्र जनिर्मम ॥ २ ॥ प्रार्थये सर्वविदुषांक्षमध्वं मे पराधकं ॥ यद्यत्र कुकृतं वा स्यादधिकं यत्र कुत्रचित् ॥ ३ ॥ रोषत्सू-
ज्यतत्सर्वनिर्मलं कुरुतादरात् ॥ अत्रावशिष्टो यो भागः सतु शेषेभविष्यति ॥ ४ ॥ श्रीबटुकभास्करग्रंथांतर्गतविशेषपदार्थः
स्तोत्रभाष्यादिकंच उपासनाशेषग्रंथेपरिशिष्टेवक्ष्यामि ॥ ॥ इति श्रीमत्ज्योतिर्विकुलावतंसव्यंकटरामात्मजहरिकृष्णवि-
निर्मिते बृहज्ज्योतिषार्णवेऽष्टमेधर्मस्कंधे तृतीये उपासनास्तवके श्रीबटुकभैरवोपासनानिरूपणं नाम चतुर्विंशत्यधिकशतमो-
ध्यायः १२४ ॥ समाप्तः ॥ ॥ अथाग्रे स्वर्णाकर्षणभैरवोपासनाध्यायो भविष्यति ॥ ॥ ॥

१६ विमलभक्तिः सालिकभक्तिः १७ नियतिनियमे देवे इति विश्वः १८ परोपकारकारकहे मित्र.

॥ ॐ बटुकाय नमः ॥ ॥ गुरोः सेवां त्यक्त्वा गुरुवचनशक्तोपिन भवे ॥ भवत्पूजाध्यानाज्जपहवनयागाद्विरहितः ॥
 दक्षानिर्म्माणो क्वचिदपिन यत्नचकृतवान् ॥ जगज्जालग्रस्तोद्भटितिकुरुहा र्द्धमयिविभो ॥ १ ॥ प्रभो दुर्गासूनो तव श-
 णतासोधिगतवान् ॥ कृपालो दुःखार्तः कमपि भवदन्त्यं प्रकथये ॥ सुहृत्सम्पत्तेहं सरल विरलः सार्धकजन ॥ सद्-
 न्यः कस्मात्ता भवदहनदाहशमयति ॥ २ ॥ वदान्यो मान्यस्त्वं विधनजनपालो भवसि वै ॥ दयालुर्दीनार्तान् भवजलध्रे
 पारगमयसि ॥ अतस्त्वत्तोयाचेनतिनियमतोऽकिञ्चनधनः ॥ सदाभूयाद्भावः पदनलिनयोस्तेतिमरहा ॥ ३ ॥ अग-
 पूर्वो विप्रो मिलपदपरो योतिपतितो ॥ महामूर्खो दुष्टो वृजनुनिरतः पामरनृपः ॥ असत्यानासक्तो यवनयुवतीव्रातरमणः ॥
 प्रभावात्त्वन्नाम्नः परमपदवीसोप्यधिगतः ॥ ४ ॥ दयादीर्घादीने बटुककुरु विश्वम्भरमयि ॥ नचान्यस्सन्त्राता परमो-
 वमां पालयविभो ॥ महाश्चर्यं प्राप्तस्तव सरलदृष्ट्या विरहितः ॥ कृपापूर्णेनेत्रैः कजदलनिभैर्मखचयतात् ॥ ५ ॥
 सहस्ये किं हंसो न हितपतिदीनं जनचयं ॥ घनान्ते किंचन्द्रोऽसमकरनिपातो भुवितले ॥ कृपादृष्टेस्तेहं भयहरविभो किं र-
 हितो ॥ जले वाहस्ये वाधनरसमुयातो न विषमः ॥ ६ ॥ त्रिमूर्तिस्त्वंगीतो हरिहरविधातात्मकगुणो ॥ निराकारः शुद्धः पर-
 परः सोप्यविषयः ॥ दयारूपं शान्तमुनिगणानुत्तमं कदापि श्यामित्वा कुटिलकचशोभिन्निनयनम् ॥ ७ ॥ तपयो-
 गसाङ्ख्ययमनियमचेतः प्रयजनं ॥ नकोलाञ्छिचक्रं हरिहरविधीनां प्रियतमम् ॥ नजानेते भक्तिं परममुनिमार्गमधुविधिं ॥
 तथाप्येषावाणीपरिरटति नित्यंतवयशः ॥ ८ ॥ नमेकाङ्क्षाधर्म्येन वसुनिचयेराज्यनिवहे ॥ नमेस्त्रीणां भोगे सखिसुतहुं

१ ग्धूलध्यानात् २ ब्राह्मणभोजनयज्ञात् ३ हे सदा सहायकमित्र ४ निष्कपटः ५ एकाकी ६ ते उपासकः ७ वदान्यो दानभूरः ८ महतरां ९ उदारदृष्ट्या १० कमलपत्रनिभैः
 ११ पवित्रीकुरुतात् रवचपवित्रीकरणे धातुः १२ पौषे १३ शरदी १४ हर्ष्यादीनां स्वभावगुणः प्रयत्नगुणो वा उत्पत्तिस्थिति विनाशकः १५ मदिराविधानं